

Ik ben van Stramproij

Migratie tussen 1300 en 1800

Voorwoord

Een jaar of dertig geleden kreeg ik van een aangetrouwd familielid, die onderzoek deed naar zijn voorouders, wat gegevens over “Stramroden”, die hij had gevonden in het Archief van Utrecht. Ik was altijd al nieuwsgierig geweest naar de herkomst van mijn familienaam, dus dit was een goede gelegenheid om zelf te starten met een onderzoek naar mijn voorouders.

Een eerste bezoek aan het toenmalige gemeente-archief van Utrecht leverde al direkt veel informatie op. Ik ontdekte dat mijn voorouders zeer honkvast waren geweest en al honderden jaren in Utrecht woonden en leefden. Via de Burgerlijke Stand en de doop-trouw-en begraafboeken (DTB) van Utrecht had ik al snel een eerste stamboom op papier staan, beginnend omstreeks het jaar 1650.

Sinds die tijd heeft genealogie mij niet meer los gelaten en is het mijn belangrijkste hobby geworden. Een hobby, waar ik veel tijd aan besteed, maar die mij ook veel plezier en voldoening geeft.

Alhoewel genealogisch onderzoek nooit een einde kent (er is altijd wel iets verder uit te zoeken, en er komen voortdurend nieuwe bronnen beschikbaar) was de hoeveelheid materiaal die ik verzameld had zodanig uitgebreid, dat ik in 2006 mijn eerste boek over mijn familie kon publiceren.

In september van dat jaar verscheen het boek met de titel “Van Stramproij naar Stramrood, 400 jaar familiegeschiedenis” (ISBN 9077245278). De titel van het boek geeft al aan dat de oorsprong van mijn familie in Stramproij lag en wij aan deze plaats onze achternaam te danken hebben.

In de jaren daarna heb ik niet stil gezeten. Mede dankzij het groeiend aantal bronnen dat sinds 2006 via internet beschikbaar is gekomen, heb ik veel aanvullende en nieuwe informatie over mijn familie gevonden. Vandaar het besluit om mijn eerste boek te herschrijven en opnieuw uit te geven. Deze herdruk met de titel “Veertien generaties Stramrood, van 1580 tot 2015” (ISBN 9789077245651) verscheen in 2015.

Mijn grootvader vertelde mij toen ik jong was en ik hem vroeg naar de betekenis en herkomst van onze familienaam, dat wij afstamden van een Duitse soldaat, die in de Napoleontische tijd in Nederland terecht was gekomen. Onze oorspronkelijke naam zou dan iets als Stamroth geweest zijn.

Nu weet ik echter dat de familienaam Stramrood een toponiem is en komt van Stramproij, een plaatsje in Limburg, niet ver verwijderd van Weert en de Belgische grens.

Mijn oudst bekende voorvader is Peter Jansz, een leidekker uit Utrecht. Hij trouwt op 21 december 1617 in Utrecht met Steffenia Teunisdre van Kempen, dochter van de linnenwerker Anthonis Meeusz en zijn vrouw Hendrickje Thonisdre.

Jan en Teunis, de twee zoons van Peter en Steffenia, noemen zich als ze volwassen zijn “van Stramproij”.

Ook Dirck Smitsius, een neef van de broers en zoon van een zuster van Steffenia, noemt zich op oudere leeftijd “van Stramproij”, hoewel zijn vader afkomstig was van Engeland.

Peter Jansz en Steffenia overlijden op jonge leeftijd. De twee nagelaten jonge kinderen krijgen hun grootvader Anthonis Meeusz toegewezen als voogd, en zij worden door de grootouders in huis genomen en opgevoed.

Grootvader Anthonis Meeusz was afkomstig uit de Kempen en zeer waarschijnlijk kwam hij uit Stramproij, hetgeen de naam die hun kleinkinderen als zij volwassen zijn aannemen, verklaart.

In de loop van de volgende 200 jaar verandert de naam in Stramrood.

Voor het onderzoek naar mijn familie heb ik vele archieven in Nederland bezocht, zowel fysiek als via internet, en heb daar gezocht naar het voorkomen van de naam Stramrood, Stramproij of één van de vele varianten.

Het bleek dat niet alleen mijn voorvader uit Stramproij wegtrok, maar dat er in de loop der eeuwen nog veel meer bewoners de plaats verlieten om elders hun geluk te zoeken. Veel van deze migranten noemden zich in hun nieuwe woonplaats “van Stramproij”. Al deze geslachten stierven voor zover bekend uit, met uitzondering van mijn familie, de nakomelingen van Peter Jansz en Steffenia Teunisdr.

Alle nu levende “Stramroden” zijn dan ook aan elkaar verwant en stammen af van dit echtpaar.

In dit boek schenk ik aandacht aan al die andere personen die in de loop der eeuwen uit Stramproij wegtrokken en zich elders vestigden. En dan met name diegenen, die zich in hun nieuwe woonplaats noemden naar het dorp waar zij vandaan kwamen, dus “van Stramproij”.

De schrijfwijze van de plaats is soms Stramproy (de officiële plaatsnaam) en soms Stramproij. De laatste letter verwijst niet naar de griekse y, maar naar de ii (= een lange i), die later ter verduidelijking als ij werd geschreven. In de loop der jaren is er veel verwarring ontstaan over de schrijfwijze y of ij.

In dit boek kies ik verder voor de schrijfwijze Stramproij.

Het boek bevat zeventien hoofdstukken.

Het eerste hoofdstuk behandelt in het kort de geschiedenis van het plaatsje Stramproij, de lakenindustrie aldaar en de migratie in de periode van het begin van de 16e eeuw tot aan ongeveer het jaar 1800.

Het middeleeuwse geslacht van Strampra(o)de, met de munt- en rentmeester Gadert van Stramprade als voornaamste telg, is het onderwerp van hoofdstuk 2. De oudst bekende voorvader van dit geslacht woonde en leefde in Stramproij, hetgeen de naam van Stramprade/Stramprode verklaart. Ook komt in dit hoofdstuk de Stramproidsche gulden ter sprake.

Min of meer toevallig ontdekte ik op internet de website van de Oude Schouten Hofstad in Gilze in Brabant. Jan Hoevenaars en zijn vrouw Connie, bewoners van de huidige boerderij, deden onderzoek naar de bewoners van deze eeuwenoude hofstad. Zij ontdekten dat een Willem van Stramproij, schout van Gilze, de eerste bekende eigenaar/bewoner van de Hofstad was. Over deze Willem en de Oude Schouten Hofstad leest u meer in het derde hoofdstuk.

Nog een migrant vanuit Stramproij was Coenraat Jansz van Stramproij, trompetter onder Colonel Verrutius in Bergen op Zoom. Hij trouwt daar in 1607 met Lintken Daniels. Ook zijn zoon, kleinzoon, achterkleinzoon en achter-achterkleinzoon waren trompetter van beroep. Over dit trompettersgeslacht leest u meer in hoofdstuk 4.

In de 16e eeuw leefde er in Utrecht een Peter Jansz van Stramproij. In eerste instantie dacht ik met deze Peter een verre voorouder van mijzelf te hebben gevonden. Verder onderzoek wees echter uit dat er, met uitzondering van de naam, geen enkele relatie is met mijn voorouders.

In hoofdstuk 5 schrijf ik over het leven van deze Peter Jansz van Stramproij en zijn broer Lenart Jansz Becker.

Migranten vanuit Stramproij vond ik voornamelijk in de zuidelijke provincies en in Utrecht en Leiden, maar ook in Noord- en Zuid-Holland en in Gelderland zijn ze neergestreken. Zo leefde er in de 17e eeuw in Noordwijk een Willem Matthijsz van Stramproij, een koopman die daar blekerijen exploiteerde.

Wat ik over deze Willem in de archieven vond vindt u in hoofdstuk 6.

In Heusden en Nederhemert, dicht bij elkaar aan de Maas gelegen, leefden omstreeks het jaar 1600 twee families, die zich “van Stramproij” noemden. Zij worden besproken in hoofdstuk 7.

Ook 's Hertogenbosch als grote stad en niet zo ver van Stramproij gelegen leek mij een aantrekkelijke vestigingsplaats voor migranten uit Stramproij. Het resultaat van mijn naspeuringen in de Bossche archieven vindt u in hoofdstuk 8.

Bij het onderzoek naar mijn eigen familie vond ik in Utrecht in de periode 1600 tot 1750 enkele tientallen “van Stramproij's”. Wie zij waren en waarom Utrecht voor hen zo'n aantrekkelijke vestigingsplaats was komt ter sprake in hoofdstuk 9.

Dank zij een tip van een collega-genealoog vond ik in IJsselstein in de provincie Utrecht een ingekomen acte van Indemniteit, die op 12 september 1757 in Utrecht was afgegeven ten behoeve van een Neeltje van Schaik, dochter van Cornelis van Schaik en Johanna Stramrood. Tot mijn verbazing kon ik deze Johanna niet plaatsen in de genealogie van mijn familie. Via verder onderzoek ontdekte ik dat Johanna zich, evenals haar zuster Neeltje, “van Stamrooijen” noemde. Hun vader was een Laurens van Roijen. Ook deze familie kwam oorspronkelijk uit Stramproij, hetgeen de naam “van Roijen” verklaart.

Ook de nakomelingen van een Geurt Jansz van Stramproij, die op 7 november 1630 in Utrecht trouwt, gaan zich later “van Roijen” noemen.

Beide van Stramproij afkomstige families worden besproken in hoofdstuk 10.

Ook Leiden met zijn grote laken- en linnenindustrie leek mij een aantrekkelijke vestigingsplaats voor migranten uit Stramproij. Het resultaat van mijn onderzoek in de Leidse archieven vindt u in hoofdstuk 11.

De tientallen “van Stramproij's”, die ik in vele plaatsen in Nederland vond krijgen aandacht in de hoofdstukken

12 en 13. In hoofdstuk 12 mijn vondsten in Brabant en Limburg en in hoofdstuk 13 de andere provincies van Nederland.

Ook heb ik nog gezocht naar migranten uit Stramproij, die zijn vertrokken naar een bestemming buiten Nederland. Het resultaat van deze zoektocht vindt u in hoofdstuk 14.

Bij het onderzoek naar migranten uit Stramproij in andere landen ontdekte ik de website van de familie Ferrière-Siben uit Frankrijk met daarop de kwartierstaat van deze familie. In die kwartierstaat wordt melding gemaakt van een Antoine Schacken, die in 1728 in de adelstand werd verheven en afkomstig zou zijn uit Stramproij.

Dat maakte mij nieuwsgierig en ik ben dan ook op zoek gegaan naar deze Antoine. De verrassende resultaten van mijn speurtocht kunt u lezen in hoofdstuk 15.

In West-Vlaanderen vond ik aan het eind van de 18e eeuw de huwelijken van enkele mannen, die uit Stramproij kwamen. Het viel mij op dat ze allemaal herder van beroep waren en dat maakte mij nieuwsgierig. Uit verder onderzoek bleek dat met name in de tweede helft van de 18e eeuw en in het begin van de 19e eeuw vele herders uit Midden-Limburg zich vestigden in West-Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen. Zij werden daar de “Duitse schapers” genoemd.

Over deze bijzondere groep van migranten schrijf ik in hoofdstuk 16.

Het 17e en laatste hoofdstuk is gewijd aan mijn eigen familie, de familie Stramrood.

Ook wij zijn nakomelingen van een migrant uit Stramproij; een migrant die ongeveer 450 jaar geleden zijn geboorteplaats verliet om elders een beter leven te zoeken. Aan hem hebben we onze

familienaam te danken, en daar zijn we trots op.

Het boek wordt afgesloten met een aantal bijlagen.

Zoals gezegd is genealogisch onderzoek nooit helemaal afgerond. Mochten er lezers zijn die aanvullingen en/of verbeteringen hebben, dan hoor ik dat graag.

Ik wens u veel plezier met deze uitgave.

Ar Stramrood
Obrechtlaan 60
3723 KD Bilthoven.

ar.stramrood@gmail.com

Inhoudsopgave

1. Korte geschiedenis van Stramproij en de migratie vanuit deze plaats.
 2. Het geslacht van Stramprade/rode in Gelre.
 3. Willem van Stramproij en de Oude Schouten Hofstad in Gilze.
 4. Van Stramproij, een trompettersgeslacht in de 17e en begin 18e eeuw.
 5. Peter Jansz van Stramproij, burger van Utrecht in de 16e eeuw.
 6. Willem Matthijsz van Stramproij, linnenbleker in Noordwijk.
 7. Van Stramproij in Heusden.
 8. Van Stramproij in 's Hertogenbosch.
 9. Migranten uit Stramproij in Utrecht.
 10. Van Stramproij wordt van Roijen.
 11. Migratie vanuit Stramproij naar Leiden.
 12. Van Stramproij in Brabant en Limburg.
 13. Van Stramproij in overig Nederland.
 14. Van Stramproij buiten Nederland.
 15. Een baron uit Stramproij.
 16. De Duitse schapers in Vlaanderen.
 17. De familie Stramrood, nakomelingen van een migrant.
- Bijlagen.

Hoofdstuk 1

Korte geschiedenis van Stramproij en de migratie vanuit deze plaats

Inleiding

Dit boek gaat over de vele in Stramproij geboren mannen en vrouwen, die in de periode tussen ongeveer 1300 en 1800 uit het dorp vertrokken zijn en zich elders hebben gevestigd. Deze migranten noemden zich in hun nieuwe woonplaats vaak “van Stramproij”, zijnde een verwijzing naar hun geboorteplaats.

Alvorens deze “van Stramproijers” aan de lezer voor te stellen beschrijf ik in dit eerste hoofdstuk in het kort de geschiedenis van het dorp Stramproij vanaf het verre verleden tot aan de Napoleontische tijd. Ook besteed ik aandacht aan de laken- en linnenweverij in het dorp.

Veel meer over de geschiedenis van Stramproij vindt u in het in 1982 verschenen boek “Stramproyer momentopnamen uit heden en verleden”.

Waarom vertrokken er zoveel bewoners naar elders? Daarover schrijf ik in het tweede deel van dit hoofdstuk en probeer daar verklaringen voor te vinden.

Tenslotte ga ik nog kort in op de (mogelijke) betekenis van de dorpsnaam Stramproij.

Korte geschiedenis van het dorp Stramproij

Ligging van Stramproij

Het dorp Stramproij ligt in Zuid-Nederland, in de streek de Kempen. De kern van het dorp is gelegen langs de doorgaande weg van Weert naar Maaseik, ongeveer vijf kilometer ten zuiden van Weert, vlak aan de grens met België.

De Kempen of het Kempenland is een uitgestrekte zanderige landstreek in het grensgebied van Nederland en België. Het grootste deel ligt in België en beslaat het noordelijk deel van Belgisch Limburg en het oostelijke en middelste deel van de provincie Antwerpen. In Nederland strekt de Kempen zich uit over de zuid-oostelijkste punt van Noord-Brabant, bezuiden Eindhoven, en de oostelijkste punt van Limburg.

De naam van de streek is een vervorming van het woord Campinia of Campina, wat in het latijn open vlakke betekent.

Sporen van bewoning in de vroegere tijden

Over de vroegste bewoning van het gebied van het huidige Stramproij is weinig bekend; er zijn natuurlijk geen schriftelijke bronnen beschikbaar. Uit archeologische vondsten en bodemonderzoek weten we dat er omstreeks het jaar 12000 voor Christus mensen in deze streek hebben geleefd of rondgetrokken. Wellicht waren het rendierjagers.

Ook ruim 4000 jaar later, in het Mesolithicum (Middensteentijd ca 8000 voor Chr. tot 4000 voor Chr.), leefden er mensen in de omgeving van waar nu Stramproij ligt. We weten dit door de opgegraven vuurstenen krabbers, zagen en pijlpunten. De toenmalige bewoners leefden hoofdzakelijk van de jacht met daarbij wat veeteelt.

Ook in het Neolithicum (4000-3000 voor Chr.) leefden er in dit gebied mensen, gezien de vondsten in de bodem. Waarschijnlijk waren het “jager-verzamelaars”, die voornamelijk leefden van de jacht. Daarna volgen de Bronstijd, de IJzertijd en vanaf 54 jaar voor Christus de Romeinse tijd. Uit deze lange periode zijn in Stramproij geen sporen van bewoning gevonden.

Wel zijn direkt ten noorden van Stramproij, ter hoogte van de Tungelroysche beek, in 2005 de resten van een houten brug uit de Romeinse tijd gevonden. De vondst van deze brug wijst op een Romeinse weg, die waarschijnlijk een verbinding vormde met de hoofdweg van Tongeren naar Nijmegen, welke langs de Maas liep.

Het Vorstendom Thorn

De geschiedenis van Stramproij is nauw verbonden met de geschiedenis van het nabijgelegen Thorn.

In de vroege middeleeuwen maakte Stramproij en omgeving deel uit van de eigendommen van de Duitse keizer. In het jaar 964 schonk keizer Otto een deel van deze eigendommen (het gebied waar Stramproij deel van uitmaakt) aan Ansfried, graaf van Hooi en Teijsterbant, om diens trouw te belonen.

Deze Ansfried stichtte, samen met zijn vrouw Hilsonsis of Hereswint van Strijen, omstreeks het jaar 1000 een abdij in Thorn, die hij begiftigde met de helft van de goederen, die hij van keizer Otto had gekregen. Zijn dochter Benedicta werd de eerste abdis van Thorn.

De abdij ontwikkelde zich vanaf het begin van de 12e eeuw tot een wereldlijk stift, een kloostergemeenschap waarin de orderegels vrijzinnig werden geïnterpreteerd. In dit Damesstift konden alleen ongehuwde vrouwen uit de hoge adel intreden. Vrouwen binnen de orde, die wel wilden trouwen, woonden buiten de kloostermuren in eigen huizen.

Het stift groeide uit tot een klein zelfstandig vorstendom, het kleinste soevereine staatje binnen het Heilige Roomse Rijk.

Het vorstendom Thorn stond onder de voogdij van de graaf van Horne, die deze voogdijschap in leen had van de graven van Gelre. De voornaamste taak van de voogd bestond uit de behartiging van de belangen van het klooster, alsmede het rechtspreken namens het klooster.

Het vorstendom bestond uit de dorpen Thorn, Haler, Baexen, Ell, Grathem, Ittervoort en Stramproij (ook vermeld als Rode, Roede, Roij en Stramprode), en was verdeeld in vier kwartieren, t.w. Thorn, Stramproij, Grathem/Baexen en Ell/Haler/Ittervoort.

Het kwartier Stramproij was weer verdeeld in vijf zogenaamde rotten (wijk/gehucht), t.w. Torenrot, Bergerrot, Breijvensrot (breiven= breed veen), Heijerrot en het Molenbroeksrot.

Deze "rottenstructuur" was karakteristiek voor Stramproij en de rotten speelden tot in de vorige eeuw een belangrijke rol in de dorpsorganisatie.

De abdis, die door het Kapittel werd gekozen, was de vorstin van het land. Zij liet geld slaan, met haar blazoens versierd, had een eigen militie en een gerechtshof. Tot haar plaatsvervanger in het bestuur van het land benoemde zij een landvoogd, die mejer of grondmeijer werd genoemd.

De rechtbank van Thorn, ook dingbank of schepenbank genoemd, telde zeven schepenen, waarvan twee uit het kwartier Stramproij, dat geen eigen schepenbank had. De taak van de schepenbank was van gerechtelijke aard.

Uit het midden van de 15e eeuw zijn enkele schepenen uit Stramproij, die zetelden in de schepenbank van Thorn, met naam bekend. Het zijn Jan van der Midden (1443), Arnout van den Kirchoff (1447) en Lambrecht Nijs (1458).

In het jaar 1244 worden in de archieven van Thorn de plaatsen Swartbroek en Rode vermeld. Rode is waarschijnlijk identiek aan Stramproij.

De naam Stramproij/Stramprode vinden we voor het eerst genoemd in een oorkonde van de abdij van Thorn uit het jaar 1299. In deze oorkonde is sprake van een vergelijk tussen de abdis en de pastoor van Thorn. Het ging om de inkomsten van de pastoor, die hij o.a. trok uit het dorp Stramprode, dat toen nog geen zelfstandige parochie was.

In deze acte vinden we de zin: "Grossa de terris dictis Kerkelant in Stramprode et in Baex exitentius, de domo et curte Godescalpi apud Stramprode".

De vermelding van domo en curte betekent dat er in Stramproij een stenen huis met een hof stond, beheerd door een zekere Godescalcus van Stramprode. De naam Godescalcus komt van Godschalk en betekent “dienaar van God”.

Zo'n hof had een bestuurlijke functie in het beheer van grootgrondbezit en in de lagere rechtspraak over de inwoners.

Een landgoed of domein bestond uit een centraal hof, met daarom heen de boerderijen van de horige boeren. Elke boer had een eigen stuk grond, met een oppervlakte van tien á vijftien hectare, hoeve genaamd.

De aanwezigheid van een domo en curte in Stramproij betekent dat er in de plaats een dienstman (in de oorkonde Godescalcus genoemd) woonde, vermoedelijk van de graaf van Horne.

Een dienstman, ook wel ministeriaal genoemd, was in de Middeleeuwen een persoon van onvrije afkomst aan wie een belangrijke post in bestuur of leger werd toevertrouwd, zoals het beheer van een domein of het bewaken van een kasteel.

Stramproij maakte eeuwen lang deel uit van het vorstendom Thorn, welk vorstendom in 1795 door de Fransen werd ingelijfd bij het departement Nedermaas in het kanton Weert. Na de val van Napoleon werd het vorstendom een onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden en werd Stramproij een zelfstandige gemeente.

In 1998 wordt de gemeente Stramproij geannexeerd door Weert.

Stramproij tussen ca 1500 en 1800

Over de periode tot ongeveer het jaar 1500 is over Stramproij weinig bekend en bieden de schaarse bronnen nauwelijks informatie. In de eerste decennia van de 16e eeuw wordt het gebied rond Stramproij geteisterd door oorlogsgeweld. Zo trekt de bekende/beruchte Maarten van Rossum in 1542 met een troepenmacht van 15.000 man plunderend en brandschattend door de Peel en zal misschien ook Stramproij hebben “aangedaan”.

In 1568 breekt de Tachtigjarige oorlog uit en ook nu zucht de bevolking onder de last van het oorlogsgeweld. Er heerst onrust, de veelal armoedige bevolking moet oorlogslasten betalen en er zijn plunderingen door muitende soldaten van Willem van Oranje en door Spaanse huursoldaten. De inwoners van Stramproij zullen in deze tijd zwaar geleden hebben onder al dat geweld.

In het jaar 1592, “op de ootmoedige supplicatie onser onderdaenen”, verleent de vorstin-abdis Josina van der Marck een landrecht aan Stramproij. Het administratieve bestuur van Stramproij komt in handen van twee burgemeesters en vijf rotmeesters. De burgemeesters waren de vertegenwoordigers van de bevolking en werden ieder jaar op Nieuwjaarsdag door de inwoners gekozen in het bijzijn van de schepenen en de grondmeijer, in wiens handen zij de eed van trouw aflegden.

De burgemeesters hadden tot taak het welzijn van de inwoners te bevorderen. Zij zorgden voor het onderhoud van wegen en dijken, waren belast met de handhaving van de orde en de inning van de belastinggelden. Aan het einde van het jaar legden zij rekenschap af van hun beheer.

De rotmeesters werden gekozen door de burgemeesters, het waren hun raadsliden en helpers. Ieder rot had één rotmeester.

Verder kende het dorp een veldbode, ook wel bedeljager genoemd, en een schutterij die zorgde voor de handhaving van orde en recht.

De goederen van de armen werden beheerd door de pastoor, bijgestaan door twee armenmeesters, die ook wel Heilige Geestmeesters werden genoemd.

Ook in het begin van de 17e eeuw is het onrustig in Stramproij en omgeving. Zo weten we bijvoorbeeld dat er in 1625 meer dan 400 Staatse ruiters in Stramproij gelegerd waren. Ze hadden er twee wolkarren, bestemd voor Weert, aangehouden en leeggeroofd. Op 11 september 1630 vond er een gevecht plaats tussen een aantal schutters uit Stramproij en een groep soldaten.

Op 19 januari 1655 schrijft Coenraedt Scheffer, korporaal van de Compagnie van kapitein Rhoon, een brief aan de Commandant van Tuijl van Bulkensteijn. In deze brief verklaart Coenraedt dat 1000 paarden zijn gearriveerd in Stramproij met orders om door te trekken naar de heerlijkheid van Boxmeer om daar hun winterkwartier op te slaan (Nationaal Archief, Resoluties Raad van State over 1648-1672).

Al die paarden met hun ruiters zullen de bewoners van Stramproij veel overlast bezorgd hebben.

Ook in de jaren daarna was er regelmatig sprake van gewapende conflicten en daarnaast leed de bevolking ook aan de pest, de ongeneeslijke, zeer besmettelijke ziekte die voortdurend de kop opstak.

Met de vrede van Utrecht in 1713 wordt de Spaanse Erfenisoorlog beëindigd. De Zuidelijke Nederlanden, waaronder het Vorstendom Thorn en Stramproij, vallen toe aan Karel VI, keizer van het Heilige Roomse Rijk.

Alhoewel nu de vrede is getekend blijft het in de 18e eeuw voor Stramproij een onrustige tijd met veel inkwartieringen van soldaten en schattingen (= belasting of heffing), die zwaar op de bevolking drukken. Daarnaast zijn banditisme (de Bokkenrijders) en landloperij, als gevolg van de voortdurende oorlogen, een ware plaag voor de bevolking.

In al die eeuwen is Stramproij een kleine agrarische nederzetting gebleven, gelegen tussen uitgestrekte heidevelden en stuifzandgebieden, met daartussen wat bouwland en weidegrond. Het was een zogenaamd kransakkerdorp; de bijna vierkante stukjes grond lagen onregelmatig door elkaar en werden afgewisseld met “wilde” grond.

De bewoners leefden van de opbrengst van het land, en van het weven van laken en linnen.

Laken- en linnenweverij in Stramproij

Het weven van laken en van linnen vond al heel lang geleden plaats in Stramproij.

Het waren zuiver agrarische uitingen van nijverheid, de lakenweverij gebaseerd op de wol uit de schapenhouderij en de linnenweverij op de teelt van vlas.

Van lakenweverij is in Stramproij al sprake in 1476, wanneer de abdis Gertrudis van Sombreff, samen met het Kapittel van Thorn, op 4 december aan Jacob Clois van Stramproij toestemming verleent tot het oprichten van een volmolen.

Zij geven in leen uit aan “Jacob Clois van Stramproide ende sijnen erven of helders dese briefs” de stroom van de Eertweghe tot het Corfweige tot de nieuwe dijk onder voorwaarde dat Clois daarop een vol- of oliemolen zal plaats en aan de abdis en het kapittel 2 molder rogge per jaar zal uitkeren.

De stichting van een volmolen betekent dat er in het dorp al een vrij aanzienlijke lakennijverheid bestond, die het gebruik van een volmolen economisch verantwoord maakte.

Laken is een wollen stof, die eerst wordt geweven en vervolgens gevilt. De stof is warmer dan geweven stoffen en sterker dan vilt. Laken was al bekend bij de Kelten en werd later ook populair bij de Romeinen. Vanaf de late Middeleeuwen werd de stof populair onder grote delen van de bevolking, vooral omdat zij slijtvast en vuil- en waterafstotend was. Hierdoor ging laken kleding lang mee en had zij weinig onderhoud nodig.

Een volmolen of voldersmolen is een industriemolen, die werd gebruikt om wol te “vullen”. Vullen is een nabewerking van geweven wollen stof waardoor de kwaliteit sterk verbeterde. Deze wollen stof was een “tussenprodukt” van de lakenindustrie. De door water aangedreven volmolen had vaak een uitwendig scheprad.. Later, vanaf de 17e eeuw, werden volmolens ook door paarden of wind aangedreven.

Op 22 maart 1609 vervaardigt Anna, gravin van der Marck en de vorstin van Thorn, een

verordening uit, waardoor de werkzaamheden van de lakenweverijen in Stramproij wettelijk worden geregeld. Zonder vergunning mochten er in het vorstendom Thorn alleen lakenweverijen worden opgericht in Stramproij. Verder bevat de verordening allerlei voorschriften over o.a. de productie en de koop en verkoop van laken.

Op 15 september 1611 verleent Anna aan Stramproij het recht om jaarlijks vier jaarmarkten te houden, voornamelijk bedoeld om de verkoop van laken te bevorderen. Deze toestemming werd verleend n.a.v. een verzoek op 27 december 1610 van “onsen getrouwen borgemesters, heylyge gheystmesters (armenmeesters), kerckmesters unde samptelycke onderdaenen van Stramroyde”.

Deze lakenindustrie bezorgde veel inwoners van Stramproij werk. Op een bepaald moment waren er in het dorp 46 lakenweverijen actief. Een weg in het westelijk deel van het dorp droeg tot in de 20e eeuw de naam Raamstraat, vanwege de vele ramen die er waren opgesteld om het laken te spannen en te drogen.

Vanaf het midden van de 18e eeuw gaat het minder voorspoedig met de lakenindustrie in Stramproij en is er sprake van een afnemende werkgelegenheid. In het jaar 1864 stopt de laatste weverij in de plaats.

Voordat de lakenwever aan de slag kon, moest de wol worden bewerkt door spinsters. Er waren ongeveer tien spinsters nodig om één wever aan het werk te houden. Het spinnen vond meestal op de boerderij plaats, tussen het andere werk door en was voor velen een bron van inkomsten.

Naast lakenwevers en spinsters waren er in Stramproij ook linnenwevers en kleermakers actief; ook zij werkten veelal thuis.

De bevolkingsomvang van Stramproij

Van de bevolkingsomvang tot het begin van de 18e eeuw is weinig tot vrijwel niets bekend. Zoals hierboven beschreven stond er in het jaar 1299 in Stramproij een “domo” bewoond door Godescalcus, maar ook een hulpkerk of kapel van de parochie van de Heilige Michaël te Thorn. Op zon- en feestdagen werd in de hulpkerk de mis gelezen door een geestelijke uit Thorn. Er zullen dus in deze tijd een klein aantal mensen, veelal boeren en landarbeiders, in Stramproij hebben gewoond.

Pas in het jaar 1583 besluit de abdis van Thorn om Stramproij, en ook Baexem en Ittervoort, te verheffen tot afzonderlijke parochies. Blijkbaar was het aantal parochianen in Stramproij nu voldoende voor het vestigen van een eigen kerk. Een afschrift van de oprichtingsacte uit 1583 bevindt zich in het Gemeente-archief van Roermond.

De nog bestaande mergelstenen toren van de huidige kerk dateert uit de 16e eeuw.

De Middeleeuwen waren voor de bewoners van het platteland gevaarlijke tijden. Dieven, landrovers en gedeserteerde soldaten zorgden voor veel overlast. Men was daarom aangewezen op de hulp en steun van buren en plaatsgenoten. In de periode van 1472 tot 1486 stond de abdis Gertrudis van Sombreff tot Reckheim aan het hoofd van de abdij van Thorn. Zij had een bijzondere belangstelling voor het kwartier Stramproij en kwam er vaak.

De wijze waarop de bewoners elkaar hielpen en bescherming verleenden, maakte op haar grote indruk. Daarom droeg zij deze groep bewoners officieel op om hun medebewoners te beschutten en te beschermen. Dit was de oorsprong van de nog bestaande schutterij St. Antonius in Stramproij.

Zowel de vestiging van een eigen parochie als het bestaan van een schutterij, maken het waarschijnlijk dat er in de 16e eeuw enkele honderden mensen in Stramproij woonden.

In het jaar 1726 telde de parochie Stramproij 544 communicanten.

Blijkbaar was omstreeks 1750 het aantal inwoners van het dorp groot genoeg voor de vestiging van een chirurgijn. In het archief van de Schepenbank van Gruitrode (gelegen ca 20 km ten zuidwesten

van Stramproij) vond ik een vermelding uit 1750 van een proces van Dr. Borman, substituut-schout van Gruitrode, tegen Hendrick Hornickx, chirurgijn te Stramproij, wegens het onbevoegd uitoefenen van de chirurgie. Als chirurgijn werkte Hendrick niet alleen in Stramproij zelf, maar ook in de wijde omgeving, waaronder Gruitrode. Daar werd hij ervan beschuldigd zijn praktijk uit te oefenen zonder dat hij het vereiste examen voor het “college der medecijnen” te Luik had afgelegd. Op 9 april 1750 doet Joes van Parren, de pastoor van Stramproij nog een goed woordje voor Hendrick en verklaart in een akte, dat Hendrick een zeer kundig chirurgijn is en dat patienten vanuit het hele “Gulicker land” naar hem toekomen om te worden “gecureerd”. Mede dankzij de aanbeveling van de pastoor werd Hendrick vrijgesproken. In 1755 was een Antonius Hornickx, chirurgijn te Stramproij, “Keijzer” van de schutterij aldaar. Hij was de oudste zoon van Hendrick Hornickx en volgde zijn vader op als chirurgijn. Meer over de familie Hornickx vindt u op de website www.hornix.nl

Bij de volkstelling in 1795 bedroeg het aantal inwoners 655 en in het jaar 1900 was dat gestegen tot ongeveer 1200. Nu, in het jaar 2020, bedraagt het aantal inwoners ongeveer 5000.

Migratie vanuit Stramproij

Het leven in de Kempen was dus zwaar. De bevolking leefde voornamelijk van de schaarse opbrengst van het bouwland, van de schapenteelt op de uitgestrekte heidevelden en in Stramproij van de opbrengst van de lakenweverijen.

Vanaf de eerste helft van de 16e eeuw tot ver in de 17e eeuw werd het gebied geteisterd door de strijd tussen de Spanjaarden en de opstandige calvinisten en zorgden rondtrekkende troepen voor veel overlast.

Ook in de 18e eeuw was het in de streek onrustig vanwege oorlogshandelingen, banditisme en landloperij.

De armoede, de onveiligheid en de voortdurende onrust in het gebied leidde ertoe dat veel inwoners hun heil elders zochten.

In Stramproij kwamen al vanaf het midden van de 15e eeuw lakenweverijen voor. Veel inwoners van Stramproij, die naar elders vertrokken vinden we dan ook terug in plaatsen met een bloeiende laken- of linnenindustrie, zoals Utrecht en Leiden.

De stad Utrecht kende al vanaf de eerste helft van de 16e eeuw een bloeiende linnenindustrie, zodat linnenwevers, maar ook lakenwevers daar gemakkelijk werk konden vinden. Tussen 1569 en 1621 groeide het aantal leden van het linnenweversgilde in de stad naar meer dan 150.

Veel nieuwkomers in Utrecht waren dus werkzaam in deze linnenindustrie. Een groot aantal van hen kwam uit de Kempen, met name uit de omgeving van Weert (ook Weert kende in de 16e en 17e eeuw een bloeiende lakenindustrie) en Stramproij. In het Burgerboek van Utrecht vond ik over de periode van 1530 tot 1600 ongeveer 40 nieuwe burgers, die Weert, Stramproij of omgeving als plaats van herkomst aangaven en over de periode 1600 tot 1660 nog eens 16.

Van deze 56 nieuwe burgers waren er 40 die het vak van wollewever, linnenwever of drapenier (= lakenwerker of lakenverkoper) uitoefenden.

Slechts een klein deel van de nieuwkomers liet zich, gezien de daaraan verbonden kosten, als burger inschrijven. Het aantal migranten vanuit Weert en Stramproij zal dus vele malen groter zijn geweest.

Veel van deze nieuwkomers noemden zich, ter onderscheiding van naamgenoten met een zelfde patroniem, naar hun geboorteplaats, dus “van Weert/Wiert” of “van Stramproij”.

In hoofdstuk 9 kunt u hier meer over lezen.

Leiden kende al vanaf de 14e eeuw een bloeiende lakenindustrie, die veel werkgelegenheid bood. Ook in deze plaats vestigden zich veel migranten vanuit Weert, Stramproij en omgeving, met name in de periode tussen 1650 en 1750. Opvallend is, dat zij in hun nieuwe woonplaats hun oude naam of patroniem behielden en geen gebruik maakten van de toenaam “van Weert/Wiert” of “van Stramproij”. Meer hierover in hoofdstuk 11.

Het waren echter niet alleen beoefenaren van de laken- en linnenindustrie die uit Stramproij wegtrokken. Veel jongemannen ontvluchtten de armoede door zich te verhuren als soldaat. Tot aan het eind van de 18e eeuw kende men geen dienstplicht, maar bestonden de legers uit huursoldaten, die vanuit heel Europa geronseld werden. Het beroep van soldaat betekende voor veel jonge mannen inkomen en onderdak.

Soldaten met de naam “van Stramproij” vond ik met name in de 17e eeuw in oude garnizoensplaatsen als Bergen op Zoom, Heusden, Grave, Geertruidenberg, Zwolle en Utrecht.

Alleen al in de periode tussen ca 1580 en 1700 vond ik meer dan 200 mannen en vrouwen uit Stramproij, die vertrokken uit het dorp en zich elders vestigden.

Ongetwijfeld zijn dat er nog veel meer geweest. Immers lang niet alle archieven zijn onderzocht en in veel gevallen was het niet meer na te gaan, waar een nieuwkomer oorspronkelijk vandaan kwam.

Migratie vanuit Stramproij naar plaatsen in de omgeving

Thorn, Heythuizen, Weert en Nederweert waren in de 17e en 18e eeuw de wat grotere plaatsen in de directe omgeving van Stramproij. In geen van deze plaatsen heb ik in de trouwboeken tot het jaar 1700 bruidegoms of bruiden gevonden die afkomstig waren van Stramproij en zich ook zo noemden. Wel kwam ik met name in Nederweert de familienaam van Rode/Roede/Roij of Roeij tegen, namelijk 27 bruidegoms en 24 bruiden tussen 1562 en 1700. Mogelijk waren dit mannen en vrouwen, die uit Stramproij (vroeger ook wel Roij, Rode of Roeij genoemd) kwamen en die zich naar hun geboorteplaats noemden. Maar de naam kan natuurlijk ook een geheel andere herkomst hebben gehad.

In ieder geval is duidelijk dat de mannen en vrouwen die besloten om Stramproij te verlaten om elders een nieuw leven te beginnen niet in de omgeving “bleven hangen”, maar zeker voor die tijd, grote afstanden aflegden om elders een nieuw leven te beginnen.

De betekenis van de plaatsnaam Stramproij

De betekenis van de naam Stramproij is niet zonder meer duidelijk. Vele taalkundigen hebben zich in de loop der jaren gebogen over de mogelijke betekenis.

De naam is een samenvoeging van stram en roij, waarbij roij een synoniem is van roede, roth, rade en raaij. Het woord roij heeft te maken met landontginning, het ontginnen van woeste gronden en het vellen (rooien) van bomen en struiken. In de 8e en 9e eeuw was het rooien het recht van elke vrije man.

Volgens het Groot Nederlandsch Woordenboek van Verwijs en Verdam is een stramp de stomp van een tak of een boom.

Het woord is een synoniem voor stobbe, strobbe en strubbe.

De naam Stramproij verwijst dus naar een gerooid gebied, waar strampen of boomstronken zijn blijven staan.

Hoofdstuk 2

Het geslacht van Strampra(o)de in Gelre

Inleiding

Tijdens het onderzoek naar mijn voorouders stuitte ik min of meer toevallig op een Gadert of Godart van Stramprade/Stramprode, die in de tweede helft van de 14e eeuw muntmeester en rentmeester in Gelre was. Uiteraard was ik nieuwsgierig of er wellicht een relatie zou kunnen zijn met het geslacht Stramrood/ van Stramproij, waar ik een afstammeling van ben.

Via literatuuronderzoek en vooral dank zij bronnen op internet ben ik het nodige te weten gekomen over deze “naamgenoot” en zijn voor- en nageslacht.

Een relatie met mijn familie was er niet; voor zover bekend sterft dit geslacht in de 16e eeuw uit.

In dit hoofdstuk ga ik nader in op dit roemruchte middeleeuwse geslacht met zijn wortels in Stramproij.

Meester Godart/Gadert van Stramprade wordt voor het eerst vermeld op 26 juli 1367 in een schuldbekentenis van Diederik Loef van Horn en Altena. Gadert blijkt dan gehuwd te zijn met een vrouw met de naam Cylie.

In een iets latere schuldbekentenis, gedateerd 25 april 1369, wordt hij “meyster Godert van Stramprade, muntmeester des hertoghen van Gelren” genoemd. Blijkbaar is hij tussen deze twee data voor het eerst als Gelders muntmeester opgetreden.

Gadert is omstreeks het jaar 1340 geboren, vermoedelijk in of nabij Stramproij, als zoon van een zekere Noyde. Hij trouwt eerst met een vrouw met de naam Cylie en later met Bele, hoogstwaarschijnlijk een dochter van Jan van Uitwijk en Beerte Emons. In 1373 treedt Gadert op als haar voogd.

Gadert overlijdt in Arnhem tussen 13 maart 1394 en eind 1394.

De naam Gadert of Godert komt van Godard. Deze naam betekent “sterk als god”.

Gadert als muntmeester

De naam Stramprade verwijst naar de plaats Stramproij. Hier zal Gadert omstreeks 1340 geboren zijn.

Gadert en zijn familie bezaten grond en onroerend goed in Stramproij en omgeving, zoals blijkt uit het Cartularium dat na de dood van Gadert werd opgesteld.

Over zijn eerste 30 levensjaren is niets bekend, zodat we ook zijn eerste standplaats als muntmeester niet kennen. Zijn regio van herkomst en de latere verhuizing naar Arnhem doen vermoeden dat hij eerst in Venlo heeft gewerkt. Zijn verhuizing naar Arnhem zal samenhangen met de verplaatsing van de Gelderse munt naar deze plaats.

Gadert wordt dus voor het eerst vermeld op 26 juli 1367 in een schuldbekentenis van Diederik Loef van Horn en Altena. In een andere schuldbekentenis, gedateerd 25 april 1369 heet hij “meyster Godert van Stramprade, muntmeester des hertoghen van Gelren”.

In de Stadsrekening van Arnhem over 1370/1371 vinden we “magister Godefridus monetarius” onder de nieuwe burgers. Zijn vrouw Cylie was toen al overleden.

Gedurende de Middeleeuwen is er in verschillende Gelderse steden gemunt op naam van de diverse

hertogen van Gelre. Enkele van deze steden waren Arnhem, Nijmegen, Elburg, Harderwijk en Roermond.

Het is niet bekend vanaf welke datum er in Arnhem geld werd gemaakt, d.w.z. munten werden geslagen. Sinds het jaar 1254 worden enkele schepenen van het Arnhemse stadsbestuur "muntmeesters" genoemd. We kunnen dus aannemen dat er in ieder geval vanaf het midden van de 13 eeuw in Arnhem munten werden geslagen. In 1282 verleende koning Rudolf van het Duitse Rijk aan graaf Reinald I van Gelre het recht om in Roermond, Harderwijk en Arnhem munten te slaan. In het jaar 1327 maakt het stadsbestuur van Arnhem melding van een huis Munte bij de Nieuwe Markt (nu Korenmarkt). Het munten vond niet altijd op dezelfde plek plaats. In 1370 wordt er bij de Sabelspoort gemunt, en vervolgens in "de Munt" in de Rijnstraat. In de 15e eeuw vinden we de munt in de Bakkerstraat.

Er werden in Arnhem twee munten geslagen; één soort voor de stad en één voor de hertog van Gelre. Er waren dan ook soms twee muntmeesters aanwezig in het munthuis.

Over de periode van 1371 tot 1379 (de successie-oorlog tussen hertog Willem van Gulik en zijn vrouw Maria van Gelre versus Maria's zuster Mechteld) zijn maar weinig bronnen bekend en weten we dus niets over het leven van Gadert.

Met zekerheid heeft Gadert weer als muntmeester gewerkt in de zomer van 1379 en wel in Harderwijk. De jonge hertog Willem van Gulik liet toen in Harderwijk een nieuw type munt slaan. In een rekening uit 1379 wordt Gadert vermeld: "Item so betaelt Gadert onsen muntmeister van 303 lb. Was tot Herderwick, elcke pont vur X solidis, videlicet 151 pont X solidi, videlicet hondert ind 32 pont XI solidi denari" en

"van meister Gaidert den muntmeister geboert van den slescat tot Herderwick van 565 marck gewegens, van elcke marck III witte groten, maek 42 olde schilde ind XV witte groten, den olden scilt gerekent te 30 olde plack, maek pont 6 s. 3 d., een olde plack gerekent vur 7 bl."

In 1380 was Arnhem al weer de belangrijkste Gelderse muntplaats.

Op 11 februari 1380 benoemt hertog Willem van Gulik vier muntmeesters voor de periode van zes jaar "in onser stat van Arnhem oft in anderen onsen steden daer hem des ghenoghet". Het zijn Gadert van Stramprade, Henric Hertman, Johannes van den Putte en Gheerken van Hijnsberge. Gadert blijft muntmeester tot 1 februari 1390.

Een muntmeester werd niet voor eeuwig benoemd, maar op 13 februari 1383 wordt aan Gadert en zijn partner Johan van Florense Thomassoën beloofd dat niemand anders dan zij in Gelre zullen munten. In het rekeningjaar 1383-1384 wordt Gadert vermeld als betaler van de sleischat, een soort provisie die de muntmeester moest afstaan aan de hertog.

Op 12 januari 1385 wordt hij in een Gelderse oorkonde benoemd tot "onsen munter". Hij krijgt in dat jaar de opdracht "onsen munten te slain ende te maken", evengoed en zo mogelijk beter dan die door de graaf van Holland in Dordrecht waren geslagen. Ook moet de Gelderse munt meer goud bevatten dan de andere Hollandse gulden. Als zijn gezellen worden Johan Thomas van Mechgelen en Bertholt van Mechgelen genoemd (bron: Le florin dit Strampraischen Gulden in het Tijdschrift Muntkunde 1895).

Op 29 juli 1385 benoemt hertog Willem van Gulik Gadert weer voor zes jaar tot muntmeester. Blijkbaar werkte hij toen weer alleen; van andere muntmeesters of medewerkers is geen sprake. Ook in een acte van 14 september 1386 wordt hij vermeld als muntmeester. Hij slaat dan niet alleen gouden munten, maar ook "doijtken en halve doijtken". Onder zijn verantwoordelijkheid is ook een nieuw type zilveren munt, de zogenaamde "herengroot" ingevoerd. Dit moet zijn gebeurd in het najaar van 1383 of begin 1384.

Ook buiten Gelre genoot Gadert gezag als muntmeester. Op 10 oktober 1387 verklaren Johan de Grueter en Evert van der Weteringhe dat "meyster Godevaert van Stramprade" in Arnhem uitspraak zal doen in "twist ende sceel die zy onderlinghe ghehat hebben tot desen daghe toe, roernde van der

munten tot Renen, daer wy in vennoetscap in ghemunt hebben van onss heren wegghen van Utrecht”. Gadert werd dus om bemiddeling gevraagd, wat zeker gold als een erkenning van zijn gezag in muntzaken.

Aan het eind van de 14e en het begin van de 15e eeuw was er zowel binnen als buiten Gelre veelvuldig sprake van de “Stramproidsche gulden”. Deze munt werd op veel plaatsen gebruikt als handelsmunt vanwege haar intrinsieke waarde aan goud.

In een acte uit 1387 betreffende de koop van een huis in 's Hertogenbosch werd betaling geëist in Stramproidsche guldens.

In het Schepenprotocol van Boxtel vinden we in de periode van 1398 tot 1416 zeker twintig acten, waarin sprake is van de Stramproidsche gulden en in het ARA te Brussel bevindt zich een rekening over de periode 1397-1398 van Hubrecht Baxs, de schout van Kempenland, waarin sprake is van “den gulden Stramproijs”.

In een oud aantekenboekje, dat in 1852 in het bezit was van de heer Guilken, notaris te Roermond, lezen we: “Nota van den Hertoghe off grove Munte. Item doemen schreiff die jaren onss heren dusent twee ende tachtig due dede onse here van Gelre slaen eijnre honde gulden; der vier golden drije alde sc. Dat was elken gulden witten gerekent. Item in 't jair van LXXXV due maickde mengul mit den koper die golden XVIII witten. Item in 't jair van XCII due sluech men gulden geheten Stramproidsche gulden, elck XIII witten”.

De laatste vermelding van deze gulden vond ik in een schepenacte van 13 februari 1448 in Helmond, waarin geschreven wordt over Godarts off Stramproetsche guldens.

Lang heeft er onder numismaten (deskundigen op het gebied van munten) onduidelijkheid bestaan over de herkomst van de Stramproidsche gulden. In een artikel in het Tijdschrift Muntkunde van 1895 werd nog gesuggereerd dat er in de 14e eeuw in Stramproij of in Thorn munten werden geslagen. Pas veel later werd de link met Gadert van Stramprede gelegd.

Twee van de gezellen die werkten voor Gadert waren Hendrik Typoel en Godiken Duvel, beiden afkomstig van Diest in het voormalige Zuid-Nederland.

In de tachtiger jaren van de 14e eeuw stijgt Gadert snel op de maatschappelijke ladder, ook omdat hij in staat was leningen te verschaffen aan hertog Willem van Gulick. In november 1385 verklaart Willem dat hij “VI hondert goide alde guldenen scilde” heeft geleend van Gadert en in 1391 verklaart hij dat hij 1600 gouden Geldersche of Hollandsche guldens schuldig is aan Gadert. Op 1 februari 1390 doet Gadert afstand van zijn muntmeesterschap, alhoewel zijn termijn nog niet was afgelopen. Hij wordt dan door hertog Willem “onse rade en lieve vriende en onsen lieven knapen” (een niet tot ridder geslagen persoon) genoemd. Als muntmeester wordt Gadert opgevolgd door Schakert van Stramprede (waarschijnlijk zijn broer Godschalk) en Arnt van Wirt Johanssoen.

Voor een overzicht van de Muntmeesters van Gelderland zie bijlage 1.

Gadert als rentmeester

Wanneer het hertogdom Gelre steeds meer een aaneengesloten land wordt in plaats van een verzameling bezittingen van de hertog van Gelre, krijgt de relatie met de “onderdanen” een steeds zakelijker en financieel karakter. De controle op het financiële beheer was een onderdeel van deze relatie. Deze financiële administratie was uitbesteed aan gespecialiseerde ambtenaren, de rentmeesters. Vanaf het jaar 1282 komen er in Gelre rentmeesters voor.

De taak van de rentmeester bestond voornamelijk uit het innen van pachten, tijnsen, tolgelden, belastinggelden enz. Daarnaast nam de rentmeester namens de landheer bezit van de aan- of opwassen van de rivier. Het recht op aanwas betrof nieuw land, dat langs een rivier was opgeslibt.

De hoogst haalbare functie aan het hertogelijke hof was die van overste rentmeester, of landrentmeester. Als belangrijkste raadsman van de hertog verbleef hij in de onmiddellijke omgeving van de landsheer en door zijn financiële bevoegdheden en overzicht was hij in staat grote invloed uit te oefenen op het landsbestuur en -beheer.

Om deze functie uit te mogen oefenen moest de rentmeester kredietwaardig zijn, want hij moest geregeld grote sommen geld voorschieten aan de hertog. Het was niet ongewoon dat graven of hertogen enorme schulden bij hun rentmeester opbouwden. Naast zijn kredietwaardigheid moest de rentmeester ook van edele geboorte zijn om voor deze functie in aanmerking te komen.

Op 24 juni 1390 wordt Gadert door de hertog aangesteld als “amptman ende richter in den landen van Veluwen”. Het betrof de functie van rentmeester, die normaliter werd gecombineerd met het landrentmeesterschap. De rekening van landrentmeester Peter Willemsz van Steenberghe loopt echter tot januari 1391.

In januari 1391 wordt Gadert aangeduid als “overste rentmeester” en is dan formeel de opvolger van van Steenberghe die dit ambt vanaf 1365 had bekleed.

Blijkbaar gaf deze aanstelling aanleiding tot enige feestelijkheden, want volgens een acte van 18 januari 1391 werd er voor ruim 16 ½ pond geconsumeerd door Richter, Schepenen en Raad van Arnhem, samen met “de meijster Godert den rentmeister”.

Op 15 juni 1391 geeft hertog Willem van Gulick, in verband met zijn tijdelijke afwezigheid, het bestuur over Gelre tijdelijk in handen van Johan van Hoentseler, Robbrecht van Appeltern en Gadert van Stramprade.

In het jaar 1392 vinden we verschillende vermeldingen van Gadert.

Op 23 januari draagt hertog Willem “onsen tholl tot Moldic ende van onsen renten van Middelaar” over aan Gadert. Op 17 maart staat Gadert, “onsen rentmeijster”, borg voor Marie van Brabant, zuster van hertog Willem, terwijl hij op 7 april borg staat voor de hertog voor 1000 Rijsche guldens.

Op 27 oktober 1392 doet Gadert aan de hertog de belofte de burcht en het slot van Ammerzoden in de Betuwe, gelegen ten noordwesten van 's Hertogenbosch, goed te beheren “ mit opgerichten vingheren ende mit ghestaefden eden ten heilige gesworen”.

Kasteel Ammersoijen is een kasteel gelegen bij de plaats Ammerzoden in de Bommelerwaard. Het is één van de bestbewaarde middeleeuwse waterburchten in Nederland en is gebouwd omstreeks het jaar 1300. De eerste vermelding van het kasteel dateert uit 1354, wanneer Arent van Ammersoijen het kasteel via overerving in bezit krijgt. In 1386 verovert hertog Willem van Gelre het kasteel na een kort beleg. Willem liet het na aan zijn bastaardzoon Johan.

In de winter van 1392/1393 verblijft hertog Willem van Gelre in Pruisen; dit is waarschijnlijk de reden dat hij het beheer van het kasteel Ammersoijen overdroeg aan zijn rentmeester Gadert van Stramprade

De rekening van het jaar 1392 stond op naam van Gadert van Strampraedt.

In 1393 staat de hertog bij Gadert in het krijt voor 7000 oude schilden en 6000 Rijsche guldens. Gadert mocht om die schuld te vereffenen in 1394 de tijnsen (= cijnsen, een soort belasting op onroerend goed) en de helft van de broecken (=boetes) op de Veluwe innen (acte d.d. 23 september 1393). Ook was dat het geval in het Graafschap Zutphen en de steden Deventer, Zwolle en Kampen (oorkonde d.d. 16 januari 1394).

De rekeningen over de boekjaren 1392-1393 en 1393-1394 zijn bewaard gebleven. De laatste loopt tot 1 maart van 1394. Vanaf die datum blijkt Johan Baliu landrentmeester te zijn. De opvolging van Gadert door Johan Baliu in het lopende rekeningjaar kan erop wijzen dat Gadert zijn einde voelde

naderen. In ieder geval is hij later in dat jaar overleden.

Johan Baliu was deken van het Kapittel van St. Walburg in Zutphen en heeft het ambt van landrentmeesterschap vervuld tot 20 juni 1395, waarna hij werd opgevolgd door Arnt toe Boecop.

De overlijdensdatum van Gadert ligt tussen 13 maart 1394 en december 1394. Op 13 maart 1394 verpandt hij zijn huis en erf in Arnhem, vanwege een schuld aan Johan die Heeckt, terwijl in december 1394 sprake is van zijn weduwe Bele.

In een acte van 16 september 1396 vinden we de vermelding van “wijlen Gadert van Stramprade”. Op deze datum bekennen Jan Mecking van der Praast en Peter Pelgrimsz van Utrecht in een oorkonde, dat zij de pacht hebben ontvangen van een zeker huis, waarin wijlen Gadert van Stramprade in het jaar 1394 “des hertogs zaad, wijn en proviand plagt te leggen”. Deze oorkonde, die zich bevindt in het Geldersch Archief, is gedateerd “int jaer Heren MCCC ses ende tnegentich, des saterdages op sante Lamberts avont des heijligen bisschops” en heeft twee uithangende zegeltjes in groene was.

Na de dood van Gadert spant zijn opvolger Arnt toe Boecoop bij het dienstliedengericht Engelandersholt een proces aan tegen de weduwe Belije (ook wel Bele genoemd). Het betreft een vordering van 4000 gulden.

Op zondag St Luciendag 1394 (= 13 december) doet de Hooge Bank van het Veluwsch landgericht te Engelandersholt uitspraak. Het landgericht bestond uit ridders en knapen onder voorzitterschap van hertog Willem van Gulik.

Aan Arnt van Boecop wordt een schuldvordering toegewezen die op de helft van het goed Hersloe onder Ede drukte en voorts op alle andere goederen, die Bele, de weduwe van Gadert, en haar kinderen op de Veluwe buiten de steden hadden liggen.

Uit dit proces kan gekonkludeerd worden dat Gadert tot de adel werd gerekend en geen gewone dienstman was. Waarschijnlijk is dit proces de reden dat een register met tal van privégegevens over van Stramprade in het Hertogelijk Archief bewaard is gebleven. Het register, bekend onder de naam Cartularium van Gadert van Stramprade, geeft inzicht in de bezittingen en verplichtingen van Gadert, en kan dus bedoeld zijn geweest om na dit proces af te rekenen.

Het Engelandersholt was gelegen in de buurt van Beekbergen, niet ver van Apeldoorn.

Voor de acte met het vonnis van het gericht zie bijlage 2.

Het vermogen van Gadert

De van Gadert bekende financiële transacties (waaronder leningen aan de hertog van Gelre) vanaf eind jaren zestig van de 14e eeuw, wijzen op een aanzienlijk privévermogen, waarover hij moet hebben kunnen beschikken. Zijn voogdij over zijn tweede vrouw Bele, een afstammeling van het aanzienlijke geslacht van Uitwijk, en zijn latere ambten (vooral rentmeester) wijzen op een afstamming uit een familie, die zich een hoge sociale status had weten te verwerven.

Voor de hertog van Gelre was hij dus een belangrijk financier, zowel als muntmeester als tijdens zijn rentmeesterschap. De sleischat diende herhaaldelijk als afbetaling van de schuld van de hertog.

De sleischat (Engels: seigniorage, Duits: Schlagschatz) is de numismatische term voor het verschil tussen de nominale waarde van een munt en de produktiekosten. Dus de winst op productie van de muntheer. In de 14e en 15e eeuw werd de term sleischat ook gebruikt voor de belasting die geheven werd ter compensatie van gederfde inkomsten voor de vorst/landheer/hertog door ontwaarding of extra muntslag.

Ook andere verwijzingen duiden erop dat Gadert een zeer vermogend man was. Zo betaalde hij in het boekjaar 1388-1389 aan de stad Arnhem een bedrag van bijna een kwart van de jaarlijkse inkomsten van de stad, waarmee hij lijfrentes kocht voor zijn vrouw en kinderen. Ook kocht hij in

die periode nog drie lijfrentes van de stad Venlo.

Behalve liquiditeiten bezat Gadert ook veel onroerend goed. Hij had bezittingen in de omgeving van Weert en Nederweert en van 1387 tot 1389 kocht hij veel aan in de stad Arnhem, o.a. de watermolen. Ook was hij eigenaar van het kasteel Harselo bij Bennekom.

Gadert heeft goed voor zijn familie gezorgd. Na zijn dood in 1394 verkregen zijn weduwe Bele en zijn kinderen ruime pensioenen (lijfrentes) van de stad Arnhem. In de stadsrekeningen van Arnhem worden in de periode van 1395 tot 1427 lijfrentes vermeld ten gunste van zijn weduwe Bele en zijn kinderen, Arnt, Peter, Derick, Johan en Beerte. De lijfrentes bedroegen 40 “olde scilde” per jaar voor Bele, 20 “olde scilde” per jaar voor elk van de zoons, en 10 “olde scilde” per jaar voor dochter Beerte.

Het gouden schild is Nederlands oudste gouden munt, die in grote aantallen is aangemunt en in de 14e en 15e eeuw een standaardmunt en rekeneenheid werd. Het schild dankt zijn naam aan het wapenschild van de muntheer, dat op de voorzijde was afgebeeld. In het jaar 1354 werd het gouden schild ingevoerd in het Graafschap Holland onder graaf Willem V. Daarna volgde invoering door de hertog van Gelre en door de bisschoppen van Utrecht en Luik.

In de jaren voor zijn overlijden maakte Gadert ook schulden. Johan die Heeckt en zijn vrouw Griete droegen in het jaar 1405 een zestal schepenacten over aan de huismeesters van het St.

Nicolaasbroederschap in Arnhem. In één van de acten wordt melding gedaan van de verdeling van een huis van Gadert, benevens een schuldbekentenis van Gadert vanwege een vordering van 337 gulden die Johan die Heeckt van hem tegoed had. Vanwege deze schuld verpandde Gadert op 13 maart 1394 zijn huis en erf in Arnhem.

In de Stadsrekening van Arnhem over 1388-1389 staat dat Johan die Heeckt een bedrag van 264 gulden heeft ontvangen van “meester Goderts geld”.

Het kasteel Harselo

Korte geschiedenis

De naam van Stramprade is nauw verbonden met het kasteel Harselo. Dit kasteel lag in het kerspel van Berinchem (= Bennekom), beneden “den Nyen Greve”, de oude naam voor de Dijkgraaf. In de Middeleeuwen is voor de Gelderse Vallei (het grensgebied tussen het Hertogdom Gelre en het bisdom Utrecht) de slechte verstandhouding van het Hertogdom met het bisdom van grote betekenis geweest. De oorzaak van de regelmatig terugkerende twisten was dat de hertog van Gelre de Veluwe in achterleen had van de bisschop van Utrecht en dit als zijn territorium beschouwde. De bisschop van Utrecht accepteerde dit niet en daarom werd er in de Middeleeuwen in deze streek veel strijd gevoerd.

Ter verdediging van de streek liet de hertog van Gelre er een aantal kastelen bouwen, waaronder het kasteel Harselo. Andere kastelen waren Panhuis, Hanepol, Fikkenest, Nergena en Tarthorst.

Allemaal namen, die herinneren aan versterkte huizen, havezaten of ridderhoven, de bezittingen van strijdvaardige leenmannen. In ruil voor hun inzet en steun aan de hertog van Gelre kregen die middeleeuwse ridders de omliggende grond in bezit.

Bij opgravingen in 2003 op het vroegere kasteelterrein van Harselo zijn resten van Karolingisch aardewerk gevonden, hetgeen wijst op de hoge ouderdom van Harselo als vestigingsplaats. De Karolingische tijd was van 750 tot 900 jaar na Christus.

Harselo, ook wel Harslo of Hersloe genoemd, wordt voor het eerst vermeld in het jaar 1301 als “wachtpost” tegen de invallen vanuit het Sticht.

Het kasteel Harselo was “leenroerig” aan de Heerlijkheid van Doorwerth/Dorewerth.

Gadert wordt eigenaar

Van de bezitters van het kasteel is, in tegenstelling tot veel andere kastelen, vrij veel overgeleverd. De oudste acte die op dit huis betrekking heeft is een transport, aangetroffen in het Cartularium van Gadert van Stramprade, gedateerd “Sente Ponciansavont” (= 14 januari) van het jaar 1388. Ten overstaan van Aernt die Haese als Landrichter van de Veluwe en zijn gerichtsliden Johan van Doerinc, de gebroeders Dirk en Jan van Avezaet, Jan van Brienens, Brant van Delen en Genderen, verschenen Henrick van Brienens Engelbertszoon en jonkvrouw Belije, zijn echtgenote, om aan Rutger van Renwic over te dragen “een hujs ende hofstat dat geheiten is Hersloe, gelegen in den kerspelen van Berinchem, mit hondert ende twijntich mergen lands, naast Hersloe gelegen, beneden den Nijen Greve”, als vrij, eigen goed, behoudens een twaalfstal morgen, belast met een uitgang (= tijns) ten bedrage van 30 grooten ten behoeve van de hertog van Gelre.

Henric van Brienens, de oude eigenaar, was een zoon van Engelbrecht van Harselo, knape (1346), richter van Doetinchem (1364) en Doesburg (1370).

Rutger van Renwic werd dus in 1388 eigenaar van Harselo, dat daarvoor het eigendom was van Henric van Brienens en daarvoor van zijn vader Engelbrecht van Harselo.

Al snel daarna, in juli 1389, wordt Gadert de eigenaar. In een regest d.d. 28 juli 1389 lezen we: “Rutger van Renwic, vrouwe Margriet, weduwe van Rutger van Laecmonde, Goedert en Johan van Laecmonde, gebroeders, beloven aan Goedert van Stramprade geen rechten meer te zullen uitoefenen op het huis Hersloe dat Rutger en zijn vrouw Alverne en Margriet en haar zoon Johan voornoemd overgedragen hebben”.

Volgens een overzicht van de Leenverheffingen van de Heerlijkheid Doorwerth ging Harselo in 1389 over naar een Saris van Stramproede, die er toen ook mee beleend werd. Vermoedelijk is Saris identiek aan onze Gadert. In zijn Cartularium komt namelijk nog een acte voor, waarbij Rutger van Rentwic, tesamen met zijn echtgenote Alverne, in Ede voor Arnt thoe Boecoop, de toenmalige Richter van de Veluwe en de gerichtsliden ridder Walraven van Wije, Arnt en Goesen van den Gruithuis, Johan van Sallant en Randelf van Hokelem, op woensdag na St. Jacob “nae Sente Peters ende Pauwelsdach der heijliger apostelen” van het jaar 1389 het goed Harselo overdragen aan Gadert van Stramprade.

Op woensdag na St. Jacob “den heijligen apostel” (= 24 juli) en op donderdag na St. Laurens “martelaar” (= 10 augustus) van datzelfde jaar 1389, werd door de verkoper kwijting verleend voor de betaalde koopsom van 302 ½ Geldersche guldens. Door de comparanten werd de koper vrijwaring beloofd onder borgstelling van een negental edelen.

In 1390 had Gadert veel moeite gedaan om, samen met Arnt toe Boecop, de ambtman van de Veluwe, een verdeling tot stand te brengen tussen de venen van Wageningen en die van Ede. Toen dit werk de goedkeuring van hertog Willem van Gelre kreeg, ontving Gadert hiervoor als dank twaalf morgen veen.

In de Geschiedenis van Ede, 1980, deel II, bldz. 49 staat vermeld:

“ In het jaar 1390 zijn er door bevel van hertog Willem van Gulick in het bijzijn van Arnt thoe Boecoop, Ambtman en Richter en Godert van Stamproede, rentmeester van de Veluwe, veertien beëdigde mannen gezet, die na gedane scheiding aan de geërfden van Wageningen en Bernichem de zuiderzijde, en aan de erfgenamen van Maanen de noorderdelen van het Gemene Veen hebben toegewezen”.

Ook op een andere wijze breidde Gadert zijn grondbezit ter plaatse nog verder uit.

Uit een andere acte in het Cartularium blijkt dat hij van de erven van Laecmonde 6 morgen en 1 ½ hont land overnam, gelegen onder het kerspel Bennekom, gedeeltelijk reeds aan zijn grond grenzend, alsmede een perceel heide van 10 morgen en 2 hont gelegen tussen twee gemene “steghen” (de plaatselijke benaming voor landwegen).

Ook in het voorjaar van 1391 kocht Gadert er in de direkte omgeving weer grond bij, o.a. van Henrick van Brienens, de oude eigenaar van Harselo, een stuk grond van 8 morgen, 4 hont en 12

roeden. Hierbij bleef het niet, want nog in hetzelfde jaar volgde opnieuw een aankoop van diverse goederen, de meeste op “Hoekelerwerf”, gelegen tussen de Veensteeg en de landscheiding tussen Gelre en het Sticht Utrecht.

Op 24 maart 1393 koopt Gadert nog een windmolen te Bernichem van Henrick van Brienem.

Alhoewel de lijst van beleningen van Harselo aangeeft dat een Saris van Stramproode in 1393 opnieuw met dat goed werd beleend, en daarna opnieuw in 1433 en 1439, is het waarschijnlijk dat de belening in 1393 Gadert betreft, terwijl de verheffingen in 1422 en 1439 zijn leenopvolgers betreffen. Vervolgens wordt in de lijst een Arndt van Stramproode vermeld, die in 1495 in dit leen wordt bevestigd.

Omstreeks 1392 trouwt Arnt, de oudste zoon van Gadert van Stramprade met Udela van Aller. In een ongedateerde acte geeft hertog Willem I van Gelre toestemming voor dit huwelijk en de toedeling van het goed Harselo en andere goederen aan de bruidegom.

In de Stadsrekeningen van Arnhem over de jaren 1398/1399 vond ik nog de volgende vermelding: “doe Beidegader te Hersloe an Arnts peert van Stramprade, 8 stuivers”.

Uit de Stadsrekeningen van Arnhem over de jaren 1432/1433 blijkt een Serrijs van Stramprade de bewoner van Harselo te zijn.

We lezen: “Ludeken Kremer tot Herselo gesant an Serrijs van Stramprade mit enen brieve, dat hi hier komen soude voir den raide om der schelinge wille die hi mit sijnre moeder hadde; ende Serrijs en woude op die tijt niet komen, hem dairaff 16 blencken”.

Het blijkt dus dat een Serrijs van Stramprade, wonende op Harselo, is opgeroepen om voor de raad van Arnhem te verschijnen, maar dat hij niet gekomen is. Later blijkt dat burgemeester Steven van Brienem en schepen Wouter van Aller op verzoek van Serrijs naar Harselo zijn gekomen. Zij deklareerden 32 blazoenen vanwege verteringen.

Het is niet duidelijk wie deze Serrijs was. Mogelijk was hij identiek aan Jacob/Cerrijs/Cesarius, zoon van Godschalk van Stramprade (zie verder).

Omstreeks 1435 gaat Harselo in eigendom over van Arnt naar zijn zoon Godefridus. In de lijst van beleningen van Harselo staat een Arndt van Stramprade vermeld, die in 1495 met het goed wordt beleend. Waarschijnlijk was dit een zoon van Godefridus. Een dochter van deze Arndt met de naam Ursula wordt vermeld als erfdochter van de Stramprade's. Zij trouwt met Derick toe Boecop, waarmee Harselo in het bezit komt van de familie toe Boecoop.

De latere eigenaren van Harselo

Op 8 juni 1506 beleent Margriet van Homoet, dochter van Reijnald van Homoet en Sophia van Bijlandt, weduwe van Johan van Rechteren, vrouwe van Doorwerth, Arnt toe Boecop na de dood van zijn vader Derick met het huis Harselo.

In de 16e eeuw bouwt de familie toe Boecop het oorspronkelijke gebouw (een versterkt huis of boerderij) om tot een kasteel.

Op 27 april 1621 worden te Doetinchem de huwelijksvoorwaarden vastgesteld tussen jonkvrouw Agnes van Boecoop en Henrick Eck tho Medler en Walien. Via dit huwelijk wordt Henrick beleend met het goed Harselo.

In het jaar 1679 wordt Johan van Arnhem de eigenaar van het goed, waarna Harselo in 1721 vererft naar het geslacht van Wassenaar en daarna naar het geslacht Torck.

In 1814 wordt het sterk verwaarloosde kasteel afgebroken. Het poortgebouw van het kasteel is overgebleven en draagt de toepasselijke naam “de Poort”. Het poortgebouw, dat nu een rijksmonument is, staat ten oosten van de Harsloweg, is in gebruik als boerderij en eigendom van de familie Kroesbergen.

Genealogie van het geslacht van Stramprade

In hoofdstuk 1 staat geschreven dat er in Stramproij in 1299 een stenen huis met hof stond, dat werd beheerd door een zekere Godescalcus. Zo'n hof had een administratieve functie in het beheer van grootgrondbezit en in de lagere rechtspraak over de laten en de horigen. Dit betekent dat er in Stramproij een dienstman woonde, vermoedelijk van de graaf van Horne, die voogd was over Thorn, welke voogdijschap hij weer in leen had van de Heer van Gelre.

Ook deze Godescalcus moet in een soort dienstmanbetrekking tot de Heer van Gelre hebben gestaan. Waarschijnlijk was deze Godescalcus de grootvader van onze Gadert van Stramprade. Uit de schepenassignaten van Arnhem blijkt dat Gadert nog twee broers had, die in Arnhem leefden, t.w. Godschalk en Engel.

Een derde broer met de naam Jan, kennen we alleen door het patroniem van zijn kinderen; hij woonde waarschijnlijk in Velp/Grave of omgeving.

Voor het samenstellen van onderstaande genealogie heb ik gebruik gemaakt van in archieven gevonden informatie (voornamelijk oorkonden en regesten) en heb ik literatuuronderzoek gedaan. Genealogisch onderzoek in de Middeleeuwen is zeer moeilijk, voornamelijk vanwege het zeer beperkt aantal beschikbare bronnen. Aangezien ik niet beschik over de vaardigheid om middeleeuwse teksten te lezen, heb ik mij beperkt tot die bronnen, waarvan transcripties beschikbaar zijn.

Met behulp van datgene wat ik heb gevonden en met enige veronderstellingen en aannames heb ik de hieronder volgende genealogie van dit van oorsprong uit Stramproij afkomstige geslacht opgesteld.

Generatie I

Godescalcus/Godefridus van Stramprode

Godescalcus leeft omstreeks 1300 in Stramproij en beheert daar een stenen huis en hof. Hij was een dienstman van de hertog van Gelre en is de oudst bekende inwoner van deze plaats.

Generatie II

Noijde van Stramprode

Noijde leeft in Stramproij in de eerste helft van de 14e eeuw.

Hij is de enige bekende nazaat van Godescalcus.

De betekenis van de naam Noijde heb ik niet kunnen vinden. Ook komt de naam niet voor in de databank met voornamen van het Meertensinstituut. Wel komt de naam in de 14e eeuw meer voor, o.a. een Noijde Meeusz van Amerongen, schepen van Dordrecht, Noijde Scakensz van Voorthuizen (1310 te 's Heerenberg) en Noijde Hoen, in 1335 eigenaar van het Huinengoed onder Putten. Mogelijk is de naam verwant aan Arnt/Arnout/Arnoldus, wat ook wel als Noud werd geschreven. Kleinkinderen van Noijde krijgen de naam Arnt.

Van deze Noijde van Stramprode zijn vier zoons bekend:

1. Godschalk, volgt III a.
2. Gadert, volgt III b.
3. Jan, volgt III c.
4. Engel, volgt III d.

Bijzonder is dat drie zoons, t.w. Gadert, Godschalk en Engel, in Arnhem als munter hebben gewerkt.

Generatie III a Godschalk van Strampra(o)de

De naam Godschalk betekent “Gods knecht”, waarbij schalk een oud woord voor knecht is.

Godschalk leeft in de tweede helft van de 14e eeuw in Arnhem en overlijdt voor 1425.

Hij trouwt met een vrouw met de naam Leene.

Zijn kinderen noemen zich zowel “van Stramprade” als “Schakert”.

In een acte van Pinksteren 1425 is sprake van het huis van wijlen Gaetscalcus van Stramprade. Het huis en hofstede was gelegen tussen de huizen van Cracht van Groessen en Henrick Hoefsleger (ORA Arnhem).

Godschalk is identiek aan de Schakert/Scaexken van Stramprade, die met een acte van 1 februari 1390 samen met Arnt Wirt Johanssoen wordt aangesteld als muntmeester van Arnhem. Omdat Gadert van Stramprade in 1385 het muntmeesterschap voor een periode van 6 jaar had verkregen, vond deze aanstelling met zijn goedvinden plaats.

Schakert vond ik ook in een acte van 30 september 1379 (Brabants Informatiecentrum, collectie Coebergh). De tekst van de acte luidt als volgt: “De heer Jan van Kuijk oorkont bij de Schepenen en Raad van Grave, dat Herman Spronc, provisor van de Tafel van de Heilige Geest van Grave aan een zijde en Scaexken van Stramprade en zijn vrouw Leene aan de andere zijde, dat zij volgens testament van Jan de Ridder opdragen aan de Tafel van de Heilige Geest hun gedeelte van een jaarlijkse erfpacht van 8 mud rogge te betalen op St. Maarten in de winter (= 11 november) gaande uit een huis en erf van Mechteld Jans Ridderdochter, bezegeld door Wijnric van den Heiden en Jan Koeberch, schepenen van Grave”.

Zijn bekende kinderen zijn:

1. Arnt Goitschalkszoon van Stramprade

Arnt vond ik in de archieven vermeld in de periode 1424-1451.

Hij was gehuwd met een vrouw met de naam Stina (Christina).

De eerste vermelding van Arnt is van het jaar 1424. In een acte uit dat jaar bekennt Arnt van Stramprade Gaetschalci 18 Arnhemse guldens schuldig te zijn aan Wilhelmus Anthonij.

In een acte uit 1432 staat: “Arnt van Stramprade Gaitschalci en Stina zijn vrouw, sub et re Arnt Johanszoon huis en hofstede gelegen ad Novum Forum (= Nieuwe Markt) tussen huis en hof van Derick van Stramprade ab una en de gemene straat ab alia; in alle der mate als Arnt en Stijn voorzegt dat voortijds in pacht aangenomen hebben van Engel van Stramprade, Arnts oom” (Geldersch Archief, toegang 2003, ORA Arnhem).

Uit deze acte wordt dus duidelijk dat Arnt een neef is van Engel van Stramprade (zie III d) en dat hij woonde in een huis aan de Nieuwe Markt in Arnhem, gelegen naast het huis van zijn broer Derick van Stramprade.

In een acte van 22 februari 1437 staat vermeld: “Lijsbeth, vrouw van Egen Merre van Tuijle bekrachtigt de verkoop door haar man aan Arnt van Stramprade Goitschalkszoon en Henric Munter van een huis en hofstede voor de St. Johanspoort, vroeger toebehorend aan Heer Henric van Homoit”.

Henric Munter was Henrick van Bueren, die in Arnhem werkzaam was als munter. Hij was gehuwd met een vrouw met de naam Gertruijdt.

Op “feria quinta post Bartholomei 1451” (= 29 augustus 1451) staat in een regest vermeld dat Arnt van Stramprade heeft bekend dat Griete, de vroegere vrouw van Gerrit te Boickop, hem heeft betaald de 200 Rijnse guldens die zijn vader toegescheiden waren in een maaggesheidsbrief, gemaakt tussen zijn vader en Gherit to Boicop.

Gerrit toe Boecop toe Harselo was een zoon van Arnt Arntsz toe Boecop en zijn vrouw Geertruid. Gerrit was Gerichtsman van de Veluwe (1436) en was gehuwd met Margriet van Heerdt.

Op 9 november 1451 oorkont Gasijn van Oldenbarnevelt, Richter van de Veluwe, dat voor hem en de gerichtsliden Willem Pannekoeck en Gerselis van Aller Wolterszoon door Arnt van Stampraden een schuld is bekend aan de weduwe van Jacob Bierwiss en haar kinderen onder verband van $\frac{1}{4}$ van een kamp land te Nyerkirck “bij der vesten opten grave”. (Historisch Centrum Overijssel, huisarchief Buckhorst).

Gerselis van Aller was ook schepen van Arnhem

Arnt overlijdt tussen november 1451 en 1453, want in dat laatste jaar wordt zijn broer Derick vermeld als zijn erfgenaam.

2. Derick Gaitschalxzoon van Stramprade

Dankzij een regest van Hemelvaartsdag 1424 weten we dat Derick gehuwd was met een vrouw met de naam Ernsken en dat hij kerkmeester was van de Moederkerk te Arnhem. Met de Moederkerk werd de St. Johanneskerk te Arnhem bedoeld. In een acte uit 1440 wordt Derick fabrieksmeester genoemd.

Met Ernsken woonde hij in een huis aan de Nieuwe Markt in Arnhem (actes uit 1432 en 1455).

In de middeleeuwen en daarna werd het kerkgebouw beheerd door kerkmeesters, ook wel fabrieksmeesters genoemd. De “kerkfabriek” beschikte over eigen inkomsten en de geestelijkheid had noch over het kerkgebouw noch over de inkomsten enige zeggenschap. In de grotere plaatsen werd de kerkmeester aangesteld door de plaatselijke overheid; in Arnhem door burgemeester en schepenen.

In de archieven wordt Derick zowel vermeld als Derick van Stramprade als Derick Schakert

In een acte van 11 september 1439 lezen we: “Wijnant Ridder en Steven van Brienen, schepenen van Arnhem, oorkonden dat Johan die Rait aan Derick van Stramprade Goitschallixsoen en Henrick Gerritsoen, kerkmeesters van de Moederkerche te Arnhem t.b.v. de kerk een jaarrente van $1\frac{1}{2}$ oud schild heeft overgedragen, te betalen op 1 mei, uit zijn huis en hofstede, voorheen van Golde Hovelhuijs, gelegen in de Weverstraat tussen het goed voorheen van Derick Doess van den Gruijthuis en huis en hofstede van Gadert Emmelrixsoen, onder beding dat deze rente tot 1 mei 1443 mag worden afgekocht” (Archief Burgerweeshuis Arnhem).

Octave Penthecostes 1440 (Pinksteren 1440) verklaren Johan van Oen, Gherit Wirrick, Jacob Doeijss, Reijner Brokerhoff en Henric Gansnebbe, dat zij met andere wijnkopers getuige zijn geweest dat Derick Schakert verkocht heeft aan Steven Engelkenszoon zijn tiende met de schaapswaranda gelegen in het Westervoorder veld.

Steven Engelskenzoon was wellicht een zoon van Engel van Stramprade, de oom van Derick (zie bij III d).

Andere vermeldingen van Derick vond ik nog in 1441 en 1448.

Er zijn geen kinderen bekend.

3. **Jacob/Cerij/Cesarius van Stramprade**

Jacob was gehuwd met een vrouw met de naam Elisabeth/Lijsbeth.
Zij woonden in Arnhem in het huis de Hoijberch/Hoeijberch aan de Nieuwe Markt.

Het huis de Hoeijberg aan de Nieuwe Markt in Arnhem was in het jaar 1313 een taveerne/herberg en eigendom van Jacobus Bruneman en zijn vrouw Erkenradis. Een zoon van dit echtpaar was Godefridus Monetarius, Munter of de Munter. Omstreeks het jaar 1425 komt het huis in bezit van Cerijs van Stramprade, waarna het huis overgaat in het bezit van de familie de Wilde.

Op 12 september 1438 oorkonden Johan van Sallandt en Steven Ploich, schepenen van Arnhem, dat Cerijs van Stramprade en zijn vrouw Lijsbeth, aan Johanna van Cijese, voor haarzelf en Johan van Hopsten, haar man, een jaarrente van 1 oud schild hebben overgedragen, te betalen op Sint Victor, uit huis en hofstede genaamd de Hoijberch aan de Nijen Marckt, bezit van Cerijs en Lijsbeth en thans door deze bewoond” (Archief Burgerweeshuis Arnhem).

Cerij komt ook voor met de naam Jacob en Cesarius en was, samen met zijn broers Derick en Arnt, eigenaar van een molen, gelegen te Arnhem buiten de St.Johanspoort.

Op 9 november 1465 vindt het transport plaats van het huis de Hooiberg aan de Nieuwe Markt van Arnt van Stramprade naar Riquijn die Wilde (Archief Graven en Hertogen van Gelr, inv.nr. 2618). Vermoedelijk was deze Arnt een zoon van Jacob/Cerij en Elisabeth en verkoopt hij in 1465 het ouderlijk huis.

4. **Griete van Stramprade**

Dochter Griete trouwt voor 1420 met Pelgrim Pelgrimsz van Utrecht.
Pelgrim was eerder gehuwd met een vrouw met de naam Dieberich.

Op 9 augustus 1420 oorkonden Arnt van den Gruuthuys Goesensoon en Wijnant van Doornick, schepenen van Arnhem, dat Pelgrim Pelgrimsz van Utrecht en zijn vrouw Griete een rente van 3 oude schilden 's jaars, die zij genoten uit huis en erf van Gobel Lewensoen, hebben overgedragen aan Gerijd Scoelre, ten behoeve van de St. Nicolai Broederschap.

Griete was eigenaresse van een stuk land in Arnhemmerbroek. Na haar overlijden (voor maart 1428) gaat het bezit van dit land over naar haar broer Rutger.

5. **Rutger van Stramprade**

Rutger was gehuwd met een vrouw met de naam Mechtelt.

In maart 1428 erft het echtpaar een stuk land in Arnhemmerbroek van Rutgers zuster Griete (zie boven).

Volgens een acte gedateerd Sacramenti (= Sacramentsdag) 1428 is Rutger 240 Arnhemse guldens verschuldigd aan zijn buurman Cracht van Groessen, waarbij zijn huis als onderpand gold. In dit huis woonde voorheen zijn vader
Godschalk .

In een regest uit 1429 staat vermeld dat Mechteld, de vrouw van Rutger van Stramprade, door de dood van Griete, zuster van Rutger en de vrouw van Peter van Utrecht, een huis genaamd “dat Nijehuis” heeft verkregen.

Rutger was verder de eigenaar van een huis en hofstede in Arnhem gelegen tussen het huis van

Rudolphus van Eijmeren en het huis van Heijn Bouden.

6. Willem Goetscalxssoon van Stramprode

Willem van Stramprode/Stramproede/Stramprade wordt in meerdere acten in de periode 1417 tot 1455 vermeld. De laatste vermelding vond ik in een acte van 30 september 1455.

Willem zal geboren zijn omstreeks 1380/1390 en overlijdt dus na september 1455.

In een Cuijcklandse schepenacte van 20 augustus 1452 wordt hij vermeld als Willem Goetscalxssoon, schepen van Velp. Gezien het patroniem zal hij dus een zoon geweest zijn van Godschalk van Stramprade.

Willem was gehuwd met een vrouw met de naam Joffer Yde en woonde in Velp, een dorpje in Noord-Brabant onder de rook van Grave.

Grave is een vestingsplaatsje in Noord-Brabant. De naam Grave wordt voor het eerst vermeld in het jaar 1214 en komt van graven of gracht. Omstreeks het jaar 1138 bouwt Herman, heer van Cuijck, hier een burcht, waar omheen het stadje is ontstaan. In 1233 kreeg Grave stadsrechten. In 1432 kwam het land van Cuijck onder het huis van Egmont en Arnold van Egmont, Hertog van Gelre, werd de heer. In die tijd kwamen Grave en het nabijgelegen dorpje Velp tot grote bloei.

Het is niet bekend of Willem en Yde kinderen hadden. Wel vond ik in de stadsrekening van Grave over 1429 nog de vermelding : “enen hof was Melis Juttensoons buten de Hampoerten, den Jan van Stramprade nu heeft”. Dit zal geen zoon van Willem geweest zijn, maar er zal ongetwijfeld een familierelatie geweest zijn.

In het Brabants Historisch Informatiecentrum bevindt zich onder toegangsnummer 368, inventarisnummer 943, een acte met zegel gedateerd 2 oktober 1420, van het klooster Sint Agatha in Grave.

De acte luidt: “ Op 2 oktober 1420 des anderendages na sunte Remeijsdach (= 1 oktober), Willem van Stramprode en Jan van Wijkhen, schepenen van Velp, oorkonden dat Henrick van Homen beloofd heeft aan broeder Henrick van Beijnom zijn goed in Boijen dat hij verkocht heeft aan het klooster van Sint Agatha van schade te vrijwaren”. Op de rugzijde van de acte staat nog vermeld: “ weer van Henrick van Heumen van den pacht van Werfelt”.

De acte is gezegeld door Willem van Stramprade. Het zegel van Willem is identiek aan dat van Gadert van Stramprade.

Op 22 februari 1417 (Sint Petersdag ad cathedram) oorkonden Bade van Esscharen, richter, Henric van der Heijden en Jacob die Jegher, dat Willem van Stramprade een rente van 9 malder rogge heeft opgedragen aan Gerrit van Lent. (BHIC, toegang 7077).

Willem van Stramprode wordt ook vermeld in de stadsrekeningen van Grave in de jaren 1433 en 1445. Hij is de bezitter van 8 hont land en wordt daarover aangeslagen.

Andere vermeldingen van Willem vond ik in het archief van de Sacramentsbroederschap van Grave:

“ Boele die Leeuwe en Dirck van der Voert, schepenen te Velp, oorkonden dat Aert van de Heghe en Katrijn zijn echtgenote, hebben bekend schuldig te zijn aan Willem van Stramproede en zijn erfgenamen, 9 vaten rogge per jaar, Herpense maat, elk jaar te betalen op de dag voor Kerstmis, afkomstig uit een stuk land te Velp, genoemd de Cappelakker, grenzende aan het erf van Stijnen van Kuijck en aan het erf van Goessen van der Heghe” (17 maart 1439).

“ Willem van Stramproede en Dirck van der Voert, schepenen te Velp, oorkonden dat Willem van

Stramprode en joffer Yde, zijn echtgenote, hebben overgedragen aan Willem van Gael en Willem Aben, ten behoeve van de Sacramentsbroederschap te Grave, een schepenacte waardoor dit transfix gestoken is, betreffende 9 vaten rogge per jaar met alle rechten en voorwaarden” (6 februari 1455).

Ook vond ik Willem vermeld in een acte d.d. 14-8-1439, waarin hij met andere schepenen van Velp oorkont opgedragen te hebben aan Godert die Kale het laatste deel van een openbare weg (Brabants Historisch Informatie Centrum, BHIC, toegang 245 Klooster Sophiae Domus in Vught).

Tenslotte vond ik vermeldingen van Willem in het archief van het stadsbestuur van Grave, en in een acte van 30 september 1455. De vermeldingen betroffen steeds handelingen in zijn functie van schepenen van Velp.

Generatie III b

Gadert/Godert van Stramprade

Gadert wordt omstreeks 1335/1340 in Stramproij geboren en overlijdt in Arnhem tussen maart 1394 en december 1394.

Hij was muntmeester en (land) rentmeester van Gelre.

Gadert trouwt voor 1367 met Cylle/Celeken. Zij overlijdt voor 1373, waarna hij hertrouwt met Bele, dochter van Jan van Uitwijk en Beerte Emontsdochter.

Bele overlijdt ca 1412; na dit jaar wordt zij niet meer vermeld in de stadsrekeningen van Arnhem als ontvangster van een lijfrente.

In het Geldersch Archief in Arnhem is van Gadert een zegelafdruk aanwezig. Het wapen op het zegel vertoont een keper, vergezeld van 3 vogels. Het randschrift is geschonden.

Zijn bekende kinderen zijn:

1. Arnt/Arend van Stramprade

Arnt wordt omstreeks 1365/1370 geboren en was waarschijnlijk de oudste zoon van Gadert en zijn eerste vrouw Celeken. Als oudste zoon werd Arnt vernoemd naar de grootvader Noiide (van Noud/Arnoldus).

Hij studeerde in Heidelberg (1388) en in Keulen. In Keulen staat hij vermeld op de lijst van studerenden aan de Hogeschool aldaar van 22 december 1388 tot 5 februari 1390 als Arnoldus Muijnter, alias Stamproede, Trajectinis Diocenes.

Omstreeks 1392 trouwt Arnt met Udela Servaesdochter van Aller, dochter van Hendrick van Aller en Aleidis Hullen en kleindochter van Servaes van Aller, ambtman van Paderborn (zie De Nederlandsche Leeuw 1912).

Udela Arntsz, “wijff van Stramprade”, brengt bij haar huwelijk een vierde deel van de Allerskamp in.

In het archief van de Graven en Hertogen van Gelre (Geldersch Archief, toegang 0001) bevindt zich een ongedateerde akte uit de periode 1390-1394, waarin hertog Willem I verklaart in te stemmen met het voorgenomen huwelijk van Arnt, zoon van zijn rentmeester Gadert van Stramprade, met Udela van Aller, en de toedeling van het goed Harselo en andere goederen aan de bruidegom goedkeurt.

In 1392 wordt Arnt benoemd tot ambtman van Arnhem en rentmeester van de Veluwezoom (archief Graven en Hertogen van Gelre, inv. nr. 5138).

Arnt was schepen van Arnhem in de periode van 1400 tot 1405 en in 1411 was hij Raad van Arnhem.

In 1413 wordt Arnt ingeschreven als burger van Deventer, waarbij hij 5 gulden en 15 pl. betaalt voor dit burgerschap.

Dit burgerschap zal waarschijnlijk te maken hebben met zijn benoeming tot muntmeester van deze stad. Op 25 januari 1415 wordt hij als muntmeester van Deventer opgevolgd door Adriaen Peter Schaertssoen (Oud-Archief Overijssel VI-223).

In de Stadsrekeningen van Deventer komt Arnt in de periode 1416 tot 1426 verschillende malen voor. Zie voor deze vermeldingen bijlage 3.

Na het overlijden van zijn vader Gadert in 1394 wordt Arnt de eigenaar en bewoner van het kasteel Harselo (stadsrekening Arnhem 1398).

In 1400 wordt aan hem 8 gulden uitbetaald “van restant van sinen hoijgelde van 1 jaer”.

Arnt had een zoon met de naam Godefridus. In het Tijnsboek van Ede staat vermeld, dat deze Godefridus, kleinzoon van Gadert van Stamprade, eigenaar van Harselo was. Godefridus volgt zijn vader Arnt ook op voor goederen onder Emst bij Ede (zie Marken op de Veluwe, Sloet, 1871).

Het is niet bekend met wie deze Godefridus trouwt, maar we weten wel dat hij een zoon had met de naam Arnt. Deze Arnt wordt in 1495 beleend met het goed Harselo. Zijn dochter Ursula trouwt met Derck toe Boecoop, waarmee Harselo in het bezit komt van deze familie.

2. Derick/Dirck van Stramprade

Derick vinden we in de archieven in de jaren 1413 tot 1426 terug als Commandeur van de Orde van Sint Jan, een orde zoals de Duitse orde, gevestigd op St. Jansdal bij 's Heerenloo onder Harderwijk.

Tijdens de middeleeuwse kruistochten werd omstreeks 1100 in Jeruzalem de Orde van St. Jan opgericht. De orde had Johannes de Doper als patroon en de leden noemden zich Johannieters. Vanuit hun in 1251 in Utrecht opgerichte klooster werd St. Jansdal in Ermelo gesticht. Deze naam komt voor het eerst voor in 1307 : “ het guet tho Loe dat gheheeten is Sunte Johannes Dale”. Loe of Lo(o) betekent bos of een open plaats in het bos; dale (dal) betekent schone landstreek. St. Jandal werd ook “der Heeren Loe” genoemd wat later veranderde in 's Heeren Loo. Het goed bestond uit klooster- en bijgebouwen omringd door een gracht. Rond 1570 werd het klooster, toen Commanderij genoemd, afgebroken.

De naam 's Heeren Loo leeft voort in de op het voormalige kloosterterrein gevestigde Stichting Zorgverlening 's Heeren Loo Lozenoord..

Op 27 maart 1413” des Manendaigs nae Ons Lieven Vrouwdach Annunciatio, oorkonden Sander Tegnegel en Johan die Gruter Derijckszoon, schepenen te Arnhem, dat Johan Goethals en zijn vrouw Beerte hebben overgedragen aan heer Dirck van Stramprade ten behoeve van de financiën van St. Johan te Arnhem, ter memorie van Hille Goethals, een rente van 1 pond 's jaars gaande uit een huis ende hofstede van Henric Oldenwijer”.

Derick wordt ook genoemd in een acte van 28 juni 1425 (in virgilia Petri et Pauli apostolorum): “ Broeder Johan Vijsscher, prior, en het Convent van St. Johannes Daell bij Harderwijk der Orde van St. Johan, machtigen hun commandeur Dirck van Stramprade hun pachten en renten te verdedigen voor alle geestelijke en wereldlijke gerichtten en alle erven, guldens, tijnsen en molens van het Godshuis met Calenbroick en toebehooren en de andere landen of goederen, te verpachten of te verhuren, behalve in erfpacht”.

Beide actes bevinden zich in het Archief van de Commanderij van St. Jan te Arnhem.

In het archief van de Paulusabdij te Utrecht bevindt zich nog een acte van Machtiging uit het jaar

1426. In deze acte worden Dirck van Stramprade, commandeur van 's Heerenloo bij Ermelo, Gerrit Negel, commandeur te Kallenbroek en broeder Hilbrand Pothoff van de Johannierterorde gemachtigd om de vaste abdij-inkomsten op de Veluwe en in de Betuwe te innen.

Ook Derick ontving een aantal jaren een lijfrente van 20 schilden van de Stad Arnhem. In de Stadsrekening over het jaar 1430/1431 wordt hij nog vermeld als ontvanger van een lijfrente en over het jaar 1432/1433 niet meer. Hij zal dus in 1431 zijn overleden.

Het is niet bekend of Derick gehuwd was en of hij kinderen had.

Wel vond ik nog de vermelding van een Dirck van Strampraide, richter van Winnekendonk in de periode 1460 tot 1500. Hij wordt ook vermeld met de naam Dirck van Strampart en was gehuwd met een vrouw met de naam Hille. Ook kwamen in die periode in deze regio een Jacob en een Walter Stramprade voor.

Winnekendonk is een plaatsje in de Nederrijnregio in Duitsland en ligt niet ver verwijderd van Kevelaer en Wesel.

Deze Dirk zou een zoon van bovenstaande Derick kunnen zijn, maar het is waarschijnlijker dat hier sprake is van een Dirck uit een ander geslacht.

3. Beerte van Stramprade

Uit de hierboven vermelde acte van 27 maart 1413, blijkt dat Beerte een zuster was van de Commandeur Derick van Stramprade en dat zij gehuwd was met Johannes Goethals. Johannes was een zoon van Willem Tollekens.

Beerte krijgt als morgengave (bevestiging van het huwelijk na de eerste huwelijksnacht) het halve leen “gheheiten Capinkensgoet” bij Arnhem. Het leen Capijnskensgoet was in 1405 in het bezit van Hille, de eerste vrouw van Johannes Goethals. Het goed ontleent zijn naam aan de oudste eigenaar Lemme Coppijn, een voorvader van Hille.

Beerte is dus na 1405 gehuwd met de weduwnaar Johannes Goethals.

Johannes Goethals overlijdt voor november 1429. In een regest gedateerd de dag voor St Andree (= 30 november) 1429 wordt vastgelegd dat Beerte, de vrouw van de overleden Johannes Goethals, een huis en grond in Arnhemmerbroek heeft geërfd. In het regest wordt ook Derick van Stramprade vermeld.

Na het overlijden van Johannes Goethals hertrouwt Beerte met de zoon van Henrich Gelisz.

In een acte d.d. 29-10-1435 (Oud Archief Arnhem, toegang 2000, inv. nr. 730) staat:

“Wouter Gruter en Steven van Brienen, schepenen van Arnhem, oorkonden dat Gelisz Johan Geliszoons zoon en Henrich van Litt, huwelijkslieden van den kant van Henrich Geliszoons zoon ten eenre en Hubert Wolff Ghevertsz en Giesbert van Stramprade, huwelijkslieden van Beerte, vrouw van bovengenoemde Henrich ter andere zijde, verklaren dat bij het huwelijk is overeengekomen dat Beerte bij vooroverlijden van haar man, indien er geen kinderen zijn, 40 Rijnsche guldens zal ontvangen en voorts dat de echtelieden elkaar het vruchtgebruik hunner goederen mogen geven”.

Beerte overlijdt na 1 mei 1432; in dat jaar ontvangt zij nog een lijfrente van de stad Arnhem.

4. Johan van Stramprade

Johan was kanunnik van de St. Walburgiskerk in Zutphen.

Hij overlijdt ca 1422/1423. In 1422 ontvangt hij nog een lijfrente van 20 schilden, waarbij wordt vermeld “ende mit desen termijn is heer Johan van Stramprade gestorven”. Daarna vinden we hem niet meer terug in de Stadsrekeningen van Arnhem.

In het Oud Archief van Venlo bevindt zich een charter van 25 mei 1403, die (verkort) luidt: “ Op sent Urbanusdach draagt Johan van Stramprade, Goedarts soon, kanunnik te Zutphen en priester, over aan Johannes van Karile den jongen, 10 alde schilden lijfpensen, die hij nog geldende heeft”. De charter was gezegeld door Arnold van Lome, schepen van Venlo.

In een regest van 7 september 1407 wordt Johan vermeld als kanunnik van St. Walburg en procureur van het deken en kapittel.

Op 10 mei 1415 is Johan betrokken bij de stichting van het Keppels- of Keppelmanshuis in Zutphen. De stichtingsbrief werd gepasseerd voor notaris Wernerus Glasemaker.

Johan woonde in Zutphen achter een huis aan de Zaadmarkt. Op 16 mei 1426 is sprake van “wijlen Johan van Stramprades” (Historisch Kadaster Zutphen).

Het Keppelmanshuis in Zutphen was een armenhuis, in 1415 gesticht door Everhart van Keppel, kanunnik van de St. Walburgiskerk. In de Stichtingsacte staat vermeld dat Everhart zijn huis en erf in Zutphen schenkt aan “de armen van Christus”, ter behuizing van 10 oude, arme mensen.

Waarschijnlijk was Johan ongehuwd en heeft hij geen kinderen nagelaten.

5. Peter van Stramprade

Peter van Stramprade kennen we alleen uit vermeldingen in de Stadsrekeningen van Arnhem. Hij ontvangt tot medio 1432 een lijfrente van de stad Arnhem van 20 oude schilden per jaar, hetgeen betekent dat hij een zoon van Gadert was, die immers voor zijn kinderen lijfrentes kocht van de stad Arnhem.

Peter overlijdt in de herfst van 1432. In de Stadsrekening over 1432/1433 staat vermeld : “ Ende hiermede ruijnde Peter dat stedeken ende starff daarna in den herfst”.

Van hem is verder niets bekend.

Giesbert/Gijsbert van Stramprade

Giesbert wordt op 29-10-1435 vermeld als één der huwelijkslieden van Beerte van Stramprade. Ook in een regest uit 1454 wordt Gijsbert vermeld: “ Gijsbert van Stramprade ex parte (= namens) Hospitalis Sancti Katherinen heeft Wijnandus van Arnhem de losse geboden aan huis en hofstede van Andries then Beemde”.

Gijsbert wordt niet vermeld in de Stadsrekeningen van Utrecht als ontvanger van een lijfrente. Mogelijk is hij identiek aan één van de bovengenoemde zonen van Gadert of was hij een kleinzoon van Gadert.

Generatie IIIc

Jan van Stramprade/Stramprode

Deze zoon van Noijde zal geboren zijn omstreeks 1350/1360. Hij is alleen bekend door het patroniem van zijn kinderen.

Mogelijk is hij identiek aan de Jan van Stramprade, die vermeld wordt in de stadsrekening van Grave over het jaar 1429 .

Zijn bekende kinderen zijn:

1. Arnt van Stramproide Janssoon

Arnt zal geboren zijn omstreeks het jaar 1385.

In 1413 wordt Arnt van Stramproide Janssoon door Volcker van der Stall een Gelders leen opgedragen, geheten Pepersgoed, gelegen in Appelsbroek in de kerspel Voorthuizen “onder Hovelaken”. Een verlenging vond plaats in 1424, waarna Arnt het leen in 1431 overdraagt aan Bronis van Merfelt.

Hij trouwt in 1425 met een vrouw met de naam Geertrud; ter gelegenheid van dit huwelijk “tuchtigt hij Gertrud met 18 alde schilden 's jaers”.

Een regest van Pauli 1425 luidt: “ Arnt van Stramprade Johannis (dedit) Geertruden uxori 100 Arnhemse Rijnse gulden de communibus”. Dedit betekent “overhandigd/geschonken”, uxori is “vrouw” en communibus “gemeenschap”.

Vermoedelijk vond deze schenking plaats ter gelegenheid van het huwelijk van Arnt met Gertrud.

In de Bossche protocollen wordt in de periode 1454-1458 een Jan Aert Stramproeds vermeld. Mogelijk was hij een zoon van Arnt.

2. Belia Jansdochter van Stramprode

Omstreeks het jaar 1400 vinden we in Brabant een Jan van Dongen, alias van Ghilse, geboren omstreeks 1380 als bastaardzoon van Willem van Dalen, heer van Dongen, en Elisabeth Wiericx. Deze Jan van Dongen verwekt bij Jonkvrouwe Belia Jansdochter van Stramprode een natuurlijke zoon, die de naam Willem van Ghilse draagt. Waarschijnlijk is deze Willem identiek aan de schout Willem van Stramproij, die in hoofdstuk 3 ter sprake komt.

Jan van Dongen had van zijn vader de hoeve de Lichtenberg in erfpacht gekregen. In 1446 compareert Jonkvrouw Beel Jansdochter van Stramprode inzake deze erfpacht door haar verkregen van Jan van Dongen (Bossche Protocollen).

Zij overlijdt dus na 1446.

Generatie III d Engel (kinus) van Stramprade

Engel wordt voor de eerste maal in de archieven van Arnhem vermeld op 21 mei 1391, wanneer hij vanwege trouwe diensten verleend aan de hertog van Gelre, door hem een woonhuis op de Nijemarkt (nu Korenmarkt) in Arnhem krijgt toegewezen. Ook wordt Engel het recht verleend om er wijn te tappen tijdens de jaarmarkten. Het huis en de vergunning van de wijntap verkreeg hij erfelijk (AGZ 289).

Al in 1386 komen we in de stadsrekening van Arnhem een Engel de Munter tegen in verband met de lossing van zes pond jaarlijks of negentig ponden ineens aan de stad Arnhem. Tussen 1404 en 1423 betaalt deze Engel de Munter jaarlijks twee pond aan de stad uit zijn huis aan de Nijemarkt. Vanaf 1423 worden de twee ponden uit dit huis betaald door Engel van Stramprade, zeker tot 1447 toe.

Het is dus zeer waarschijnlijk dat Engel de Munter en Engel van Stramprade identiek zijn. Engel was dus, evenals zijn broers Gadert en Godschalk, werkzaam als muntmeester.

In een regest d.d. 9 maart 1387 wordt een Engelbert Arntssoen vermeld als één der gerichtslieden, die getuige zijn bij een overeenkomst.

In 1481 is er nog sprake van een huis in de Varkenstraat in Arnhem dat eigendom was van wijlen Engel van Stramprade

Gezien de vermeldingen in 1386 en 1391 zal Engel omstreeks 1350-1360 geboren zijn. Hij moet een zoon van Noijde van Stramprade geweest zijn, en was dus een broer van Gadert, Godschalk en Jan.

Engel overlijdt in 1447.

Het is niet bekend of Engel gehuwd was en of er kinderen waren.

Ik vond in het oud-archief van Arnhem een regest, gedateerd Maria Magdalena 1440 (= 22 juli 1440) waarin een Gadert Engelen wordt vermeld en een regest uit hetzelfde jaar waarin een Derick Engelen wordt vermeld. Dit zouden, gezien de voornamen Derick en Gadert, twee zoons van Engel geweest kunnen zijn

Tussen 1500 en 1560 leeft er in Zutphen een Engelbrecht Stramproe (zie hoofdstuk 13); mogelijk was hij een nazaat van Engel.

Nog in te passen

Groenlo

In een acte van 4 mei 1470 (Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht, 1894) wordt een Gadert van Stramprade vermeld. Hij was samen met Hinrich van Baer, Bernt Davelkens en Arnt Wijchmodes kerkmeester van de kerk te Groenlo. Middels deze acte schenkt Gijsbert van Bronkhorst, heer tot Borkelo, een hooimaat, geheten de Peddenborne, gelegen bij de Beekenmaat in Beltrum tot “behoef der timmeringe der kerspelkercke te Groenlo”.

Deze Gadert of Godert was tevens provisor van het Gasthuis van Groenlo, zoals blijkt uit de volgende acte:

“Acte verleden op 4-12-1465 voor Hinrick Hunijnck en Hinrick ten Alvinckhove, schepenen van Groenlo, van de schenking door Reijneken Paulszoon en zijn vrouw Fenne aan Werner Durkopp en Godert Stramprade als provisorien van het gasthuis aldaar van een obligatie groot 27 Rijnsche guldens ten laste van Wessell Kremer de Jonge en Herman Prinzeloff” (Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, toegang 0137, inv.nr. 133).

Op 15 september 1464 verkopen Mechtelt Andrees, weduwe van Werner Andrees, en haar zoon Gert Andrees het goed Besslinck in het kerspel Groenlo aan het klooster Nazareth van de Augustijners in het bisdom Munster. Enige dagen later, op 27 september, doen Godert Stramprade, zijn vrouw Jutte, Reijneken Kremers en zijn vrouw Fije afstand van al hun rechten op het goed (vermeld in het blad Germania Sacre, 1971).

Deze Gadert of Godert, die gehuwd was met een vrouw met de naam Jutte, zal familie geweest zijn van de munt- en rentmeester Gadert van Stramprade. Waarschijnlijk was hij een kleinzoon of achterkleinzoon.

Een kleine honderd jaar later, in 1553, komen we in Groenlo nog een Johan Strampraet tegen in het register van Hoofdtijnsen van Grollo (de oude naam voor Groenlo). Hij was gehuwd met Alijt Nijenhuus en had vijf kinderen, t.w. Gerrijt, Johan, Egbert, Anne en Engele.

Mogelijk was hij een nazaat van van de kerkmeester Gadert van Stramprade en zijn vrouw Jutte.

Goor en Elburg

In de 16e eeuw komen we de naam van Stramprade weer tegen en wel in Goor en in Elburg.

In Kerkelijk en Wereldlijk Twente (uitgegeven in 1909-1911) las ik het volgende:

“ Toen de bisschop van Deventer, Aegidius de Monte, in 1571 de kerkvisitatie in zijn diocees hield, was er in Goor geen pastoor, omdat de laatste, Jan van Coevorden, voor het bezoek van de bisschop was overleden. Tot pastoor werd toen door de bisschop een zekere Stramprade aangesteld. Deze aanstelling was echter in strijd met het “jus patronates” van de Borgmannen en Schepenen van Goor, en werd niet door het wereldlijk gezag bevestigd. Een jaar later, in 1572, werd Rembold Winands aangesteld als pastoor van Goor.

Op 3 april 1588 vond ik nog de vermelding van een Arnold van Stramprade, die op zoek was naar een plaats als kanunnik in het kapittel van Oldenzaal. Hij werd echter afgewezen, evenals voor een plaats als pastoor in Goor. Vermoedelijk was hij niet zuiver in de leer. Volgens Aegidius de Monte, bisschop van Deventer, had hij als student aan de Hogeschool van Keulen te veel de vagant uitgehangen (Verslagen en Mededelingen van Overijssels Regt en Geschiedenis, 1885).

In het Oud-archief van Elburg vond ik in 1577 een verklaring van pastoor Henrijk Stramprade over de verhuur van enkele stukken land aan Johan Andriessen.

Mogelijk waren Arnold en Henrijk broers en stamden ook zij af van het geslacht van Stramprade.

Uland(e) van Stramprade

In de Regesten, aanwezig in het Oud- Archief van Arnhem, kwam ik enkele malen de naam Uland(e) van Stramprade tegen. In een regest van Valentijnsavond 1424 wordt hij of zij vermeld als eigenaar/bewoner van een huis en hofstede gelegen aan het St. Johans kerkhof naast het huis van Rutger van den Sande. Uland overlijdt voor 1427, want in dat jaar wordt in een regest gesproken over een huis gelegen “tussen erfenis van Uland van Stramprade ab una en via ad muros ab alia”. In 1428 is Jacob van Stramprade de bewoner van het huis gelegen naast dat van de inmiddels wijlen Rutger van den Sande.

Uland is een duitse naam voor zowel jongens als meisjes. De betekenis is “nobil”. In Nederland werd en wordt de naam vrijwel niet gebruikt.

Notaris Wilhelmus van Stramprode

In de tweede helft van de 15e eeuw leeft er in Luik of omgeving een Wilhelmus van Stramprode, die het ambt van notaris bekleedde.

Op 4 april 1479 laat Johannes Buckink, kanunnik van Sint Jan, bij hem een testament vastleggen. Ook maakt Wilhelmus in die tijd een transsumpt (= een authentiek afschrift van het origineel) van een acte gedateerd 24 september 1346. In deze acte vergunt Paus Clemens VI aan de orde van de Predikheren het recht om wereldlijke personen ten tijde van een interdict te mogen begraven en het recht om te doceren in de Theologie. De acte bevindt zich in het Limburgs archief.

Ook in het archief van Keulen vond ik twee actes van deze notaris, gedateerd 19 april 1480 en 18 mei 1480.

Mogelijk is ook deze Wilhelmus een afstammeling van het hier besproken geslacht van Stramprade.

Johan Sloet

Mevrouw Emma Florence-Sloat schreef in 1931 het boek “History of the Sloat family of the nobility of Holland and numerous descendants who settled in America”. In dit boek vermeldt zij een Johan Sloet, geboren in 1384 als zoon van Volkier Sloet, die in 1418 in het huwelijk treedt met een vrouw met de naam van Stramprade. Johan had ook een relatie met Geertruid van Doornik, een dochter van Rutger van Doornik en had twee zoons, t.w. Arent (!) en Lambert.

Verder onderzoek naar de familie Sloet heeft geen duidelijkheid opgeleverd over deze “van Stramprade”. Zij zal geboren zijn rond 1390 en ongetwijfeld stamde zij uit het hier besproken geslacht van Stramprade. Mogelijk was zij een dochter van Arnt van Stramprade en Udela van Aller.

Stramprade, Richter von Üden

In het boek “ Geschichte der verschiedenen Geslechter Bochoolz” , uitgegeven in 1863, vond ik nog de vermelding op 13 mei 1406 van een Stramprade, Richter von Üden. Hij werd, samen met enkele tientallen anderen, uitgenodigd om deel te nemen aan een veldtocht. Ook hier is niet duidelijk of er een familierelatie is.

Familiewapen

In de Heradiëk-kollektie Musschaert wordt het geslacht van Stramprade/Stramprode vermeld. Verwezen wordt naar Willem Stramprode, 2 oktober 1420, schepen van Velp, en naar Gadert van Stramprade. Van de laatste is een zegel aanwezig in het Geldersch Archief. Het wapen op het zegel vertoont een keper, vergezeld van drie vogels; het randschrift is geschonden.

Literatuur

- Sloet , Marken op de Veluwe (1871), Tinsboek van Ede.
 Th.M.Roest , Le florin dit Str. Gulden in Tijdschrift Muntkunde 1895.
 Mr. J. Belonje, Het huis Harsselo en zijn bezitters, in Bijdragen en Mededelingen Gelre, 1936.
 J.A.Nijhoff , Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland.
 W.J.de Voogd, Aanteekeningen over de leg- en rekenpenningen van de Geldersche Rekenkamer.
 Dr. Wilhelm Schmitz, Mitteilungen aus akten der Universität Köln.
 Munten van Overijssel, Haarlem 1852.
 Munten van Utrecht, Haarlem 1852.
 Munten van Gelderland, Haarlem 1852.
 De geschiedenis van Ede.
 C.L.Th.Verkerk, Coulissen van de macht, 1992.
 P.A. van der Chijs, De munten der voormalige graven en hertogen van Gelderland.
 Stramproijer momentopnamen uit heden en verleden, Stramproij 1983.
 Jos Benders en Paul Moors, Gadert van Stramprade, in Biografisch woordenboek Gelderland, Hilversum 2005.
 W.J.Alberts (ed), De stadsrekeningen van Arnhem, 4 delen, Groningen 1967.
 De stadsrekeningen van Deventer, uitgegeven door G.M. De Meijer.

Hoofdstuk 3

Willem van Stramproij, schout van Gilze

De Oude Schouten Hofstad in Gilze

De Oude Schouten Hofstad is een zeer oude, cultuurhistorische hoeve gelegen in het gehucht Verhoven, onderdeel van de gemeente Gilze en Rijen. De hoeve ligt aan de weg van Gilze naar Bavel, ongeveer 3 km ten westen van Gilze en wordt door de eigenaren en bewoners Jan en Connie Hoevenaars op oud-brabantse wijze beheerd (zie www.deoudeschoutenhofstad.nl).

Jan Hoevenaars is opgegroeid op de achterliggende boerderij. Uit zijn jeugd kan hij zich nog herinneren, dat om de hoeve waar hij nu woont enkele zeer brede sloten lagen. Ook lag er op het erf een zogenaamde “wouwer”, een watergat of poel van behoorlijke afmetingen. De akker voor de hoeve heet nog steeds “de Wouwerrakker”. In de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw zijn deze sloten en poel verdwenen.

In het jaar 2002 worden bij bouwwerkzaamheden in de woonkamer van de hoeve archeologische sporen gevonden van drie opvolgende bebouwingsfasen. De oudste sporen dateren uit de late middeleeuwen (1200-1400). Dit gebouw is aan het eind van de 16e eeuw volledig afgebrand, waarna een nieuw woonhuis met stenen schouw is gebouwd. Na amper 100 jaar werd dit huis weer vervangen door de huidige langgevelhoeve.

De buurtschap Verhoven onder Gilze, waar de hoeve staat, wordt voor de eerste maal genoemd in het jaar 1333, maar zal zeker ouder zijn. Bodemkundig onderzoek van de Wouwerakker wijst, gezien de dikte van de aardlaag, op een landbouwoederdom van ongeveer 800 jaar. Ergens rond het jaar 1200 zal men hier voor het eerst de schop in de grond gestoken hebben.

Jan en Connie Hoevenaars raakten geïnteresseerd in de geschiedenis van hun hoeve, en hebben sinds 2002 heel veel onderzoek verricht.

In dit hoofdstuk maak ik dankbaar gebruik van hun bevindingen.

Gilze

Gilze was oorspronkelijk een domeinakkerdorp, dat “Villa Gillesa cum appendicis” werd genoemd. Een domeinakkerdorp is een nederzetting die ontstaan is als een groep boerderijen om een centraal gelegen herenhoeve, ook wel vronhoeve geheten.

Hilsondis, gravin van Strijen, zou het domein in 992 hebben geschonken aan de abdij van Thorn, waarvan zij zelf de stichteres was (zie hoofdstuk 1). Huidige historici beschouwen de schenkingsacte echter als vals.

Toch moet de schenking aan de abdij voor het begin van de 12e eeuw gedaan zijn. Daarmee is Gilze één van de oudste plaatsen in het land van Breda.

De abdis van Thorn regelde het bestuur en de rechtspraak in de streek, nog voordat de Baronie van Breda zich had gevormd (14e eeuw). De door de abdis opgerichte rechtbank “Den ouden hof van Gilze”, die de belangen van de abdij behartigde, bleef bestaan tot 1795.

Wouter Wiericx s'Jongen

Tot de oudste bronnen betreffende de bewoners van de streek rond Breda behoren de cijnsregisters van de Heren van Breda. Een cijns was een vorm van grondbelasting en in de cijnsregisters noteerde de rentmeester van de Heer van Breda alle grondeigenaren die cijnsplichtig waren aan de landheer.

Het oudste bewaard gebleven register voor Gilze en onderhorigheden is aangelegd in het jaar 1456. Het register vermeldt de opvolgende eigenaren van een stuk grond met daarbij aangegeven de cijns die jaarlijks verschuldigd was.

In dit register worden de goederen van een Willem van Stramproij op twee verschillende bladen vermeld.

Het oudste blad waarop deze Willem wordt vermeld is het blad 17 van het jaar 1456. De aanhef luidt:

“Willem van Stramproij van de goede daarop hij woont, te Verhoven aen 't Raeckeijnde, neve Jan Pauwels ende aen tstrate alle ende was wilen Wouter Wiercx s' Jongen”.

Uit deze tekst valt op te maken dat het stuk land waarop deze Willem woonde daarvoor in eigendom was van Wouter Wiercx s' Jongen, in de tekst aangeduid als “wilen was” (=wijlen). Wouter is daarmee de oudst bekende eigenaar van de hoeve; of hij ook er ook woonde is niet bekend.

Over deze Wouter Wiercx 's Jongen was in de archieven weinig te vinden. De toevoeging “s' Jongen” betekent dat hij een zoon was van Wouter Wiercx de Oude. In de cijnsregisters komt meerdere malen een Wouter Wiercx van den Haenberghe voor in verband met bezittingen op Verhoven en Raakeinde. Hij was een zoon van Wierck Jans van den Haenberghe en Kathelijn Jan Schuermans. Hij leeft echter in de tweede helft van de 15e eeuw en kan dus niet identiek zijn aan Wouter Wiercx de Oude.

Wel komt in de archieven een Elisabeth Wiercx de Jonghe voor, mogelijk een zuster van Wouter. Over haar later meer.

De schout Willem van Stramproij

Het tweede blad van het cijnsregister, dat goeddeels over dezelfde cijnsplichtige goederen gaat, is blad 254 en dateert vermoedelijk van het jaar 1475. De aanhef luidt:

“Willem van Stramproij van de goeden daer hij oic op woont metten huijsinge, schuere ende koie daer op staend ende metten land end weijen end nu gelegen al een op Raeckeijnde groot sijnde vijf buynder. Metten oostsijde aen Peter van Rijele en Willem Canters erfgen erven, en metten westsijde aen Jan Pauwels erve, en metten andren beijde teijnden, suijt end noorden aen sheerenstrate, geheiten de oude scouteten hofstadt. Wilen was desselfe Willem van Staeprooij”.

Door deze vermelding in het cijnsregister ontdekten Jan en Connie Hoevenaars, dat het hier om hun boerderij ging en sindsdien heeft de boerderij weer haar oude naam gekregen, de Oude Schouten Hofstad.

Willem van Stramproij is de eerste schout van Gilze, die bekend is. Zowel in 1456 als in 1475 wordt hij vermeld als bewoner van de hoeve, waarbij de hoeve in 1475 wordt vermeld als “oude scoutenen hofstadt”. Ergens tussen 1456 en 1475 zal Willem dus zijn aangesteld als schout. De toevoeging “oude” zou er op kunnen wijzen dat ook Wouter Wiercx 's Jongen, de vorige bewoner/eigenaar, schout van beroep was.

In 1496 liet de hertog van Brabant tellingen houden in elke plaats van zijn hertogdom. Hij wilde weten hoeveel bewoonde en onbewoonde huizen er waren, in verband met het vaststellen van de belasting die de bewoners moesten opbrengen. De Heerlijkheid Ghilse telde in dat jaar 263 bewoonde huizen, waaronder het huis van de schout

“te Verhoeven aen 't Raeckeijnde”, het “vorsterhuijs”, de woning van de vorster, en het “leenhuijs”, de hoofdhoeve van Thorn.

Willem wordt nog enkele malen vermeld in zogenaamde vestbrieven, waarin de overdracht van onroerend goed wordt vastgelegd. Zijn naam wordt soms geschreven als “van Stramproij” en soms

als “ van Stamproij”. Ook toen werd de
“ r “ in de naam blijkbaar nog wel eens vergeten.

Naast de hoeve bezat Willem nog diverse stukken grond in de omgeving.

Op 18 december 1498 verkoopt Dirck Godertssen van den Corput een erfpacht aan Willem van Stamproij, “scoutet tot Ghilse” en op 15 januari 1499 vinden we de vermelding “ Jan Wiericxzoon Canters heeft verclaert Willem van Stramproij een viertel rogs erfpacht (= ca 60 kg per jaar) uut ende op sijne huijsinghe, hovinghe en erfenisse met heurre toebehoiren ende vuten erven daeraen liggende houdende anderhalff buijnder oft alsoo groot ende cleijn also gestaen ende gelegen sijn tot Verhoven”.

Ook na 1500 vinden we in de vestbrieven nog diverse vermeldingen van Willem.

Op 2 april 1505 heeft Willem van Stamproij “met recht bedingt en gewonnen” en op 18 mei 1507 verklaart Adriaen Domaes Vromenzone voor de schepenen van Alphen en Ginneken dat hij een schuld heeft aan Willem van Stramproode. Dit in verband met een verkoop van Willem aan Adriaen.

Op 17 oktober 1514 lezen we: “ Adriaen Matthijssen van Bijestraten heeft de erfcijns vercoft aen sijn brueder Michiel Matthijssen van der Bijestraten, die sijn deel in de erfcijns vercregen hedde van de erfgenamen van Willem van Stramroede. Hun beijder suster Marie Matthijsdr van der Bijestraten heft 10 stuvers en $\frac{3}{4}$ stuver van de 27 stuvers”.

Uit deze aantekening blijkt dat Willem voor of in het begin van het jaar 1514 is overleden.

De laatste twee vermeldingen van Willem in de vestbrieven zijn van het jaar 1517.

Op 29 januari 1517 staat vermeld: “ Kathelijm Jan Cantersdr, weduwe van Willem van Stamprooij, met brueder Wijerick Jan Canterssz, vorster tot Ghilse, heeft uitgegeven aen Cornelis, Philips, Dingne, Marie en Lijsbet, kijnderen van Peter Willemsen van Rijele, dair moeder af was Jehenne Willem van Stamprooijdr, heuren neven en nichten. En Jouffrou Kathelijm Jan Cantersdr sal huer leven langh hebben in de huijsinghe een camer, te weten den grootste camer die sijn nu ter tijt bewoont, en sijn sal oic gebruijcken een stede bij den heert in deselfde huijsinghe”.

En op 24 maart 1517 lezen we: “Willem Peter Willemsen van Rijele heeft een erfcijns vercoft aen onse mede scepen Cornelis Peter Merensone. Voort hebben Dirck Godertsz van den Corput en Engelbrecht Jan Matthijssen, scepenen in Ghilze, verclairt dat voir hen Katherijne, weduwe van Willem van Stramproij, met haer broer Wijerick Jan Canterssone, bekent heeft dat sijn de erfcijns gegondt heeft aen huer neve Willem Peter Willemsen van Rijele”.

Willem bezat ook een huis in de Catharijnestraat in Breda, vlakbij het kasteel van Breda gelegen. Dit blijkt uit een vermelding van 1469 in het Cijnsregister van Breda:

“Item Jan Haest huus ende erve, ghelegen in die Katerstrate, ghelegen tusschen erve Evert van Wiss op die westside ende Willem Stamproij op die oestside”.

Gezien bovenstaande vermeldingen is Willem overleden tussen mei 1507 en oktober 1514. Hij zal geboren zijn tussen 1425 en 1428.

Wanneer hij overlijdt is hij vader van twee overleden dochters en grootvader van tenminste vijf kleinkinderen.

Bijzonder is dat we de naam “van Stamproij” vijftig jaar later nog eens tegenkomen en wel in een vestbrief van 27 februari 1565.

De tekst luidt als volgt:

“ Kwamen Jan Willem Peter Willemsone van Rijele die men noemt van Stramproij, te Breda en Ghoris Jans Collen te Etten als man, voogd en gevolmachtigde van sijn bedlegerige vrouw Marie

Willem Peter Willems van Rijele van Stramproij's dochter, aangegeven te hebben vercocht aan Bastiaenen Cornelis Willemsone van den Corput een erfpacht van drie veertellen rogs 's jaers en twee carolus guldens en vijf stuijvers 's jaers erfcijns “.

De genoemde Jan Willem Peter Willemsone van Rijele en zijn zuster Marie hadden deze erfpacht geërfd na de dood van wijlen Jan en Philips Peter Willemsone van Rijele, hun ooms. Jan, Willem en Marie waren kinderen van Willem Peter van Rijele, kleinkinderen van Peter Willems van Rijele en Johanna van Stramproij en achterkleinkinderen van de schout Willem van Stramproij. De naam “van Stramproij” is dus enkele generaties lang aan de naam van Rijele “blijven kleven”.

De herkomst van Willem van Stramproij

Het is duidelijk dat de naam “van Stramproij” betekent dat Willem of zijn voorouders afkomstig waren van Stramproij.

Maar hoe kwam een “van Stramproij” als schout in Gilze terecht, zo'n kleine 100 km verwijderd van het plaatsje Stramproij en wie zouden zijn ouders kunnen zijn?

De enige “van Stramproij” die in het begin van de 15e eeuw leefde in de omgeving van Gilze was een Belia Jansdochter van Stramprode. Zij had een onwettige relatie met Jan van Dongen alias van Ghilse, die gehuwd was met Elisabeth Wijbosch. De toenaam van Ghilse ontleende hij aan de erfgoederen van zijn vader, gelegen onder de jurisdictie van Gilze-Rijen.

Uit de relatie met deze Jan van Dongen had Belia een natuurlijke zoon (=bastaard) met de naam Willem van Ghilse, geboren omstreeks 1425 -1430.

Deze Willem van Ghilse zou heel goed dezelfde persoon kunnen zijn als de schout Willem van Stramproij. Hij zou dan als bastaard later de naam van zijn moeder hebben overgenomen.

Ik ben op zoek gegaan naar bewijzen voor deze hypothese.

Als eerste heb ik in de archieven gezocht naar Willem van Ghilse.

De enige vermelding die ik vond is van het jaar 1432. In dat jaar krijgt Willem van Ghilse van zijn vader Jan van Dongen alias van Ghilse een erfpacht van acht mud rogge, gaande uit 1/3 van de hoeve Lichtenberch. Daarna waren er geen vermeldingen van een Willem van Ghilse te vinden. Het kan natuurlijk, dat hij op jonge leeftijd is overleden, maar het is ook goed mogelijk, dat hij verder met een andere naam door het leven is gegaan, bijv. als Willem van Stramproij, de naam van zijn moeder.

Vervolgens stelde ik mij de vraag of Willem van Stramproij qua leeftijd wel dezelfde persoon kan zijn als Willem van Ghilse.

Willem van Ghilse krijgt in 1432 een erfpacht van zijn vader; hij is dus in ieder geval in of voor dit jaar geboren. Mogelijk werd de erfpacht hem geschonken door zijn vader ter gelegenheid van zijn geboorte.

Willem van Stramproij wordt in 1456 voor de eerste maal vermeld als eigenaar van het goed te Verhoven; hij zal dan als cijnsmen in ieder geval een jaar of 25 jaar oud geweest zijn, dus geboren in 1431 of eerder.

Hij overlijdt tussen mei 1507 en oktober 1514, hetgeen betekent dat hij ongeveer 75 tot 80 jaar oud is geworden.

We kunnen dus konkluderen dat beide Willems ongeveer in hetzelfde jaar geboren zijn, d.w.z. ergens tussen 1425 en 1432. Vader Jan van Dongen was weliswaar geboren omstreeks 1380 en dus bij de geboorte van Willem al meer dan 45 jaar oud, maar zijn partner Belia was een stuk jonger. Zij was ook de derde relatie van Jan van Dongen.

Ten derde is voor de hypothese de relatie met Wouter Wiericx 's Jongen interessant.

Jan van Dongen was een zoon van Willem van Dalem, heer van Dongen. Deze Willem van Dalem

leefde omstreeks 1380 in concubinaat met Elisabeth Wiericx de Jonghe, dochter van Wierick Jonghen en Elisabeth Sterken, uit welke relatie bastaardzoon Jan werd geboren.

Elisabeth Wiericx de Jonghe, geboren rond 1355, zou heel goed een zuster geweest kunnen zijn van de eerder genoemde Wouter Wiericx 's Jongen, eigenaar van de Oude Schoutenhofstad voor 1456. Willem van Stramproij zou dan de Oude Schouten Hofstad verkregen hebben via zijn oud-oom, broer van zijn grootmoeder. Ook dit bewijst dat hij een zoon geweest kan zijn van Jan van Dongen.

Tenslotte nog het beroep van schout als mogelijk bewijs.

De schout van een dorp werd aangesteld door de landsheer, in het geval van Gilze door de heer van Breda. Vaak kwam de schout uit kringen die een nauwe relatie hadden met de landsheer; zo werden zijn belangen in het land verzekerd.

Willem van Stramproij, aannemende dat hij een natuurlijke zoon was van Belia van Stramprode en Jan van Dongen, had binnen zijn kring van voorvaderen nogal wat lijnen met de heer van Breda. Via zijn vader Jan van Dongen naar zijn voorouders van Dalem en van Duvenvoorde, via zijn grootmoeder naar Dierick Sterken, rentmeester en schout van Breda, en via de “Wiericksen” naar Jan Wierck, die vermeld wordt als “uten huse van Breda”.

Willem van Stramproij bezat ook een huis in de Catharinastraat in Breda, vlakbij het kasteel. Mogelijk dat hij dit huis gebruikte als hij voor bestuurlijk overleg bij de heer van Breda moest zijn. Ook het bovenstaande lijkt mij een ondersteuning van de hypothese dat de schout Willem van Stramproij en Willem van Ghilse dezelfde persoon zijn.

Alhoewel er geen volledig sluitend bewijs te vinden is, is het m.i. zeer aannemelijk dat Willem van Stramproij identiek is aan Willem van Ghilse, de natuurlijke zoon van Belia Jansdochter van Stramprode. Dit verklaart dan ook de naam “van Stramproij”, waarmee Willem door het leven ging.

Echtgenote Kathelijn Jan Canters

Zoals we weten uit het hieronder beschreven testament was Willem gehuwd met Kathelijn, dochter van Jan Canters. Haar broers Wierick Jan Cantersz en Peter Jan Cantersz waren vorster in Ghilse. Zij worden vermeld in resp. 1514 en 1525.

Ook had Kathelijn een broer met de naam Jan; hem komen we tussen 1494 en 1510 tegen als schepen van Gilze.

Een vorster had vele taken binnen het reilen en zeilen van een dorp. Hij was als een soort politie-agent degene die de verordeningen van de schout ten uitvoer moest brengen. De vorster had naast zijn overheidstaak veelal nog een beroep; vaak was hij herbergier, schoolmeester of koster. De drie oudst bekende vorsters van Gilze zijn Wierick Jans Cantersz (1514), Pauwels van Bonne (1515) en Peter Jan Cantersz (1525).

Broer Wierick wordt in vestbrieven vermeld tussen 1506 en 1523. Hij was in 1490 heimelijk (dus niet voor de kerk) getrouwd met Margriet, dochter van Jacob Francken. Zij waren namelijk bloedverwanten in de vierde graad, en dat gold in die tijd als verbod om te trouwen.

Na het overlijden van Margriet hertrouwt Wierick met Maria Adriaen Jansdr, weduwe van Claes Ghorijns.

Vader Jan Canters had uitgebreide bezittingen, waaronder twee boerderijen met 16 ha land en 13 ha beemden.

Kathelijn kwam dus uit een welgesteld “nest”.

Zij woonde in dezelfde buurt als Willem van Stramproij, nl. Verhoven, en hier heeft Willem haar waarschijnlijk leren kennen. Woonde hij wellicht al voor 1456 bij zijn oud-oom Wouter Wiericx 's Jongen op zijn hoeve aan het Raeckejnde?

De familie Canters woonde waarschijnlijk in het “vorsterhuijs” in Gilze (vermeld in 1496).

Het testament van weduwe Kathelijn Jan Canters

Een belangrijke bron van informatie over Willem is het testament van zijn weduwe Kathelijn Jan Canters, dat gevest werd (= opgemaakt) op 29 januari 1517.

In dit testament maakt Jonkvrouw Kathelijn Jan Cantersdr de vijf kinderen van haar dochter Johanna/Jehenne tot haar erfgenamen. De kinderen moeten hun oudere zuster Cathalijn Peter Willemsdoghter jaarlijks een erfrente betalen.

Uit dit testament kunnen we dus opmaken dat Willem van Stramproij gehuwd was met Kathelijn, dochter van Jan Canters en dat hij een gehuwde dochter had met de naam Jehenne/Johanna. Zijn weduwe wordt vermeld met de titel Jonkvrouw, hetgeen op een bovengemiddelde status wijst. Het feit dat haar broers Wijerick en Peter vorster waren en haar broer Jan schepen, ondersteunt deze veronderstelling.

Dochter Johanna was dus getrouwd met Peter Willemsen van Rijele, maar was in januari 1517 al overleden. Dit echtpaar had zes kinderen, t.w. Cornelis, Philip, Dingne, Marie, Lijsbeth en Cathalijn.

Grootmoeder Kathelijn maakt deze kinderen erfgenaam van de Oude Schouten Hofstad.

Waarschijnlijk waren er dus geen andere erfgenamen.

In het testament staat vermeld:

“Dat zij uijtgegeven heeft die rechten drie vierendeel van de stede ende erfenisse nabeschreven daer af tkijnder vierendeel den voirsegde gebroederen en suster toebehoirt bij delinge tegens hueren andere broeders en susteren na doode huere moeder enden oude weduwe bovenschreven”.

Ook wordt in het testament vastgelegd dat Kathelijn op de hoeve blijft wonen.

Kennelijk is na het overlijden van Willem de erfenis naar landrecht verdeeld. De echtgenote behield de helft en erfde een kindsdeel en dochter Johanna kreeg haar kindsdeel, zijnde een vierde part. Omdat Johanna ten tijde van het testament was overleden ging haar kindsdeel over naar haar zes kinderen.

Door een vestbrief van 15 oktober 1518 kunnen we vaststellen dat Willem en Kathelijn nog een dochter hadden, namelijk Margriet Willemsdr van Stramproij. Zij was gehuwd met Jan Jansz van Ghilze.

De vestbrief gaat over “een halster rogs tsjairs op erfpachten dwelck Sebastiaen na de dood van wilen Margriet Willemsdr van Stramproij, wettige huijsvrouw van Jan Jansz van Ghilze, sijn moeder, aencomen ende aenbestorven was”.

In deze vestbrief wordt Sebastiaen ook vermeld als natuurlijke zoon van wijlen Clement Schuermans. Had Margriet wellicht voor haar huwelijk een relatie met deze Clement? In ieder geval is zij voor 1517 overleden, want zij wordt niet vermeld in het testament van haar moeder Kathelijn van dat jaar. Ook had zij waarschijnlijk geen kinderen, aangezien die ook niet in het bovenvermelde testament worden genoemd.

Stamreeks

Op basis van bovenstaande informatie over Willem van Stramproij kan de volgende stamreeks van moederszijde worden opgesteld. Ik heb hierbij, alhoewel niet 100 procent bewezen, aangenomen dat Willem een bastaardzoon was van Belia Jansdr van Stramproij.

In bijlage 4 vindt u een stamreeks van Willem van vaderszijde.

Generatie I

Godefridus/Godescalcus

Hij is de stamvader van het geslacht van Strampra(o)de, dat we bespraken in hoofdstuk 2. Godefridus leefde in de periode eind 13e eeuw tot begin 14e eeuw in Stramproij of onmiddellijke omgeving.

Generatie II

Noijde van Stramprade

Noijde wordt omstreeks het jaar 1310 geboren in Stramproij. Hij had bij een onbekende vrouw tenminste vier kinderen, waaronder een zoon Jan.

Generatie III

Jan van Stramprade/Stramprode

Geboren omstreeks het jaar 1350. Hij had bij een onbekende vrouw tenminste twee kinderen, een zoon Arnt en een dochter Belia.

Generatie IV

Belia Jansdr van Stramprode

Geboren omstreeks het jaar 1390. Zij had een relatie met Jan Willems van Dongen, die zich ook van Ghilse en van Dalem noemde. Jan van Dongen was een bastaardzoon van Willem Roelofsz van Arkel, heer van Dongen, en Elisabeth Wiericxdr de Jonghe. Uit de relatie van Belia met Jan van Dongen wordt een natuurlijke zoon Willem geboren.

Generatie V

Willem van Stramproij

Willem wordt ca 1428 geboren als bastaardzoon van Jan Willemsz van Dongen en Belia Jans van Stramprode.

Hij overlijdt in Gilze tussen mei 1507 en oktober 1514.

Was schout van Gilze en woonde in de Oude Schoutenhofstad aldaar.

Hij trouwt omstreeks 1465/1470 met Kathelijn Jan Cantersdr, dochter van Jan Wierickszoon Canters. Zij overlijdt na 1517 in Gilze.

Uit dit huwelijk ten minste twee dochters, t.w.:

1. Johanna/Jehenne van Stramproij

Zij trouwt met Peter Willemsen van Rijele. Van dit echtpaar zijn 8 kinderen bekend, t.w. Cathelijn, Cornelis,

Philips, Dingne, Jan, Willem, Marie en Elisabeth.

Johanna overlijdt voor januari 1517.

2. Margriet van Stramproij

Zij trouwt met Jan Jansz van Ghilze en overlijdt voor januari 1517.
Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.

Literatuur

www.deoudeschoutenhofstad.nl , Familie Hoevenaars.

Artikel van Mr. Dr. J.C.Maris in De Nederlandsche Leeuw mei en juni 1971.

A.Brekelmans e.a. 1992. Gilze Duizend Jaar.

G.W.H.Mathee en A.A.M.Kavelaars, 2008. Cijnsboek Gilze 1456.

F.F.X. Cerutti, 1956. Middeleeuwse Rechtsbronnen van Stad en Heerlijkheid van Breda.
Bossche Protocollen.

Dr. H.A. Muntjewerff. Bredase cijnsregisters 1250-1650.

Hoofdstuk 4

van Stamproij, een trompettersgeslacht

Inleiding

Op zoek naar informatie over een familie Hensbergen bezocht ik midden jaren tachtig het toenmalige gemeente-archief van Zwolle. Natuurlijk maakte ik daar van de gelegenheid gebruik om in de Doop-Trouw- en Begraafboeken (DTB)

van Zwolle te zoeken naar personen met de naam “Stramrood” of een variant daarop.

Zo ontdekte ik in Zwolle de ondertrouw van een Johannes van Stamproij, die afkomstig was van Groningen.

Jaren later combineerde ik een bezoek aan vrienden in Groningen met een bezoek aan het archief aldaar. In Groningen vond ik de inschrijving van de doop van deze Johannes, en ook de namen van zijn ouders. Verder was er in Groningen over een familie van Stamproij niets te vinden, zodat mijn “onderzoekje” dreigde stil te vallen.

Inmiddels was ik gestart met het uitzoeken van mijn kwartierstaat, waarvoor ik een bezoek bracht aan het gemeente-archief van den Haag. Ook hier maakte ik van de gelegenheid gebruik om in de DTB-boeken te zoeken naar “Stramroden” en tot mijn grote verrassing vond ik hier weer mijn Johannes uit Groningen en Zwolle, die in den Haag zijn kinderen liet dopen.

Dit was echter nog niet het einde van toevallige ontdekkingen.

Zoekend op het internet ontdekte ik weer een aantal jaren later een site met notariële en gerechtelijke akten van de stad Bergen op Zoom. En natuurlijk zocht ik weer naar het voorkomen van de naam Stramrood of St(r)amproij.

Een treffer, want in Bergen op Zoom vond ik de ouders van mijn Johannes uit Groningen, Zwolle en den Haag.

Op deze wijze, via min of meer toevallige vondsten, heb ik een genealogie van dit geslacht kunnen opstellen.

Het bijzondere van deze oorspronkelijk uit Stamproij afkomstige familie is het beroep van trompetter, een beroep dat van vader op zoon overging. Voor zover ik heb kunnen nagaan waren er vijf generaties trompetter.

Naast de tamboer met de trom ging ook de trompetter het strijdveld op. De trompetter stond de legercommandant terzijde. Zowel de trom als de trompet werkten demoraliserend op de vijand en werden zowel gebruikt om signalen door te geven als om de vijand te imponeren.

De trompetter had nog een andere functie. In de 16e en 17e eeuw verbleven de soldaten (veelal arme huurlingen) in kazernes. Na hun dagelijkse oefeningen deden ze zich vaak tegoed aan bier dat getapt werd in de plaatselijke herbergen en kroegen. Om 22.00 uur, wanneer de stadspoorten werden gesloten, werd meestal vanaf een toren een trompetsignaal geblazen, wat betekende dat de soldaten terug moesten naar de kazernes en dat de kastelein “den tap toe” moest doen. Hier ligt de oorsprong van het woord taptoe.

Onderstaand vindt u de geschiedenis van deze trompettersfamilie in de vorm van een genealogie.

Generatie I

Coenraet Jansen van Stramproeije (1580-1623)

Coenraet komen we voor het eerst tegen in Bergen op Zoom in het jaar 1607. Hij verblijft in

garnizoen in deze stad, is ruiter onder monsieur de Marquette en was afkomstig van het plaatsje Stramproij in de Kempen.

Gezien het patroniem was hij de zoon van een Jan. In de archieven komen we hem tegen met de namen “van Stramproeije”, “van Stampenroij”, “van Stampenoije”, “van Stamproij”, “Jansz” en “Adriaensz”.

In Bergen op Zoom leert Coenraet een jonge vrouw kennen, Lintken/Lijntken Daniels, met hij op 27 mei 1607 in Bergen op Zoom in het huwelijk treedt. De ondertrouw vond plaats op 12 mei 1607. In het trouwboek staat vermeld:

“Den 12 may 1607. Coenraed Jansz, jonggesel van Stramproij, ruyter onder Mons. de Marquette, met Lijntken Daniels, jongedame van Bergen op Zoom. Getrouwt op den 27 majj 1607”.

Daniel de Hertaing, seigneur de Marquette, vocht in de slag bij Nieuwpoort in 1600 en werd in 1605 Luitenant in de Ruiterij van de Staat, dat onder opperbevel stond van Prins Frederik Hendrik van Oranje. Hij was de oudste zoon van Willem de Hertaing, heer van Marquette, Ridder en Gouverneur van de stad Bergen op Zoom, en zijn vrouw Anne de Levain. Vanwege zijn protestantse overtuiging moest hij zijn geboortegrond in Henegouwen ontvluchten. Hij overleed in 1625.

Bergen op Zoom was in het begin van de 17e eeuw een garnizoensplaats en huisvestte vele militairen. Er vonden dan ook veel huwelijken plaats tussen militairen en vrouwen uit Bergen op Zoom.

Coenraet overlijdt voor medio 1623, want op 3 september 1623 (ondertrouw op 9 augustus) hertrouwt zijn weduwe Lijntken in Bergen op Zoom met Arent Verrijt.

Arent was afkomstig van Westmeerbeek, een plaatsje in de nabijheid van Antwerpen, en was ruiter onder de heer van Broechem. Niet lang na dit huwelijk overlijdt ook Lijntken, want Aart Verrijt hertrouwt op 16 maart 1627 in Bergen op Zoom met Adriaenken Willems. Aart is dan ruiter onder Mierbeke.

Coenraet en Lijntken laten in Bergen op Zoom in ieder geval zeven kinderen dopen, t.w. :

1. Jan, volgt generatie II.
2. Anna van Stampenoije, 5-6-1612, Getuigen waren Jan Geeraerts, Maijken Daniels en Gabrielken Anthonis.
3. Lijsbeth Adriaens, 28-9-1614. Getuigen waren Jan van Campen, Aernout Tielmans (bakker), Barbel Jans, Lijsbeth Govaerts, Pieter Jansen, Tanneken Maett en Janneken Willems. De vader wordt vermeld als Coen Adriaens en de moeder als Lintken Daniels.
4. Geertruijt Jans, 18-8-1617. Getuigen waren Michiel Pieters, Pieter Cornelis, Geleijn Christiaens, Digneken Joos en Willemijn Cornelis.
5. Daniel van Stampenoije, 14-11-1618. Getuigen waren Pieter van Lommen (ruiter onder la Ruelle) en Neeltken Jans.
6. Kathlijne Jansen, 27-12-1620. Getuigen waren Matthijs Jansen, Matthijs de Scheijter, Maijken Daniels, Maijken Matthijs en Martijn Lucas.
7. Coenraedt Jansen, 17-3-1623. Getuigen waren Margriet Claes en Trijntken Laureijs.

We komen Coenraet tussen 1612 en 1620 enkele malen tegen als getuige bij dopen in Bergen op Zoom. Zo is hij op 22 mei 1612 getuige bij de doop van Marie, dochter van zijn zwager Jan Jansen Berckemeij en schoonzuster Neeltken Daniels, op 22 augustus 1612 bij de doop van Marie, dochter van Cornelis Jansen en Tanneken, op 8 januari 1613 bij de doop van Kathelijne, dochter van de mineur Willem van Lent en Janneken Gillis, op 18 december 1613 bij de doop van Cornelis, zoon

van Cornelis van den Abeele en Heijltgen Six, op 30 augustus 1615 bij de doop van Anthoni, zoon van Pieter Anthonissen van Maestricht en Lintken Lenaerts, op 26 januari 1618 bij de doop van Janneken, dochter van Hans van Oolen en Lijken Jans en op 27 december 1619 bij de doop van Elisabeth, dochter van Matthijs Jacobs en Cuijen Gijsberts.

Veelal waren dit bekenden, die ook als militair in Bergen op Zoom gelegerd waren.

Op 14 maart 1617 wordt Coenraet als getuige vermeld in een notariële acte.

Echtgenote Lijntken/Lintken Daniels

Lijntken zal omstreeks 1585 geboren zijn in Bergen op Zoom als dochter van een Daniel. Zij had een zuster Neeltke, die op 15 november 1608 in Bergen op Zoom trouwt met Jan Jansen Berckemeij, ritmeester onder Lambert van der Well. Na het overlijden van Jan hertrouwt Neeltke op 13 maart 1630 in Bergen op Zoom met Heijndrick van Oolen, kwartiermeester onder ritmeester Wingen.

Ook had Lijntken een oudere zuster Maijken, die voor 1597 trouwt met Daniel de Bisschop.

Generatie II

Jan Coenraets van Stamproij (1607-1649)

Jan was de oudste zoon van Coenraet van Stramproeije en Lintken Daniels en zal omstreeks 1607/1608 geboren zijn.

Evenals zijn vader was hij militair en trompetter. Eerst onder ritmeester Willem van der Rijth, heer van Broechem (1629), daarna onder Casper van Wenge/Winge (1631-1637) en tenslotte onder ritmeester Verrutius (1644-1649).

Ook was hij in de periode 1644-1649 waard in de herberg de Nachtegael in de Hoogstraat in Bergen op Zoom.

De eerste keer dat we Jan in de archieven tegenkomen is op 2 mei 1629, wanneer hij in Bergen op Zoom in ondertrouw treedt met Geertruijt Engelbrechts Venhuijsen. Het huwelijk vond pas een half jaar later op 9 november 1629 plaats. Mogelijk was Jan tussen mei en november met zijn legeronderdeel elders, waardoor het wat langer duurde voor het huwelijk kon worden bevestigd.

Jan en Geertruijt laten in Bergen op Zoom vijf kinderen dopen, t.w.:

1. Catelijn/Catrina, 17-6-1631. Getuigen waren Boij Claessen (fortificatiemeester), Jacobus van Venhuijsen (broer van de moeder) en Neeltge Berckemeij. Zij trouwt op 15 maart 1656 in Bergen op Zoom met Jan Hendricksz Hellewegh, gedoopt op 10 januari 1617 in Bergen op Zoom als zoon van Hendrick Hellewegh en Kathlijne Rutgers. Het gezin vertrekt naar Rotterdam waar Catelijn op 21 februari 1687 wordt begraven.
2. Lijsbeth, 12-10-1633. Getuigen waren Adriaen Luwessen, Mathijs Jacobs, Trijntgen Gerrits, Agniet Jans en Neeltgen Gerrits.
3. Coenraet, 12-2-1636. Getuigen waren Pieter Verrutius, Bartel Gijsbrechts, Willem Aertsen Schrans (trompetter onder de heer van Winge), Grietgen Gerrits, Anneken Jans en Sibilla van Monsiou.
4. Coenraet, 17-11-1637. Zie Generatie III.
5. Engelbrecht, 1-2-1640. Getuigen waren Jonkheer Casper van Wenge, Janneke Jacobs, Hendrick van Oolen, Adriaentge Adriaens en Marij van der Locht. Engelbrecht leeft nog in 1658, wanneer hij op 5 juni van dat jaar wordt vermeld in een notariële acte. Na dit jaar was hij in de archieven niet meer te vinden en hij zal dus waarschijnlijk op jonge leeftijd zijn overleden.

In 1636 wonen Jan en Geertruijt in de Hoogstraat in Bergen op Zoom, in een huis gelegen naast de herberg de Nachtegael.

Diverse malen komen we Jan als getuige tegen in het Notarieel Archief van Bergen op Zoom.

Tussen februari 1640 en november 1644 overlijdt zijn vrouw Geertruijt, waarna Jan op 18 november 1644 in Bergen op Zoom hertrouwt met zijn buurvrouw Janneken Jacobs, weduwe van de herbergier Jan Janssen Maes.

Uit dit tweede huwelijk wordt nog een zoon Jacobus geboren, die op 4 maart 1646 in Bergen op Zoom wordt gedoopt. Getuigen bij de doop waren Jan Willemsen, Willem de Bie, Hans van Nin, Dijntgen Pieters en Lijsbeth van Overdunt.

Deze Jacobus overlijdt tussen 1653 en 1658.

Op 22 januari 1649 wordt Jan ingeschreven als poorter van Bergen op Zoom.

Op 17 februari 1649 is hij nog getuige bij de vastlegging van een notariële acte, terwijl in een acte d.d. 16 oktober 1649

voor notaris Stempel procuratie wordt verleend aan Reinout Venhuijsen (zwager) ten behoeve van de weduwe Janneken Jacobs en de wezen van Jan Coenraets.

Jan overlijdt dus tussen februari en oktober 1649.

Echtgenote Geertruijt Engelbrechts Venhuijsen

Geertruijt wordt omstreeks 1605 in Rotterdam geboren als dochter van Engelbrecht Jorisz Venhuijsen en Elisabeth Adams. Ook vader Engelbrecht was militair; in 1607 was hij vaandrig in de Compagnie van de heer van Sweeten. Mogelijk was Engelbrecht omstreeks 1629 gelegerd in Bergen op Zoom en was ook zijn gezin daar woonachtig.

In de doopboeken van Bergen op Zoom wordt Geertruijt altijd vermeld met patroniem, dus als Geertruijt Engelbrechts.

Geertruijt had drie broers, t.w. Claes, chirurgijn te Rotterdam, Jacob, barbier en chirurgijn te Rotterdam en Reinout, die carrière maakte als zeeman en later vermeld wordt als koopman.

Vader Engelbrecht was een zoon van Joris Claesz van Venhuijsen, die in Delft woonde aan de Koornmarkt en een hofstede bezat in de Hoge Venen. Deze Joris was weer een zoon van Claes Claesz van Venhuijsen, die omstreeks 1550 wordt vermeld in de 10e Penning van Hoogwoud en Aerdswood.

De naam Venhuijsen is een toponiem en komt van het plaatsje Venhuizen in Noord-Holland.

Echtgenote Janneken Jacobs

Janneken wordt omstreeks 1610 in Bergen op Zoom geboren als dochter van Jacob Aertsen en Maijken Cornelisdochter. Jacob was waard in de herberg de Nachtegael. Dit echtpaar laat op 5 april 1632 een testament op de langstlevende vastleggen bij notaris Wouter de Witte in Bergen op Zoom. Erfgenamen zijn hun beider dochters Janneken en Lijnken/Leunken.

Ook Lijnken trouwt met een militair en wel op 22 februari 1634 in Bergen op Zoom met Cornelis Marquis, ruiter onder de heer van Wenge.

Op 7 mei 1636 trouwt Janneken in Bergen op Zoom met Willem Jorissen. Dit huwelijk was geen lang leven beschoren, want al een jaar later, op 15 juni 1637 hertrouwt zij met Jan Janssen Maes, geboren in Essen en ten tijde van zijn huwelijk ruiter onder de heer van Broechem.

Ook dit huwelijk duurt niet lang, want Jan Janssen Maes overlijdt in mei 1644, waarna Janneken op

18 november 1644 voor de derde maal trouwt, nu met de weduwnaar Jan Coenraets van Stamproij. Na het overlijden van Jan Coenraets trouwt Janneken voor de vierde maal en wel op 14 januari 1650 te Bergen op Zoom met Jorien de Grauw, korporaal onder Verrutius.

Janneken erft al voor 1636 de herberg de Nachtegael van haar vader, want al haar vier echtgenoten worden vermeld als

herbergier in de Nachtegael.

De herberg of taveerne de Nachtegael was gevestigd in de Hoogstraat in Bergen op Zoom. Eind 17e eeuw wordt het pand, samen met de buurpanden verbouwd tot een logement met stal, remise, herberg en uitspanning. Nadat het pand nog een tijd heeft gediend als marechausseekazerne wordt het afgebroken en in 1884 opnieuw opgebouwd. Het huidige pand Hoogstraat 33 draagt nog steeds de naam de Nachtegael en is een Gemeentelijk monument.

Generatie III

Coenraet Janssen van Stamproij (1637- na 1679)

Coenraet wordt in Bergen op Zoom gedoopt op 17 november 1637 als Coenraet Coenraets. Getuigen bij de doop waren Cornelia Bergaigne, echtgenote van ritmeester Pieter Verrutius, Leendert van Keulen (herbergier), Marten Croes, Iken Jans en Margriet Gerrits.

Al op jonge leeftijd wordt hij voorbereid op een loopbaan als trompetter. Op 21 maart 1652 wordt een leerlingcontract vastgelegd bij notaris Stempel te Bergen op Zoom tussen Coenraet en Hendrick van Weerden, trompetter onder Verrutius. Getuigen waren Jan Coster (Coenraet trouwt later zijn weduwe), Iden Roest en Louis Spoor, allen trompetter. In de acte staat dat Hendrick op het sterfbed van Jan Coenraets van Stamproij heeft beloofd om zijn zoon Coenraet op te leiden tot trompetter. Dankzij zijn opleiding wordt Coenraet, evenals zijn vader, trompetter en wel in het regiment van majoor Pieter Verrutius. Hij is daarmee de derde generatie trompetter.

In augustus 1654 vertrekt hij met het regiment van Verrutius naar Groningen.

Pieter of Peter Verrutius wordt geboren in Groningen als zoon van Gerlacus Verrutius en Tieth Beijma en wordt daar op 13 april 1686 begraven. Hij trouwt in 1637 in Bergen op Zoom met Cornelia de Bergaigne. Op 5 augustus 1654 wordt hij door de Staten van Groningen benoemd tot majoor in het Groningse regiment onder Kolonel Prins George Frederik van Nassau. Na de benoeming in 1668 van de prins tot Luitenant-Generaal wordt het regiment opgeheven en wordt majoor Verrutius overgeplaatst bij het Groningse regiment.

In Groningen gaat Coenraet op 14 juni 1656 in ondertrouw met Johanna Vaij, de weduwe van zijn kollega-trompetter Johannes Coster. Het huwelijk wordt ingeschreven op 2 juli 1656.

Het echtpaar woonde in Groningen “buiten de Steentilpoort”, aan de noordoostzijde van de stad.

Coenraet en Johanna krijgen twee kinderen, die in Groningen worden gedoopt. Het zijn:

1. Johannes, 15-7-1657. Hij volgt generatie IV.
2. Cornelia, 27-7-1659. Zij trouwt op 31-10-1679 te Groningen met Harcke Peters, geboren te Farmsum en ruiter onder de heer Majoor van Wenge. Getuige bij het huwelijk was haar vader Coenraet Stamproije.

In 1668 wordt zijn regiment opgeheven en verandert Coenraet van beroep; hij wordt herbergier. In datzelfde jaar wordt hij ingeschreven als burger van Groningen. Onder de naam “Coen van Stamproij” staat hij in 1668 ook vermeld in de index van het Herbergiersgilde van Groningen met

de toevoeging “trompetter”.

Zo volgt hij de voetsporen van zijn vader, die ook het beroep van trompetter combineerde met dat van herbergier.

Coenraet overlijdt na 1679. In dat jaar is hij nog getuige bij het huwelijk van zijn dochter Cornelia.

Echtgenote Johanna Vaij

Johanna (Anna) wordt op 1 februari 1633 in Bergen op Zoom gedoopt als dochter van de predikant Nathan Vaij en Anna Burs. Nathan kwam uit Vlissingen en werd daar gedoopt op 15 maart 1581 als zoon van Steven Vaij en Martina de Wale. Op 15 december 1651 wordt hij in Bergen op Zoom begraven. Hij was predikant in Calais van 1610 tot 1614, in Axel van 1614 tot 1617 en in Bergen op Zoom van 1617 tot 1651.

Op 19 mei 1652 krijgt Johanna attestatie van Bergen op Zoom om elders te trouwen met Johannes Coster, geboren te Antwerpen, ruiter en trompetter onder Verrutius.

Johannes Coster trouwde eerder op 13 juli 1650 in Wouw met Petronella Buijens, die een jaar later in het kraambed overlijdt.

Johannes Coster en Johanna vertrekken met het regiment van Verrutius naar Groningen.

Daar wordt op 24 november 1654 hun dochter Anna gedoopt. Niet lang daarna overlijdt Johannes, waarna Johanna op 2 juli 1656 in Groningen hertrouwt met Coenraet van Stramproij.

Generatie IV

Johannes van St(r)amproij (1657-na 1713)

Johannes wordt op 15 juli 1657 gedoopt in de Martinikerk in Groningen als oudste kind en enige zoon van Coenraet van Stramproij en Johanna Vaij.

Ook Johannes treedt in de voetsporen van zijn vader, grootvader en overgrootvader, want hij wordt trompetter onder ritmeester Hemmerinck.

Waarschijnlijk was hij omstreeks de jaren 1676-1678 in garnizoen in Zwolle, waar hij Helena Prospers leert kennen, een jonge vrouw die aan de Blijmarkt woont. Op 6 juli 1678 gaan Johannes en Helena in ondertrouw, waarna het huwelijk op 13 augustus wordt bevestigd. De ondertrouw wordt ook in Groningen aangetekend en wel op 29 juni 1678.

Helena wordt met de naam Hilleken in Zwolle gedoopt op 17 april 1653 als dochter van Jan Prospersen en Stijne Berents.

Na hun huwelijk vertrekken Johannes en Helena naar den Haag. Op 20-4-1697 wordt Jan Coenen van Stramproij daar in een notariële acte vermeld als getuige.

Johannes en Helena krijgen zeven kinderen, waarvan de oudste zes in den Haag worden gedoopt. Het zijn:

1. Coenraet Daniel, 16-10-1680. Zie verder generatie V a.
2. Johanna/Anna Maria, 29-9-1682. Getuigen waren Maria Vaij en Reijnier Lammens. Zij trouwt op 13 januari 1704 in den Haag met de in Tongeren geboren trompetter Hendrik Tosseijn/Toussaint. Hendrik treedt op 16 april 1720 als trompetter in dienst van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en vaart met het schip Berbices van de Kamer Zeeland naar Batavia, waar hij op 18 augustus van dat jaar aankomt. Hij vaart terug op 1 december 1724 met het schip Margaretha van de Kamer Enkhuizen en komt aan in Nederland op 24 juli 1725. Ruim een half jaar voor zijn thuiskomst overlijdt zijn vrouw

- Johanna Maria. Johanna Maria wordt op 29 november 1724 in Rijswijk “sonder luijen” begraven. De begrafenis-kosten bedroegen f 1.0.0. Op 28 maart 1725 wordt er een overeenkomst gesloten tussen de diaconie van de Waals Hervormde en de Nederlands Gereformeerde Gemeente betreffende het onderhoud van de kinderen van Hendrik Toussaint “althans sijnde in Oostindiën” en van wijlen Anna Maria Stamperoij (Gemeente Archief 's Gravenhage, toegang 0241-01, inv. nr. 643).
3. Christina Maria, 26-1-1684. Getuigen waren Maria Baum en Reijnier Lammens. Zij overlijdt aan “kwale van levensquestie” en wordt op 30 november 1762 in Rijswijk begraven. De grote klok werd geluid en de begrafenis-kosten bedroegen f 2.0.0. Zij trouwt 1e met Hendrik Kip en 2e op 11 november 1725 in den Haag met de weduwnaar Zeger Legaresta “geseijt la Rose”.
 4. Hendrijna, 20-9-1685. Getuigen waren Berendt Brandt en Steven Caetepoel. Zij trouwt op 11 maart 1708 in den Haag met de soldaat Jan Hendrik Meijer, met wie zij naar Amsterdam verhuist. Daar wordt zij op 6 mei 1759 op het Karthuizer kerkhof begraven.
 5. Johannes, 17-9-1687. Jong overleden.
 6. Pieterrella, 10-11-1688. Getuige was Anna Amilia Vurck. Zij trouwt op 8 november 1722 in den Haag met Nicolaas van Nestelrooij. Op 13 november 1734 treedt Nicolaas als matroos in dienst van de VOC en vertrekt met het schip Rust en Werk van de Kamer Delft naar Batavia. Op 26 januari 1738 wordt de verbintenis beëindigd vanwege zijn overlijden. Op 19 december van dat jaar verzoekt Pieterrella aan de magistraat van den Haag om achterstallige gage van haar man te mogen ontvangen voor haar dochttertje Cornelia van Nestelroij. Dit verzoek werd ingewilligd en zij ontving 63 gulden van de Kamer Delft.

In 1688 steekt Stadhouder Willem III met 250 schepen het Kanaal over om de Engelse koning Jacobus te verjagen. Jacobus vlucht naar Frankrijk en Willem met zijn vrouw Maria Stuart worden gekroond als King William en Queen Mary. Op de Britse eilanden regeert Willem samen met zijn vrouw Maria tot haar dood in januari 1695.

In 1690 verblijft Johannes van Stamproij met zijn legeronderdeel in Londen. Daar vond ik in het doopboek van de Dutch Reformed Church op 13 juli 1690 de doop van Hermannus, zoon van Johannes Stamproij en Helena. Zie verder generatie Vb.

Eind 1700 is het echtpaar weer terug in den Haag, waar ze worden ingeschreven als lidmaten van de Nederduits Gereformeerde Kerk aldaar. Zij wonen dan aan het Delftse Veer.

Waarschijnlijk was Johannes trompetter in het eliteregiment de Gardes te Voet oftewel de Blauwe Garde. Deze uit 2000 man bestaande garde bezorgde op 11 juli 1690 Stadhouder en Koning Willem III de overwinning bij de slag van Boyne. Met deze overwinning in één van de bekendste veldslagen in de Britse en Ierse geschiedenis, verzekerde Willem III zich van de heerschappij over de drie koninkrijken Engeland, Schotland en Ierland.

De Blauwe Garde was een elitekorps in het leger van de Verenigde Provinciën. De naam is afkomstig van de opvallende

blauwe uniformen waarin men ten strijde trok. De gardisten vochten o.a. in veldslagen als de slag aan de Boyne, de slag bij Fleurus en het beleg van Limerick (allen in 1690). Van 1688 tot 1699, tijdens de Negenjarige oorlog, dienden ze in Engeland in de wacht van Willem III van Oranje. Na de dood van Willem III keerde het korps terug naar Nederland, waar het een niet onbelangrijke rol ging spelen in de Spaanse Burgeroorlog.

Op 20 mei 1713 wordt Johannes, samen met zijn zuster Cornelia, vermeld in het testament van hun tante Maria Vaij in Maassluis (notariële acte d.d. 20-5-1713 bij notaris Adriaen Hoppesteijn van Leeuwen te Delft). Johannes ontvangt een legaat van 400 gulden, uit te betalen in jaarlijkse

bedragen van 50 gulden, en Cornelia is voor 1/6 deel erfgename.

Johannes overlijdt dus na 1713.

Generatie Va

Coenraat Daniel Stamproij (1680-1757)

Coenraat wordt op 16 oktober 1680 gedoopt in den Haag als oudste zoon van Johannes van Stamproij en Helena Prospers. Getuigen bij de doop waren Catharina Stamproij en Daniel Schoonen.

Ook Coenraat Daniel wordt trompetter en wel in de “Blauwe Garde te paard”.

Op 21 januari 1708 (ondertrouw op 8 januari) trouwt Coenraat Daniel in den Haag met Johanna/Anna Maria Sinjet. Zij wordt op 5 januari 1686 in den Haag gedoopt als dochter van Francois Sinjet/Signet en Maria Fisschert.

Het echtpaar laat in den Haag zes kinderen dopen, t.w.:

1. Maria, 28-10-1708. Getuige was Maria Walthers. Zij wordt op 18 augustus 1711 in den Haag begraven.
2. Francois, 26-10-1710. Getuige was Maria Walthers. Francois doet in april 1730 belijdenis en woont dan aan de Dennenweg in den Haag. Daarna vertrekt hij naar Amsterdam, waar hij in 1742 wordt vermeld in het Kohier Personele Quotisatie. Hij woont dan aan het Rokin in wijk 8, had verpondingsnummer 2176, was rentenier, had geen dienstbode, betaalde 325 gulden huur en had een inkomen van 600 gulden. Hoe het Francois verder is vergaan is niet bekend.
3. Johan George, 27-8-1713. Getuigen waren Maria Helman, Hans George Auerswalt (ritmeester) en Johan Willem baron de Hompesch.
4. Johannes Karel, 26-9-1714. Getuigen waren Jurrien Gille, Sofia Geertruij Zeegers en baron de Hardenbroek, heer van Sterkenburg. Hij wordt op 4-4-1716 begraven.
5. Katharina, 11-5-1717. Getuige was Katherina Goeraan.
6. Maria Coenradine, 19-2-1716. Getuigen waren Johan Adolf van Auerswalt, Jurrien Gillen en Katrijna Gillen.

Op 23 januari 1711 (notaris Pieter van Aerden te 's Gravenhage) testeert Anna Maria Singlet “ziekelyk te bedde liggende dog haer verstant te vollen gebruijckende”. Zij benoemt haar moeder Maria Hartigsveld, weduwe van Johan Walthers, tot haar enige en universele erfgenaam. Bij overlijden zal moeder Maria de kinderen opvoeden tot hun 20e jaar en op die leeftijd ieder kind 1000 gulden uitkeren als voldoening van de legitieme portie. Maria wordt benoemd tot voogd en echtgenoot Coenraet Daniel tot toeziend voogd. Anna Maria ondertekent de acte als “Maria Stamproij”.

Ruim een jaar later op 1 maart 1712 (notaris Pieter van Aerden te 's Gravenhage), testeert Maria Hartigsveld, weduwe van Johannes Ulrich Walther, en benoemt haar dochter Anna Maria Signet tot haar enige en universele erfgenaam. Bijzonder is dat echtgenoot Coenraet Daniel niet van de erfenis mag profiteren; uitdrukkelijk wordt vastgelegd dat hij zich niet met het vermogen mag bemoeien.

Snel hierna overlijdt Mara Hartigsveld, want in een acte d.d. 3 april 1712 (notaris Pieter van Aerden) staat vermeld dat Maria Hartigsveld is overleden en dat Coenraet Daniel via deze acte procuratie verkrijgt om haar huis en goederen te verkopen.

Op 30 november 1713 beloven Coenraet Daniel en Anna Maria een restant schuld te betalen aan Claes Brants Coops te Zaandijk. Het betreft een lening op hun huis en tuin bij 't Delftse Veer in den

Haag.

Op 16 februari 1718 verklaart Anna Maria Singet (met procuratie van haar man) een acte van cortinge op het tractement van luitenant van Gardenbroeck te hebben verkocht aan Barent Emanuel.

Op 26 oktober 1743 vinden we Coenraat Daniel in Amsterdam vermeld in een notariële acte. Samen met Christiaan Harwick, evenals Coenraat Daniel “Hof Trompetter van haere Hoog Mogendheid”, is hij getuige voor Hendrina van Houten, dochter van Jacob van Houten, in leven trompetter “van den Staet”.

In 1753 wonen Coenraat Daniel en Anna Maria in Amsterdam. In twee actes, t.w. van 9 januari 1753 en van 26 januari 1753 voor notaris Philippus Pot te Amsterdam leggen Anna Maria Singet, huisvrouw van Coenraat Daniel Stamproij, Johanna Meijer en Burgert Hemelingh, “alle van competente ouderdom en woonachtig binnen deeze stad” een verklaring af ten behoeve van Johanna de Boer, weduwe van Abraham Post.

In 1757 is het echtpaar weer woonachtig in den Haag, waar Coenraat Daniel in februari 1757 overlijdt aan de tering. Op 26 februari wordt hij in den Haag begraven.

Na zijn overlijden vertrekt zijn weduwe weer naar Amsterdam, waar zij woont aan “de Leijdsegracht suijdsij, tusschen de Lange en de Korte Leijdse Dwarstraat” en later in de Pieter Jacobsstraat, boven de koperslager Vos.

Johanna Maria wordt op 1 maart 1767 begraven op het Heiligewegs- en Leidsche kerkhof in Amsterdam.

Coenraat Daniel en zijn vrouw vinden we op 29 april 1776 nog postuum terug in een notariële acte in den Haag. In deze acte wordt de verkoop van een huis oostzijde Dennenweg door de gezusters Visser vastgelegd. De zusters hadden dit huis geërfd van hun ouders Hendrik Visser en Anna du Vignon, welk echtpaar het huis kochten op 20 oktober 1713 van Coenraat Daniel Stamperooij en Anna Maria Signet.

Generatie Vb

Harmannus Stamproij (1690-1737)

Deze jongere broer van Coenraat Daniel wordt in Londen gedoopt op 13 juli 1690 en krijgt de naam Harmannus.

Ook Harmannus wordt trompetter en wel in de Compagnie van de ritmeester Remmert van Ewsum. Met zijn regiment is hij omstreeks 1713 gelegerd in Groningen waar hij een relatie krijgt met Afijn Clasens, een jonge vrouw uit die plaats.

Zij gaan in Groningen op 29 juli 1713 in ondertrouw, waarna het huwelijk op 15 augustus door de predikant Stegherus wordt ingezegend. Getuige bij het huwelijk was Pieter/Petrus Clasen Roothuis, broer van de bruid.

In Groningen woont het echtpaar “an 't diep bij de Ebbinge Poortenboogh”.

Afijn/Aaffe Clasens kwam oorspronkelijk uit Appingedam en was een dochter van Pieter Clasen en Bieke/Beecke Jans. Haar broers Pieter en Jan gebruikten de toenaam Roothuis.

In Groningen worden twee kinderen geboren en gedoopt, t.w.:

1. Johannes, 16-8-1715.
2. Geertruijt, 6-2-1718.

Ritmeester van Ewsum overlijdt in 1716 en dat was waarschijnlijk de aanleiding dat Harmannus

kiest voor een andere loopbaan.

Na de geboorte van zijn tweede kind treedt hij op 28 december 1718 als tweede korporaal in dienst van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en vertrekt hij met het schip Luchtenberg van de Kamer Rotterdam naar Batavia, waar hij op 12 mei 1719 aankomt.

In 1734 beëindigt hij zijn dienstverband en vertrekt vanuit Batavia op 17 januari 1734 met het schip Patmos naar Nederland, waar hij op 4 oktober 1734 aankomt.

Op 14 april 1736 treedt hij opnieuw in dienst van de VOC, nu als soldaat, en vertrekt met het schip Kasteel van Woerden van de Kamer Delft naar Azië. Daar overlijdt hij op 2 februari 1737.

Bijna 20 jaar later hertrouwt zijn weduwe Afijn/Aafje op 5 oktober 1756 in Groningen, als weduwe van Lammert Stampera, met Claes Jans, afkomstig “van Peize in 't Lantschap Drenthe”. Het huwelijk werd ingezegend door de predikant Folckerts.

De twee kinderen van Harmannus en Aafje zijn waarschijnlijk op jonge leeftijd overleden, zodat met deze Harmannus een einde komt aan dit trompettergeslacht.

Hoofdstuk 5

Peter Jansz van Stramproij, burger van Utrecht in de 16e eeuw

Inleiding

In de periode tussen 1550 en 1590 leefde er in Utrecht een Peter Jansz van Stramproij, ook wel vermeld als van Stramprode en van Stramproijen. Gezien zijn toenaam zal hij of zijn (voor)ouders afkomstig zijn geweest van Stramproij.

In eerste instantie dacht ik met deze Peter mijn oudste voorvader gevonden te hebben. Dit bleek echter niet zo te zijn; Peter en zijn vrouw stierven kinderloos.

Naar deze Peter ben ik op zoek gegaan in de archieven van Utrecht. Het resultaat van deze speurtocht vindt u in dit hoofdstuk.

Zijn leven

De eerste vermelding van Peter Jansz van Stramproij is van het jaar 1536. In dat jaar wordt Peter ingeschreven in het Vreemdelingenregister van Utrecht (RAU, toegang 701, inv.nr. 224) Hij was plm 20 jaar oud.

De tweede vermelding van Peter in de archieven van Utrecht is van 3 februari 1553. Op die dag laten Peter en zijn vrouw Marigen/Marickgen/Maria Gabriëlsdochter een testament op de langstlevende vastleggen. Vermoedelijk zullen ze niet lang daarvoor in het huwelijk zijn getreden. Peter wordt in de acte vermeld met het beroep van cremer (=kramer). Er was sprake van hun buiten de stad, in de buurt van de Bemuurde Weerd gelegen goederen.

Ongetwijfeld was Peter (of zijn ouders) afkomstig van Stramproij. Aangezien er in het midden van de 16e eeuw meerdere personen in Utrecht leefden die zich Peter Jansz noemden, zal hij de toevoeging “van Stramproij” gebruikt hebben om zich te onderscheiden van naamgenoten.

In 1565 wordt Peter ingeschreven als burger van Utrecht. Bij de inschrijving staat vermeld: “Peter Janss van Cuelen, cremer, omme toezicht te dragen op te wall ende opslach thuijs van thek van de Plompentoren, slijckburger”.

Peter wordt hier vermeld met de toenaam “van Cuelen”, de naam van het huis waarin hij toen woonde.

In Utrecht maakten met name arme mensen gebruik van het slijckburgerschap. In ruil voor de verplichting een bepaald objekt (meestal een brug, straat of werf) schoon te houden, werd iemand gedurende zijn leven het burgerrecht verleend. Met het burgerschap werd toegang verkregen tot een aantal instellingen van sociale zorg, zoals het Burgerweeshuis voor nagelaten kinderen. In tegenstelling tot het reguliere burgerschap kon het slijckburgerschap niet worden vererfd. In het jaar 1603 werd, na jarenlange klachten van het stadsbestuur over het door velen niet of slecht nakomen van de schoonhoudingsverplichting, het slijckburgerschap afgeschaft.

In de periode tussen 1558 en 1574 vinden we Peter en zijn vrouw Marigen regelmatig vermeld in de Transporten en Plechten van de stad Utrecht, in verband met de koop/verkoop van huizen.

Op 29 november 1558 kopen zij een “alinge huysinge, hoffstede, met uitgang in de Stroesteech”, gelegen aan de westzijde van de Lijnmarkt, van Anna van der Linden, weduwe van Sebastiaen van Noijen. De burens waren Clemens Clemensz en Gouda, de weduwe van Herman van Wede.

Anna leent het echtpaar 450 gulden á 6 1/4% en krijgt daarvoor een plecht (=hypotheek) op het

huis.

Op 28 februari 1564 dragen de beroemde schilder Anthonis Mor en zijn vrouw Metgen een plecht op hun huis “genaemd Cuelen” over aan Peter en Marigen. Het betreft een plecht van 400 gulden á 6 ¼ % rente ten laste van Gijsbert en Cornelisje Daems. Op 7 maart 1567 lost Gijsbert deze plecht af. Vermoedelijk is dit huis in eigendom overgegaan naar Peter en Marigen en zijn zij daar gaan wonen.

Op 16 september 1568 verkopen Peter en Marigen “alinghe huijsinge ende hoffstede ende plaets met bouhuijs ende berch Oosthoeck van de Zandtsteech” aan Jan Bruijnink van Deventer.

In 1563/1564 overlijdt Dirckgen Reijersdr., vrouw van Claes Rutgers Versprangen. Claes hertrouwt begin 1565 met Grietgen Jansdr. Hun onmondige dochter Joostgen erft uit de boedel van haar overleden moeder. Met deze erfenis leent zij 400 gulden aan haar vader en zijn tweede vrouw en ontvangt zij een plecht op hun huis aan de westzijde Steenweg “daer Sinte Laurens uijthangt”.

Op 17 februari 1568 staan Peter Jansz van Stramproij en zijn vrouw Marigen borg voor Joostgen betreffende een plecht van 400 gulden ten behoeve van Claes Rutgers ten laste van Joostgen van haar moeders goet, waar “Peter Jansz van Stramprode met sijn huijsinge borg voor staat”.

Op 3 november 1574 koopt Peter Jansz een huis met erf, kelder en halve put in de Strojsteeg van Jacob van Noij.

In 1576 worden Peter en zijn vrouw Marigen vermeld in het Dorpsgerecht van Odijk.

Eerst Daemsz van Schaijck transporteert als boedelhouder en namens zijn kinderen aan Peter Jansz van Stramproede en Marringje “tien goede gouden caroluskeizersguldens losrente per jaar te lossen met 200 gulden, die Daem Willems (vader van Eerst) schuldig was en gevestigd heeft in zes morgen land te Odijk, gepasseerd op 28 juni 1544 te Odijk”. Eerst Daemsz van Schaijck was schepen en kerkmeester van Odijk.

Peter Jansz van Stramproij was blijkens een acte van 31 juli 1579 de voogd van IJda Harmen van Doeijenborchdochter, weduwe van Antonis Foeijten.

Hendrick Muijll, stadhouders van de lenen van jonkvrouw Marie van Arckel, vrouwe van Heukelum etc. en de leenmannen Willem Anthonisz van Middelcoop en Jacob Quaribbe, verklaren in deze acte dat zij na opdracht van voornoemde IJda en haar voogd Peter Jansz van Stramproij, Catharina, de dochter van Adriaen Ram en Sophia van Doeijenborch (niet van IJda) hebben beleend met 4 morgen land in Schalkwijk. Deze acte bevindt zich in het archief van de familie van Wijckerslooth de Weerdesteijn in het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (toegang NT 00386-303).

Op 19 oktober 1581 geven Peter Jansz van Stramproij en Marichgen Gabriels volmacht aan Jan Gerritz van Lith om in Rhenen 3 morgen land te transporteren aan Gerrit Gijsbertsz op Levendael. Het is niet bekend hoe zij in het bezit van dit stuk land zijn gekomen.

Peter was aan het eind van zijn leven roeddrager van de Dom; hij overlijdt tussen 19 oktober 1581 en 15 september 1586. Op 15 september 1586 wordt in een acte voor notaris van Hamersfelt in Utrecht gecertificeerd, dat Marijken Gabriels, weduwe van Peter Jansz van Stramproij en haar nicht Catharina Backers, gehuwd met Willem van Someren, beiden te Utrecht, nog in leven zijn. Rekwirant was een zekere van Loon.

Een roeddrager was een soort deurwaarder/gerichtsbode voor wie men zijn deur moest openen als hij met zijn roede op de deur klopte. Hij was vaak een gerechtsdienaar in dienst van de stad en verzorgde dagvaardingen en andere praktische juridische taken. Roeddrager van de Dom betekende waarschijnlijk, dat Peter deze functie uitoefende in dienst van het Kapittel van de Dom in Utrecht.

Mariagen Gabriels overlijdt eind september 1590 en wordt op 1 oktober als weduwe begraven in

Utrecht. Voor haar begrafenis wordt de Dom geluid, hetgeen blijkt uit de rekening van de kanunnik Otto de Bloij van Treslong aanvangende 1590. Er staat vermeld: “ In primis die prima octobris super obitu Mariie Gabrielis, vidue Petri de Stamproij, alim virgeferi nostri, bis pulsata est Baptista facit”.

De kosten voor het overluiden van de Dom bedroegen 30 stuivers, een voor die tijd fors bedrag.

Vermoedelijk zijn Peter en Marigen kinderloos gebleven of hun kinderen zijn op jonge leeftijd overleden.

Na het overlijden van Marigen erven Thijmen Thijmansz van Bergensaet en Jannigje van Someren (haar achternicht) op 14 december 1590 haar huis in de Lijnmarkt uit de boedel. In de transportacte wordt ook een Lenart Jansz Backer vermeld als erfgenaam.

Op 5 september 1595 wordt er uit de boedel van Peter en Marigen 60 gulden vergoed aan de erfgenamen ab intestato (= zonder testament) van David Andreas van Stramproij.

Pas op 1 april 1598 wordt de erfenis van Peter en Marigen definitief geregeld via een acte van Uitkoop. Uit deze acte blijkt dat Willem van Someren en Jacob Feijt indertijd door het echtpaar zijn aangesteld als executeuren van de erfenis en dat zij hiervoor 1/5 deel van de erfenis als vergoeding hebben ontvangen. Ook blijkt uit deze acte dat Peter in het bezit was van een stuk land bij Stramproij, waarop een plecht rustte van 60 gulden á 5% ten behoeve van Lenart Beerts van Stamproijen.

Broer Lenart Jansz Becker/Backer

Lange tijd bleef de relatie tussen Peter Jansz van Stramproij en Lenart Jansz Becker/Backer (erfgenaam in 1590) een raadsel. Dankzij de bovenvermelde notariële acte van 15 september 1586, waarin sprake is van Catherina Backers, een nicht van Marigen Gabriels, werd duidelijk dat Peter en Lenart broers waren.

Lenart is waarschijnlijk identiek aan de Lenart Jansz Becker, wollewever, afkomstig van Wiert (=Weert), die in 1561 wordt ingeschreven als burger van Utrecht.

Peter noemde zich “van Stramproij” en Lenart gaf bij zijn inschrijving als burger van Utrecht op dat hij afkomstig was van Wiert/Weert. Wellicht dat Lenart, voordat hij naar Utrecht vertrok, eerst enige tijd in Weert heeft gewerkt en gewoond.

Van Lenart zijn drie kinderen bij een onbekende vrouw bekend, t.w.:

1. Erasmus Lenertsz Backer. Hij trouwt omstreeks 1580 met Elisabeth Ericxdr.
2. Marijchgen Lenaert Beckersdr. Zij trouwt 1e met Mr. Arnoldus Poelman en 2e op 10 november 1612 in de Geertkerk van Utrecht met Gerrit Janssoon van der Bildt, weduwnaar van Petronella de Ridder. Zij wordt op 3 juni 1628 begraven in de Buurkerk in Utrecht. Marijchgen woonde ten tijde van haar huwelijk in Utrecht aan het Jacobikerkhof en ten tijde van haar overlijden op de Camp.
3. Catharina Lenaert de Beckersdr. Zij trouwt voor 1573 in Utrecht met Willem van Someren, kameraar (= beheerder van de stadsfinanciën) en schepen van de stad Utrecht. Catharina overlijdt op 5 april 1605 in Utrecht (Overluidingen van de Dom), vlak na haar man, die op 30 maart overleed. Willem en Catharina bezaten een boerderij met grond in Rhenen.

David Andriesz van Stramproij

Uit een acte verleden op 5 september 1595 bij notaris van Herwaarden in Utrecht blijkt een relatie tussen Peter Jansz van Stramproij en David Andriesz van Stramproij. In de acte wordt de ontvangst geregeld van 60 gulden, die Peter in bewaring had. De 60 gulden wordt uit de boedel van Peter en

Marigen overgedragen aan de erfgenamen van David Andriesz van Stramproij.
David was in zijn leven conventueel (=kloosterling) van de Garthuizers, mogelijk in Vught.
Het is niet bekend welke familierelatie er bestond tussen Peter en deze David.
Zie verder hoofdstuk 8.

Jan Jansz van Stramproij

Jan Jansz van Stramproij vinden we in 1565 en 1566 vermeld als ouderman (= deken, voorzitter) van het Weversgilde in Amersfoort. Ook hij was afkomstig van Stramproij en was, gezien het patroniem, zoon van een Jan.
Wellicht was hij een broer van Peter Jansz en Lenart Janz.
Zie verder hoofdstuk 13.

Hoofdstuk 6

Willem Matthijsz van Stramproij, linnenbleker in Noordwijk

Inleiding

Ook in het Brandgeweerboek van Noordwijk vond ik de vermelding van een “van Stramproij”. Het was Willem Matthijsz van Stramproij, die woonde “op de Bleijck” in de Molensteeg, en die beschikte over een emmer, ladder en brandhaak.

Het jaartal 1661 zoals genoemd in de inventarisatie van het gemeente-archief van Noordwijk verwijst naar het jaar, waarin het Brandgeweerboek is opgesteld. Veel inschrijvingen zijn van een latere datum, met name van tussen 1675 en 1685. Dat geldt ook voor de inschrijving van Willem Matthijsz.

Vroeger was de bewoner van een huis verplicht bepaalde brandbestrijdingsmiddelen in huis te hebben, waarvan de aanwezigheid en toestand jaarlijks werden gecontroleerd. De bevindingen werden genoteerd in het Brandgeweerboek.

Willem was dus voorzien van een emmer, ladder en brandhaak.

In de archieven van Noordwijk en omstreken ben ik op zoek gegaan naar deze migrant uit Stramproij.

Zijn leven

Willem wordt omstreeks 1630 geboren in Stramproij als zoon van een Matthijs of Thijs. In een acte van 20 maart 1673 wordt hij vermeld met een leeftijd van ongeveer 44 jaar. De doop- en trouwboeken van Stramproij zijn bewaard gebleven vanaf het jaar 1676, zodat de doop van Willem niet meer is terug te vinden.

Dankzij zijn testament weten we dat hij een zuster had, die woonde in Stramproij, en van wie twee kinderen bekend zijn. Het zijn zijn neef Hendrick Tijssen, die op 23 februari 1694 in Stramproij trouwt met Anna Meulen en zijn nicht Johanna Matthijssen, die op 12 oktober 1692 in Stramproij trouwt met Joannes Stals.

Op wat oudere leeftijd verlaat Willem zijn geboorteplaats en vertrekt naar Haarlem. Daar vinden we hem voor het eerst vermeld in een notariële acte van 4 juli 1671. Hij is dan getuige, wanneer Jacobus Saker als echtgenoot van Janneke de Clerq verklaart dat zijn vrouw nog een aanmerkelijke som geld schuldig is aan Agnietje Hugaert, de weduwe van Pieter de Clerq.

Op 20 maart 1673 verklaart hij op verzoek van Agnietje Hugaert dat hij haar op 10 februari van dat jaar in Amsterdam heeft geholpen met het vervoeren en verhuizen van huisraad en meubelen uit het huis van Jan van Bronckhorst.

Agnietje trouwde eerst met Pieter de Clerck en na diens overlijden hertrouwt zij op 5 september 1670 in Amsterdam met de weduwnaar Jan van Bronckhorst.

Op 4 februari 1674 trouwt Willem als Willem Thijsen, jongeman van Stramproij, voor de Schepenen van Haarlem met Fennetje Aelberts, een weduwe uit Almelo. Op dezelfde dag wordt het huwelijk ingezegend in de RK-statie van St. Bavo.

Het echtpaar woonde in Haarlem in de Kleine Houtstraat.

Willem en Fennetje krijgen één kind, een dochter Elisabeth. Zij trouwt op 18 augustus 1699 voor de

Schepenen van Haarlem met Hendrik Meerman, een jongeman uit den Haag. Elisabeth overlijdt voor 1715, want op 2 juni van dat jaar hertrouwt Hendrik in Haarlem met Sijbarta Kroon.

Willem van Stramproij overlijdt in de eerste week van november 1697 en wordt op 7 november begraven in de Grote Kerk van Haarlem. De rekening van de baardragers bedroeg f 1.10.-.

Blekerijen in Noordwijk

In de tweede helft van de 16e eeuw zijn grote aantallen textielwerkers uit Vlaanderen en Noord-Frankrijk vanwege hun protestante geloof naar de steden in Holland gevlucht. Zij gaven met name in Leiden en Haarlem nieuwe impulsen aan de linnen- en lakenindustrie. Bovendien brachten zij verbeterde technieken voor het bleken van linnen en garen mee. Zo ontstonden in de Haarlemse regio en de Leidse regio tientallen blekerijen, waaronder ook in Noordwijk.

Voor blekerijen waren hier de noodzakelijke grasvelden, voldoende helder duinwater voor het spoelen, genoeg wind om het goed op de bleekweiden te drogen en karnemelk (!) aanwezig. Karnemelk werd gebruikt om de gebleekte stoffen sterkte en stevigheid te geven en met de veeteelt in de directe omgeving was dat voldoende beschikbaar.

Naast nieuwe garens werden er ook nieuw geweven stoffen (linnen en lijnwaad) gebleekt.

Noordwijk had al in 1541 een eigen blekerij, gelegen aan de Woensdagse Wetering.

In de tweede helft van de 17e eeuw waren er in Noordwijk vijf grote blekerijen en een tiental kleine bleekveldjes.

Willem Matthijsz van Stramproij was hier de eigenaar van twee grote blekerijen.

In het Kohier Familiegeld van Noordwijk en omgeving van het jaar 1673 wordt hij nog niet vermeld.

Op 23 juni 1676 koopt Willem in Noordwijk een huis en erf met blekerij en tuin, groot 8 hont, zijnde een gedeelte van het Slagveld op erfpachtsgrond gelegen aan de Dinsdagse watering omtrent de Korenmolen, voor 2800 gulden contant van Vechter Jacobsz van Wetteren, een vlaskoper uit Rotterdam, weduwnaar en erfgenaam van Neeltje Hendricksdr van Duijn. Het huis was belast met een erfpacht van 4 gulden ten behoeve van de Vrouwe van Noordwijk. De pachter van de blekerij was Jacob Willemsz van Vianen.

Enkele jaren later breidt Willem zijn bezit in Noordwijk uit en koopt hij op 8 oktober 1681 van Johan van Gravenzande te Leiden voor 400 gulden contant een huis met erf en blekerij gelegen op erfpachtsgrond van wijlen Frans Barentsz Hasewindius.

Willem moet een vermogend man geweest zijn, aangezien hij de beide blekerijen contant betaalt.

Ook in de Verpondingsregisters van Noordwijk over de periode 1680-1700 treffen we Willem Matthijsz van Stramproij aan.

Hij was de eigenaar van een blekerij belast met 4 gulden per jaar, welke blekerij in gebruik was van Jacob Willemsz van Vianen. Ook was hij de eigenaar van een blekerij belast met 8 gulden erfpacht, waarvan Lieven Coerten de gebruiker was.

Blijkbaar was Willem dus niet zelf werkzaam als bleker, maar verhuurde hij zijn blekerijen aan anderen. Hij wordt ook enkele malen vermeld als koopman.

Een hont of hond was een oud- Nederlandse oppervlaktemaat. Eén hont was gelijk aan honderd roeden en ongeveer 1/6 morgen. De Rijnlandse hont was 0,14 hectare, maar de maat kon per streek verschillen.

Verponding was een vorm van grondbelasting, die in de 17e en 18e eeuw in Nederland werd geheven. De gegevens die nodig waren om de hoeveelheid te betalen verponding uit te rekenen werden opgetekend in het zogenaamde verpondingskohier.

In het Brandgeweerboek van 1693 wordt Willem nog vermeld. Ook dan is hij in het bezit van een emmer, ladder en brandhaak.

Overlijden, testament en nalatenschap

Op 11 februari 1697 voelt Willem zijn einde naderen en komt de Haarlemse notaris Casparus van Noppen naar zijn huis om zijn testament op te stellen. In de notariële acte staat vermeld dat hij ziek te bed ligt, maar volledig toerekeningsvatbaar is.

Zijn vrouw Fennetje is al overleden en dochter Elisabeth is nog minderjarig. Tot haar voogden benoemt hij Pieter van Toornenburgh en Jan van Campen.

Ook uit dit testament blijkt dat Willem een vermogend man was.

Aan diverse instellingen voor armen legateert hij enkele honderden gulden. De twee kinderen van Jan de Ruijter ontvangen elk 50 gulden, Lijsbeth Segersdr erft 90 gulden en Annitje, de dochter van Geurtje Klaas 100 gulden.

Ook de familie wordt goed bedeeld. De kinderen van Hendrick Tijssen, zoon van zijn zuster, krijgen het blote eigendom van landerijen in Stramproij en Hendrick zelf erft 250 gulden. De kinderen van Anna Tijssen, dochter van zijn zuster, erven 1000 dukaten en Anna zelf 650 gulden.

Hendrick Tijssen trouwt op 23 februari 1694 in Stramproij met Anna Meulen en wordt daar op 20 augustus 1735 begraven en Anna Tijssen trouwt op 12 oktober 1692 in Stramproij met Joannes Stals en wordt daar op 8 juni 1725 begraven.

Dochter Elisabeth erft alle overige bezittingen, waaronder de blekerijen in Noordwijk.

Na het overlijden van Willem verkopen de executeurs-testamentair Pieter van Toornenburgh en Jan van Campen het huis met blekerij op erfpachtsgrond achter de blekerij van Jan van Vliet aan Cornelis van Langevelt en Jacob Boeckweijt, ieder voor de helft. Het huis was belast met 8 gulden en 8 stuivers erfpacht per jaar.

Op 21 mei 1699 verkopen de executeurs een kruidentuin van 3 hont, gelegen aan de Dinsdagse watering, belast met 20 stuivers per jaar t.b.v. de heer van Noordwijk, voor 410 gulden ter voldoening van de achterstallige verponding en de 100e penning en voorts in mindering van de kapitale belasting die het gasthuis van Noordwijk op het verkochte te eisen heeft.

In het Notarieel archief van Haarlem bevindt zich een acte van transport voor de schepenen van Haarlem uit 1726, waarmee de erfgenamen van Lijsbeth Tijssen te Stramproij een losrente overdragen aan Maria Staets, weduwe van Johannes van Flodorp. Lijsbeth was een dochter van Hendrick Tijssen en Anna Meulen en erfde de losrente waarschijnlijk van haar oud-oom Willem Matthijsz van Stramproij.

Hoofdstuk 7

van Stramproij in Heusden en Nederhemert

Inleiding

Dankzij een in het Centraal Bureau voor Genealogie in den Haag aanwezige handschriftkollektie over Nederhemert van de hand van de heer R.A.Rueb, ontdekte ik een familie van Stramproij, die in de eerste helft van de 17e eeuw in deze plaats leefde.

Niet ver van Nederhemert verwijderd ligt het vestingstadje Heusden. Ook in Heusden kwam eind 16e en begin 17e eeuw een familie van Stramproij voor.

In dit hoofdstuk ga ik nader in op deze twee families, die overigens niet met elkaar verwant waren. De enige overeenkomst is dat beide families oorspronkelijk afkomstig waren uit Stramproij en aan deze plaats hun naam ontleenden.

Nederhemert

Zoals gezegd vond ik in de handschriftkollektie van de heer Rueb in Nederhemert personen, die zich “van Stramproij” noemden, ongetwijfeld een verwijzing naar de plaats van herkomst.

Voor zover bekend sterft deze familie in de tweede helft van de 17e eeuw uit.

Onderstaand een genealogie.

Generatie I Hendrik Hendriksz van Stramproij

Hendrik wordt omstreeks 1580 in Stramproij geboren als zoon van een vader met de naam Hendrik. Zoals velen in de Kempen ontvlucht hij als jongeman de armoede in die streek en wordt hij huursoldaat. Hij dient onder de heer Westerbeeck en belandt met zijn compagnie in de vestingstad Heusden. Daar leert hij Claesken kennen, een jonge vrouw geboren in Nederhemert als dochter van Heijman Aertsz Vos. Met haar treedt hij in 1603 in Heusden in het huwelijk.

Claesken trouwde eerder in 1597 in Heusden met Peter Ariensz , geboren in Engelen en soldaat onder kapitein Plettenborg. Peter vestigt zich in Nederhemert en gaat daar werken als veerman. Snel na zijn huwelijk komt Peter te overlijden en wordt op 6 september 1599 in Heusden begraven.

Hendrik was in Nederhemert laadbode en herbergier van beroep, zoals wij kunnen lezen in een acte van 16 maart 1625.

Na zijn overlijden (datum onbekend) hertrouwt Claesken met de soldaat Geraert Geraerts, afkomstig van Lochin en weduwnaar van Quirijntgen Quirijnsdr. Geraert volgt Hendrik op als herbergier op 't Fort.

Claesken overlijdt in 1641.

Van Hendrik en Claesken zijn 6 kinderen bekend, t.w.

1. Hendrik Hendriksz van Stramproij, geboren in 1603. Hij trouwt op 4 december 1625 met een onbekende vrouw.
2. Dircxen Hendriksdr van Stramproij. Trouwt in 1625 met Godert Willems.
3. Teunicken Hendriksdr van Stramproij. Leeft nog in 1625.
4. Willemken Hendriksdr van Stramproij. Trouwt in 1641 met Hendrick Peters.
5. Heijmen, volgt II.
6. Heijken Hendriksdr van Stramproij.

Generatie II Heijmen Hendricksz (van Stramproij)

Heijmen wordt omstreeks 1610-1615 geboren. Waarschijnlijk was hij de tweede zoon van Hendrik en Claesken, want hij wordt vernoemd naar de grootvader van moederszijde.

Vroeger was het de gewoonte om de kinderen te vernoemen naar de grootouders. De oudste zoon naar de vader van de vader, de tweede zoon naar de vader van de moeder, de oudste dochter naar de moeder van de moeder en de tweede dochter naar de moeder van de vader. Soms werd van deze gewoonte afgeweken, bijvoorbeeld als de te vernoemen grootouder nog in leven was.

In 1641 wordt Heijmen vermeld als soldaat.

Hij trouwt op 6 januari 1639 in Well als “jonggesel te Ammerzoden” met Dircksken Jans, jongedame te Ammerzoden.

Het echtpaar laat in Well dopen:

1. Heijltie, 28-6-1640.
2. Jan, 9-3-1642.
3. Hendrick, 28-4-1644.
4. Hendrick, volgt III.

Well en Ammerzoden waren/zijn twee buurdorpen, gelegen aan de Maas, niet ver verwijderd van Heusden en Nederhemert. De kerk is het oudste gebouw in het dorp Well en dateert oorspronkelijk uit de 12e eeuw. Alleen de tufstenen toren stamt nog uit deze tijd. Niet ver verwijderd van Well ligt het kasteel Ammerzoijen. In 1392 belooft rentmeester Gadert van Stramprade aan de hertog van Gelre het kasteel goed te beheren (zie hoofdstuk 2).

Generatie III Hendrick Hermansz/Heijmensz

Hendrick wordt gedoopt op 9 november 1645 in de kerk van Well.

Zeer waarschijnlijk is hij identiek aan de Hendrick Heijmenssen van Stramproij, die voorkomt in een notariële acte van 17 mei 1669 verleden voor notaris Prasers in Breda. Deze Hendrick was gehuwd met een Gertruijt Beum, oefende het beroep van metselaarsknecht uit en woonde in Breda in de Karrestraat.

Op 17 juni 1668 trouwt in Breda een Hendrick Hermansz, jongeman geboren in Baertwijk, met Geertruijt Berdijn, geboren in Hinsbergen en wonende in Breda “achter het bijltjens”. Baertwijk is Baartwijk en ligt zo'n 15 km. ten zuidwesten van Well.

Het huwelijk was net op tijd want een week later, op 25 juni 1668, wordt in Breda hun dochter Elsken gedoopt.

Snel na de doop van zijn kind overlijdt Hendrick en wordt hij op 26 september 1668 in Breda begraven.

Geertruijt hertrouwt omstreeks 1670 met Pieter Aert Adamsz van Thoir en op 14 januari 1680 met Hans Jacob.

Heusden

Ook in Heusden kwam aan het eind van de 16e en het begin van de 17e eeuw de familienaam “van Stramproij” voor.

Heusden is een vestingstadje, gelegen aan de Maas en de Bergsche Maas. De naam betekent waarschijnlijk “huis in de duinen” en heeft vermoedelijk betrekking op een kasteel dat de toenmalige Maas beheerste en gelegen was op een rivierduin.

In het jaar 1569 werd het stadje door de Spanjaarden belegerd en geheel verwoest. Drie jaar later,

in 1572, werd de net herbouwde stad door een brand bijna geheel in de as gelegd. Aan het eind van 16e eeuw ontwierp Jacob Kemp een nieuwe omwalling volgens het oud-nederlandse vestingstelsel.

In het artikel “De Heusdense familie Hamel”, geschreven door A.J.L. van Bokhoven en gepubliceerd in de Brabantse Leeuw van 1959 wordt vermeld:

“Gijsbert Hamel treedt op als procuratiehouder van juffrouw Ida van Stamproij, weduwe van Bartholomeus 'd Oorschot, in leven luitenant van de compagnie van de heer van Loockeren”. Gijsbert Hamel verkoopt op 14 maart 1625 een huis in de Engstraat in Heusden, o.a. mede namens Ida van Stamproij. Het huis behoorde tot de nalatenschap van Goossen Anthonis 'd Oorschot. In de Nederlandsche Leeuw 1944 wordt geschreven over het Dordsche geslacht van Beveren. Hier staat vermeld:

“ Lucia 'd Oorschot, geboren in Heusden, trouwt op 17 maart 1630 met Pieter van Beveren. Lucia was een dochter van Bartholomeus 's Oorschot en Ida Jansdr van Stamproij”.

Bartholomeus en zijn vrouw Ida laten op 30 maart 1617 in Heusden een testament opstellen.

In een artikel in de Nederlandsche Leeuw van 1975 vond ik tenslotte nog de vermelding van het huwelijk op 26 februari 1607 in Dordrecht van Geertruijt Jansdr van Stamproede uit Heusden met de goudsmid en koopman Hendrik Adriaensz Schoormans (zijn tweede huwelijk).

Geertruijt en Ida zullen zusters geweest zijn en hadden een vader met de naam Jan.

In Heusden vond ik verder nog een Jan Jansz van Stamproij, die in 1594 trouwt met Willemken Jansdr. en een Frans Jansz van Stamproij, die trouwt met Lijsken Peter Beris.

Na onderzoek in de archieven van Heusden ben ik erin geslaagd een genealogie op te stellen van deze oorspronkelijk uit Stamproij afkomstige familie.

Generatie I

Jan Jansz van Stamproij

Op 24 augustus 1574 gaat Jan Jansen van Stamproij in de St. Bartholomeuskerk in 's Hertogenbosch in ondertrouw met Siken Frans Jansen.

Gezien de huwelijksdatum en zijn naam zal Jan omstreeks 1540/1550 geboren zijn in Stamproij. Na hun huwelijk in 's Hertogenbosch vestigt het echtpaar zich in Heusden. Hier komen we Jan Jansz van Stamproij in 1581 tegen op de Namenlijst van de Leden van het Edelachtbaar College van Heeren Oude Schutters van den Voetboog van Sint Joris.

In Heusden was Jan werkzaam als stadssmid; ook was hij kwerkmeeester (SALHA, Archief Kerkenraad Heusden, inv.nr. 5).

Schutterijen hadden oorspronkelijk het doel eigendom en bevolking te beschermen tegen vrijbuiters en rovers die de streek onveilig maakten. De eerste schutters gebruikten de kruis- of voetboog als wapen. Aan het eind van de 16e eeuw gingen de schutterijen meer funktioneren als een gilde en verdween langzamerhand de militaire funktie naar het tweede plan.

Het Schuttersgilde in Heusden is zeer oud. Al in het jaar 1395 waren de schutters van de voetboog te Heusden betrokken bij de oorlog der Vlamingen. De eerste statuten en ordonnantiën die bewaard zijn gebleven dateren van het jaar 1577. In 1631 werd bepaald dat het College voortaan zou bestaan uit twee hoofdliden, een vaandrig en 36 leden, met de castelein drossaart aan het hoofd. Daarvoor stond het College onder leiding van een deken en een provoost.

Van Jan en Siken zijn 3 kinderen bekend, t.w.:

1. Frans, volgt generatie II.
2. Ida Jansdr van Stramproij, geboren ca 1578. Zij trouwt omstreeks 1600 met Bartholomeus 'd Oorschot, geboren in 1570 als zoon van Goossen Anthonis 'd Oorschot. Bartholomeus was luitenant in de Compagnie van de heer van Loockeren.
3. Geertruijdt Jansdr van Stramproij, geboren ca 1582. Zij trouwt op 11 februari 1607 in Dordrecht met de goudsmid en koopman Hendrik Adriaensz Schoormans, geboren in 1573 in Hoogstraten (België) als zoon van de goudsmid Adriaen Gillisz Schoormans en Clara Woutersdr Habbaert. Geertruijdt leeft nog in 1631, want op 12 november van dat jaar is zij te Tholen getuige bij het huwelijk van haar zoon Jan Schoormans met Margrita Pieters Ruga.

In het Oud-Rechterlijk Archief van Heusden kwam ik in de jaren 1585-1592 Jan Jansz (van) Stamproij enkele malen tegen:

Op 15 mei 1585 doen Anthonis Joostensz van Lith, Jacob Geerbrantsz, Lambert Huybertsz van den Plas, Tielman Willemsz en Jan Janssoon van Stamproij, smith, afstand van een huis met grond t.b.v. Henrick Janssen van Oort.

Op 13 december 1590 doet Adriaen Dircksz van Dinter afstand van een rentebrief t.b.v. Jan Jans Stamproij.

Op 9 april 1591 doen Nicolaes Blanckaert, Dirck Dickz Hamel de Jonge en Lambert Huijbertsz van den Plas namens de weeskinderen van Jacob Petersz Vos, echtgenote van Anna Aertsdr., afstand van een stuk land t.b.v. Jan Jansz van Stamproij.

Op 8 juli 1591 doet Ariken Joosten mede namens haar kind Joost Jansz en haar voogd Jan Jansz van Stamproij, afstand van een stuk land t.b.v. Boetken Frans, weduwe van Henrick Cornelisz van Batenborch.

Op 13 juli 1591 gaat Ariken Joosten, weduwe van Jan Godertsz Vermeulen, met haar voogd Jan Jansz van Stamproij akkoord met de betaling van een geldbedrag aan de weesmeesters van Heusden ten bate van haar zoon.

Op 26 februari 1592 is Jan Jansz van Stamproij getuige bij de overdracht van een huis.

Na het overlijden van Siken hertrouwt Jan in 1594 in Heusden met Willemke Jans. Zij wordt geboren voor april 1562 en was een dochter van Jan Jan Cornelisz.

In een zaak, hangende voor het Hof van Holland betreffende Willemken Jansdr, weduwe van Jan Jansz van Stamproij, wonende tot Heusden, verzoekt Willemken op 22 december 1608 “in cas van relief en reductie, mitsgaders van rekeste civile en requirant om te hebben reparatie van attentaten, ter eenre, en Bartholomeus Doirschot, lieutenant van de compagnie van de heer van Loockeren, gouverneur van Heusden als man en voogd van IJda Jansdr., Frans Jansz van Stamproij, schout tot Heesbeen en Geertgen Jansdr, allen erfgenaam van de voornoemde Jan Jansz van Stamproij, gedaagden en gerequireerden ter andere zijde” (Nationaal Archief, Hof van Holland, inv.nr. 619, acte 171).

Blijkbaar was er over de erfenis onenigheid tussen de weduwe en de kinderen.

In het Repertorium op de lenen van de hofstede Heusden (1246-1650) vond ik de volgende vermelding met betrekking tot een perceel van twaalf morgen land gelegen in Heesbeen tussen de wetering van Heesbeen en de dijk van de Merwede:

“ 7 februari 1630, Hugo Hures, soldaat in de compagnie van graaf Johan van Hornes, in Staatse dienst, voor Gabriele

Maas, zijn vrouw, met de helft ook voor Geertruida en Petronella, haar zusters en Hendrik Maas, haar broer, die zes jaar terug met de graaf van Mansfeld naar het buitenland trok, met de helft bij dode van Jannetje Jans, hun moeder, die aankwam van Willempje Jans, weduwe van Jan Jansz van Stamproij, diens tante, na verzuim”.

Op 19 april 1562 ging dit leen over van Willem Boudewijnsz van Wijk naar Willempje, zijn nicht,

dochter van Jan Jan Cornelisz te Heusden, mogelijk ter gelegenheid van haar geboorte.

In den Haag vond ik in een notariële acte van 11 februari 1675 de vermelding van een Helena de Mortier, dochter van wijlen Daniel du Mortier en wijlen Helena Jans van Stamproij. Dit echtpaar trouwt op 28 mei 1616 in Heusden. Daniel werd vermeld als luitenant (was in garnizoen te Heusden) en Helena werd vermeld als Hilleken Jansdr.

Zeer waarschijnlijk was deze Hilleken/Helena een dochter van Jan Jansz van Stramproij en Willempken Jansdr.

Generatie II

Frans Jansz van Stramproij

Frans was een zoon van Jan Jansz van Stramproij en Siken en zal geboren zijn omstreeks 1575. Hij was schout van Heesbeen, een dorpje vlakbij Heusden en trouwt met Lijsken, geboren in Moergestel als dochter van Peter Jan Beris/Berijs en Jenneke N.N.

Frans overlijdt voor 1626, want op 10 februari (ondertrouw op 23 januari) van dat jaar hertrouwt Lijsken in Heusden met Cornelis Staessen Mordam, weduwnaar van Uersel Pauwels. Cornelis Staessen Mordam overlijdt in 1650 en ligt begraven in de Grote Kerk van Heusden. Hij was luitenant van de Jonge Schutters van Heusden en schepen van deze plaats.

Uit het huwelijk van Cornelis en Lijsken wordt nog een zoon Peter geboren, die op 20-12-1626 in Heusden wordt gedoopt.

Peter Jan Beris was aanvankelijk notaris in Tilburg (1582-1583) en daarna in Moergestel. Tevens was hij vanaf 1575 secretaris van Moergestel. Zijn ouders waren Jan Peter Berijs van Oerle en Aleijt Bartholomeusdr van der Spont en zijn grootouders van vaderszijde Peter Berijs van Oerle en Christina Jans de Canter. Oerle is één van de vier kerkdorpen waaruit de gemeente Veldhoven is ontstaan.

Van Frans en Lijsken zijn drie kinderen bekend, t.w.

1. Maijken. Zij trouwt op 5 juni 1626 in Heusden met Werner Hups, weduwnaar van Lijsken Toenis. Maeijken wordt op 13 juli 1673 in Heusden begraven. Werner was soldaat en afkomstig van de plaats Besinck; later wordt hij schoolmeester in Heusden. Uit dit huwelijk worden vijf kinderen geboren, waaronder Coenradus Hups, die een aantal jaren rector van de Latijnse school in Schoonhoven was.
2. Lucia. Zij trouwt op 15 oktober 1634 in 's Hertogenbosch met de koopman Joannes Sonnemans, zoon van Willem Sonnemans en Henricksken Bueckentop. Lucia wordt op 9 november 1676 in de kerk van Heusden begraven. De rekening bedroeg f 15.9.=, t.w. f 5.0.- voor het graf, f 6.5.= voor het luiden van de kerkklok, f 3.4.= voor de hoogbaar en f 1.0.= voor het toemaken van het graf. De predikant Lakerveld leidde de uitvaart en kreeg daarvoor f 0.5.= betaald.
3. Jan. Wordt op 24 juli 1633 als “jong man” begraven in de kerk van Heusden, “de groote klok overluijt”. De begrafenis-kosten bedroegen f 9.14.=.

Stamraat

In Heusden vond ik nog een Ruth/Rutger Stamraat, soldaat in de Compagnie van Colonel Assely. Hij trouwt op 12 april 1676 in Heusden (ondertrouw op 31 maart in Gorinchem) met Lijsbeth Joosten, jongedame uit Gorinchem.

Ruth trouwde eerder op 9 december 1673 in Woudrichem met Elsie Hermans. In het trouwboek van Woudrichem staat dat Ruth afkomstig was van Emmerick.

Lijsbeth Joosten wordt op 21 juli 1712 als weduwe van Ruth Stramraet in Dordrecht begraven.

De naam Stamraat of een variant hiervan komt in het grensgebied van Duitsland en Oost-Nederland veel voor. Een verband met Stramproij lijkt mij niet aanwezig.

Hoofdstuk 8

van Stramproij in 's Hertogenbosch

Inleiding

Veel migranten vertrokken vanuit Stramproij richting het westen of noorden om daar hun geluk te zoeken. De eerste grote stad die ze dan tegenkwamen was in de 16e en 17e eeuw 's Hertogenbosch. In de archieven van deze stad ben ik op zoek gegaan naar personen die in 's Hertogenbosch de toenaam “van Stramproij” gebruikten. Het waren er een tiental, veel minder dan in verder gelegen steden als Utrecht en Leiden. De reden was waarschijnlijk dat er in 's Hertogenbosch geen linnen- en lakenindustrie voorkwam en er dus voor de uit Stramproij vertrokken linnenwevers en lakenwerkers geen werk te vinden was.

Onderstaand een overzicht van mijn vondsten.

De 15e eeuw

De oudste vermeldingen vond ik in de zogenaamde Bossche Protocollen. In deze protocollen, bestaande uit liefst 621 boeken, staan actes uit de periode 1368 tot 1809 vermeld. Het zijn vooral transportactes van onroerend goed en actes van cijzen (belastingen) en pachten.

In het jaar 1445-1446 wordt melding gedaan van een Jonkvrouw Beel van Stramprode, dochter van Jan van Stramprode.

Haar vindt u terug in hoofdstuk 2 en 3 als nicht van de munt- en rentmeester Gadert van Stramprade en moeder van de schout Willem van Stramproij in Gilze.

In de jaren 1454 tot 1458 wordt een Jan Aert Stramproets/Stramproeds vermeld. Hij zou een zoon kunnen zijn van Arnt van Stramproide Janssoon en dus ook familie van Gadert van Stramprade.

Was hij misschien de vader van Jonkvrouw Beel?

In de jaren 1477 tot 1483 vond ik ook nog de vermelding van een Pauwels van Stramprode.

In het archief van het Huijs in de cluijse aan de Triniteit (RA den Bosch 12523422) bevindt zich een acte gedateerd

5 augustus 1483, waarin een Coenraet van Stramprode wordt vermeld. De tekst van de acte luidt als volgt:

“ Hadewich van den Vrijthoff, priorin, Elisabeth van Eijndhoven, suppriorin, Heilwich van Boxel, procuratrix, Elisabeth Francke en Mechtelt Kanapart, zusters van het klooster Bethaniën te 's Hertogenbosch, verkopen met toestemming van hun biechtvader Coenraet van Stramprode, een huis in 's Hertogenbosch, gelegen aan de straat genaamd Trinité , aan Johanna, weduwe van Cornelis Jans”.

Dirk Adriaen Boudewijnsz van Stramproij

Op 7 september 1650 vindt in 's Hertogenbosch de erfdeling (= boedelscheiding) plaats van het echtpaar Dirk Adriaen Boudewijnsz van Stramproij en Adriana Coppelmans.

Erfgenamen zijn hun beide dochters Magdalena en Adriana en hun echtgenoten. Magdalena was gehuwd met Dierck Schenck, maar is in maart 1636 overleden en Adriana was gehuwd met Peter van Hijnsberch.

De boedel omvat 3 huizen en verder enkele obligaties en cijzen.

Er is een huis achter de Tolbrug “over de tweede brugge” dat Dirck op 27-1-1628 kocht van de 4 kinderen van Jan Diercx van Son, het huis “in Mechelen” in de Tolburghstraat naast de Meelpoort, door Dirck gekocht op 23-1-1624 van Jan Willem Thomasz Neijts en Goijaert Jansz van Asten en een huis op de hoek van de Cleijne en de Groote Tolbrugstraat, door Dirck gekocht op 27-3-1624 van Jan Willem Thomasz Neijts.

In het Momboirboek van 's Hertogenbosch vond ik nog de volgende twee vermeldingen.

Op 28 juni 1650 wordt Dierck Schenck aangesteld als mombler (=voogd) over Cornelia, zijn dochter bij Magdalena, zijn overleden huisvrouw. Cornelia wordt gedoopt op 25 september 1633 te 's Hertogenbosch en trouwt op 21 juli 1657 met de apotheker Cornelis Schoneus.

Op 30 augustus 1650 worden Boudewijn Adriaens en Dierck Schenck aangesteld als mombler over Cornelia, de dochter van Dierck Schenck bij wijlen Magdalena, dochter van Dierck Adriaens.

Op basis van bovenstaande kan de volgende korte genealogie worden opgesteld.

Generatie I Dirck/Dierck Adriaen Boudewijnsz van Stramproij

Dirck wordt omstreeks 1580 geboren, waarschijnlijk in Stramproij, als zoon van een Adriaen Boudewijnsz en wordt begraven op 23 januari 1650 in 's Hertogenbosch.

Hij trouwt omstreeks 1605 met Adriana Coppelmans, begraven op 26 januari 1650 in 's Hertogenbosch.

Dirck koopt in 1624 en 1628 huizen in 's Hertogenbosch.

Hij was schalidecker (= leidekker) van beroep.

Van Dirck en Adriana zijn twee kinderen bekend, t.w.

1. Magdalena. Begraven op 22 maart 1636. Trouwt op 22 november 1632 te 's Hertogenbosch met de kramer Dierck Jacobsz Schenck. Dierck trouwde eerder met Neeltje Jans Bauwens en hertrouwt na het overlijden van Magdalena op 22 maart 1636 met Anneken Paijmans.
2. Adriana. Trouwt op 22 september 1631 in 's Hertogenbosch met Peter van Hijnsberch, gedoopt op 28 november 1600 in 's Hertogenbosch en daar overleden in 1651. Hij was een zoon van Peter Petersz van Hijnsberch en Dimphna Claes Lucassen die op 3 mei 1594 in 's Hertogenbosch in het huwelijk treden. Adriana overlijdt in november 1661. Op 28 maart 1693 vindt de overdracht plaats van het huis “Het Tafeltje Rond” gelegen op de hoek van de Kleine en Grote Tolbrugstraat, een huis daarnaast gelegen en het huis “De Drie Sterren” bij de markt. De oude eigenaar was Peter van Hijnsberch, zoon van Peter van van Hijnsberch en Adriana van Stramproij. Hij handelde mede namens Peter, Adriaan en Magdalena van Hijnsberch, kinderen van wijlen Matthijs van Hijnsberch.

Van St(r)amproij in de archieven van 's Hertogenbosch

Onderstaand een overzicht van mijn andere vondsten.

Op 24-8-1574 vindt in de Bartholomeuskerk de ondertrouw plaats van Jan Jansen van Stramproij en Siken Frans Jansen. Zie voor dit echtpaar verder hoofdstuk 7 (Heusden).

Op 23 december 1629 vertrekt Johannes Stramproij, lidmaat te 's Hertogenbosch en wonende op de Vughterdijk, naar Grave. Waarschijnlijk was hij militair.

Op 2 mei 1631 is een Angeniet Stamvoi getuige bij de doop van Jacob en Cornelis, kinderen van Jurrijen Corijnck en Geertrien Jansens.

Op 15 oktober 1634 (ondertrouw op 6 oktober voor de schepenen) trouwt Johannes Sonnemans, koopman, zoon van wijlen Willem Sonnemans, met Lucia Jans Stamroij, geboren in Heusden, dochter van wijlen Frans Jansz van Stamroij.

Lucia werd geassisteerd door haar neef Simon Launis van der Putten, in naam van haar moeder Lijsken Peter Beris.

Het echtpaar sluit op 14 augustus 1636 een besloten testament. Uit dit huwelijk worden drie kinderen (dochters) geboren.

Zie ook hoofdstuk 7.

Op 21 januari 1635 laten Jan van Stramproij, ruiter onder ritmeester Winterroeij, en zijn vrouw Truiien een zoon Jan dopen in de Grote Kerk.

In juni 1635 verlenen Jacob Joosten van Stramproij en zijn huisvrouw Anna procuratie.

In 1643 is een Peter Hermsen van Stramproij als ruiter gelegerd in 's Hertogenbosch. Hij wordt samen met de ruiter Jacob Lambertsz Swarten vermeld in het Oud-Rechterlijk archief van Leerdam (zie hoofdstuk 13).

Op 5-5-1646 trouwt Angenies Jans van Sittert, weduwe van Jan Stampraij, met Joost Reemen, adelborst onder capitein Winterroij, weduwnaar van Anna Tuers.

Op 6 oktober 1647 (ondertrouw op 21 september) trouwt in de Nederduits Gereformeerde kerk een Tijs Sijmen van Stramproij, soldaat onder Commandeur Thienen, wonende op 't Hintemereijndt, met Maijke Andriessen, weduwe van Jan Hendricx. In de acte staat : “ Acte om te trouwen d.d. 6-10-1647 Fort Isabella”.

's Hertogenbosch kende in die tijd een Nederduits Gereformeerde gemeente in de forten Isabella en Sint Anthony.

Op 27 januari 1657 hertrouwt Matthijs Simonsz van Stramproij, wonende op de Vloest met Fijlken Thomassen, afkomstig van Beek en Donk. Matthijs was weduwnaar van Maeijcken Andriessen van Mierlo (zie boven).

In oktober 1661 wordt Jacob Pieters van Stramproij ingeschreven als lidmaat van de Nederduits Gereformeerde Gemeente. Een Jacob Pietersen van Stramproij trouwt op 2 oktober 1663 in Rotterdam met Pietertje Otten. Zie verder hoofdstuk 13, onder Rotterdam.

Op 14 april 1668 vindt voor de schepenen de ondertrouw plaats van Jan Jansz van Bochoven, weduwnaar van Anneke Peters, wonende op het Orteneijndt, en Aeltie Jacobs van Stramroij, jongedame uit Beeck (= Hilvarenbeek), wonende in de Ortestraat. Jan trouwde eerder op 16 juli 1667 in 's Hertogenbosch met Anneken Peters, en daarvoor met Ariaentien Hendrix van Rooij. Jan overlijdt voor 1670, want op 23 februari 1670 (ondertrouw op 8-2-1670 voor de schepenen) hertrouwt Aeltie met Aert Jansen Mosmans, weduwnaar van Jenneke Peters Biesemortels. Aert was lintwerker van beroep.

Uit dit laatste huwelijk worden twee kinderen geboren.

Aert en Aeltie testeren op 21 maart 1671.

Zie verder hoofdstuk 9 (geslacht van Stramproij in Hilvarenbeek).

Op 22 mei 1677 is een Willem van Stramproij peter bij de doop van Joannes, zoon van Jan van den Huijsbergh en Ida Corael.

Op 23 november 1710 (ondertrouw op 8 november in 's Hertogenbosch) treedt Mathijs van Cleef in het huwelijk met Maria Otten. Zij was een dochter van Adrianus Poelen Otten en Emmerentia van Stramproij.

Op 27 oktober 1738 woont Matthijs van Kleef met zijn vrouw Maria Stramproij (nu genoemd naar haar moeder!) in 's Hertogenbosch op het adres Snellestraat 14 (vruchtgebruik). Vanaf 23 december 1738 woont hun zoon Adriaan op dit adres.

Inkwartieringen

In het Oud-Archief van 's Hertogenbosch bevinden zich lijsten met regimentscompagnieën waarop per soldaat gespecificeerd staat bij wie en waar hij was ondergebracht; in een barak of bij particulieren. De lijsten beslaan de periode tussen 1673 en 1744.

Op deze lijsten staat in de periode 1705 tot 1712 de soldaat Hermen Stamproij vermeld. Hij was soldaat in het Regiment van Jacob van Wassenaar in de Compagnie van Baron van Poelgeest en was ingekwartierd op de volgende adressen;

- 1705 Lambertus Poolen, bakker, Vismarkt.
- 1706 Bernardus Matthijsen, Cruijsstraat.
- 1707 Johan Craemers, saelmaker, Hinthamerstraat.
- 1708 Coenraet Apenbrink, Snelstraat.
- 1709 Hendrick Haebraecken, Vughterstraat.
- 1711 Roelof Vogelvanger, Vughterstraat.

Verder was er over deze Hermen in de archieven van 's Hertogenbosch niets te vinden.

Hoofdstuk 9

Migranten uit Stramproij in Utrecht

De migratie vanuit Limburg naar Utrecht

Vrijwel alle Limburgers, die zich in de 16e en 17e eeuw in Utrecht vestigden, kwamen uit Weert (in Utrecht vaak Wiert genoemd) en omgeving, waaronder Stramproij.

De bloeiende laken- en linnenindustrie in Utrecht bood deze immigranten werk en veiligheid. De nieuwkomers uit Limburg en Brabant vestigden zich met name in de wijk Pekstokken in het zuidoosten van de stad. Vooral in de omgeving van de Geertekerk waren er veel te vinden. Zij woonden daar in de St. Geertruijdensteeg, het Korte en Lange Rosendaal en de Juffrouwenstraat.

In de middeleeuwen was Utrecht eerst verdeeld in het Boveneinde (van de Stadhuisbrug tot de Tolsteegpoort) en het Benedeneinde (van de Stadhuisbrug tot de Weerdpoort). Later werd de stad met haar vier stadspoorten in vier wijken of kwartieren verdeeld. In het jaar 1573 werd de stad opnieuw ingedeeld, nu in acht wijken, die kwartieren bleven heten. In elke wijk moest een burgervendel voor de orde en rust zorgen. De wijken werden vernoemd naar de typische namen van deze burgervendels. In 1795 werden de wijken niet langer naar een burgervendel maar naar een letter van het alfabet genoemd.

Één van de acht wijken was het kwartier van de Pekstokken.

Herbergen waren voor de nieuwkomers (je zou ze immigranten kunnen noemen) van groot belang. Niet alleen boden ze onderdak, maar het waren ook trefpunten, waar het voor de nieuwkomers mogelijk was om streekgenoten te ontmoeten. Deze sociale functie was voor de nieuwkomers, die vreemd waren in de stad, heel belangrijk.

Ook hadden deze herbergen een economische functie, omdat ze mogelijkheden tot arbeidsbemiddeling boden. Beroepsgenoten troffen er elkaar en wisselden informatie uit over (potentiële) werkgevers of vrijkomende werkplaatsen. Vooral voor nieuwkomers was dit van groot belang, omdat het vinden van werk in hoge mate hun kansen op een langdurig verblijf in de stad bepaalde.

Veel herbergen ontleenden hun naam aan de streek of plaats van herkomst van de nieuwkomers. Zo was er in Utrecht de herberg “Wiert” in de Geertesteeg, vlakbij de Geertekerk.

Ook de kerk vervulde een belangrijke functie voor nieuwkomers en zorgde voor de noodzakelijke opvang en steun. Voor de migranten uit Weert en omgeving was dit de Geertekerk. Kerkmeester van deze kerk in de periode 1600-1635 was Servaes/ Joriphaes Jacobsz van Wiert, geboren ca 1565 te Weert en drapenier (=lakenwerker) van beroep.

De Geertekerk was in de middeleeuwen één van de vier parochiekerken van Utrecht, en wel de kleinste en jongste, gewijd aan de heilige Gertrudis van Nijvel. De eerste kerk is gebouwd op een terrein buiten de stadswallen, maar tussen 1248 en 1259 werd de kerk herbouwd binnen de stadsmuren. Sindsdien hebben nog vele verbouwingen plaatsgevonden. Het koor en het dwarsschip dateren uit de 14e eeuw, terwijl de toren het oudst bewaarde deel van de kerk is en dateert uit de 13e eeuw.

In de periode tussen 1590 en 1680 vond ik in de archieven van Utrecht een groot aantal personen, die zich bij aankomst in de stad “van Stramproij” noemden. Zij waren ongetwijfeld afkomstig van deze plaats of de directe omgeving en gebruikten de toenaam “van Stramproij” om zich te onderscheiden van andere personen met dezelfde voornaam en patroniem.

Waarschijnlijk zijn er nog veel meer migranten uit Stramproij geweest die zich in Utrecht vestigden, maar zij gebruikten een andere naam.

Onderstaand vindt u een overzicht van al deze in Utrecht gevonden “van Stramproij” s “.

Overzicht

Willem Lenartsz/Leendertsz van Stramprooi/Stramprode

Willem wordt omstreeks 1605 geboren in Stramproij als zoon van een Leendert. Hij was “linnemaeckerwerker” van beroep en vestigt zich omstreeks 1630 in Utrecht . Daar trouwt hij op 28 april 1632 (ondertrouw op 7 april) voor de schepenen van Utrecht met Trijntje Hendricksz van Dorschfeld. Trijntje trouwde eerder op 24 april 1624 voor de schepenen van Utrecht met de timmerman Clemens Franck Jansz. Clemens overlijdt al 4 maanden na dit huwelijk en wordt op 30 augustus 1624 in Utrecht begraven.

Willem en Trijntje woonden in Utrecht aanvankelijk buiten de Tolsteegpoort en vanaf 1639 in de Lange Joffrouwenstraat, bij de Wittevrouwenpoort.

Op 2 november 1639 koopt Willem een huis OZ (=oostzijde) Lange Joffrouwenstraat van de linnenwever Peter Petersz van Boxtel. Op 2 april 1657 verleent hij een plecht (= hypotheek) van 300 gulden á 5% op dit huis aan Anna Maria Schrieckenberch, weduwe van Paulus Lindenhoff.

Willem was “preciese broeder” van de Doopsgezinde gemeente in Utrecht. Op 9 augustus wordt hij, samen met zijn vrouw Trijntje, vermeld als lidmaat. Op 30 september 1647 (acte verleden bij notaris Zwaerdecroon in Utrecht) schenken Willem en Trijntje 500 gulden aan de Armenkamer van de Mennonieten Gemeente op voorwaarde dat aan de schenkers, of langstlevende van hen, 25 gulden per jaar wordt uitbetaald tot aan hun dood. Abraham Sproncker en Peter van den Poell accepteren de schenking namens de Doopsgezinde Gemeente en beloven de 25 gulden per jaar te betalen.

Op 19 oktober 1647 (notaris Houtman te Utrecht) schenkt Willem “getouw en toebehoren”, waarvan hij het gebruik behoudt, aan Gerrit Jansz van Wiert. Gerrit was linnenwever, woonde in de Corte Juffrouwenstraat en was ook lid van de Doopsgezinde Gemeente. Hij schenkt in oktober 1647 200 gulden aan de armen van de Doopsgezinde Gemeente.

Uit het huwelijk van Willem en Trijntje worden geen kinderen geboren.

Willem wordt op 3 maart 1673 begraven in de Jacobikerk in Utrecht. Groefbidder was Segerman en er waren 8 dragers.

Nog geen jaar later overlijdt Trijntje en zij wordt op 23 februari 1674 in de Jacobikerk begraven. Groefbidder was Schoddenberch en er waren 8 dragers.

Dat Willem en zijn vrouw werden begraven met acht dragers wijst op een zekere welstand. Was men onvermogen, dan werd de begrafenis geregeld door de diaconie van de kerk of de begrafenis was gratis. Naarmate men rijker was nam het aantal dragers toe, van acht naar twaalf, naar zestien tot wel vier en twintig. Omdat het wel eens voorkwam dat lijkens 's nachts ergens werden gedumpt, was het op straffe van een zeer hoge boete verboden om iemand “bij nacht te begraven”. Soms werd er toch iemand 's nachts begraven en betaalde de familie de zeer hoge boete om daarmee te laten zien hoe rijk ze wel niet waren. Patjepeeërs oftewel patsers waren er in de 17e en 18e eeuw ook al! In ieder geval in Utrecht.

Trijntje bezat een huis in de Corte Joffrouwenstraat in Utrecht, welk huis zij had geërfd van Jan Henricksz van Ammelrode (haar broer?) en Lubbertgen Knijff. Zij verkoopt dit huis op 26 oktober 1631 aan Adriaen Joachimsz Lambalch.

Mogelijk had Willem een zuster met de naam Trijntgen Leenderts van Wiert en een zuster met de naam Emmichgen Leenderts van Wiert. Trijntgen trouwt op 28 januari 1637 voor de Schepenen van Utrecht met Willem Petersz van Wiert, wielmaker en weduwnaar van Belichje Jans en hertrouwt op 16 februari 1666 voor de schepenen van Utrecht met Hendrick Hermansz van Leijden. Trijntje laat in 1655 in haar testament vastleggen, dat 50 gulden uit haar erfenis naar het Dolhuis in Utrecht gaat.

Lenert Lenertsz van Stramproij

Ook deze Lenert zal gezien zijn toenaam afkomstig geweest zijn van Stramproij. Hij wordt op 20 november 1626 als jongeman door de diakonie begraven in de Jacobikerk te Utrecht. In het begraafregister staat vermeld: “hier vreemdt en de vader tot Wiert”. Lenert woonde in de Lauwerstraat.

David Andreas van Stramproij en zijn nicht Emmickje Mathijsdr

Op 5 september 1595 wordt er uit de boedel van Peter Jansz van Stramproij en zijn vrouw Maria Gabriels een bedrag van 60 gulden betaald aan de erfgenamen ab intestato (= zonder testament) van David Andreas van Stramproij. David Andreas was in leven conventueel (=kloosterling) bij de orde van de Garthuijsers. Waarschijnlijk in Vught waar zich een klooster van de Garthuijsers bevond.

De tekst van de acte luidt als volgt:

“ Salomon Aerts de Roij, boekdrukker te Utrecht, gehuwd met Emmickje Mathijsdr, erfgename van David Andreas van Stramproij, Johan Matthijsz te Hoorn (neef) en Gerrit Ghijsbertsz, echtgenoot van Joostgen Mathijs (nicht), bekennen ontvangen te hebben hun erfdeel van de executoren Willem van Someren, Raidt van de Stad Utrecht en Jacob Foeijts”.

Blijkbaar had Peter Jansz van Stramproij de erfenis van deze David Andreas onder beheer en wordt pas in 1595, vele jaren na het overlijden van Peter, de erfenis verdeeld onder de drie erfgenamen van David. Dit waren dus Emmickje Mathijsdr, Joostgen Mathijs en Johan Matthijsz. Gerrit Ghijsbertsz en zijn vrouw Joostgen Matthijs woonden in den

Haag, Johan in Hoorn.

Ook Emmickje, Joostgen en Johan waren afkomstig van Stramproij.

Emmickje trouwt ca 1590 met Salomon Aerts de Roij en overlijdt voor juli 1603. Op 3 juli van dat jaar hertrouwt Salomon, die dan wordt vermeld als weduwnaar van Emmickje Tijssen van Stramproij, met Antonia Tack.

Of er een familierelatie bestond tussen Peter Jansz en de drie erfgenamen, heb ik niet kunnen vinden.

Over de beroemde boekdrukker Salomon Aertsz de Roij vindt u meer in bijlage 5.

Laurens Jansz van Stamroij

Laurens woonde in 1634 in Utrecht buiten de Tolsteegpoort en hij was soldaat onder de Graaf van Solms.

Hij zal omstreeks 1610 geboren zijn in Stramproij als zoon van een Jan en op jonge leeftijd gekozen hebben voor een bestaan als huursoldaat.

Johan Albrecht van Solms-Braunfels was sinds 1628 kolonel van een Duits regiment in Nederlandse dienst. In 1630 wordt hij door de Staten van Utrecht benoemd tot commandeur of goeverneur over

de garnizoenen in de provincie Utrecht. Johan Albrecht was geboren in 1599 en was gehuwd met Anna Elisabeth gravin van Daun Falkensteijn Broich.

Laurens trouwt op 16 februari 1634 (ondertrouw op 9 februari) in de Geertkerk in Utrecht met Elsjen Jans, afkomstig van Dortmund.

Op 31 oktober 1643 (ondertrouw op 8 oktober) hertrouwt hij in de Catharijnekerk te Utrecht met Tijsgen Jacobs, weduwe van Peter Hanssen. Hij woont dan in de Koningssteeg.

Snel na zijn tweede huwelijk overlijdt Laurens en hij wordt op 23 juni 1644 begraven in de Nicolaaskerk. Hij liet een vrouw en een onmondig voorkind na. Op 29 december 1644 hertrouwt weduwe Tijsgen met Joost Franssen, weduwnaar van Lowijsen Goedhals.

Op 18 februari 1639 wordt een kind van Laurens begraven.

Jacob Jan Jacobssoon van Stamproij

Jacob Jansz van Stamproij trouwt op 12 januari 1599 voor de schepenen van Utrecht met Grietgen Henrick Hermansszoon dochter van de Vecht.

Jacob was bakker van beroep en wordt op 15 november 1599 ingeschreven als burger van Utrecht.

Op 22 december 1600 kopen Jacob en Grietgen een éénkamerwoning in de Kreupelstraat in Utrecht, samen met een huijsinge en hofstede aan de oostzijde van de Nieuwegracht, hoek Kreupelstraat, van Elisabeth Dominicus, weduwe van Jan Jansz. Op het huis rustten 3 plechten.

Op 9 februari 1602 gaat het eigendom van dit huis van Jacob over op Steven van Schaffelaar (Index op de Decreetboeken, RAU).

Decreetboeken bevatten akten van gerechtelijke verkoop van onroerende goederen ten behoeve van minderjarige erven en schuldeisers.

Hoe het Jacob en zijn vrouw verder is vergaan was in de archieven niet te vinden.

Jan Jacobsz van Stamproij

Jan trouwt op 29 november 1646 (ondertrouw op 15 november) in de Buurkerk te Utrecht met Margueriet Jans, afkomstig van "het lant van der Marckt", wonende te Utrecht in de ABS-straat. Jan was soldaat onder Capitein Majoor Adriaen Duick in het Regiment van de graaf van Solms.

Matthijs Stevensz van Stamproij en zijn zoon Johannes

Op 15 augustus 1653 wordt in de Nicolaaskerk te Utrecht Jannichje Jans Smit begraven. Zij was de weduwe van Matthijs Stevensz van Stamproij, liet twee mondige zonen na en woonde in Utrecht in de Corte Smedenstech.

In het jaar 1610 was een Matthijs Stevensz schepen van Stramproij.

Één van de twee zonen van Jannichje en Matthijs was Johannes Matthijsen Stamproij. Hij was linnenwever van beroep

en trouwt op 18 december 1652 voor de schepenen van Utrecht en op 22 december 1652 voor de schepenen van Wulven met Annichje Stevens van Sijl. Dit huwelijk wordt in november 1652 aangetekend bij de Commissarissen tot de Huwelijksche Zaken van Utrecht. Uit deze aantekening blijkt dat Johannes een zoon was van Matthijs Stevens, in leven burger van Thoor en Jannichje Jans

Smits, die dan in Eindhoven woont..

Johannes en Annichje woonden in Utrecht bij de Smebrug (1656) en in de Lijsbethstraat (1671). De doop van kinderen van dit echtpaar heb ik niet gevonden. Wel wordt op 3 maart 1656 in de Nicolaaskerk een kind van Jan Tijesz van Roijen begraven.

Op 21 augustus 1658 wordt bij notaris Tucker in Utrecht vastgelegd dat Jan en Annichje zeventig gulden schuldig zijn aan Hendrick van Sijl, een familielid.

Op 20 juni 1669 (notaris van Eck te Utrecht) geeft Jan Willemsen van Vianen, oud 29 jaar, procuratie aan Jan Matthijsen van Roijen, linnenwever, om van Willem Mertensen te IJsselstein geld en goederen te ontvangen, zonodig met justitiële middelen.

Annichje wordt op 10 april 1671 met acht dragers begraven in de Jacobikerk te Utrecht. Zij liet een man en een mondige broer na.

Op 18 oktober 1677 (notaris van Woudenbergh te Utrecht) krijgt Jan Tijssen van Roijen procuratie van Maria Anthonis van Zijl om tot afrekening te komen met de erven van Henrick Stevensz van Zijl, haar gewezen voogd. Jan was gewezen mede-voogd.

Jan is dus na oktober 1677 overleden. In Utrecht heb ik zijn begraafdatum niet gevonden.

Henrick Matijsz van Stamproij

Henrick is alleen bekend door zijn kinderen.

Hij laat in Utrecht op 14 maart 1613 een zoon Mathijs en op 27 november 1616 een dochter Stijntgen dopen in de Jacobikerk. De naam van de moeder werd niet vermeld. Op 4 oktober 1628 en op 22 december 1628 worden in de Nicolaaskerk in Utrecht twee kinderen van Henrick begraven. Henrick woonde aan de Oudegracht tussen de Viebrug en de St. Jansbrug.

Lijntgen Jansdochter van Stamproij

Gezien haar toenaam zal ook Lijntgen afkomstig geweest zijn van Stramproij.

Zij trouwt op 19 juli 1601 in de Geertekerk in Utrecht met Marten Peterssoon. Voorganger was de predikant Bergerus.

Op 20 september 1607 hertrouwt Lijntgen in de Geertekerk met Hendrick Brantsz van Deijll, weduwnaar van Geertgen Jansdr van Sonnen. Het huwelijk werd ingezegend door de predikant Speenhovius.

Hendrick was mandenmaker en een zoon van IJsbrant Willemsz van Deijll en Stintgen.

Op 22 augustus laten Hendrick en Lijntgen een testament op de langstlevende opstellen.

Op 8 september 1594 trouwt in Utrecht een Lijntgen Jans van Roeijen met Willem Isbrantsz.

Mogelijk was zij identiek met de hier genoemde Lijntgen Jans van Stamproij en was het huwelijk met Marten Peterssoon dus haar tweede huwelijk.

Jacomijntje Peters

Jacomijntje Peters trouwt op 3 mei 1646 in de Jacobikerk in Utrecht met Lenert Henderijesen van Door. In het Trouwboek staat vermeld dat Jacomijntje afkomstig van Stramproij.

Het echtpaar woonde in Utrecht buiten de Wittevrouwenpoort.

Lenert wordt op 27 maart 1640 ingeschreven als lidmaat van de Nederduits Gereformeerde kerk in Utrecht; hij woont dan naast de Bonte Koe.

Mogelijk was de familie van Door afkomstig van Weert; de familienaam van Door komt daar omstreeks 1650 voor.

De familienaam van Door zou ook kunnen verwijzen naar de plaats Thorn.

Tijsje Peters, Anneken Peters en Geurt Matthijssen

Op 31 december 1615 trouwt Tijsje Peters, afkomstig van Roij, in de Geertekerk in Utrecht met Heijndrick Jansz, afkomstig van Weert. Tijsje woonde bij de Geertekerk.

Op 20 juli 1619 gaan Anneken Petersdr en Geurt Matthijssen in ondertrouw. Beiden waren volgens het Trouwboek afkomstig van Stramproij. Anneken woonde in 't Roosendael. Het echtpaar laat op 20 augustus 1626 in de Nicolaaskerk een dochter Mechteltgen dopen; de ouders woonden in de Geertesteeg.

Waarschijnlijk waren Tijsje en Anneken zusters.

Matthijs Gerritsz van Stamproij

Matthijs wordt omstreeks 1620 geboren in Utrecht en woont in 1644 in de Calverstraat aldaar. Hij trouwt als Matthijs Gerartsen op 10 juni 1644 (ondertrouw op 26 mei) in de Jacobikerk te Utrecht met Josina Sijbrants, een jonge vrouw uit Amerongen. Josina woonde in Utrecht in de Jacobijnenstraat en wordt daar op 26 september 1643 ingeschreven als lidmaat van de Nederduits Gereformeerde kerk.

Na hun huwelijk woont het echtpaar in Utrecht in de Hoog Jacobijnenstraat.

In een notariële acte d.d. 27 juni 1682 wordt Matthijs vermeld met de toenaam van Stramproij. Hij is dan caffawerker en knecht bij Clemens Mesman.

Mogelijk was hij een zoon van de bovenvermelde Geurt Matthijssen en Anneken Peters.

Matthijs en Josina krijgen drie kinderen, drie dochters waarvan de oudste de naam Annichje krijgt, mogelijk vernoemd naar de grootmoeder van vaderszijde.

Caffa is een zijden weefsel van gebeeld of gebloemd fluweel. Er bestonden verschillende soorten caffa; velours, zijdelaken, spaans caffa, caffa met satijnen ondergrond etc. Een caffawerker was dus een textielarbeider die zich bezighield met de fabricage van deze weefsels.

Josina wordt op 4 november 1693 gratis begraven in de Jacobikerk in Utrecht. Matthijs overleeft haar bijna 10 jaar en wordt op 29 januari 1702 gratis begraven in de Jacobikerk.

In het begraafregister wordt Josina vermeld als vrouw van Matthijs Gerritsen van Diepenbeek. Het is niet duidelijk waar de toenaam van Diepenbeek naar verwijst. Er is wel een plaats Diepenbeek in de Belgische provincie Limburg, circa 50 km ten zuiden van Stramproij.

Matthijs en Josina laten in de Jacobikerk in Utrecht drie kinderen dopen, t.w.:

1. Annichjen, 23-3-1645. Zij trouwt als Annichje Matthijssen van Stamproij op 22 januari 1668 in de Domkerk in Utrecht met Hendrik Simonsen Plemper uit Swammerdam.
2. Geertruijt/Geertje, 25-7-1647. Zij doet samen met haar zuster Grietje op 25-9-1668 belijdenis bij dominee Hoogholz.
3. Grietje/Margarita, 7-2-1649. Zij trouwt op 21 januari 1673 in de Franse kerk in Utrecht met de luitenant Nicolaas Bouchert, gedoopt op 26 juni 1650 in Utrecht als zoon van Boudewijn Bauchart en Jeanne Gelle.

Trijn Willems van Santroeijen

Trijn trouwt op 26 september 1591 in IJsselstein (attestatie van Utrecht) met Aert Jansz van Dueren,

weduwnaar van Trijn Baets. Beiden woonden in Utrecht en Trijn was geboortig van Brabant. Santroeijen lijkt op Stramproij en mogelijk was ook Trijn afkomstig van deze plaats.

Henrickje Henricks

Op 21 januari 1593 trouwt Henrickje Hendricks in de Nicolaaskerk in Utrecht met Herman Egbertsz van Vreen, afkomstig van Utrecht. Henrickje was weduwe van Jan Jansz, woonde aan het Geertekerkhof en was afkomstig van Stramproij.

Peter Wilmsoon Parrens

Peter trouwt op 27 juni 1613 in de Buurkerk te Utrecht met Grietje Gijsberts, afkomstig van Nimwegen. Peter woonde evenals Grietje in het Meulensteegje en was afkomstig van Stramproij. Mogelijk was hij een zoon van Willem Perrenszoon, die in 1604 wordt vermeld in "Der armenboeck van Stramprode" met de aantekening " een ellen wit doeck om Godtswill gegeut, 34 st."

Lijsbeth Jans

Op 15 april 1627 trouwt Lijsbeth Jans in de Geertekerk te Utrecht met Aert Willems, afkomstig van Hoeven in Brabant. Lijsbeth was geboren in Stramproij en woonde buiten de Tolsteegpoort.

Trijn Jans

In het Trouwboek van Utrecht wordt in 1641 vermeld dat er toestemming is gegeven voor het huwelijk van Trijn Jans, weduwe, geboren te Stramproij en wonende te Utrecht, met Robbert Adamsen, weduwnaar, soldaat onder de heer Treslong, in garnizoen te Loevesteijn. De ondertrouw vindt plaats op 23 mei 1641 in Utrecht, waarna het huwelijk op 8 september van dat jaar in Werkendam wordt bevestigd.

Catharina Hendricksdr van Stramproij/Roijen

Ook Catharina zal, gezien haar toenaam, geboren zijn in Stramproij en wel omstreeks 1570 als dochter van een vader met de naam Hendrick. Zij noemt zich afwisselend "van Stramproij" en "van Roijen".

Haar eerste huwelijk is met Jan Meeus, die overlijdt tussen mei en november 1609.

Op 28 juni 1589 wordt een Jan Meeusen burger van Utrecht. Hij was linnenwerker en afkomstig uit de Kempen.

Op 17 april 1602 koopt Jan Meeusen van Rosmalen, ook vermeld als Jan Meeusz van den Bosch, een huis aan de noordzijde van de Lange Louwerstraat van Abraham Jansz en Jannichje Henricxdr. Op dezelfde datum verleent hij een plecht van 310 gulden op dit huis aan Gerrit Cornelisz van Padman.

Begin 1609 voelt Jan Meeusz zijn einde naderen en op 27 april 1609 sluiten hij en zijn vrouw Catharina Henricx van Roijen een testament op de langstlevende. Niet lang daarna zal Jan zijn overleden, want Catharina hertrouwt op 2 november 1609 in de Domkerk in Utrecht met de leertouwer Ouke/Ocken/Oecke Onnes/Onnens, een jongeman uit Velden. Beiden woonden in de Lange Louwerstraat.

Met Velden wordt waarschijnlijk Arcen en Velden in Limburg bedoeld.

Ocke wordt op 13 juli 1637 ingeschreven als lidmaat van de Nederduits Gereformeerde kerk in Utrecht.

Hij overlijdt in maart 1643 en wordt op 20 maart 1643 begraven in de Jacobikerk te Utrecht. Hij liet een vrouw na en er waren geen kinderen.

Catherina is nu een alleenstaande weduwe zonder kinderen, vandaar dat zij op 16 mei 1644 haar testament laat opmaken bij notaris van Lostadt in Utrecht.

Een jaar later overlijdt zij en wordt op 8 april 1645 begraven in de Jacobikerk.

Ten tijde van haar overlijden woonde Catharina nog in de Lange Louwerstraat en zij liet collaterale erfgenamen (geen kinderen) en “vast goet” na.

Catharina vinden we diverse malen terug in de archieven van Utrecht. Uit deze vermeldingen blijkt dat er meerdere contacten waren met andere personen uit de Kempen en uit Stramproij.

Onderstaand een overzicht.

Acte van Uitkoop d.d. 9 november 1610:

“Jan Adriaensz, erfgenaam van Emmichgen Adriaens, die weer erfgename was van wijlen Jan Meeus, verklaart hiermede voldaan te zijn van de uitkooppeningen en afstand te doen t.b.v. Ouke Onnes van der Velde en Catharina Henricx van Roijen”. Jan Adriaens woonde in 's Hertogenbosch en was dus erfgenaam van Jan Meeusz, die afkomstig was uit Rosmalen.

Op 4 juli 1627 is Catharina getuige bij de doop van Marten, zoon van Thijs Martensz van Kempen en Stijntgen Matthijs. De doop was in de Jacobikerk en het echtpaar woonde in de Lange Louwerstraat. Het waren dus burens en afkomstig uit dezelfde streek. Stijntgen wordt op 16 februari 1629 begraven.

Op 17 oktober 1636 verlenen Ouke en Catharina een plecht van 400 gulden á 5 ½ % op hun huis in de Lange Louwerstraat aan de drapenier Jan Jacobsz Bosch en zijn vrouw Anna Willems van Doorn. Na het overlijden van Catharina in 1645 gaat het huis in bezit over naar deze Jan Jacobsz. Anna Willems van Doorn was een dochter van Willem Jacobsz van Doorn en Catharina Bartholomeus. Zij had een zuster Jacobgen Willems van Doorn, gehuwd met Jan Dircksz, welk echtpaar in 1645 in Stramproij woonde.

Dus wellicht was ook deze familie van Doorn oorspronkelijk afkomstig van Stramproij.

Op 3 augustus 1640 geeft Catharina haar echtgenoot Oecke Onnes van Velde procuratie (notaris van Vechten) om haar aandeel in de nalatenschappen van haar neven Matthijs Michielsz en Ement Michielsz en van haar nicht Elisabeth Rutgers te aanvaarden, likwidatie en scheiding op te richten en de goederen te verkopen. Getuige was Jan Jacobsz van Kempen, die ook in de Lange Louwerstraat woonde.

Op 24 maart 1643 (notaris van Vechten te Utrecht) verkoopt Catharina een huijsinge/hofstede in Thoor aan de Berch aan Govert/Geurt Mathijsz Wilmars. Catharina was mede-erfgenaam van Rutte Petens/Peters, in leven wonende te Stramproij. Er wordt lijftocht gegeven t.b.v. Jelis Rutten in Stramproij.

Een Rut Petens wordt vermeld in een acte van 24 mei 1601 van de Schepenbank van Neeritter.

De boven vermelde Geurt Matthijsz Wilmars/Wulmars vond ik nog terug in een notariële acte van 12 juni 1646 (notaris van Vechten te Utrecht). In deze acte worden Geurt Matthijsz Wulmars van Stramproij en Petertgen Jacobs van Stramproij, dochter van Jacob Peetgens en wonende te Dordrecht, vermeld als requirant (= iemand die een vordering indient). Attestant is een Daniel Hendricksz van Heusdendriel. Het betreft een bedrag van 30 gulden uit de nalatenschappen van Bole Peters en Rutte Peters.

In 1657 wordt in het Oud-Rechtelijk archief van Weert een Goort alias Wilmers van Stramproij

vermeld i.v.m. een vordering wegens goederen en in 1666 een Goort Willems i.v.m. betaling van leergeld.

Jan Peterse van Stramproij

Op 30 april 1677 wordt een Jan Peterse van Stramproij begraven in de Magdalenakerk te Utrecht. Hij woonde in de Magdalenasteeg en liet een vrouw na. Wellicht is hij identiek aan de Jan Petersz, wonende in de Magdalenastraat, die op 6 december 1637 in de Domkerk een zoon Peter laat dopen.

Aletta van Staproijen en Maria van Stapraaijen

Oorspronkelijk had ik het vermoeden dat zowel een Aletta van Staproijen als Maria van Stapraaijen afkomstig waren van Stramproij.

Na verder onderzoek ontdekte ik dat beide vrouwen zusters waren en dochters van een Ruth/Rutger Thonisz van Staprade en Jannigje Goris van Bommel.

Voor zover bekend is er geen enkele relatie met de plaats Stramproij. Ruth was mogelijk een zoon van Teunis Stap, die in de eerste helft van de 17e eeuw leefde in Zoelen of directe omgeving.

Nazaten van deze Teunis noemden zich later “van Staprade”, een familienaam die inmiddels is uitgestorven.

Jacob van Schaijck

Bij toeval vond ik op de website van het RHC Zuid-Oost Utrecht een notariële acte d.d. 17-11-1631, waarin een Jacob van Schaick zaliger te Stramproij wordt vermeld. De acte betreft de regeling van een erfenis.

Jacob van Schaick woonde in Stramproij en was gehuwd met Geertruijt/Truijchje Petersdr van Eecklo/Erckelens. Vermoedelijk is Jacob in Stramproij overleden en vertrok zijn weduwe met haar zoons Peter en Dirck naar Utrecht. Daar overlijdt zij in februari 1626 en wordt op 20-2-1626 begraven in de Claeskerk.

Haar zoons Peter Jacobsz van Schaick en Dirck Jacobsz van Schaick verdelen de erfenis in 1631. Dirck heb ik in de Utrechtse archieven niet kunnen vinden; mogelijk dat hij terugkeerde naar Stramproij. Zoon Peter trouwt in Utrecht op 17-6-1629 in de Jacobikerk met Jannichen Cornelisdr Schuijlenborch, weduwe van Adriaen Francken. Peter wordt op 5-10-1635 begraven in de Jacobikerk en Jannichen op 25-10-1658.

Uit dit huwelijk worden drie kinderen, geboren, t.w. Jacob (17-2-1630), Truijchien (15-4-1632) en Stijntien (14-12-1634). Alle drie kinderen overlijden op jonge leeftijd.

Peter en zijn vrouw woonden in Utrecht in 't Wijstraat (1629) en buiten de Catharijnepoort (1635).

Migranten uit de omgeving van Stramproij

Het waren niet alleen migranten uit Stramproij, die ik in de archieven van Utrecht terugvond. Ook uit andere plaatsen in de omgeving trokken velen naar Utrecht om daar werk te vinden. Zo vond ik in de Trouwboeken van Utrecht in de periode tussen 1590 en 1650 meer dan 120 huwelijken, waarvan de bruidegom en/of de bruid afkomstig was van Weert. Ook de familienaam van Kempen, die verwijst naar het gebied van herkomst, kwam ik veel tegen.

Om een goed beeld te krijgen van deze migratiestromen is verder onderzoek nodig.

Een enkele maal kwam ik ook de familienamen “van Ittervoort”, “van Tho(o)rn” en “van Nederweert” tegen, plaatsen in de directe omgeving van Stramproij.

Mijn vondsten vindt u in bijlage 6.

Hoofdstuk 10

van Stramproij wordt van Roijen

Inleiding

Zoals in het vorige hoofdstuk al te lezen was, veranderde bij sommige migranten in Utrecht de naam “van Stramproij” een enkele maal in “van Roijen”. Zeker voor degene die een huwelijk, doop of begrafenis in het kerkboek inschreef was het niet makkelijk om “van Stramproij” te schrijven. Vaak werd de naam geschreven zoals hij werd gehoord. Een controle op datgene wat in de boeken werd geschreven vond nauwelijks plaats; de betrokkenen konden vaak niet lezen en schrijven. De naam “van Roijen” kwam en komt in de provincie Utrecht zeer veel voor, het is zelfs de meestvoorkomende familienaam. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Stramproij overging in Roijen. Dat was een bekende naam.

In Utrecht vond ik een Geurt Jansz van Stramproij, waarvan de nazaten zich later “van Roijen” noemden en een Jacob Jansz van Roijen, van wie enkele nazaten zich “van Stramproij” noemden. Hieronder meer over beide families, die oorspronkelijk uit Stramproij kwamen.

Geurt Jansz van Stramproij en zijn nageslacht

Geurt Jansz van Stramproij wordt omstreeks 1605 in Stramproij geboren.

Hij trekt op jonge leeftijd naar Utrecht en vindt daar werk als linnenwever. Later wordt hij ook vermeld als verwer, d.w.z. lakenverver.

Op 7 november 1630 (ondertrouw op 24 oktober) trouwt Geurt in de Geertekerk te Utrecht met Trijntje Maertens/Meertens de Wit, een jonge vrouw afkomstig van Munster. In het Trouwboek staat hij vermeld als Geurt Jansz, jonggezel van Stramproij, wonende aan de Geertebrug.

In Utrecht woont het echtpaar aan de Geertebrug (1631), buiten de Tolsteegpoort (1632), in de Paijesteeg (1644) en in de Groot Eligensteeg (1647).

In 1662 huurt Geurt een klein huisje in de Telingsteeg in Utrecht van Stephania van Ruijtenbeek, de weduwe van Johan Mom. Uit een acte van 1 juli 1662 bij notaris van Lostadt in Utrecht blijkt dat Geurt een huurachterstand had van 180 gulden, waarvoor hij het eigendom van zijn inboedel, waaronder “de kleinste verfketel, die in de kelder vaststaat” aan de schuldeiseres overdraagt. Het is duidelijk dat Geurt moeite had om het hoofd boven water te houden.

Trijntje de Wit wordt op 29 september 1673 begraven in de Geertekerk te Utrecht. De inschrijving van de begrafenis van Geurt heb ik niet gevonden. Wellicht is hij identiek aan de Gerrit Jansen, die op 2 oktober 1679 in de Geertekerk wordt begraven.

Op 27 maart 1647 wordt Geurt ingeschreven als burger van Utrecht met de vermelding “afkomstig van Stramproij”.

Bij de doopregistratie van zijn kinderen wordt Geurt afwisselend vermeld als “van Stramproij” en als “van Roijen”.

Geurt en Trijntje laten in Utrecht acht kinderen dopen, waarvan er drie aan de pest overlijden. Twee zoons overleven, worden volwassen, trouwen en krijgen nageslacht.

De jongste zoon, Laurens Geurtsz van Roijen, wordt gedoopt op 24 maart 1644 en trouwt op 18 april 1665 in het Anthoni Gasthuis in Utrecht met Maria Tobias van Es, een jonge vrouw afkomstig van Delft. Laurens was droogscheerder van beroep en hield zich dus bezig met het knippen en bewerken van lakense stof. Het echtpaar krijgt zeven kinderen, maar de twee zoons overlijden op jonge leeftijd.

De oudste zoon van Geurt en Trijntje wordt gedoopt op 21 september 1641 in de Geertekerk van Utrecht. Hij gaat door het leven als Johannes Geurtsz van Roijen en is verver van beroep, dus ook werkzaam in de textielindustrie evenals zijn vader en zijn broer.

Op 7 april 1661 trouwt Johannes in Kesteren (ondertrouw in Utrecht) met Lijsbeth Antonis van Lockhorst/van den Berch, geboren in Kesteren als dochter van Teunis Gerritsz van den Berch en Kuijntgen Rutgers van Brenck.

Na hun huwelijk woont het echtpaar in Utrecht achter 't Wijstraat (1665), in de Smeesteege (1668) en aan de Oudegracht tussen de Garenbrug en de Romerborgerbrug (1717).

In Utrecht worden acht kinderen gedoopt, waaronder vier zoons, die verder door het leven gaan als “van Roijen”.

Lijsbeth wordt op 13 september 1700 begraven in de Geertekerk. De boedelscheiding vond plaats op 30 maart 1701 bij

notaris Vijandt in Utrecht.

Na het overlijden van zijn eerste vrouw hertrouwt Johannes op 31 maart 1710 in Utrecht met Helena Valck, weduwe van Hermannus Crommaecker en van Willem Bijloo en geboren omstreeks 1650 in Delft.

Op 18 mei 1707 beëindigt Johannes de huur van een pand aan de Oudegracht. De verhuurder was de tinnegieter Paulus van Wijck.

Johannes overlijdt in juli 1717 en wordt op 28 juli gratis begraven in de Geertekerk.

Zijn nakomelingen leven nu nog in Utrecht en omgeving.

Johanna Stramrood, telg uit een geslacht van Roijen

Dankzij een tip van een collega-genealoog ontdekte ik in IJsselstein een ingekomen acte van Indemniteit gedateerd 12 september 1757 en in Utrecht afgegeven. Het betrof een acte voor Neeltje van Schaik, dochter van Cornelis van Schaik en Johanna Stramrood. Johanna was als min in dienst getreden van de heer Graaf van Nassau la Lacq en had haar dochtertje Neeltje ondergebracht bij haar oom Jan van Gogh in IJsselstein.

Een acte van Indemniteit was een officiële, schriftelijke verklaring van de diaconie of het gerecht van de plaats van herkomst van een persoon, waarmee de afgever verklaarde de ondersteuning van de betrokkene op zich te nemen, wanneer die onverhoopt in zijn nieuwe woonplaats tot armoede zou komen te vervallen. Veel Nederlandse steden en dorpen gingen om zo'n acte vragen als iemand zich daar wilde vestigen vanwege de toenemende armoede vanaf de tweede helft van de 17e eeuw.

Tot mijn verwondering kon ik deze Johanna Stramrood niet vinden in mijn bestand van “Stramroden”. Ik ben dus op zoek gegaan naar de herkomst van deze onbekende naamgenote. In het doopboek van Utrecht vond ik de doop van haar dochter Cornelia (roepnaam Neeltje) op 13 oktober 1754. De naam van de moeder bleek Johanna van Stomrooijen te zijn, terwijl een Neeltje Stamrooij, lidmaat en wonende op het Nicolaaskerkhof, getuige bij de doop was.

Johanna van Stomrooijen trouwde op 5 november 1749 in Utrecht als Johanna van Roijen met Cornelis van Schajck.

Dat Johanna van Roijen zich zowel “Stramrood” als “van Sta(o)mrooien” noemde zal betekenen dat haar voorouders uit Stramproij afkomstig waren.

Onderstaand een korte genealogie van dit geslacht van Roijen, met haar wortels in Stramproij.

Generatie I Jacob Jansz van Roijen/van Rooij

Jacob was mandenmaker en woonde in de periode 1638-1646 buiten de Weerdpoort. Ten tijde van zijn overlijden in 1674 woont hij in Putruwiel aan de Oudegracht bij de Backerbrug.

Hij trouwt omstreeks 1630 (huwelijk niet in Utrecht gevonden) met Maegje Ariens.

Jacob voelt in oktober 1674 zijn einde naderen, en gaat naar de notaris, waar hij op 24 oktober 1674 een testament op de langstlevende laat opstellen.

Vlak daarna overlijdt Jacob en wordt hij op 9 november 1674 begraven in de Jacobikerk.

Maegje wordt op 1 april 1679 begraven in de Jacobikerk.

Ruim honderd jaar later noemen twee achter-achter kleindochters zich “van Sto(a)mrooijen”. Stramproij, de naam van de plaats waar hun voorvader Jacob Jansz vandaan kwam, is dus heel lang in de familie overgedragen.

Jacob zal omstreeks 1600/1605 geboren zijn, waarschijnlijk dus in Stramproij. Mogelijk dat hij ook in deze plaats in het huwelijk trad met Maegje Ariens.

Generatie II Jan Jacobsz van Roijen

Zoon Jan wordt omstreeks 1630 in Utrecht geboren.

Hij was, evenals zijn vader, mandenmaker van beroep.

Op 6 november 1653 trouwt Jan in de Buurkerk te Utrecht met Marijchien Dirks. In het Trouwboek staat vermeld dat hij geboren was in Utrecht en woonde aan de Backerbrug aldaar.

Marijchien wordt op 23 maart 1663 begraven in de Jacobikerk, waarna Jan op 5 mei 1663 in de Catharijnekerk

hertrouwt met Jannichen Adriaens. Zijn vader Jacob Jansz van Roijen was aanwezig als getuige bij dit huwelijk.

Jan woonde in Utrecht bij de Bakkerbrug (1653), buiten de singel bij de Weerdpoort (1657), in de Lange Louwerstraat (1658), aan de Jansbrug (1660) en in de Achterweg (1664).

Hij wordt op 25 juni 1692 begraven in de Jacobikerk te Utrecht.

Het echtpaar liet in Utrecht elf kinderen dopen, waarvan er vijf op jonge leeftijd overlijden.

Twee zoons worden volwassen, trouwen en krijgen nageslacht.

Wij volgen de jongste zoon Hendrik.

Generatie III Hendrik van Roijen

Hendrik wordt omstreeks 1665 in Utrecht geboren.

Hij trouwt op 19 april 1692 in het Anthoni Gasthuis in Utrecht met Hendrikje van Barneveld.

Getuigen bij het huwelijk waren zijn vader Jan van Roijen en Luijtje Jans, een goede bekende van de bruid.

Hendrikje overlijdt in oktober 1695 en wordt op 24 oktober begraven in de Geertekerk.

Twee maanden later, op 25 december 1695 hertrouwt Hendrik met Gerrigje de Vlucht. Ook nu was zijn vader Jan van Rooijen getuige.

Hendrik laat in Utrecht vier kinderen dopen, waaronder een zoon Laurens.

Generatie IV Laurens van Roijen

Laurens wordt gedoopt op 23 december 1694 in de Catharijnekerk.

Op 30 november 1717 trouwt hij in de Catharijnekerk met Aertje Hendriks. Zijn vader Hendrik was getuige bij het huwelijk en Aertje Joosten, moeder van de bruid, geeft schriftelijk consent.

Het echtpaar laat in Utrecht zeven kinderen dopen, waaronder de dochters Neeltje en Johanna.

Zowel Neeltje als Johanna noemen zich later niet alleen “van Roijen”, maar ook enkele malen “van Stomrooijen” en “van Stamrooij”. Heel bijzonder dat de naam Stramproij zo lang in het “familiegeheugen” is blijven hangen.

Hoofdstuk 11

van Stramproij in Leiden

Inleiding

Veel inwoners van Stramproij trokken in de 16e en 17e eeuw naar elders als gevolg van grote armoede en de onveiligheid en onrust in de Kempen. Het verwerken van wol en linnen was een belangrijke bestaansbron in de Kempen en het is het dan ook logisch dat deze migranten zich veelal vestigden in steden met een bloeiende linnen- en/of lakenindustrie.

In hoofdstuk 9 is de migratie naar Utrecht met zijn grote linnenindustrie besproken.

Een andere stad met een bloeiende linnen- en lakenindustrie in de 17e en 18e eeuw was Leiden.

In het begin van de 17e eeuw kwam Leiden tot grote bloei, mede dankzij de impuls die vluchtelingen uit Vlaanderen en Noord-Frankrijk gaven aan de textielindustrie. Telde de stad in 1574 nog ongeveer 15.000 inwoners, in 1622 was dat aantal gestegen naar 45.000 en in 1670 waren er bijna 70.000 inwoners.

In de Gouden Eeuw was Leiden na Amsterdam de grootste stad in Holland.

Gezien deze bloeiende textielindustrie was het mijn verwachting dat er veel migranten vanuit Stramproij en omgeving naar deze stad zouden zijn getrokken om er werk en een beter bestaan te vinden. Uit onderzoek in de Trouwboeken van Leiden bleek dat inderdaad het geval te zijn.

Opvallend is dat deze migranten zich voornamelijk in de tweede helft van de 17e eeuw en later in Leiden vestigden. In Utrecht kwam die migratie al in de 16e eeuw op gang, met het hoogtepunt aan het einde van de 16e eeuw en begin van de 17e eeuw.

Ook is opvallend dat de migranten uit Stramproij, die ik in de Trouwboeken van Leiden vond, vrijwel allemaal vermeld staan met hun patroniem of familienaam met daarbij de toevoeging “afkomstig van Stramproij”. De familienaam “van Stramproij” kwam ik in Leiden vrijwel niet tegen. Blijkbaar was het in deze stad niet nodig om onderscheid te maken tussen personen met dezelfde voornaam en patroniem of was het niet de gewoonte om je te noemen naar de plaats waar je vandaan kwam.

Vrijwel alle migranten uit Limburg waren katholiek en trouwden in Leiden voor de Schepenbank (elders ook wel het Gerecht genoemd). Bij de aangifte van deze huwelijken werd zowel de geboorteplaats, beroep als adres gevraagd en genoteerd. Dankzij deze registratie was het dus mogelijk om bruidegoms en bruiden, die Stramproij opgaven als geboorteplaats, te vinden.

Opvallend was wel dat het regelmatig voorkwam dat bij huwelijken van familieleden, Stramproij en Weert als geboorteplaats door elkaar werden gehaald. Het kwam dan bijvoorbeeld voor dat een broer meldde dat hij geboren was in Stramproij, terwijl zijn zuster aangaf uit Weert te komen. De reden daarvoor heb ik niet kunnen achterhalen. Wellicht dat soms Weert werd genoemd in plaats van Stramproij, omdat Weert veel groter en dus ook bekender was.

Onderstaand een overzicht van de gevonden huwelijken tussen 1600 en 1800, waarvan één der partners afkomstig is uit Stramproij.

Overzicht huwelijken

Op 17 maart 1623 trouwt Ruth Thijsz, afkomstig van Stramproij, leertouwer, met Annetgen Arentsdr, weduwe van Jan Jansz van Oosterwijk. Ruth overlijdt snel na dit huwelijk, want op 5 juni 1625 hertrouwt zijn weduwe met Jan Pietersz Goethaels. Er zijn geen nabestaanden. Ruth testeert in 1625.

Op 30 mei 1649 trouwt Jan Stals, geboren te Toor of Stramproij, lakenwerker, met Anna

Boda/Bodaert, geboren te Nunniere. Jan hertrouwt op 6 september 1665 met Margaretha Jans en op 18 december 1683 met Catharina Jans.

Op 30 april 1650 trouwt Lijsbeth Heijndricks, afkomstig van Stramproij met Abraham Jansz de Haes, trekwerker, afkomstig van Leiden.

Op 30 juni 1657 trouwt Jacob Harmansz, geboren in Stramproij in het land van Thorn, baaiwerker, met Elisabeth Geurts, geboren in Stramproij. Getuige was zijn neef Jacob Lambrechtsz.

Op 10 maart 1658 trouwt Pieter Claesz, jongeman van Stramproij, bleker, met Jannetge Willems, jongedame van Stramproij. Getuige voor hem was zijn neef Jan Stals en voor haar haar nicht Aeltgen Mathijs.

Op 20 april 1658 trouwt Marten Pauls van Strantvoij, drapenier, met Aechien Huijgens, weduwe van Per Gerritsz van Outshoorn. Aechien wordt op 5 september 1667 begraven in Leiden, waarna Marten op 27 januari 1668 hertrouwt met Grietge Pieters van der Flits. Niet snel daarna, op 4 oktober 1670 trouwt Marten voor de derde maal in Leiden en wel met Hillegond Everts Dities. Marten overlijdt voor november 1693, want op 13 november 1693 hertrouwt Hillegond in Leiden met Jan Pietersz van Outshoorn. Er zijn geen kinderen van Marten bekend. Op 7 mei 1660 wordt Marten in Leiden ingeschreven als poorter van de stad. Hij is dan winkelier en Jan Jansz van der Vliet en de bakker Christiaan Tijss van der Trappe staan borg voor hem. In de legger van het Familiegeld over het jaar 1674 staat hij vermeld als "vettewarier" (een soort kruidenier) en werd hij aangeslagen voor f 0.1.0. In de index van het Notarieel Archief komt Marten voor in de jaren 1660, 1661, 1665, 1667 en 1671. Hij wordt ook vermeld met de naam "van Dijck".

Op 16 juli 1662 trouwt Aeltgen Huijberts van Roij, geboren te Roij (=Stramproij) met Jacob Gillis van Waert, geboren te Weert, delver. Getuige was haar zuster Annetgen van Roij. Aeltgen hertrouwt op 12 augustus 1666 te Leiden met Maerten Arisz, weduwnaar van Jannetgen Arents.

Op 3 februari 1663 trouwt Jacob Jansz Verheije, jongeman van Stramproij, dekenwerker, met Heijltgen Jans van Dalen, geboren te Weert. Getuige voor hem was Marten Pauls van Dijck (zie boven). Jacob overlijdt tussen 1669 en juli 1671. Op 12 juli 1671 hertrouwt Heijltgen in Leiden met Jan le Groo. Op 15 januari 1665 laten Jacob en Heijltje in Leiden een zoon Johannes dopen en op 14 november 1667 een dochter Agata. Bij de doop van dochter Agata is Marten Pauls van Dijck getuige.

Op 19 juni 1666 trouwt Matthijs Jansz, jongeman van Stramproij, lakenwerker, met Louise Hosde. Matthijs overlijdt voor 1680, want op 20 juli 1680 hertrouwt zijn weduwe in Leiden met Pieter Lanse. Er zijn geen kinderen bekend.

Op 12 mei 1669 trouwt Annetge Huijberts, geboren te Waert, met Anthonis Willems, lakenwerker. Getuige was haar zuster Aeltgen Huijberts. Aeltgen was geboortig van Stramproij. Bij het huwelijk op 16 juli 1662 van Aeltgen (zie boven) is Annetge getuige en wordt zij vermeld als Annetge van Roij.

Stramproij en Weert werden blijkbaar wel eens door elkaar gehaald bij de aangifte van een huwelijk.

Op 19 juli 1671 trouwt Lambert Jacobsz, jongeman van Stramproij, opperman, met Pietertge Thijs, jongedame van Stramproij. Voor hem getuigde Lambert Rutten, bekende en voor haar Jannetgen Willems. Lambert Rutten was ook afkomstig van Stramproij. Lambert en Pietertge laten in Leiden vijf kinderen dopen.

Op 2 oktober 1672 (ondertrouw op 17 september) trouwt Jan Pietersz, jongeman van Stramproij, lakenwerker, met Hendrikje Pieters, weduwe van Jan Claesz. Getuige voor de bruidegom was zijn zwager Willem Hubertsz. Willem was afkomstig van Weert en trouwt 1e op 15 februari 1671 in Leiden met Belijte Pieters, jongedame van Weert en 2e op 16 december 1674 te Leiden met Maria Pieters, jongedame van Leiden. Belijte was dus een zuster van Jan Pietersz en ook afkomstig van Stramproij, hoewel zij bij haar huwelijk in 1671 wordt vermeld als geboortig van Weert.

Op 23 april 1673 trouwt Maria Pieters, jongedame van Stramproij, met Dirck Jansz van Rijn, weduwnaar van Susanna Huijberts.

Op 10 september 1673 trouwt Pieter Jansz, jongeman van Stramproij, voller, met Celia Betoor. Getuige voor de bruidegom was zijn zwager Jacob Dircksz. Pieter wordt op 10 oktober 1684 bij de doop van zijn dochter Anna, vermeld als Petrus Janssen Havermans. Jacob Dircksz was droger van beroep en geboren te Weert: hij trouwt op 21 augustus met Maria Jans, jongedame van Weert. Pieter Jansz en Maria Jans waren dus broer en zus.

Op 15 oktober 1673 trouwt Lijsbeth Ijmants, jongedame van Stramproij, met Matthijs van Emmesen, weduwnaar van Helena Vos.

Op 18 februari 1674 trouwt Aecht Rutte, geboren te Stramproij, met Pauls Bouse, smid, geboren te Luik. Getuige voor Aecht was Lambert Rutte, bekende (mogelijk haar broer). Zij woonde in de Loijerstraat.

Op 7 oktober 1674 trouwt Lambert Rutte, jongeman van Stramproij, saaiwerker, met Gerritgen Engelen van Mindervoet, weduwe van Jacob Reijniers. Getuigen waren zijn broer Dirck Rutte, Engeltje Engelen en Marijtte Hardenberch. Lambert hertrouwt op 2 november 1681 te Leiden met Lijsbeth Walckeringe, geboren te Bocholt. Uit het 2e huwelijk wordt een zoon Matthias geboren, gedoopt op 17 augustus 1682. Lambert wordt op 24 augustus 1682 begraven in Leiden. Zijn weduwe Lijsbeth trouwt 21 november 1683 met Tijs Jansz. Tijs was afkomstig van Weert.

Op 12 augustus 1675 trouwt Adriaen Niessen, geboren in Stramproij, opperman, met Dingje Jans, geboren in Weert. Getuige voor hem was Lambert Rutten, goede bekende (zie hierboven).

Op 7 februari 1677 trouwt Severijn Matthijsz, jongeman van Stramproij, metselaar, met Annetge Jans.

Severijn hertrouwt op 14 september 1683 met Maria Niese. Getuige voor hem was zijn zwager Matthijs Michielsz. Matthijs was afkomstig van Weert, opperman, en trouwt op 19 juli 1675 te Leiden met Trijntje Matthijs, eveneens afkomstig van Weert. Trijntje was dus een zuster van Severijn en ook hier worden zowel Weert als Stramproij als geboorteplaats genoemd.

Op 31 oktober 1677 trouwt Jan Willemsz, jongeman van Stramproij, lakenbereider, met Neeltge Ariens, jongedame van Weert.

Op 23 juli 1678 trouwt Jannetje Dircks, jongedame van Stramproij, met Leendert Verlaeck, metselaar, afkomstig van Teur (Thorn?)

Op 30 juli 1679 trouwt Jan Huijbertsz, jongeman van Stramproij, opperman, met Maria Jacobs.

Op 9 augustus 1681 trouwt Pieter Jacobsz, jongeman van Stramproij, metselaar, met Geertruij Hendricks, jongedame van Stramproij. Getuige was zijn broer Hendrick Jacobsz. Deze Hendrick

was droogscheerder van beroep en trouwt op 7 februari 1682 met de uit Weert afkomstige Maria Leenderts. Bij de aangifte van zijn huwelijk meldt Hendrick dat hij afkomstig was van Weert (zijn broer Pieter dus van Stramproij).

Op 26 oktober 1681 trouwt Jacob Grijsers, jongeman van Stramproij, droogscheerder, met Marijtje Gilles van Hers. Getuige was zijn oom Lambert Rutte.

Op 31 juli 1682 trouwt Ruth Craeuwinckels, lakenwerker, met Jannetgen Willems, geboren te Stramproij. Getuige voor de bruid was Margariet Comans, geboren te Thoor. Zij trouwt op 6 maart 1667 met de lakenwerker Willem Pieters Mase uit Stralen.

Op 21 november 1683 trouwt Dirck Rutte, jongeman van Stramproij, kettingpapier, met Willemijna Beeckendorp. Getuige voor hem was zijn neef Jacobus Krijser (zie boven). Dirck wordt op 3 april 1694 in Leiden begraven.

Op 7 juli 1685 trouwt Catharina Hendricks, jongedame van Stramproij, met Hendrick Jacobsz., weduwnaar van Maria Leenderts. Getuige was zijn broer Pieter Jacobsz (zie boven). Hendrick was droogscheerder, afkomstig van Weert en trouwde eerder op 7 februari 1682 te Leiden met Maria Leenderts, eveneens afkomstig van Weert.

Op 29 juli 1686 trouwt Dirck Hendricksz, geboren in Stramproij, lakenbereider, met Elisabeth Jans, eveneens geboren in Stramproij. Getuige voor de bruid was Elisabeth Emans, haar "meuij" (=tante).

Op 15 januari 1689 trouwt Anna Arentse, van Stramproij, met Johannes van den Bergh, kuiper. Getuige voor de bruid was haar schoonzuster Jannetje Willems.

Op 3 december 1689 trouwt Lambert Rutte, jongeman van Stramproij, greindroger, met Trijntge Jans, weduwe van Dirck Bekman. Getuige was zijn zwager Paulus Lanse.

Op 2 september 1690 trouwt Aaltje Leenderts, jongedame van Stramproij, met Denijs Denijsz, lakenwerker. Getuige voor de bruid was haar moeder Jacomijn Niesen.

Op 3 november 1691 trouwt Catarijn Leenderts, jongedame van Stramproij, met Poulis Broeckhuijsen. Getuige voor de bruid was haar moeder Jacomijn Paulis.

Op 17 mei 1692 trouwt Geertge Matthijs, jongedame van Stramproij, met Ruth Brekelenkamp, weduwnaar van Anna Wevers.

Op 3 november 1696 trouwt Mighiel Huijbertsz Sassen, jongeman van Stramproij, droogscheerder, met Willemijntje Willems Rijsser.

Op 29 januari 1701 trouwt Jacobus Aelbertsz met Annetie Willems, geboren te Stramproij.

Op 13 mei 1702 trouwt Denijs Leendertsz, dekenwerker en geboren te Stramproij met Jannetje Hinkelman.

Op 30 april 1707 trouwt Pieter van den Brenken, schoenmaker, geboren te Stramproij, met Cornelia Panhuijsen. Pieter wordt als Petrus Brenkens op 19 oktober 1677 gedoopt in Stramproij als zoon van Wilhelmus Brenkens en Maria N.N.

Op 10 november 1708 trouwt Dirck Dietjes met Annetje Pieters, geboren te Stramproij. Getuige was haar nicht Christina Pieters Haldermans.

Op 11 september 1723 trouwt Pieter Haldermans , blekersknecht, gedoopt op 17 maart 1693 te Stramproij als zoon van Jacobus Haldermans en Margareta Theunen, met Elisabeth Lamberts.

Op 1 augustus 1733 trouwt Dirck Halderman, blekersknecht, geboren te Stramproij, met Judith Bate.

Op 25 juni 1735 trouwt Wilhelmus Spee met Jannetje Haldermans, gedoopt op 11 juni 1707 te Stramproij als dochter van Matthias Haldermans en Emilia N.N.

Op 20 april 1743 trouwt Jan Spee, blekersknecht met Catharina Haldermans, gedoopt op 16 oktober 1702 te Stramproij als dochter van Matthias Haldermans en Margaretha Achten.

Op 3 augustus 1776 trouwt Pieter Timmermans met Pieterella Grace, geboren te Stramproij.

Op 2 augustus 1777 trouwt Cornelis van der Baan, blekersknecht, met Maria Stals, gedoopt op 5 maart 1752 te Stramproij als dochter van Matthias Stals en Helena Meulen.

Op 24 oktober 1778 trouwt Dirk Visser met Catharina Stals, gedoopt op 23 juli 1749 te Stramproij als dochter van Matthias Stals en Helena Meulen.

Op 6 mei 1780 trouwt Jan Janse Steijman, blekersknecht, met Maria Muussers, gedoopt op 28 mei 1748 te Stramproij als dochter van Wilhelmus Muijsers en Jacomina Sijben. Getuige was haar zuster Jacomina Muussers. Maria overlijdt op 19 maart 1798.

Op 8 september 1781 trouwt Dirk Lupse, lakenwerker, geboren te Thorn, met Jacomijntje Musers, gedoopt op 7 februari 1758 te Stramproij als dochter van Wilhelmus Muijsers en Jacomina Sijben.

Op 26 november 1785 trouwt Lambertus Musers, blekersknecht, gedoopt op 27 oktober 1761 te Stramproij als zoon van Wilhelmus Muijsers en Jacomina Sijben, met Johanna de Braaf.

Op 3 juni 1786 trouwt Christiaan de Keijzer met Helena Stevens, geboren in Stramproij. Getuige voor hem was Lambertus Muusers en voor haar Elisabeth Musers

Op 2 februari 1788 trouwt Matthijs van Heugten met Elisabeth Musers, gedoopt op 5 april 1755 te Stramproij als dochter van Wilhelmus Muijsers en Jacomina Sijben.

Op 11 augustus 1792 trouwt Johannes van Buggemeer, blekersknecht, geboren te Stramproij, met Elisabeth Camps. Johannes wordt op 5 januari 1767 te Stramproij gedoopt als zoon van Joannes van Buggenoms en Maria Metten.

Op 7 juni 1794 trouwt Christiaan Brees, blekersknecht, geboren te Stramproij, met Geertruij Moors, gedoopt op 4 januari 1766 te Stramproij als dochter van Cornelius Moors en Joanna Halderman.

Op 23 augustus 1794 trouwt Anthony Hopman met Hendrina Musers, gedoopt op 19 augustus 1772 te Stramproij als dochter van Joannes Meusers en Jacomina Linssen.

Op 14 maart 1795 trouwt Anthony Schee, blekersknecht, met Catharina Saus, geboren te Stamproij.

Op 9 juli 1797 trouwt Matthijs Janse, geboren te Stramproij met Anna Catharina van der Voort, geboren te Nederweert.

Op 25 januari 1800 trouwt Maarten van Houten met Catharina Musers, gedoopt op 18 maart 1770 te Stramproij als dochter van Joannes Meusers en Jacomina Linssen.

Samenvatting

De ca 30 bruidegoms die aangaven uit Stramproij te komen, waren vrijwel allemaal werkzaam in de linnenindustrie en hadden beroepen als lakenwerker, droogscheerder, greinwerker, baaiwerker, drapenier, dekenwerker, bleker en blekersknecht. Een enkeling was werkzaam “in de bouw” en gaf op opperman of metselaar te zijn.

Ook de bruiden, die afkomstig waren uit Stramproij, vonden veelal hun echtgenoot binnen de gemeenschap van textielarbeiders.

Blijkbaar vertrokken er soms meerdere leden van één familie vanuit Stramproij naar Leiden. Zo vond ik in de periode tussen 1674 en 1683 de huwelijken van twee zusters en een broer met de naam Rutte, tussen 1708 en 1743 vijf

huwelijken van een man of vrouw met de naam Haldermans en tussen 1780 en 1800 zes huwelijken van een man of een vrouw met de naam Musers. In het doop- en trouwboek van Stramproij komen de namen Haldermans en Musers (Muijsers) veelvuldig voor.

De familienaam Musers vinden we nog tot ver in de 20e eeuw in Leiden terug.

Tevens vond ik in de periode 1580-1800 enkele huwelijken, waarvan één der partners afkomstig was uit de plaats Roij.

Mogelijk was dit Stramproij, maar Roij kan ook verwijzen naar Sint Oedenrode in Brabant of de plaats Roij bij Lille.

Ook trokken er bijzonder veel migranten vanuit Weert naar Leiden. Tussen 1600 en 1800 werden in Leiden meer dan 100 huwelijken ingeschreven, waarvan één der partners afkomstig was uit deze plaats.

De meeste migranten woonden in Leiden in dezelfde wijk. Er kwamen dan ook veel huwelijken voor tussen “streekgenoten”.

Overige vondsten

Barent Barentsz van Strampraet

Op 1 juli 1611 wordt een Barent Barentsz van Strampraet ingeschreven als poorter van Leiden. Bij de intekening staat vermeld, dat hij baaidrapier was en afkomstig was van Deventer. Jan Staert en Cornelis Dercker waren getuigen en stonden borg. Jan Staert woonde aan de Hooigracht en wordt op 8 september 1616 in Leiden begraven. Cornelis Dercker was ook baaidrapier, afkomstig uit Vlaanderen en werd poorter op 16 januari 1604.

Een baaidrapier was een ondernemer die baaien stoffen liet vervaardigen. De baaispinner spon de voor het weven benodigde en geschikte garens, de baaiwerker was betrokken bij het vervaardigen van baai en de baaiwever weefde de baai voor diverse doeleinden. Baai is een dik, grof weefsel, dat op molton lijkt. De naam baai of baie is afkomstig uit het Frans en betekent roodbruin.

In latere jaren staat Barent enkele malen borg bij de inschrijving van een nieuwe poorter en wordt dan vermeld als “van Stramproot”. Alhoewel hij, voordat hij zich in Leiden vestigde, in Deventer woonde, neem ik toch aan dat hij geboren is in Stramproij.

Barent trouwt op 2 juli 1610 in Leiden met Maijcken Fredericksdr Suijrmans. Getuigen bij het huwelijk waren haar moeder Digna Pleckers en haar oom Cornelis Jansz Suijrmans. Barent wordt dan vermeld met het beroep van droogscheerder.

Maijcken was een dochter van Frederick Jansz (geboren in Delft) en Digna Pleckers (geboren in Eeckloo in Vlaanderen), die op 5 oktober 1591 in Leiden trouwen. Barent en Maijcken woonden in Leiden aan de Hooigracht.

Op 22 december 1610 verkoopt Barent, samen met de broers Cornelis Jansz Suijrmans en Jan Jansz Suijrmans, het huis van Jan Fredericksz en Jannetje Hendricks, de grootouders van Maijcken.

Op 5 mei 1637 is Barent getuige bij het huwelijk van zijn neef Christoffel de Hertoghe, geboren in Lembeke (België), met Margaretha Navegeer. Christoffel trouwde eerder op 30 april 1621 in Leiden met Maeijcken Bollens.

Ook is Barent borg bij de inschrijving op 23 januari 1637 van Christoffel als poorter van Leiden.

Het is niet bekend of er uit het huwelijk van Barent en Maijcken kinderen zijn geboren.

Het echtpaar van Leemput- Stamproo

Op 14 mei 1700 trouwt een Lija Jans Stamproo voor de Schepenbank van Leiden met de weduwnaar Christiaan van Leemput. In het trouwboek staat vermeld dat Lija geboortig was van Leiden en woonde in de Oosthavenstraat. Christiaan was weduwnaar van Maria Minne en woonde eveneens in de Oosthavenstraat.

Getuige voor Lija was Grietge Christiaens, een goede bekende.

Het echtpaar laat in Leiden acht kinderen dopen. De moeder wordt bij de doopinschrijvingen vermeld als Jans, Stampro, Stamproo, Stamprae, Stampraer en Stamproer. Het was blijkbaar een moeilijke naam voor degene die de dopen noteerde in het doopboek.

Christiaan was afkomstig uit Mechelen en wordt daar gedoopt op 10 september 1664 als zoon van Philippus van Leemput en Barbara Kerstens. Op 3 mei 1687 trouwt hij in Leiden met Annetje Jans, op 29 januari 1695 met Maria Minne en op 14 mei 1700 met Lija.

Lija was waarschijnlijk een dochter van Jan Jansz Kablos, lakenwerker en afkomstig van Weert, die op 12 januari 1673 in Leiden trouwt met Maria Jans, eveneens afkomstig van Weert. Jan wordt in Weert gedoopt op 4 maart 1640 als zoon van Johannes Kablokx en Helena N.N.

De namen Jan en Maria komen overeen met de namen van de oudste twee kinderen van Lija en Philippus.

Alhoewel vader Jan Kablos dus geboren was in Weert, noemde zijn dochter Lija zich later “van Stramproij”. Was vader Jan voordat hij naar Leiden vertrok misschien woonachtig en werkzaam in Stramproij? We zullen het nooit weten.

Index op de Getuigenisboeken

Om tal van redenen moeten personen wel eens een officiële verklaring afleggen. In de 17e eeuw werd een scala aan zaken bij een notaris aanhangig gemaakt, zeker als die ook procureur was, dus bij de stedelijke Schepenbank kon optreden.

Getuigenverklaringen konden bij een notaris of rechtstreeks bij de Schepenbank worden afgelegd. Van de Schepenbank in Leiden zijn de afgelegde getuigenverklaringen bewaard gebleven over de jaren 1581 tot 1810.

In het register vond ik ook een afgelegde verklaring van Michiel Huijbertsz van Stramproij, lakenbereider. Waarschijnlijk is hij identiek aan de Michiel Huijbertsz van Sassen die in 1696 in

Leiden in het huwelijk treedt.

Notarieel Archief

In 1673 laten Jan Pietersz van Stramproij, droogscheerder, en zijn vrouw Hendrikje een testament opstellen bij notaris van Scharpenbrant te Leiden. Jan Pietersz en Hendrikje trouwden in 1672.

Poorterboek Leiden

Op 7 mei 1660 wordt Maerten Paulsz van Dijck ingeschreven als poorter van Leiden. Hij was winkelier en afkomstig van Stramproij. Waarschijnlijk is hij identiek aan de drapenier Marten Pauls van Stranrvoij, die op 20 april 1658 in Leiden in het huwelijk treedt. Blijkbaar is hij al snel na zijn huwelijk van beroep verwisseld en blijkbaar ook van naam.

Op 4 april 1707 wordt Pieter van den Brincke ingeschreven als poorter. Hij was schoenmaker en eveneens afkomstig van Stramproij.

Hoofdstuk 12

van Stramproij in Brabant en Limburg

Inleiding

Naast 's Hertogenbosch waren er nog andere plaatsen in de huidige provincies Noord-Brabant en Limburg, waar in de periode tussen 1300 en 1800 migranten uit Stramproij naar toe trokken. Het aantal vondsten in Limburg was zeer beperkt; de meeste migranten uit Stramproij zullen meer noord- en westwaarts vertrokken zijn richting Brabant, Gelderland en Utrecht.

In de Brabantse en Limburgse archieven heb ik gezocht naar personen, die zich “van Stramproij” noemden of een variant op deze naam. Dat waren er een tiental.

Lang niet alle migranten zullen deze naam in hun nieuwe woonplaats hebben aangenomen. In sommige archieven is aangetekend waar de betrokkenen vandaan kwamen; op deze wijze heb ik nog een aantal migranten kunnen vinden, die wel uit Stramproij kwamen, maar hun oude naam behielden.

Onderstaand een alfabetisch overzicht van mijn vondsten per plaats.

Bergen op Zoom

In 1770 vestigen Peter Verbeeck en zijn vrouw Isabella van Elsacker zich in Bergen op Zoom. Peter overhandigt aan de Vroedschap een borgbrief, afgegeven op 22 augustus 1770 door de schepenen van Stramproij, t.w. Peter Deckers en Jacobus Veltman. Zij verklaren met deze brief, dat wanneer Peter in de toekomst onverhoopt steun nodig mocht hebben, zij (dwz Stramproij) verantwoordelijk zijn voor de kosten.

Peter wordt gedoopt op 9 juli 1733 in Stramproij als zoon van Petrus Verbeeck en Maria Claessens en trouwt op 24 april 1763 in Rotterdam met Isabella.

Bilzen

Op 4 april 1620 wordt in Bilzen Geirgius van Hees begraven, samen met Maria Stramparts, ex Roije. De toevoeging Roije betekent waarschijnlijk dat Maria afkomstig was van Stramproij.

Echt

Op 29 december 1814 overlijdt in Echt Renier Smeets, geboren ca 1754 als zoon van Matthieu Smeets en Elisabeth van Stampro. Hij was weduwnaar van Clara Vinclair.

Eindhoven

Johannes van Stramprode en zijn vrouw Anna laten op 6 mei 1638 in Eindhoven een dochter Joanna dopen. Peter en meter van de dopeling waren Henricus, magister apotheker, en Anna Matthias.

Geertruidenberg

Geertruidenberg was in de 17e eeuw een vestingsplaats en ook hier vond ik de vermelding van een soldaat uit Stramproij. Op 27 februari 1642 (ondertrouw op 23 januari) trouwt Willem Jansz van Stramproij met Grietjen Andries, weduwe van Balthus Bos. Willem was soldaat onder de heer

gouverneur Cassiopijn.

Dominicus Cassiopijn werd omstreeks 1584 geboren in den Haag en overlijdt eind december 1650, waarna hij op 6 januari 1651 in Geertruidenberg wordt begraven. Hij begon zijn militaire loopbaan als commandant van het fort Crèvecoeur, werd benoemd tot luitenant-colonel en commandant van een regiment Infanterie en was van 1637 tot 1651 gouverneur van de vesting Geertruidenberg. Dominicus trouwde met Johanna van Uijtenbroek, die na de dood van Dominicus hertrouwde met Steven Coops, zijn opvolger als gouverneur van Geertruidenberg.

Grave

Ook Grave was in de 17e eeuw een vestingsplaats, waar veel legereenheden verbleven. Op 22 februari 1634 (ondertrouw op 27 januari) trouwt hier Gillis Jansen, tamboer onder Capitein Levisthon, met Merritjen Leenderts, weduwe van Willem van Stamproij (bron: De huwelijksaantekeningen van Schotse militairen in Nederland (1574-1645).

Op 24 mei 1634 gaat Jan van den Berg in ondertrouw met de in Stamproij geboren Gesken Lenards.

Haelen

Heijl Beeckers, ex Stramproede, is in mei 1616 getuige bij de doop van Matthias Jurris, zoon van Joannes Gossen op die Boele, en Tijsken Leuel van Baxen. Heijl was dus afkomstig van Stamproij.

Heeze

Op 14 februari 1739 vindt in Heeze de doop plaats van Henrica, dochter van Godefridus Govardus Goorts en Maria Jansen van Looverenbos. Getuige bij de doop was Petrus Matthijssen van Strantrooij.

Op 7 februari 1738 trouwt in Heeze Dirk/Theodorus Sa(e)sen met Johanna Frans Bluijssen. Dirk was afkomstig van Stamproij en trouwde eerder op 21 januari 1721 in Weert met Maria Elisabeth Cleophas.

Helmond

In een schepenacte van maart 1481 is sprake van een "Claes, geheiten Stampart".

Hilvarenbeek

Jacob Hendricx van Stamproij

Omstreeks 1630 trouwt, waarschijnlijk in Hilvarenbeek, een Jacob Hendricx van Stamproij met Cathelijn Adriaen Willems van Tilborch. Helaas ontbreken de Trouwboeken van Hilvarenbeek over de periode 1615-1642, waardoor het huwelijk niet is terug te vinden.

Jacob wordt omstreeks 1605 in Stamproij geboren als zoon van een Hendrik en Cathelijn wordt in

Hilvarenbeek geboren als dochter van Adriaen Willemsz van Tilborch en Aertjen Sijmons Moonen. Hij was marskramer van beroep, trok dus met zijn koopwaren rond en heeft waarschijnlijk in Hilvarenbeek zijn toekomstige vrouw leren kennen.

Het echtpaar woonde in Hilvarenbeek in een huisje op de hoek van de Paardenstraat. Tevens waren zij de eigenaren van een huis met grond in de Wouwerstraat, op de hoek van de Gemene Plaats of Vrijthof.

Het huisje in de Paardenstraat erfde Jacob van zijn schoonouders.

Jacob overlijdt in 1662, want aan het eind van dat jaar worden Sijmon Claes Leendertsz en Jan Claes Sijmon Moonen aangesteld als voogd en toeziend voogd over de onmondige kinderen van wijlen Jacob Hendricksz van Stamproij en Cathelijne Adriaen Willems.

In de periode 1663 tot 1672 leggen de voogd en toeziend voogd regelmatig rekenschap af aan de schepenbank van Hilvarenbeek (Archief Schepenbank Hilvarenbeek 1469-1811).

In een acte van 1669 wordt vermeld dat de onmondige kinderen van wijlen Jacob Hendricx van Stamproij een huis met hof in de Wouwerstraat verpachten aan Bartholomeus Nouwen. Blijkbaar waren er problemen met de pacht, want in 1670 procederen de voogden contra Bartholomeus inzake de betaling van pacht voor dit huis.

Op 1 februari 1672 wordt het huis verkocht aan Claes Janse van Sprang.

Het huis met hof in de Paardenstraat wordt op 23 maart 1683 verkocht aan Philippus Rijsbosch. In de acte staat vermeld: “ Een gelofte van de koper aan de verkoper van 50 gulden”.

Jacob en Cathelijn laten in de katholieke kerk van Hilvarenbeek elf kinderen dopen, t.w.

1. Adrianus, 11-6-1631. Getuigen waren Henricus Ludovicus, in plaats van de grootvader Adriaen Willemsz, en de vrouw van Gualterus Joannes.
2. Emmerentia, 21-2-1634. Getuigen waren Petrus Cornelisz Godefridus en Maria de vrouw van Joannes Joannes.
3. Aleidis, 21-11-1635. Getuigen waren Adrianus Johannesz en Elisabeth Joannesdr Joris.
4. Hendrina, 22-9-1637. Getuigen waren de grootvader Adriaen Willemsz en Joanna Joannesdr Franciscus.
5. Adrianus, 18-1-1639. Getuige was Cornelia Petrusdr Willems.
6. Helwigis, 31-12-1640. Getuigen waren Martinus Cornelisz Martinus en Helwigis, de weduwe van Arnoldus Walterusz Arnoldus.
7. Guielmus, 8-4-1643. Getuigen waren Joannes Martinus Vlijminx en Elisabeth Hubertusdr Petrus.
8. Maria, 11-4-1644. Getuigen waren Michaelis Joannes van Wijck en Joanna Guielmusdr Adrianus.
9. Guielma, 24-1-1646. Getuigen waren Guielmus Gisbertusz en Maria Johannesdr Arnoldus.
10. Simon, 5-8-1653. Getuigen waren Adrianus Arnoldus Verschuren en Margarita, vrouw van Jacobus Petrus Meuwen.
11. Barbara, 20-7-1655. Getuigen waren Bernardus Schuts en Elisabeth Petrus van Dun.

Van deze elf kinderen overlijden er zes op jonge leeftijd, waaronder alle jongens.

De vijf meisjes die in leven blijven zijn:

Emmerentia Jacobs van Stamproij

Emmerentia wordt geboren in februari 1634 als tweede kind van Jacob en Cathelijn en op 21 februari in de kerk van Hilvarenbeek gedoopt. Op 9 oktober 1653 laat zij in Hilvarenbeek een onechte zoon Nicolaus dopen (getuige was Margarita Jacobus Floris). De vader was Niclaes Janssen van Wijck uit Goirle. Het komt niet tot een huwelijk en twee jaar later, in 1655, trouwt Niclaes met

Barbara Jans van Hoorne. Emmerentia bedingt een tegemoetkoming van 27 gulden voor de opvoeding van het kind.

Op 14 augustus 1655 trouwt Emmerentia in Hilvarenbeek met Adrianus Poelen Otten, zoon van Jan Aert Willem Merten Otten, alias Poelen, en Maeijken Jacob Schooffs. Getuigen bij het huwelijk waren Mr. Nicolaus Andreas Nauwen (schoolmeester) en Jacobus Joannes Otten.

Adrianus was stoeldraaier van beroep en wordt op 6 augustus 1686 in Hilvarenbeek begraven.

Na het overlijden van haar echtgenoot wordt Emmerentia ondersteund door de Heilige Geesttafel.

In 1694 woont zij in het huis van de weduwe van Gerrit Schepens aan de Gemene Plaats in Hilvarenbeek. Dit huis brandt in dat jaar tot de grond toe af, waarbij Emmerentia voor 70 gulden aan huisraad verliest.

Op 3 maart 1718 testeert zij ten gunste van haar beide wettige dochters. Niet lang daarna zal ze zijn overleden.

Haar dochter Maria Otten trouwt op 23 november 1710 in Vught met Matthijs van Cleeff. Bij de doop van hun zoon Adrianus in 1714 noemt Maria zich Maria van Stamrooij. Meter was grootmoeder Emmerentia.

Aleidis Jacobs van Stamproij

Aleidis, geboren in 1635 als tweede dochter, trouwt op 9 april 1657 in Hilvarenbeek met Cornelius Gerards. Na zijn overlijden vertrekt zij naar 's Hertogenbosch, waar zij op 14 april 1668 hertrouwt met Jan Jansz van Bockhoven. Snel na dit huwelijk overlijdt Jan, waarna Aleidis op 23 februari 1670 voor de derde maal trouwt en wel met Aert Jansen Morsmans. Aleidis overlijdt tussen 1670 en 1673, want op 26 juni 1673 hertrouwt haar weduwnaar Aert met Naatje Peeters.

Hendrina Jacobs van Stamproij

De derde dochter wordt geboren in september 1637. Zij trouwt op 20 april 1675 in 's Hertogenbosch met Bartholomeus Severijns, een koopman uit deze plaats. Het echtpaar laat op 24 november 1692 in 's Hertogenbosch een testament op de langstlevende opmaken.

Hendrina overlijdt voor 30 juni 1706, want op die datum verkoopt Bartholomeus, die dan wordt vermeld als weduwnaar, het huis “de Engel” bij de Visbrug aan Jan van Hurk. Op 23 mei 1710 verkoopt hij nog een kamer met plaats op de Kleine Begijnhof aan Cornelis Vos.

Helwigis Jacobs van Stramproij

De vierde dochter Helwigis, geboren in 1640, trouwt met Huijbrecht Biddels. In 1674 woont zij in Antwerpen.

Barbara Jacobs van Stramproij

De jongste dochter, Barbara, geboren in juli 1655, trouwt met Hendrick Thijs, een jongeman uit Kleef.

Van haar is verder niet bekend.

Hunsel

Op 2 oktober 1787 trouwen in Hunsel Petrus Brueckers en Gertrudis Arets van Straproij. Getuige

was haar zuster Catharina.

Klundert

Begin 17e eeuw leeft er in deze plaats een Jacob Peeters van Stamproij. Hij trouwt 1e voor 1626 met Judith Claessen en 2e op 6 februari 1627 in Klundert met Cornelia Wouter Aert van der Horst, weduwe van Leendert Willemsz Verschoor.

Maastricht

In het Burgerboek van Maastricht komt in de 15e eeuw enkele malen de naam Strampart voor, t.w.

11 februari 1441 Egidius Strampart

3 juni 1441 Lambert Strampartz

27 december 1446 Matheus Strampartz, afkomstig van Herenelderen (ligt in Belgisch Limburg, niet ver van Tongeren).

29 september 1493 Dierick Strampartz.

Op 3 april 1681 (ondertrouw op 27 maart) trouwt Jan Stramraedt, weduwnaar van Barbara Jacobs, soldaat in de compagnie van Cap. Hesselt, in Maastricht met Agnes Ackermans, jongedame van Baerdenberch. Het echtpaar laat op 16 maart 1682 een zoon Johan dopen.

Op 14 augustus 1681 wordt een Johan Stramraet begraven.

Roermond

In een regest van 14 september 1423 wordt een Cornelis van Stramraede vermeld als donaatbroeder van het O.L. Vrouwenklooster in Roermond.

Op 8 april 1572 verkopen de echtparen Gerrith Ruth van Stramprah en Anna, Tijss Sluijmers van Neer en Greth en Johan Belen en Jutt, een half huis in de Schoolstraat in Roermond, gelegen tussen Jacob Knabben en Johan Keuners aan Johan van der Leijck en zijn vrouw Anne.

Sittard

Op 22 augustus 1610 trouwt in Sittard Matthijs Schaben, “von Stampradt”, met Jenne Koellen, van Werdt.

Op 20 april 1636 vindt in Sittard de doop plaats van Lisbet Strampro, dochter van Jacob Strampro. Doopgetuigen waren Jan Knabbenhewer en Enken Koken.

Thorn

Op 9 oktober 1650 is Trien Stapro getuige bij de doop van Joannes, zoon van Reint Tilmans en Liesbeth Voss.

Op 28 augustus 1655 is Catherina Stamproij getuige bij de doop van Adamus, zoon van Henricus Tilmans en Margaretha Adami.

Maria de Staproij is op 13 april 1666 getuige bij de doop van Jacobus, zoon van Vincentius Vlegels en Elisabeth Gielen.

Bij de doop van hun zoon Wilhelmus op 7 februari 1673 is Joannes de Staproij getuige.

Tungelroij

In de rekening van Henrick van Montz, binnenburgemeester van Tungelroij over de jaren 1488-1489 vond ik de volgende vermelding:

“Goethen Smeetz van Stramproid verdient ain den hameien op den Molendijk so Tongelroid ain isergewerck ende ain ejnre verkeren. Waren verdroncken als men die hameijen tot Tongelroi ende Boshuzen sat veenkensbier”.

Veghel

In de Dorpsrekening van Veghel komt een Lambert Lambertsz van Stramproij voor.

Op 24 maart 1612 doet Jan, zoon van wijlen Jansz van Gestel als man van Adriana, dochter van wijlen Willem Henricxs in Sinte Barbara, de belofte om een erfcijns van 35 stuivers te betalen aan Lambert Lambertsz van Stramproij. Deze erfcijns wordt betaald uit een huis met hof gelegen aan de Straet.

Op 27 maart verkoopt Lambert deze erfcijns van 35 stuivers aan Anthonis Wijnants van Schijndel.

Het is niet duidelijk of deze Lambert in Veghel woonachtig was of in Stramproij. Gezien de afstand van Veghel naar Stramproij (67 km) vermoed ik toch dat Lambert in Veghel of direkte omgeving woonde.

Ook vond ik in de Dorpsrekening van Veghel een Jan van Stramprode.

Op 25 april 1636 “Item ten selven dage geschoncken aen een gidse genampt Jan van Stramprode ses sester haeveren ende daervoor betaelt V gulden, V stuijvers ende dat geschiet in presentie als voor”.

Wellicht is deze Jan identiek aan de Joannes van Stramprode die op 10 februari 1646 in Veghel getuige is bij het huwelijk van Gerlacus Joannes Henrici van de Groenendael en Maria Joannis Jacobi.

Venlo

Op 11 oktober 1618 wordt in Venlo een Mattheus gedoopt, zoon van Franciscus en Petronella Wilhelmi. Getuigen bij de doop waren Francisco van Stramproij en Petro van Loen.

Weert en Nederweert

In deze in de direkte nabijheid van Stramproij gelegen plaatsen komt de familienaam “van Stramproij” in de Doop- Trouw- en Begraafboeken niet voor. Wel vond ik met name in Nederweert verrassend vaak de namen “van Roij” en “van Roeij”. Tussen 1560 en 1700 trouwen een 70-tal mannen en vrouwen, die deze naam dragen. Mogelijk waren dit migranten uit Stramproij, immers in het verleden werd Stramproij ook wel Roij en Rode genoemd.

Migranten uit Stramproij in Zuid-Oost Brabant

In de trouwboeken van een aantal plaatsen in de omgeving van Eindhoven en Helmond werd in de 18e eeuw door de pastoor genoteerd uit welke plaats de bruidegom en bruid afkomstig waren.

Dankzij deze aantekeningen vond ik nog een 15-tal migranten uit Stramproij die in dit gebied hun huwelijkspartner vonden en trouwden. Zij noemden zich niet “van Stramproij”, maar gebruikten de naam, waarmee zij in hun vorige woonplaats al bekend stonden.

Onderstaand een overzicht per plaats.

Budel

Op 22 mei 1735 trouwt Francis Tiron, geboren te Stramproij, weduwnaar van Maria Gielens, met Anneken Jansen Croesen. De naam Tiron heb ik in Stramproij niet kunnen vinden; vermoedelijk was het een schrijffout in het Trouwboek.

Op 1 augustus 1749 trouwt Hendrik van Waezenbergh, weduwnaar van Maria Adriaens de Swart met Helena Beumers, geboren te Stramproij.

Op 26 oktober 1777 trouwt Hendricus Eijcken, geboren te Stramproij, met Maria Barbara Hampses.

Op 24 januari 1779 trouwt Leonardus Duijts met Johanna Elisabeth Eijcken, geboren te Stramproij.

Op 16 mei 1790 trouwt Matthijs Jacobs, geboren te Stramproij, met Helena Verhuijsen, weduwe van Michiel van Rooij.

Deurne

Op 7 februari 1796 trouwt Antony Zeegers, geboren te Stramproij met Geertruij Jansen.

Geldrop

Op 28 september 1777 trouwt Mathijs Turken, geboren te Stramproij, met Hendrien Schenkels, weduwe van Delis

Versluijsse.

Lierop

Op 5 november 1797 trouwt Peter Seegers, geboren te Stramproij, met Margo Johanna Janse Vlemminx.

Maarheeze

Op 5 oktober 1727 trouwt Geertruij Sants, geboren te Stramproij, weduwe van Joannes Haldermans, met Jan Hendrik Leen.

Op 6 februari 1735 trouwt Jacob Muijsers, geboren te Stramproij, met Geertruij Lambert Sanders. Jacob was weduwnaar van Francijn Peetjes. Op 23 januari 1737 hertrouwt Jacob met Margrita Hendricks Vrijssen.

Op 13 mei 1731 trouwt Laurens Kampensen, geboren te Stramproij, weduwnaar van Margriet Donders, met Elisabeth Frans Loijmans. Op 13 augustus 1735 hertrouwt Laurens met Teuntje Wouters, ook geboren in Stramproij.

Mierlo

Op 24 mei 1789 trouwt Hendrikus Seegers, geboren te Stramproij, met Johanna Maria van Bussel.

Nuenen

Op 19 februari 1764 trouwt Arnoldus van der Heijden, geboren te Stramproij, met Antonetta Reijnders.

Op 22 februari 1767 trouwt Peter Francis van der Heijden, geboren te Stramproij, met Margreta van de Vijfijken.

Op 8 juni 1788 trouwt Sijmon Zeegers, geboren te Stramproij, met Maria Dagelaar.

Hoofdstuk 13

van Stramproij in overig Nederland

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u “van Stramproij 's” die ik elders in Nederland, dus buiten de huidige provincies Limburg en Noord-Brabant, in de archieven aantrof. De meeste vond ik in plaatsen in Gelderland, maar ook in de provincies Overijssel, Utrecht en Noord- en Zuid-Holland zijn in het verleden “van Stramproij's” neergestreken.

Provincie Gelderland

Arnhem

Op 20 juni 1585 trouwt Kerst Straemraed, van Groll (=Groenlo), in Arnhem met Merrij Sebijss de Cupersdochter van Arnhem.

Reijnier van Stramproij, soldaat onder Capiteijn Middachten, gaat op 19 maart 1626 in ondertrouw met Anne Jansen, dochter van Jan Derens uit het Stift van Munster en nu wonende in Arnhem.

Dirck van Stamproij, soldaat onder Capiteijn Picchelaer, trouwt op 1 maart 1629 met Lijsbeth Jansen, wonende in Arnhem, dochter van Jan Claessen.

Op 15 februari 1651 geeft een Gerrit Janssen Stampraaj een borgstelling (overzicht van Volmagten en Procuratiën 1618-1663).

Huissen

Op 11 juni 1642 trouwt Jan Stampraaj in Huissen met Geertge Jansen. Getuigen waren Marijke van Marren en Goossen Roeloffs. Van het echtpaar zijn in Huissen geen kinderen gevonden. Mogelijk is Jan identiek aan de Jan Stamra die op 7 september 1627 in Huissen doopgetuige is. Volgens het Trouwboek van Huissen was Jan afkomstig van Silvolde. Mogelijk was hij verwant aan de “van Strampraet's “ die daar in 1646 en 1648 in Terborg in het huwelijk traden (zie hoofdstuk 14).

Nijmegen

Op 16 september 1593 trouwt Gerrit van Felthorn, geboren in Roij en soldaat in de Compagnie van Buijren, met Toeniskens Jansen van Neer. Neer ligt in Midden-Limburg, ongeveer 20 km ten zuiden van Stramproij. Het lijkt waarschijnlijk dat Gerrit geboortig was van Stramproij, dat door hem bij de aangifte van het huwelijk als Roij werd aangegeven.

Op 23 september 1599 trouwt Willem van Stapraedt, afkomstig van Thoer, sergeant onder kapitein Foliou, met Jenneken Hermans, jongedame uit Nijmegen. Met Thoer wordt mogelijk Thorn bedoeld.

Op 20 mei 1604 (ondertrouw op 6 mei 1604) trouwt een Abraham Heijmincks van Stramproij/Strampraaj met Diricksken Kijen, een jongevrouw uit Goch en nu wonende in Nijmegen.

Getuigen waren zijn broer Dirck Heijmincks en haar moeder Anneke Jansdr. Abraham was pellenwever van beroep (dus werkzaam in de linnenindustrie), afkomstig uit Stramproij en wordt op 9 mei 1604 als Abraham Henderijcks ingeschreven als burger van Nijmegen. Hij betaalde hiervoor 6 gulden.

Verder ontbreekt ieder spoor van deze Abraham en zijn broer Dirck.

Op 13 januari 1605 vindt de ondertrouw plaats van Jacob van Strampraij, soldaat onder Kapitein Lauwijck, met Dorothea Quade van Gelder, weduwe van Hendrick van Gelder. Getuige was Peter van Ceelborg. Attestatie wordt op 15 mei gegeven om elders te trouwen.

Tiel

Marijtgen Jansdr van Stramperaij, “van Amersfordt”, weduwe van Pieter Corstensz, trouwt op 17 september 1600 (ondertrouw op 22 maart) met Gerlach Lodewijkssz van Duijsbergh, weduwnaar van Catharijn Jansdr. Getuigen bij het huwelijk waren Derck Claesz Pott en Bartoldt Jansz. Mogelijk was Marijtgen verwant (een dochter?) aan de Amersfoortse linnenwever Jan Jansz van Stramproij (zie verder bij Amersfoort).

Doetinchem

Op 25 november 1676 laten Wanderus Kemmelaer en Maria Magdalena Verstege in Doetinchem een zoon Bernardus dopen. Getuige was Justina Stramproodonck. Deze bijzondere familienaam ben ik verder nooit tegengekomen; wellicht is er een relatie met Stramproij.

Zaltbommel

Op 10 juli 1614 trouwt Godart van Staproij, vaandrig onder de heer van Lookeren, met Agnes Beernts, jongedame van Heusden.

Op 13 maart 1638 (ondertrouw op 25 februari) trouwt Jan Hendricksen van Haestricht, weduwnaar van Hendricksken Barents, met Marijken Berents Strampro, weduwe van Jan van Gilich. In januari 1650 staan Jan en zijn vrouw Maria Berents vermeld in het lidmatenregister van Hurwenen.

Jan was schoolmeester in Hurwenen; hij trouwde eerder met Hilleken Sibberts en op 23 maart 1628 in Zaltbommel met Hendricksken Barents uit Vianen.

Zutphen

In de periode tussen 1500 tot 1560 komen we in Zutphen de naam Stramprade/Strampraide/Stramproe tegen.

In het historisch kadaster van deze plaats wordt enkele malen een Engelbert Stramproe vermeld. In juli 1500 koopt hij een huis in de Beukerstraat van Gerrit Ketelt en zijn vrouw Mechtelt.

Op 27 januari 1513 is Jan Noirdijck, scholt (=schout) van Brummen, 92 gulden schuldig aan Engelbert in verband met de verkoop van een huis.

Op 27 januari 1518 koopt Engelbert, samen met zijn vrouw Gerte, een huis, genaamd “it Leijdack” in de Nieuwstad van Bernt Jorgensz en Wilhelmken.

Op 15 oktober 1519 geeft Engelbert een hypotheek op dit huis aan Griet Nordinges en op 23 mei

1522 aan Garrit Sijbloem en Marcelis ten Rijne.

Waarschijnlijk overlijdt Gerte, de vrouw van Engelbert tussen 1522 en 1525, want in 1525 worden in het Morgengaveboek van Zutphen de bruidegom Engelbert Stramproe en de bruid Griete vermeld.

In dit boek noteerden de schepenen van Zutphen de huwelijksgift die de bruidegom daags na de huwelijksvoltrekking deed aan zijn bruid.

In 1530 bedanken de broers Gerijt en Willem Strampraide hun vader Engelbert voor de uitbetaling van hun zaliger moeders goed. Waarschijnlijk betrof dit nog de boedelscheiding naar aanleiding van het overlijden van Gerte, de eerste vrouw van Engelbert, want zijn tweede vrouw Griete leeft nog in 1533.

Op 9 maart 1532 verkopen Garrit Strampraetsz en zijn vrouw Niese een huis in de Boickerstraat (= Beukerstraat) aan Elger van Harvell en Katrijn.

Op 8 oktober 1533 is er een twist tussen Engelbert Strampraj en Griete enerzijds en Derick Lutickhuijs en Gertrudt anderzijds over een goot; het betreft een huis in de Kromme Elleboogstraat.

Op 2-12-1541 kopen Anna, Herman en Peterken, kinderen van Engelbert Strampraide, een huis in de Laarstraat van Lijsbeth en Mechtelt van Came

In 1545 is Engelbert overleden, want in dat jaar worden Anna, Herman en Peterken vermeld als kinderen van wijlen Engelbert Strampraide. Anna trouwde met Volker Speldemaecker.

Op 9 februari 1555 koopt of erft dochter Peterken het huis in de Nieuwstad van haar zuster Anna en haar echtgenoot Volker Speldenmaecker om het op 2 juni van dat jaar te verkopen aan Derick Hoebardinck Everts en zijn vrouw Mechtelt.

In de Kerkmeestersrekening over 1579 (Archief van de Kerkvoogdij van de Hervormde Gemeente Zutphen) vond ik nog de vermelding:

“Ut Harmen Hardtnegelss huiss, nae Anna Stramprajis idtz shalige Derick Everss vrouwe, 2 stadpont op Sant Jan thoe Midtwinter”.

Mogelijk was Engelbert een afstammeling van het geslacht van Stramprade uit hoofdstuk 2.

Provincie Overijssel

Zwolle

Op 21 oktober 1587 is een Peter van Stramproije getuige bij de doop van een zoon van Jacob van Goes en Stijntgen Albertsen van Trigt.

Op 22 november 1625 trouwt Arent Willemsen van Stamproeij, soldaat onder Capiteijn Jan van den Bosch, met Fenneken Jansen, dochter van Jan Verwers in Nieuhuis.

Op 7 maart 1637 trouwt Albert Willemsen van Stamroej met Elsien Henricx. Elsien woonde in Zwolle in de Prauwestraete.

Op 18 juli 1680 trouwt Agnieta Van Strantroeijen met Derk van Munster, soldaat in de Compagnie van de Generaal Luitenant Alva. Agnieta woonde in Zwolle in de Spiegelsteeg.

Op 16 februari 1726 is Maria Anna Stamperaets getuige bij de doop van Geredina Maria Anna van

Dollekamp.

Provincie Utrecht

Amersfoort

In een tweetal notariële acten vond ik de vermelding van een Aeltgen Strampro/Strampero. De eerste vermelding is van 10 januari 1552, wanneer in een acte staat dat Aeltgen Strampero in een huisje aan de Kortegracht in Amersfoort woont, waarvoor zij jaarlijks 10 stuivers huur betaalt aan Jan Jansz van Westrenen.

In het testament van Willem Zoest van de Weteringe d.d. 8 juni 1552 staat vermeld: “ een huijsken staende aen de Corte Graft, daer Aeltgen Strampro inwoont”.

Enkele jaren later wordt de wever Jan Jansz van Stramproij in Amersfoort vermeld. Op 19 november 1565 is hij ouwerman (=voorzitter) van het Weversgilde en is hij samen met Willem Petersz van Weert, die busmeester van het gilde is, leningnemer “met consent van de gemeen Gildebroeders”. De leninggever is Jan Cornelisz en het betreft een lening van 50 gulden met een rente van jaarlijks “drie keijser guldens” Op 21 oktober 1566 zijn Jan van Stramproij als ouwerman en Willem Petersz als busmeester van het Weversgilde weer leninggever ten behoeve van dit gilde. De leningnemer is nu Elijs Goertsen en zijn vrouw Hilligen.

Mogelijk is Jan Jansz van Stramproij identiek aan de de wever Jan Jansz die op 25 februari 1535 het burgerrecht van Amersfoort koopt.

Blijkbaar was er dus ook in Amersfoort sprake van een linnenindustrie, die linnenwevers en lakenwevers vanuit Stramproij en Weert aantrok. Naast Jan Jansz van Stramproij en Willem Petersz van Wiert vond ik tussen 1575 tot 1600 nog drie inwoners van Amersfoort, die zich “van Wiert” noemden.

Wijk bij Duurstede

Op 24 februari 1581 legt Jan Lamberts, afkomstig van Stramproij, de burgerreed af in Wijk bij Duurstede (Stadsgerecht Wijk bij Duurstede, inv. nr. 45).

Provincie Zuid-Holland

Dordrecht

Op 24 juli 1583 trouwt een Gijsbert Staprooij.

Op 16 februari 1625 trouwt Pieterken Jacobsdr van Stramproij met Lambert Bastiaansz. Pieterken was een dochter van Jacob Peetgens en familie van Catharina Hendricksdr van Roijen in Utrecht (zie hoofdstuk 9). Voordat het huwelijk

plaatsvindt laten Lambert en Pieterken tussen 1612 en 1623 in Dordrecht drie kinderen dopen.

Op 6 maart 1701 (ondertrouw op 10 januari) trouwt Catharina Stamraet met Johannis Smack, gedoopt op 23 februari 1676 in Dordrecht als zoon van Adrien Smack en Ariaentje Matthijsen. Catharina was een dochter van Ruth Stamraet en Lijsbeth Joosten en overlijdt na 1736 (zie hoofdstuk 7 bij Heusden).

's Gravenhage

In 1595 woont een Joostgen Matthijsdr (van Stramproij) met haar man Gerrit Ghijsbertsz in 's Gravenhage. Zij was een zuster van Emmchje Matthijsdr van Stramproij en wordt in 1595 in een acte van Uitkoop in Utrecht vermeld als erfgename van Daniel Andriesz van Stramproij (zie hoofdstuk 5).

Helena Jans Strampro, weduwe van Daniel du Mortier testeert op 11 februari 1675 en op 13 maart 1676 (zie hoofdstuk 7).

Op 20 januari 1705 laat Catherina Stramraat haar testament opmaken. Universele erfgenaam is haar zuster Magdalena Stramraat, weduwe van Pieter Clement of bij eerder overlijden van Magdalena haar kinderen Theodorus Clement en Magdalena Clement.

Catherina Stramraat wordt op 21 februari 1716 in den Haag begraven.
Zie ook verder bij Bovenkarspel.

Pijnakker

Op 7 augustus 1772 trouwt Petrus Franciscus Strampraat in Pijnakker met Johanna Halkers. Zij zijn de voorouders van het geslacht Strampraat, dat we nu (2021) nog vinden in 's Gravenhage en omgeving.

Petrus was een neef van Claes Barentsz Strampraet. Beiden waren afkomstig van Kevelaer en nakomelingen van Johannes Stramraht en Agnes Spirings die omstreeks 1650 in Xanten trouwen.

Uit verder onderzoek is gebleken, dat deze “Strampraat's” geen relatie hebben met de plaats Stramproij.

Leerdam

Op 7 juni 1624 transporteert Bastiaen Elbersse een huis in Leerdam, strekkende van de Stadswal tot de Bergstraat, aan Henrick Thijssen van Stamproij. Boven woonde Bastiaen Albersse en beneden Lambert Arien Jansen.

Drie dagen later, op 10 juni 1624 verklaart Henrick 40 gulden schuldig te zijn aan Bastiaen Denijssen Verschel met als onderpand zijn huis in Leerdam.

Op 25 juli 1629 verkoopt Henrick het huis aan de wollewever Joost Jacobsz.

In 1643 (exacte datum niet bekend) verklaart Jacob Jacobse Groen op verzoek van Govert Mathijse van Stamprooij, dat hij nooit kwaad heeft gesproken over Jacob Lambertsz Swarten en Peter Hermsen van Stamprooij, beiden ruiters in garnizoen te 's Hertogenbosch (bron: Oud-Rechterlijk Archief Leerdam, deel 55 procuraties).

Jacob Jacobse Groen was gehuwd met Lijsken Cornelis en woonde te Leerdam.

Van Govert heb ik verder in Leerdam geen spoor gevonden; mogelijk was hij een broer van de bovenvermelde Henrick Thijssen.

Rotterdam

Jacob Pietersen van Stamproijen, wonende in de Lommerstraat, trouwt op 2 oktober 1663 (ondertrouw op 26 augustus) met Pietertje Otten, wonende in de Nieuwe Haven. Het huwelijk duurde wel heel kort, want al op 21 oktober 1663 wordt Pietertje in Rotterdam begraven.

Op 13 oktober, vlak voor haar overlijden, sluiten Jacob en Pietertje een testament op de

langstlevende bij de Rotterdamse notaris Hartman de Custer en benoemen elkaar tot erfgenaam. Tevens benoemt Jacob zijn vader Pieter Schelen of Ockelen en zijn moeder Tijsje Amens, beide wonende in Stramproij, “in 't land van Toor”, tot erfgenaam. Jacob was wollelakenwever van beroep.

Op 26 maart 1674 trouwt Jacob Arentse, jongeman van Stramproij, met Jennetje Pieters Joseph, jongedame van Hamont.

Numansdorp

In Numansdorp leefde in de tweede helft van de 17e eeuw een Frans Dirksz, die zich “van Stramproij” noemde. Ook hij

zal dus uit deze plaats afkomstig geweest zijn.

Omstreeks 1665 duikt Frans op in Numansdorp, waar hij op 30 oktober 1666 (ondertrouw op 1 oktober) trouwt met Fijtie Joris, een jonge vrouw uit IJper. Kort na dit huwelijk overlijdt Fijtie en Frans hertrouwt op 26 december 1667 (ondertrouw op 26 november) in Numansdorp met Jannegjen Hendricks, een jonge vrouw uit Essenborgh. Ook Jannegjen overlijdt snel, waarna Frans voor de derde maal in Numansdorp trouwt en wel op 20 oktober 1669 (ondertrouw op 5 augustus) met Stijntgen Ariensdr, een jonge vrouw uit Engelen.

Na het overlijden van Stijntgen trouwt Frans voor de vierde maal en wel op 2 november 1687 in Numansdorp met Cornelia Leenderts Biesheuvel, geboren ca 1654 in Babiloniën als dochter van Leenaert Biesheuvel en Wouterken Jans op den Hilt. Cornelia overlijdt in juli 1706 en wordt op 28 juli in Numansdorp begraven.

In het doopboek van Numansdorp heb ik drie kinderen van Frans gevonden, t.w.:

1. Dirck, 1-3-1671.
2. Annegie, 9-4-1679. Zij trouwt op 6-5-1703 in Maasdam met Pieter Ariensz Nooteboom.
3. Leendert, 28-10-1691.

Dirck en Leendert heb ik in de archieven niet meer gevonden. Vermoedelijk zijn zij op jonge leeftijd overleden.

Vlaardingen

Op 2 november 1652 trouwt in Vlaardingen Jan Teunisz van Strampro met Annitgen Jansdr Versles. Getuige was haar vader Jan Fransz Versles. De bruidegom en de bruid woonden beiden in Vlaardingen.

Delft en Rijswijk

Jan Campesen, afkomstig “van Stramproij in 't Land van Luik” trouwt op 2 november 1732 zowel voor de schepenen van Delft als voor de schepenen van Rijswijk, met Geertje Holter, jongedame uit Lingen in het Land van Brandenburg.

Provincie Noord-Holland

Amsterdam

Op 11 juli 1578 trouwt Jan Woutersen met Francoise Strambolt.

Leendert de Bruijn , jongeman van Stramproij, droogscheerder en wonende op de Rozengracht , trouwt op 13 maart 1682 met Catrijn Burghers, 29 jaar oud en geboortig van Sittard. Het echtpaar was rooms en liet in Amsterdam in de periode van 1682 tot 1692 zeven kinderen dopen.

Leendert wordt ca 1655 in Stramproij geboren en op 19 november 1717 in Amsterdam begraven.

Op 26 november 1756 trouwt Frans Batten/Baeten, afkomstig van Strant Rooij, rooms, 35 jaar oud en wonende op Marken, met Christina Menken, 25 jaar, afkomstig van Groningen en wonende in de Santstraat. Getuigen bij het huwelijk waren Hendrik Teekelenburg en Elisabeth Ottens.

Op 20 november 1778 is Maria Agnes Strampraas getuige bij de doop (RK) van Hendrik, zoon van Joanne Theodor van Housen/Hoezen en Lucia van der Meijden. Ook op 14 juli 1789 is zij doopgetuige, maar dan wordt zij vermeld als Marie Agnes Straanproot.

Bovenkarspel

Op 30 april 1750 wordt in een acte verleden voor notaris Cornelis Aleman te Bovenkarspel de erfenis van Pieter Klemens en Leentje Strampraet geregeld. Erfgenamen zijn dochter Leentje Pieters Klemens, dochter en dienstmeid bij de priester Franciscus Cornelius Wilbrink te Grootebroek en de kinderen van de overleden Anna Strampraet (zuster) en Andries Brinkhuizen. De erfenis betreft het huis Bonte Mantel te Amsterdam, een stuk grond , genaamd de Streek in Drechterland en een huis aan de Herengracht in Amsterdam.

Zie ook 's Gravenhage.

Haarlem

Op 15 mei 1601 trouwt Jacob Vos, jongeman uit Stramproij, met Susanna Pieters, jongedame uit Eindhoven en op 4 mei 1603 trouwt Matthijs de Vos, jongeman uit Stramproij, met Janneken Jans, jongedame uit Gestel. Waarschijnlijk waren

Jacob en Matthijs broers.

Op 7 april 1637 verkoopt Maeijcken, weduwe van Jan Jansz uit Stramproij, samen met haar broer Jan en haar zuster Maeijcken (gehuwd met Rogier de Vos) voor 960 gulden driekwart deel van een huis in de Margarethastraat in Haarlem aan hun zwager Philips Adriaens.

Jan Claasz Stramproij trouwt op 5 augustus 1725 voor de schepenen van Haarlem met Catharina Peters Appelmans/Appels.

Het echtpaar laat in Haarlem dopen (RK):

1. Petrus, 24-12-1733.
2. Maria, 28-4-1735.
3. Catharina, 28-6-1736.
4. Petrus, 22-9-1737.
5. Petrus, 30-11-1738.
6. Petrus, 11-3-1745.

Jan Claasz was vermoedelijk een zoon van Claas Janse Stramproij, die op 2 september 1732 in Haarlem wordt begraven. Op 16 september 1722 wordt in Haarlem de vrouw van Claas Janse

Stramproij begraven.

In een acte van 15 december 1722 (archief van der Wijckersloot in het Streekarchief Zuid-Oost Utrecht) wordt gesproken over 41 percelen tuingronden aan de Campenslaan te Haarlem. Eén van de huurders was Claas Janse Stramproij.

Hoorn

In 1595 woont een Johan Matthijsz (van Stramproij) in Hoorn. Hij was een broer van Emmigje Matthijsdr van Stramproij en wordt vermeld in Utrecht in een acte van Uitkoop als erfgenaam van Daniel Andriesz van Stramproij.

Zie hoofdstuk 5.

Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC)

Voor talloze mannen (en soms ook vrouwen) was indiensttreding bij de VOC een mogelijkheid om te ontsnappen aan een armoedig bestaan of te kiezen voor een avontuur. Per uitreis van elk schip van de VOC werden alle betaalde opvarenden geadmistreerd; over de periode van 1700 tot 1795 waren dat er ongeveer 655.000. Iets minder dan de helft was afkomstig uit de Republiek der Verenigde Nederlanden.

In de loop van de 18e eeuw werden steeds meer mensen geworven uit gebieden verder van de kust gelegen.

Al deze opvarenden zijn met persoonlijke gegevens, waaronder de plaats van herkomst, opgenomen in een database, die zich bevindt in het Nationaal Archief en via internet te raadplegen is.

Ik was natuurlijk benieuwd of er ook van het ver van Amsterdam en de andere kamers van de VOC (Zeeland, Delft, Rotterdam, Enkhuizen, Hoorn) gelegen Stramproij inwoners zijn geweest die kozen voor een ongewisse toekomst bij de VOC.

In de database vond ik een vijftal mannen, die St(r)amproij opgaven als plaats van herkomst. Dit betekent niet dat zij daar geboren zijn; het kan ook hun laatste woonplaats zijn geweest. Alle vijf traden als soldaat in dienst.

Het zijn:

Johannes Kluijnheins

Treedt op 18 november 1750 in dienst en overlijdt op 23 mei 1753 in Azië.

Martinus de Griens

Treedt op 21 april 1745 in dienst van de VOC. Op de terugreis van Batavia naar Nederland heeft zijn schip een tussenstop op Kaap de Goede Hoop. Daar deserteert Martinus op 19 mei 1746. Wellicht dat er in Zuid-Afrika nog nakomelingen van hem leven.

Martinus de Guens

Treedt op 3 juli 1745 in dienst en deserteert op 18 april 1748.

Christian Stevense

Treedt op 6 april 1739 in dienst en overlijdt op 6 juli 1756 in Azië. Hij was afkomstig van Beersel

bij Stramproij.

Matthijs Kleukers

Treedt op 8 december 1773 in dienst van de VOC en overlijdt op 31 juli 1777 in Azië.

Opvallend was het grote aantal mannen uit Weert dat in dienst trad van de VOC. In de periode van 1700 tot 1795 waren dat er vier en vijftig.

Hoofdstuk 14

Migranten uit Stramproij buiten Nederland

Inleiding

Natuurlijk was ik benieuwd of er ook buiten onze landsgrenzen migranten uit Stramproij te vinden waren. Via websites op internet, zoals Familysearch (mormonen database), Geneanet en diverse archieven heb ik onderzoek gedaan naar het voorkomen van de naam “van Stramproij” of een variant daarop.

Mijn verwachtingen waren niet hoog gespannen, maar toch heeft mijn onderzoek resultaat gehad, zoals u onderstaand kunt lezen.

België

Brussel

Op 22 februari 1574 wordt in Brussel een Catherina Stamproen gedoopt.

Op 30 november 1673 (ondertrouw op 19 november) trouwt Jean Baptiste van den Elsen in Brussel in de Parochie Saint-Jacques sur Coudenberg met Marie van Stramproij.

Kessenich

Op 22 februari 1579, een paar dagen voor de beeldenstorm, geeft Jacob Kanis volmacht aan Johannes Dijeben, dienaar van de heer van Kessenich, tegen Henrick Lamers van Stampraj (artikel over het geslacht Kanis in Gens Nostra 1972).

Op 5 januari 1656 worden door pastoor Peter Versiers in Kinrooij de huwelijksvoorwaarden opgesteld voor Jan Coenen van Stramproij en Catharina Nelis. Op 29 mei worden deze voorwaarden geregistreerd door de Schepenbank van Kessenich.

Op 5 februari 1734 trouwt in Kessenich een Maria van Stramproe met Dionisius Enghele.

Ledegem

Ledegem is een dorp in West-Vlaanderen en ligt tussen Roeselaere en Kortrijk.

Op 16 maart 1824 trouwt Guielmus Wulbers in deze plaats met Eugenia Francisca Desmet.

Guielmus wordt ca 1780 geboren in Stramproij als zoon van de landbouwer Guielmus Wulbers/Wilberts (overleden op 19 september 1791) en Joanna Heijldermans/Heijlmans (overleden op 4 januari 1808).

Guielmus was koopman van beroep en woonde in Brugge. Zijn bruid was tapster in Ledegem.

Vader Wilhelmus Wilbers trouwt op 6 februari 1770 te Hunsel met Joanna Heijldermans. Wilhelmus woonde in Stramproij en Joanna in Kessenich.

Leuven

In het Registre d' inscription van de Oude Universiteit van Leuven vond ik op 27 februari 1495 de

inschrijving van een Johannes Stamproij uit het bisdom Luik. Mogelijk was hij een telg uit het in hoofdstuk 2 besproken geslacht van Stramprade.

Ook studenten uit Weert studeerden in Leuven. In de periode tussen 1425 en 1500 vond ik liefst 21 inschrijvingen van studenten, die aangaven uit Weert te komen.

Sijsele/Oedelem

Ook Sijsele en Oedelem liggen in West-Vlaanderen, niet ver van Damme en de grens met Zeeuws-Vlaanderen.

In 1755 trouwt in Oedelem een Mathias Theunen met Anna Maria de Witte. Mathias was afkomstig van Stamproij en

wordt daar gedoopt op 8 september 1725 als zoon van Joanne Franciscus Theunen en Catharina Lemmen.

Op 7 februari 1757 wordt in Sijsele hun zoon Franciscus gedoopt. Mogelijk was Mathias schaapherder.

Strampart

In België komt de familienaam Strampart voor (zie ook de vondsten in Maastricht).

Al op 13 november 1363 wordt een Johannes Strampart vermeld in de archieven van het Begijnhof St.Truiden en in 1608 procedeert Tielman Strampart tegen de broers Thijs en Jan Kempeneer over het gebruik van akkerland onder Eisdan (Rijksarchief België, Archief Raad van Brabant).

In Tongeren vond ik in 1470 een Egidius Strampart en in 1607 een Joannes Strampaerts. Op 11 februari 1441 wordt een Egidius Strampart ingeschreven als burger van Maastricht.

Alhoewel de naam erg lijkt op Stamproij is er waarschijnlijk geen relatie met deze plaats.

Engeland

Richard Stramprode

Keizer Karel V publiceerde op 29 april 1550 in Brussel het Eeuwig Edict. Dit Edict plaatste op alle mogelijke overtredingen inzake ketterij de doodstraf en werd dan ook door de bevolking “het bloedplakkaat” genoemd.

De al langer bestaande vervolging van protestanten werd hierdoor versterkt en leidde tot een uittocht van vluchtelingen.

Ook in Engeland (met name Londen) leidde dat in de tweede helft van de 16e eeuw tot een zeer groot aantal vluchtelingen aan wie bescherming en steun werd geboden.

Op 29 oktober 1550 werden in één akte driehonderd en tachtig vluchtelingen genaturaliseerd tot Engelsman. Helaas is toendertijd niet geregistreerd, waar deze vluchtelingen vandaan kwamen, maar gezien hun namen kwamen zij uit Frankrijk en vooral ook uit de Nederlanden, inclusief het huidige België.

In 1893 verscheen in Engeland het boek *Letters of Denization and Acts of Naturalization for Aliens in England, 1509-1603*, uitgegeven door The Huguenot Society of London. Het boek bevat een overzicht van alle “letters of denizations” en “acts of naturalizations”, die in die periode zijn uitgegeven.

In dit boek ontdekte ik een Richard Stramprode, die op 29 oktober 1550 werd genaturaliseerd tot Engelsman. Hij was dus één van de driehonderd en tachtig vluchtelingen die op die dag werden genaturaliseerd.

Gezien zijn naam lijkt het zeer waarschijnlijk dat hij afkomstig was van Stamproij. De voornaam

Richard kwam in de Nederlanden weliswaar niet veel voor, maar wellicht heeft hij die in Londen aangenomen.

Richard wordt ook vermeld in the calendar of the Patent Rolls Preserved in the Public Record Office (uitgegeven in 1925) en wel in de periode 1572-1575. Helaas is dit register niet online beschikbaar en moeten wij dus raden welk patent hij heeft aangevraagd en toegewezen heeft gekregen.

Londen

De naam Stramroe/Strampro vond ik enkele malen vermeld in het doopboek van de Dutch Reformed Church in Londen.

De Dutch Reformed Church in Londen is de oudste Nederlandstalige protestantse gemeente ter wereld. Omstreeks 1570 vormden migranten uit de Lage Landen met ongeveer 5000 zielen de grootste groep vreemdelingen in de stad, die toen ongeveer 100.000 inwoners telde. Veelal waren het Nederlanders die aan de religieuze vervolging van Karel V probeerden te ontsnappen en ambachtslieden die uit economische motieven naar Londen trokken.

In deze kerk laat een Jan Strampro(e) vier kinderen dopen, t.w. Petrus op 17 juni 1593, Jacobus op 2 juni 1594, Daniel op 15 februari 1596 en Pieter op 8 januari 1598.

Op 29 juni 1606 trouwt in Londen een Jan Stamproe met Elisabeth Hill. Dit zou een tweede huwelijk geweest kunnen zijn.

Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat deze Jan Strampro afkomstig was van Stramproij. Hij was in ieder geval van Nederlandse afkomst, omdat hij zijn kinderen in de Dutch Reformed Church liet dopen.

Daarnaast vond ik in een register van "Aliens dwelling in the City and suburbs of London between 1509 and 1603" nog de vermelding van een John Stampro, met de toevoeging "Dutch".

In dit register staat ook Derick Stampro vermeld. Mogelijk is hij de Derick Stampro die op 20 november 1587 in Londen trouwt met Elisabeth Neale.

Tenslotte vond ik in het kerkregister van de Dutch Reformed Church nog het huwelijk op 10 januari 1585 van Jacob Hofmans, afkomstig van Weert, met Franchoise Libaert, afkomstig van Berg in Henegouwen.

Een bijzondere vondst was de doop op 13 juli 1690 van Hermannus, zoon van Johannes Stamproij en Helena Prospers. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

Andere vondsten in Engeland

In Engeland kwam in de 16e en 17e eeuw de naam Strampro/Stampro verder nog voor in o.a. de plaatsen Romford, Bedford, Exeter, Dunstable en Hertford.

In Romford (behorend tot Groot- Londen) laat een Jasper Strampro in 1582 en 1586 kinderen dopen. Een halve eeuw later laat een John Stampro in deze plaats twee kinderen dopen.

Vermoedelijk hebben deze "Strampro' s" geen relatie met Stramproij.

Verenigde Staten

In 1870 woonde in New York een George Stamroth. Hij was geboren in Frankrijk.

Ook in de staat Wisconsin kwam omstreeks 1900 de naam Stamroth voor.

Een relatie met Stramproij zal er niet geweest zijn. Vermoedelijk kwamen deze personen oorspronkelijk uit Duitsland.

Finland

In de periode 1750-1800 komt de familienaam Stamroth voor in de streek Vaasa. Ook hier zal er geen relatie zijn geweest met Stramproij.

Duitsland

De familienaam Stramraet en varianten kwam en komt voor in Noordrijn Westfalen en dan met name in de plaatsen Emmerich, Kevelaer en Xanten.

Ook net aan de andere kant van de Nederlandse grens, in Terborg, leefden in de 17e eeuw “van Strampaet's “. Op 20 september 1646 trouwt daar Hendrick Strampaet, zoon van Beernt Strampraet met Weppicke Schaap en op 9 april 1648 trouwt zijn zuster Stijne Stramproo in Terborg met Beernt Jansen.

Ook hier is er vermoedelijk geen relatie met Stramproij.

Hoofdstuk 15

Een baron uit Stramproij

Inleiding

Bij toeval ontdekte ik in het najaar van 2020 op internet de website www.ferriere.net, de website van de familie Ferriere-Siben uit Frankrijk. Op deze site wordt melding gemaakt van een Antoine Scha(e)cken, geboren omstreeks 1700 in Stramproij, die in 1728 in Frankrijk wordt verheven in de adelstand. Deze Antoine had twee neven, allebei geboren in Stramproij, die ook naar Frankrijk vertrekken en zich vestigen in Nancy.

Dit leek mij allemaal heel bijzonder, een migrant uit Stramproij, die het in Frankrijk tot baron “schopt”, en twee neven, die ook migreren naar Frankrijk. Zou dat verhaal wel kloppen?

Ik ben dan ook op zoek gegaan naar deze Antoine en zijn neven. Helaas was het door corona niet mogelijk om in Frankrijk zelf archief-onderzoek te doen, dus ik moest mij beperken tot datgene wat op internet te vinden was. De uitkomsten van mijn onderzoek waren verrassend, zoals u hieronder kunt lezen.

De familie Schaecken uit Stramproij

De familienaam Schaecken (ook geschreven als Schaeckens en Schacken) kwam in de streek rond Weert en Stramproij al in de eerste helft van de 17e eeuw vrij veel voor. In Nederweert vanaf 1600, in Thorn vanaf 1627, in Weert vanaf 1640, in Heel vanaf 1640 en in Haelen vanaf 1650.

De eerste vermelding in Stramproij is van 19 oktober 1677, wanneer Jacobus Sijben en Anna Schaecken hun dochter Helena laten dopen.

De bekende geschiedenis van de familie Scha(e)cken, die ik in dit hoofdstuk bespreek, begint in het jaar 1685. Op 25 februari van dat jaar trouwt in Stramproij een Petrus Jacobs met Helena/Aleijdis Achten. Getuigen bij het huwelijk waren Joannes Verdonck en Theodorus Ceunen.

Petrus wordt bij de doop van zijn kinderen vermeld met de namen Schaecken, Saecken en Schoeken.

Van Petrus en Helena zijn vijf kinderen bekend, die tussen 1686 en 1705 in de kerk van Stramproij worden gedoopt.

De oudste dochter Joanna of Anna wordt in Stramproij gedoopt op 4 februari 1686 en trouwt omstreeks 1715 met Jacob Sijben. Ook Jacob kwam uit Stramproij; hij wordt daar gedoopt op 22 februari 1690 als zoon van Wilhelmus Sijben en een vrouw met de naam Petronella. De huwelijksinschrijving van dit echtpaar heb ik niet kunnen vinden.

De twee zoons van Anna en Jacob vertrekken, wanneer zij volwassen zijn, naar Nancy, waar hun oom Antonius Schaecken, broer van hun moeder, al enige jaren woonachtig is.

Antonius Schaecken

Antonius wordt gedoopt op 17 januari 1701 in Stramproij als enige zoon van Petrus Schaecken en Helena Achten. Getuigen bij de doop waren Jacobus Crijsters en Maria Vrinssen.

Wanneer Antonius volwassen is vertrekt hij uit Stramproij en vestigt zich in Nancy in het hertogdom Lorraine (=Lotharingen). Daar noemt hij zich Antoine Schacken.

Vermoedelijk trok Antonius naar Nancy, omdat daar veel ontplooiingsmogelijkheden waren. Hertog Leopold I van Lorraine, die leefde van 1679 tot maart 1729, had in 1697 bij de Vrede van Rijswijk zijn vroegere eigendommen t.w. de hertogdommen van Lorraine en van Barr, weer teruggekregen. Hij wilde deze hertogdommen herbevolken en verder ontwikkelen, wat vele nieuwkomers aantrok, waaronder waarschijnlijk ook onze Antonius.

In het in 2005 verschenen boek “Les Lorrains et l'empire” van de hand van Alain Petiot wordt Antonius vermeld als “Marchand ordinaire de S.A.R.”. Hij was dus koopman/handelaar. De afkorting S.A.R. betekent Son Altesse Royale en is een eretitel.

De Vrede van Rijswijk van 20 september 1697 maakte een einde aan de Negenjarige oorlog tussen de Grote Alliantie bestaande uit het Heilige Roomse Rijk, Denemarken, Zweden, het Hertogdom Savoie, Spanje, Engeland en de Nederlandse republiek enerzijds en Frankrijk anderzijds. Bij deze vrede werd o.a. overeengekomen, dat Lodewijk XIV van Frankrijk de zelfstandigheid van het hertogdom Lotharingen zou respekteren. Lorraine had in de 17e eeuw veel te lijden gehad van ontvolking en economische tegenslag. Toen Leopold I in 1697 weer aan de macht kwam zette hij zich in voor het herstel van het bijna geruïneerde hertogdom. Zijn bijnaam was dan ook Leopold de Goede.

Antoine, zoals we hem verder zullen noemen, had zich blijkbaar zeer verdienstelijk gemaakt in dienst van hertog Leopold I, want op 15 december 1728 wordt hij door Leopold in de adelstand verheven en krijgt hij het recht om “de” voor zijn naam te zetten. Sindsdien gaat Antoine door het leven als “Antoine de Schacken, Baron du Saint Empire”.

De Lettre de Noblesse luidde als volgt:

“ Notre cher et aimé Antoine Schacken, lequel issu d'une honnête famille et s'étant des sa jeunesse appliqué respectueusement à notre service avec zèle et affection, tant dans nos états que dans les voyages qu' il a faits à ses frais, dans les pays étrangers pour notre service et avantage, s' étant toujours acquitté exactement avec probité et distinction de nos commissions à notre satisfaction et contentement en sorte que nous avons résolu de l'élever à l' Etat de Noblesse”.

Uit deze adelsbrief wordt duidelijk dat Antoine in dienst was van de hertog en voor hem “met ijver en toewijding” allerlei opdrachten in andere landen vervulde en dat hij zijn reizen voor de hertog uit eigen zak betaalde. Ook wordt nog vermeld dat hij uit een fatsoenlijke familie stamde en dat hij al op jeugdige leeftijd in dienst van de hertog trad.

Dat hij zijn reizen zelf bekostigde betekent dat Antoine al over enig vermogen beschikte en gezien zijn reizen naar andere landen sprak hij ook zijn talen. Welke opdrachten hij voor de hertog vervulde heb ik niet kunnen ontdekken; hiervoor is verder archiefonderzoek nodig.

In een akte van het jaar 1740 bevestigt keizer Karel VII van Habsburg deze verheffing in de adelstand en op 6 augustus 1766 worden de brief van de hertog en de akte van keizer Karel VII in Nancy geregistreerd bij de Chambre de Comptes (Rekenkamer) van Lorraine.

Deze registratie ging vergezeld van een inventarisatie van de bezittingen van Antoine. Uit deze inventarisatie blijkt dat dat Antoine naast kontant geld, effecten, vorderingen op anderen, voorraden wijn, koetsen etc., veel bezittingen in de buurt van Nancy en Lunéville had. Zo was hij de eigenaar van het kasteel Lenclos bij Lunéville en van een landgoed met woning in Réméréville en bezat hij meerdere huizen, boerderijen en landerijen in plaatsjes als Pomeij, Neuridenoneij en Custines. Alleen al de waarde van de huizen en landerijen werd getaxeerd op 321.750 livres (=ponden), een voor die tijd zeer groot vermogen.

Antoine noemde zich Baron du Saint Empire, een titel die hij mocht gebruiken in het gehele keizerrijk en die hem door de keizer was geschonken.

Baron du Saint Empire is een titel, die kon worden verleend door een keizer van het Duitse Rijk. Behalve Baron bestonden ook de titels Prince, Comte en Chevalier. In duitssprekende landen bestonden de titels Reichfürst, Reichsgraf, Reichsfreiherr en Reichsritter. Achter de titel volgde de vermelding “du Saint Empire” om aan te geven dat de titel was verleend door de keizer en om het verschil aan te geven met de gewone adel. Aan de titel waren bepaalde rechten verbonden en hij

vererfde tot en met de vierde generatie. In 1806, tijdens het Napoleontische keizerrijk, werden de titels opgeheven.

Behalve Baron du Saint Empire wordt Antoine ook vermeld als “ecuijer”, wat zoveel betekent als opperstalmeester, schildknaap of ritmeester. In Vandouvre, een plaats in de directe omgeving van Nancy, was hij Haut Justicier (rechtshandhaver).

Vanaf 1740 bezit de familie een wapen. Het wapenschild is horizontaal doorsneden; in de bovenste helft twee sterren in hemelsblauw en zes goudstralen en in de onderste helft twee leeuwenbekken.

Zoals gezegd was Antoine een zeer vermogend man. Het is bij mijn onderzoek niet duidelijk geworden hoe hij zijn vermogen heeft verkregen.

In 1738 koopt hij het kasteel de Lenclos, gelegen in de omgeving van Luneville. Vanaf die tijd noemt hij zich “Seigneur du fief de Réméréville, Hoëville en Hincourt et autre lieux”. Réméréville en Hoëville zijn twee kleine, dicht bij elkaar gelegen plaatsjes, ongeveer 17 km. ten zuid-oosten van Nancy en 17 km. ten noordoosten van Luneville.

Zijn kinderen erven goed, want zij worden later vermeld als rentenier.

Luneville is een gemeente in het departement Meurthe-et-Moselle en telt nu, in 2021, ongeveer 20.000 inwoners. De plaats is vooral bekend door het Chateau de Luneville, een paleis dat sinds de dertiende eeuw toebehoorde aan de hertogen van Lorraine. Hertog Leopold I liet het kasteel tussen 1703 en 1723 herbouwen naar de bouwplannen van het kasteel van Versailles. De laatste hertog van Lorraine, Stanislaus Leszczyński, stierf er in 1766 aan verwondingen die hij had opgelopen bij een brand in zijn kamer.

Antoine trouwt op 8 mei 1742 in Pompey, een plaats 17 km ten noorden van Nancy, met Marie Claude de France, dochter van Gaspard Francois de France en Anna Charles. Alhoewel Antoine ten tijde van zijn huwelijk al 40 jaar oud is worden er 14 kinderen geboren, waaronder twee zoons die trouwen en nageslacht krijgen.

Ook de schoonvader van Antoine, Gaspard Francois de France, werd door hertog Leopold I verheven in de adelstand en wel met een brief van 10 september 1725. Deze verheffing geschiedde vanwege zijn grote verdiensten als advocaat voor het hof van Leopold.

De oudste zoon van Antoine en Marie Claude wordt gedoopt op 30 januari 1743 in Nancy en overlijdt in 1819. Hij

krijgt de namen Gaspard Francois en wordt hiermee vernoemd naar de vader van moederszijde.

Deze Gaspard Francois was grondbezitter en rentenier en trouwt op 7 december 1768 te Xirocourt met Anne Marie Therese Ducraze. Uit dit huwelijk worden vijf dochters geboren.

De jongste zoon Guillaume wordt gedoopt op 7 juli 1748 in Réméréville en overlijdt op 29 maart 1833 in Nancy. Hij was advocaat en rentenier en trouwt op 1e op 23 augustus 1770 in Nancy met Reine Catherine Houard en 2e op 21 april 1789 in Nancy met Anne Colette Henry. Uit deze huwelijken worden zeven kinderen geboren, waaronder vier zoons.

Mogelijk leven er nu, in het jaar 2021, in Frankrijk nog nakomelingen van Antoine.

In de periode 1980-1982 was een Baron Lucien Marie Charles de Schacken president van de Chambre Honorair van het Hof van Beroep in Aix-en-Provence.

Op 4 november 1915 trouwt in Amsterdam Marie Alexandre René de Schacken, geboren in 1870 te Nancy, met Jeanne Bruel. Hij stond bekend als een avonturier en was in Amsterdam, waar hij woonde van 1915 tot einde 1917, hoofdredacteur van het orgaan van de Anti-Bolsjewistische Bond.

De broers Willem en Petrus Sijben

Anna, de oudere zuster van Antoine, trouwt ca 1715 met Jacobus Sijben, gedoopt op 22 februari 1690 te Stramproij als zoon van Wilhelmus Sijben en een vrouw met de naam Petronella.

Het echtpaar laat in Stramproij drie kinderen dopen, waaronder zoon Willem op 1 maart 1717 en zoon Petrus op

2 november 1719.

Omstreeks 1740, wanneer de jongens volwassen zijn, vertrekken ze naar Nancy, waarschijnlijk met hulp van hun daar

wonende, vermogende oom Antoine.

In Nancy gaan ze werken als koopman en noemen ze zich Guillaume en Pierre, terwijl hun achternaam verandert in Siben.

Guillaume trouwt op 11 februari 1749 in Nancy met de 12 jaar jongere Barbe Munier, gedoopt op 27 augustus 1729 in Nancy als dochter van Joseph Munier en Sebastienne Droncourt. Van het echtpaar zijn drie kinderen bekend, waaronder een zoon Jean Francois die op 13 juni 1761 in Nancy wordt gedoopt.

Guillaume wordt op 27 september 1788 in Nancy begraven.

Pierre trouwt op 20 februari 1753 te Nancy met Marie Anna Lalance, een jonge vrouw uit Metz, die daar op 18 augustus 1731 wordt gedoopt als dochter van Joseph Lalance en Marie Anne Mary. Uit dit huwelijk worden zeven kinderen geboren, waaronder twee zoons. Pierre wordt op 4 november 1766 in Nancy begraven.

Zijn nakomelingen leven nog steeds in Frankrijk.

Zie bijlage 7 voor een korte genealogie van het geslacht Schaecken/Sijben.

Hoofdstuk 16

De Duitse schapers

Inleiding

De Duitse schapers, ook wel schepers of herders genoemd, waren schaapherders, die in de 18e en begin 19e eeuw vanuit Limburg en Noord-Brabant naar Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen trokken om daar een nieuw leven te beginnen.

Ook een aantal inwoners van Stramproij verlieten hun geboorteplaats om ver weg, in een onbekend land, hun brood te verdienen als schaapherder.

Via onderzoek in de Trouwboeken van West- en Zeeuws-Vlaanderen en enkele Volkstellingen, die digitaal beschikbaar waren, vond ik veertien herders, die afkomstig waren uit Stramproij. Lang niet alle Trouwboeken zijn gedigitaliseerd en via Internet beschikbaar, dus waarschijnlijk zijn er nog vele anderen geweest.

In dit hoofdstuk meer over deze bijzondere vorm van migratie en de schaapherders uit Stramproij.

Schaapherders uit Limburg

Een bijzondere vorm van migratie was de trekarbeid van schaapherders uit het Limburgs-Brabants grensgebied die sinds het begin van de 18e eeuw werk zochten in Oost- en West-Vlaanderen en het aangrenzende Zeeuws-Vlaanderen.

Wanneer die trek precies is begonnen is niet duidelijk. Al vroeg in de 17e eeuw komen we de eerste schaapherders in Vlaanderen tegen. Zo was er een Jan Melsens, geboren in Maastricht, die in 1606 als schaapherder in Hazelbeke werkzaam was.

Met name het Waasland, de streek in het noordoosten van de huidige provincie Oost-Vlaanderen, globaal tussen Gent en Antwerpen, had een tijdlang een grote aantrekkingskracht. Hoofdmiddel van bestaan in deze streek was en is de landbouw en veeteelt. Veel schaapherders uit Limburg trokken naar dit gebied om bij de boeren in dienst te treden. Niet zelden sloeg zo'n herder een Vlaamse boerendochter aan de haak, waarna hij zich blijvend vestigde in zijn nieuwe vaderland.

Zo is de bekende Belgische politicus en oud-premier Leo Tindemans een nazaat van de uit Nederweert afkomstige schaapherder Cornelis Tintemans, die zich in 1790 vestigde in Beveren.

Vanaf ongeveer het jaar 1800 verplaatst de belangstelling van migrerende schaapherders zich naar het West-Vlaamse en Zeeuws-Vlaamse kustgebied, met name de omgeving van Oostende, Knokke en Westkapelle.

Bij de migratie van schaapherders moet het om honderden personen zijn gegaan. Lei Coolen schrijft in zijn artikel

“Duytsche schaapers uit Boegel en Leytishuis”, dat hij in het kader van zijn familie-onderzoek in Vlaanderen meer dan 500 schaapherders uit Limburg en Brabant heeft gevonden, die tussen 1700 en 1850 in Vlaanderen werkzaam waren.

Een aantal van deze trekwerkers zal na een kort verblijf weer zijn teruggekeerd naar hun geboortestreek. Anderen bleven in hun nieuwe woonplaats, vaak omdat zij een vrouw vonden, trouwden en een gezin stichtten.

Uit onderzoek blijkt dat er vanaf de tweede helft van de 18e eeuw tot het begin van de 19e eeuw meer dan 150 schapers uit Nederlands Limburg naar West- en Zeeuws-Vlaanderen trokken. Veel van hen kwamen uit de omgeving van Weert en Nederweert, en dus ook uit Stramproij.

Bij de Volkstelling van 1814 bleken er in de westhoek van West-Vlaanderen 44 inwoners te zijn, die

oorspronkelijk uit Midden-Limburg kwamen. Bij dezelfde volkstelling werden in Knokke vijf herders geteld, waarvan er vier uit Midden-Limburg kwamen.

Hoe ontstond deze migratie ?

In de loop van de 18e eeuw ontstond er in de Kempen door overbegrazing en steeds meer afnemende woeste gronden een overcapaciteit aan schapen, en dus ook aan herders. Er was in het gebied een achterblijvende (huis)nijverheid en in verhouding waren er veel landbouw- en veeteeltbedrijfjes van beperkte omvang en op arme grond, zodat er voor de werkloos rakende schaapherders weinig ander werk te vinden was. Daarnaast nam in de loop van de 18e eeuw de werkgelegenheid in de lakenindustrie af.

We kunnen de Kempen en met name Midden-Limburg, in de 18e eeuw dan ook een afstotingsgebied noemen, d.w.z. er was een gebrek aan werk, waardoor vele, vooral jongere schaapherders, uit de streek wegtrokken om elders werk te zoeken.

En wat is dan logischer om dat werk te zoeken in gebieden waar herderskwaliteiten nodig zijn, zoals in Vlaanderen.

In Vlaanderen werden vanaf het midden van de 18e eeuw grote poldergebieden ontgonnen en daar ontstonden welvarende schapenboerderijen, waar herders, vaak op kontraktbasis, in dienst waren. Er ontstond een groot tekort aan geschikte herders en de Limburgse herders waren gewild vanwege hun vakmanschap, kennis van de natuur en het weer, en kennis van schapen en ziektes.

En zoals zo vaak, als er één vertrokken is en succesvol is met het vinden van werk, dan volgen er meer. Een goed voorbeeld leidt tot navolging.

Waar komt de naam Duitse schapers vandaan?

Veel schapers kwamen dus uit Midden-Limburg. Zij werkten in Vlaanderen op zogenaamde “schaapshofsteden”.

De grote aantallen vreemdelingen vielen in de Vlaamse dorpen natuurlijk wel op. Ze kwamen van ver weg, spraken een andere taal, die wel Duits leek, kleedden zich afwijkend en gedroegen zich vaak ook anders.

Voor de bevolking waren ze allemaal herders die uit Duitsland afkomstig waren, vanwege het Limburgse dialect dat ze spraken. Dit dialect werd door de Vlamingen niet verstaan en aangezien het leek op het Nederduitse dialect ging men ervan uit dat ze uit Duitsland kwamen en werden ze daarom “Duitse schapers” genoemd.

Er bestaan in Vlaanderen tientallen volksverhalen over de Duitse schapers, maar ook liedjes, monumentjes, poppen in optochten en zelfs een reus, die Peerke den Herder wordt genoemd. In de Vlaamse Volksverhalenbank kwam ik dertien maal een verhaal over een Duitse schaper tegen. Een oude boer uit Snaaskerke vertelde jaren geleden: “Er waren hier vroeger in de streek veel Duitse schapers. Ik heb altijd horen vertellen dat zij elke zaterdagavond naar Duitsland gingen, door de lucht, en in tien minuten waren ze daar. Dat was om zich te verschonen en al, een vers hemd halen”.

Deze manier van reizen, meestal per bok of geit, komt steeds weer terug in de verhalen.

Ook was het heel onverstandig om een Duitse schaper slecht te behandelen, te plagen of voor de gek te houden, want ze konden toveren en dan zat je ineens onder de luizen of er kwam een ratten- of kraaienplaag. Of ze lieten plagende meisjes onophoudelijk dansen op de muziek van hun fluitjes. In de verhalen komt ook steeds weer ter sprake dat de Duitse schapers toverboekjes en bijbels hadden, die ze snel verstoppen als er iemand aankwam. Ze zouden protestant zijn, maar dat lijkt fantasie, want zij waren trouwe bezoekers van de katholieke kerk.

Schaapherders uit Stramproij

Stalhille

Stalhille ligt ten noorden van het kanaal Brugge-Oostende, ongeveer 15 kilometer ten oosten van Oostende.

In deze plaats trouwt op 19 juni 1817 de schaapherder Theodore Lenaerts met Josephine Genevieve Houtekier.

In Stalhille werkte ook zijn jongere broer Jean als schaapherder.

Over beide broers verder meer.

Eede

Eede is een dorp en voormalige gemeente in de provincie Zeeland, gelegen in het westelijk deel van Zeeuws-Vlaanderen en nu behorend tot de gemeente Sluis. Het dorp ligt aan de grens met België.

Op 31 mei 1809 trouwt hier Jean Arits, herder, 34 jaar oud en geboren in Stramproij, met Caroline Barbe de Backer, een jonge vrouw uit deze plaats.

Jean overlijdt op 25 november 1850 in Heille; in het overlijdensregister staat hij dan nog steeds vermeld als schaapherder.

Jean wordt met de naam Jan gedoopt op 19 maart 1775 in Stramproij als zoon van Petrus Arits en Anna van Ummissen.

Jean had een zoon Pieter Johannes, gedoopt op 30 maart 1810 in Eede, die evenals zijn vader schaapherder was. Hij trouwt op 27 november 1839 in Heille met Philippina Jacoba Martens.

Pieter Johannes overlijdt op 1 februari 1846 in Heille en laat twee dochters na.

Ook de enige broer van Jean, Thomas Arits, vertrekt naar Vlaanderen om daar zijn brood te verdienen als schaapherder. Over hem verder meer (Middelburg).

Halle

Halle ligt in de provincie Vlaams Brabant, ca 20 kilometer ten zuiden van Brussel.

Op 18 juli 1825 trouwt hier de schaapherder Petrus Jacobus Beelen, geboren op 27 maart 1796 in Stramproij als zoon van Petrus Beelen en Jacomina Arits, met Anna Maria Borremans, een jonge vrouw uit Halle. In de trouwakte staat vermeld dat de moeder van de bruidegom, Jacomina Arits, kroeghoudster in Stramproij was.

Petrus Beelen en Jacomina Arits trouwen te Stramproij op 30 september 1782.

Knokke

Blijkens de volkstelling van het jaar 1815 had Knokke twee inwoners, die geboren waren in Stramproij. Het waren Jan Matthijs Deckers en Gerardus Lenaerts. Beiden werkten eerst als schaapherder bij een "Knokkense" boer, maar trouwden na enige jaren een vrouw uit die plaats en vestigden zich daar definitief.

Zij komen verder ter sprake.

Lokeren

Lokeren ligt in de provincie Oost-Vlaanderen en behoort tot het Waasland, ook wel Land van Waas genoemd.

In het jaar 1805 vindt in deze plaats een volkstelling plaats. Onder de bevolking van Lokeren bevonden zich enkele tientallen herders, waarvan er vier afkomstig waren van Stramproij. Het waren:

Pieter Aldermans, 21 jaar oud, die sinds enkele maanden in Lokeren woont.

Matthijs Janssens, 24 jaar oud, die sinds twee jaar in Lokeren woont. Hij was in dienst van de landman Louis van Damme.

Martin Hendrickx, 33 jaar oud, die sinds drie jaar in Lokeren woont. Hij was in dienst van de landman Bernard Celie.

Willem van Helshout, leeftijd onbekend, die al 30 jaar in Lokeren woont. Hij was in dienst van de landman Jean Francois Verheuzel.

Onder de inwoners van Lokeren in 1805 bevond zich ook nog een zestal herders, die afkomstig waren uit de buurt van Stramproij. Het waren Hubert Harens uit Grathem, Mattheus Brouns en Guillaume Krijsthijs uit Neeritter, Henrij Saets uit Weert, Jean Alofs uit Nederweert en Francois Colle uit Wessem.

Middelburg

Middelburg is een dorp in Oost-Vlaanderen, vlakbij de grens met Nederland gelegen.

Volgens de Volkstelling van 1796 woonden er in het dorp drie schaapherders, die afkomstig waren van Stramproij.

Het waren de 23-jarige Jan Matthijs Deckers, die verder ter sprake komt, de 26-jarige Martin Verheije en de 32-jarige Thomas Arits. De laatste was een broer van de bovenvermelde Jean Arits, die schaapherder in Eede was.

Thomas wordt in Stramproij gedoopt op 23 februari 1765 als zoon van Petrus Arits en Anna van Ummissen. Omstreeks 1800 trouwt hij in Middelburg met Joanna Dececker.

Ossensisse

Ossensisse ligt in Zeeuws-Vlaanderen, niet ver verwijderd van Hulst en Terneuzen.

Hier trouwt op 10 juni 1836 Waltherus Steevens, geboren in Weert, met Anna Catherina Roeland, een jonge vrouw uit deze plaats.

Ten tijde van zijn huwelijk woonde Waltherus in het nabijgelegen Hontensisse en was hij pakjesdrager van beroep. Omstreeks 1820 trekt hij weg uit Weert om in Zeeuws-Vlaanderen te gaan werken als schaapherder.

Waltherus wordt gedoopt op 20 november 1795 in Weert als zoon van Petrus Steevens en Helena Houben. Hij had "Stramproijsche wortels", want zijn grootvader Joannes Stevens was afkomstig uit Stramproij.

St. Janssteen

St. Janssteen ligt in Zeeuws-Vlaanderen tussen Terneuzen en Gent en maakt onderdeel uit van de gemeente Hulst.

Hier trouwt op 15 juli 1824 de in Stramproij geboren schaapherder Pieter Joannes Gielen met Delphina de Kezel, een jonge vrouw uit St. Janssteen.

Pieter Joannes wordt in Stramproij gedoopt op 30 juni 1796 als zoon van Godefridus Gielen en Joanna Caris.

Schaapherders uit de familie Deckers

In Stramproij leeft in de tweede helft van de 18e eeuw een Peter Deckers, die daar op 22 januari 1753 trouwt met Geertruida Bruijnen. Geertruida wordt in Stramproij gedoopt op 27 maart 1733 als dochter van Wilhelmus Bruijnen en Maria van Roij. De doop van Peter heb ik in Stramproij niet

kunnen vinden; mogelijk was hij een zoon van Petrus Deckers en Maria Verstappen. Peter was landbouwer en gedurende enkele jaren vertegenwoordigde hij Stramproij als schepen in de Schepenbank van

Thorn. Hij overlijdt op 2 januari 1797.

Het echtpaar krijgt twaalf kinderen, waarvan er vier op jonge leeftijd overlijden. In leven blijven vier zoons, waarvan er maar één de vader op de boerderij kan opvolgen. Dit wordt de jongste zoon, Leonardus, die op 29 januari 1821 in Stramproij trouwt met Maria Smeets. Later is hij in Stramproij herbergier en van 1825 tot 1831 is hij burgemeester.

De andere drie zoons trekken weg uit Stramproij om hun geluk elders te zoeken. We komen ze weer tegen in Westkapelle, in Zeeuws-Vlaanderen.

De oudste broer, Hendricus, gedoopt op 19 februari 1760, trouwt met de weduwe Maria Backaert. Het echtpaar woont in 1814 in Westkapelle. Van hem heb ik verder niets kunnen vinden; waarschijnlijk was hij evenals zijn beide broers schaapherder.

Willem, de tweede broer, gedoopt op 2 juli 1769, vinden we terug in Heille, een plaatsje in Zeeuws-Vlaanderen, vlakbij Sluis. Hij werkt daar als schaapherder en trouwt op 18 oktober 1800 met Anna Maria Bosseur, een jonge vrouw uit Damme in België. Getuige bij het huwelijk was zijn broer Jan Matthijs Deckers. Anna Maria was ten tijde van haar

huwelijk al 48 jaar oud; er kwamen dan ook geen kinderen.

Willem “boert” goed in Zeeuws-Vlaanderen. In 1832 bezit hij meerdere stukken grond in Heille en omgeving en in de jaren tot 1848 is hij zelfs burgemeester van deze plaats.

Anna Maria Bosseur overlijdt op 25 april 1838, waarna Willem op 23 januari 1839 op 69-jarige leeftijd in Heille hertrouwt met de bijna veertig jaar jongere Maria Theresia van de Moere.

Hij overlijdt op 20 juli 1848 in Heille.

De derde broer, Jan Matthijs, wordt gedoopt op 6 augustus 1773 in Stramproij. Voor de eerste keer komen we hem tegen in Middelburg in Oost-Vlaanderen, waar hij werkt als schaapherder (bron: Volkstelling 1796). Daarna vertrekt hij naar West-Vlaanderen, de streek rond Knokke en Westkapelle en vindt daar weer werk als schaapherder in de Zwinstreek.

De Zwinstreek is de streek in het noorden van West-Vlaanderen en het westen van Zeeuws-Vlaanderen. Het gebied dankt haar naam aan een stelsel van geulen, waarlangs in de middeleeuwen zeeschepen tot in de Vlaamse havens konden komen. In de 18e eeuw werd, om te voorzien in de behoeften van de groeiende bevolking, het Zwingebied verder ingepolderd. Schapen werden ingezet om de pas bedijkte schorren te begrazen, waarbij ze ook de grond bemestten met hun uitwerpselen. Vooral aan het eind van de 18e eeuw vonden veel schaapherders hier werk.

Ook Jan Matthijs vindt in Zeeuws-Vlaanderen zijn liefde. Op 10 januari 1804 trouwt hij in Westkapelle met Cecilia van Zandweghe. Na haar overlijden in 1821 hertrouwt hij in 1831 in Knokke met Emiliana Albertina Hemschote.

Uit het eerste huwelijk worden zeven kinderen geboren, waarvan vijf zoons. Twee zoons, die allebei timmerman en aannemer worden, trouwen en krijgen kinderen.

Wellicht dat er nu nog in Westkapelle of omgeving nazaten wonen van deze schaper uit Stramproij.

Overigens komt de naam Deckers al in de 17e eeuw in Vlaanderen voor. Zo waren er “Deckers” in Damme (1641), Moerkerke (1656), Kuurne (1662) en Harelbeke (1692). Waarschijnlijk waren dit nazaten van een Duitse schaper.

Schaapherders uit de familie Lenaerts

In Stramproij trouwt op 1 juli 1764 een Petrus Lenaerts met Gertrudis Brouns.

Het echtpaar krijgt twee zoons, waarvan de jongste zoon Gerardus, gedoopt op 23 november 1769, naar Vlaanderen vertrekt om daar te gaan werken als schaapherder. Volgens de Volkstelling van 1815 was hij in dat jaar woonachtig in Knokke.

Een andere Petrus Lenaerts trouwt op 30 augustus 1775 in Stramproij met Joanna Rietens.

Petrus overlijdt in Stramproij op 20 februari 1804 en Joanna op 27 april 1807.

Dit echtpaar krijgt negen kinderen, waarvan zes zoons. De tweede zoon, Joannes of Jean wordt in Stramproij gedoopt op 2 augustus 1780. Hij vertrekt rond 1800 naar Vlaanderen, waar hij gaat werken als schaapherder. In Stalhille trouwt hij met Maria Jacqueline Faessens en overlijdt daar op 18 augustus 1815. In Stalhille worden vijf kinderen geboren.

Zijn jongere broer Theodorus, gedoopt op 20 november 1789, volgt hem later naar Vlaanderen, waar ook hij gaat werken als schaapherder. Theodorus trouwt op 19 juni 1817 in Stalhille met Josephine Genevieve Houtekier. Vlak daarna, op 10 oktober 1817 wordt hun dochter Rosalie geboren.

Literatuur

J.Lucassen: Naar de kusten der Noordzee, 1984.

Lei Coolen: Duytsche schaapers uit Boegel en Leijtishuis, in de Vlaamse stam, 2011.

P.Verheijen: Immigratie van schaapherders uit Nederlands-Limburg en Noord-Brabant in het Waasland, 1997.

Y.Lammerant: Duitse schapers van rond de Poldertorens, in Rond de Poldertoren, 1988.

Karel M. de Lille: Duitse schapers in West-Vlaanderen, 2000.

Alfons W.J.Bruekers: Teuten, schepers en blekers of Nederweeter reislust op het einde van de 18e eeuw, 1985.

De verloren zonen van Limburg, in Tijdschrift voor Genealogen, 1980.

www.Polderblues.be

Luc de Bakker: Volkstelling Lokeren, 1805.

Hoofdstuk 17

De familie Stramrood, nakomelingen van een migrant uit Stramproij

Inleiding

Ik sluit dit boek af met een kort hoofdstuk over mijn eigen familie, de familie Stramrood, nakomelingen van een migrant uit Stramproij. Het onderzoek naar de geschiedenis van mijn familie voerde mij terug naar Stramproij, een plaats die mij daarvoor onbekend was.

In dit hoofdstuk schrijf ik in het kort over mijn oudst bekende voorvader, die omstreeks 1580 uit Stramproij wegtrok en aan wie wij onze mooie naam te danken hebben.

Veel meer over de familie Stramrood kunt u lezen in mijn boek “Veertien generaties Stramrood, van 1580 tot 2015” (ISBN 978907745651) uitgegeven in 2015 door Woody Design in Veenendaal.

De oudst bekende voorvader

Omstreeks het jaar 1580 vestigt een (An)tonis Meeusz zich in Utrecht. Hij was linnenwever van beroep en wordt op 20 juli 1580 ingeschreven als burger van Utrecht. Dank zij deze inschrijving weten we dat hij afkomstig was uit de Kempen. Mogelijk was hij een zoon van Bartholomeus Petersz van Kempen, die ook linnenwever was en in 1573 in Utrecht werd ingeschreven als burger. In de archieven vinden we Tonis ook vermeld als Teunis Meesen Christoffel en Tonis Batholomeusz.

Zeer waarschijnlijk was Tonis afkomstig van Stramproij, zoals verder zal worden toegelicht. Hij zal daar omstreeks 1555 geboren zijn als zoon van een Meeus/Bartolomeus.

Tonis Meeusz trouwt tussen 1582 en 1585 in Utrecht met de weduwe Hendrickgen Tonisdochter. Hendrickgen trouwde eerder omstreeks 1575 in Utrecht met Peter Crachten. Ook Peter was linnenwever van beroep en afkomstig uit de Kempen. Hij wordt in 1580 ingeschreven als burger van Utrecht, maar overlijdt snel daarna.

Hendrickgen was waarschijnlijk afkomstig van Heumen (bij Nijmegen), want in een notariële acte uit 1595 wordt zij vermeld als “van Heumen”.

Tonis en Hendrickgen woonden in Utrecht o.a. in een huis aan de noordzijde van de Koestraat. Het huis, gelegen vlak bij de toenmalige Catharijnepoort, droeg de naam “Santwagen” en had een stalling voor paarden. Wellicht heeft Tonis in de loop der jaren het beroep van linnenwever verwisseld voor dat van stalhouder of vervoerder.

Van geboorte zal Tonis katholiek geweest zijn, maar op latere leeftijd, namelijk op 2 april 1640, doet hij belijdenis, waarna hij wordt ingeschreven als lidmaat van de Nederduits Gereformeerde Kerk in Utrecht. Zijn schoonzoon Lenart van Wassenberg was getuige.

Twee jaar later overlijdt Tonis in het Gasthuis bij de Craen (toen een soort oudemannenhuis) en wordt hij op 1 mei 1642 begraven in de Jacobikerk.

Op 7 oktober 1594 doet Tonis via een acte van renunciatie afstand van een erfdeel uit de boedel van Jacob Sebastiaensz van Kempen en Stephanie Willemsdr. Ook deze Jacob was linnenwever en afkomstig uit de Kempen. Het is niet duidelijk of er een familierelatie bestond tussen Tonis en dit echtpaar. Mogelijk waren ook zij afkomstig uit Stramproij.

Van Tonis en Hendrickgen zijn vijf kinderen bekend, die zich als zij volwassen zijn allemaal “van Kempen” noemen.

De tweede dochter wordt omstreeks 1590 in Utrecht geboren en krijgt de naam Steffenia.

Achternamen, zoals wij die nu kennen, ontstaan pas in de 16e en 17e eeuw, en dan voornamelijk in de grotere steden. Daarvoor was het de gewoonte een kind aan te duiden met de naam van zijn vader. Een jongen met de naam Peter en een vader met de naam Jan werd dan Peter Janszoon/Jansz/Jansen genoemd. Men noemt dit een patroniem.

Aan het eind van de 16e en begin van de 17e eeuw groeit de bevolking sterk en er ontstaat dan vooral in de grotere steden het probleem dat er meerdere personen zijn met dezelfde naam en dit kon leiden tot verwarring.

Zo waren er in Utrecht omstreeks 1630 zeker twintig inwoners met de naam Peter Jansz.

Er ontstond dan ook de behoefte aan een nadere aanduiding, een toenaam om een persoon van andere naamgenoten te

kunnen onderscheiden. Gekozen werd vaak voor een naam die verwees naar de plaats van herkomst (bijv. Stramproij), een beroep (bijv. bakker) of een bepaalde plek (bijv. van de Put of van der Sluis). Tot ca 1813 was een vaste achternaam niet verplicht, men kon zonder problemen wisselen van naam. Pas met de invoering van de Burgerlijke Stand in 1811-1813 werd een vaste achternaam verplicht.

Dochter Steffenia

Uit het huwelijk van Tonis en Hendrickgen worden dus vijf kinderen geboren, één zoon en vier dochters.

De tweede dochter, geboren omstreeks 1590, krijgt de naam Steffenia en is mijn “voormoeder”.

Wellicht is zij vernoemd naar de hiervoor vermelde Stephanie Willemsdr.

In Utrecht leert Steffenia de in Utrecht geboren leidekker Peter Jansz kennen, met wie zij op 21 december 1617 in de Geertekerk in het huwelijk treedt. Peter was weduwnaar en trouwde eerder op 31 maart 1603 in Utrecht met Stijntge Jans, een jonge vrouw uit Wesel.

Vanaf 1626 woont het echtpaar in Utrecht in de Catharijnestraat (nu Wijk C).

Peter en Steffenia laten in Utrecht zeven kinderen dopen, waarvan er vijf op jonge leeftijd overlijden aan de in die tijd regelmatig de kop opstekende ziekte de pest. Ook vader Peter wordt niet oud; hij overlijdt aan de pest, wordt op 9 april 1627 in de Magdalenakerk begraven en laat een weduwe met vier kleine kinderen na. Ook twee van deze kleine kinderen komen in november van dat jaar te overlijden aan de pest.

Het jaar 1627 was voor het gezin een rampjaar.

Bijna twee jaar later, op 30 februari 1629, hertrouwt Steffenia in de Geertekerk in Utrecht met Tonis Jansz, een jongeman uit Vianen.

Ook Steffenia komt te overlijden aan de pest en wordt op 17 oktober 1636 begraven in de Jacobikerk. Snel daarna, op 23 april 1637, hertrouwt weduwnaar Tonis (nu vermeld als Tonis Kent) en vertrekt met zijn nieuwe vrouw naar Vleuten om daar zijn brood te verdienen als herbergier.

De twee nog jonge kinderen van Steffenia, de 15-jarige Jan en de 12-jarige Teunis, gaan niet met hun stiefvader mee, maar worden door de grootouders in huis opgenomen en verder door hen opgevoed. Als zij volwassen zijn noemen zij zich “van Stramproij”, ongetwijfeld een verwijzing naar de plaats van herkomst van hun grootvader.

Anthonij Dircksz Stamproij

Hendrickgen Teunis, een jongere zuster van Steffenia, trouwt met de Engelsman Dirck Jansz/Smitsius. Deze Dirck was hoedenmaker van beroep. Mogelijk verdiende hij niet veel en had

hij een bijbaan nodig, want in de archieven wordt hij ook vermeld als “blaser van de Buurkerk” (= orgeltrapper).

Op 21 november 1630 wordt in de Buurkerk in Utrecht hun zoon Anthonij (vernoemd naar zijn grootvader Tonis Meeus) gedoopt.

Deze Anthonij noemt zich tijdens zijn leven afwisselend Anthonij Dircksz, Anthonij Smitsius en Anthonij Stamproij. Deze laatste naam zal hij niet verzonnen hebben, maar verwijst vrijwel zeker naar de geboorteplaats van zijn grootvader Tonis Meeusz, naar wie hij werd vernoemd.

Anthonij trouwt op 23 september 1656 in de Jacobikerk in Utrecht met Francijntje Gitton, dochter van Martijn Gitton en Antonetta Cottijn. Van hun vijf kinderen blijft alleen dochter Johanna in leven. Zij trouwt als Johanna Smitsius in oktober 1687 in Zoelmond met de predikant Wilhelmus Isaacus Nethenus.

Jan Petersz van Stramproij

De twee broertjes Jan en Teunis, kinderen van Peter Jansz en Steffenia, worden dus omstreeks 1637 als wezen door hun grootouders in huis genomen en noemen zich later, als ze volwassen zijn, “van Stramproij”.

Teunis trouwt in 1660 in Utrecht met Luitje Tijmens, maar overlijdt enkele jaren later zonder kinderen na te laten.

Jan, de oudste zoon, blijft in leven, trouwt op 9 mei 1647 in Utrecht met Aeltjen Aerts van Gelenbeeck en zorgt er voor dat er nu, in het jaar 2021, nog 190 nakomelingen leven, allemaal geboren als “Stramrood”.

Een naam, waar we allemaal trots op zijn.

In bijlage 8 vindt u mijn stamreeks.

Bijlagen

Bijlage 1 Muntmeesters van Gelderland (bron: wiki.muntenenpapiergeld.nl)

1370-1371	Godefridus	standplaats Arnhem
1379-1381	Gadert van Stramprade	standplaats Arnhem/ Harderwijk
1381	Johan Thomasz van Florence/Mechelen	standplaats Arnhem
1383-1390	Gadert van Stramprade	standplaats Arnhem
1390	Schakart van Stramprade	standplaats Arnhem
1390-1394	Barthold Thomas van Florence/ Mechelen	standplaats Arnhem
1398-1400	Joost van de Tannerije	standplaats Arnhem

Bijlage 2 Het vonnis van het Engelandholt

Wij, Willem bij der Gaaden Goids Hartoege van Gelre ende van Gulick ende greve van Zutphen doen kondt allen luijden mit desen apenen brieve ende bekennen dat Arnt van Boicop onse Lieve Raedt op dach dat dis briefs voir ons in onser richtbanken tot Engellanderholt, daer wij mit onsen Ridderen ende knapen saten the gericht vervolcht ende verwonnen heeft mit ordell ende mit recht elfhondert hollandsche guldens hoestells, ende duisent alde scilde te schaden aen die helft van den alingen goede ende erve van Hersloe, mit allen sijnen toebehoren, so als dat plach te wesen Gaderts van Stramprade ende Belen sijns echten wieff, ende voirt aen anders alle alsulke goede ende erve als Bele wilner echte wieffs Gaderts van Stramprade voirs, ende alle hoir kijnderen liggende te hebben in onsen lande van Veluwen bujttten onse Steden.

In oirkonde des so hebben wij onsen segell van onse rechter wetendheid aen desen brieff doen hangen.

Gegeven in den Jaer ons Heren dusent driehondert vier und negentich des sonnendachs op Sente Lucien dach.

Deze acte is een transsumpt. in de 16e eeuw opgesteld door de notaris Wilhelm Sluijskens naar het origineel in aanwezigheid van de getuigen Johan Balijn en Jordan de Wije.

“Gecollationeert tegens sijn wolbesegelt originaell is daar mede 't accordieren besonder bij mijn Wilhelm Sluijsken, openbaren notarium”.

Een transsumpt is een door een notaris in de middeleeuwen vervaardigd authentiek afschrift van een acte.

Bijlage 3 Vermeldingen Arnt van Stramprade in de Stadsrekeningen van Deventer

9-10-1416 “ des vrijdags daer na bij Lubbert Johanssoen 2 cameners Johan van Doernic, Andries Arendssoen, Coenrat ten Dune ende Johan van Craes die mit Arend van Stramprade ende Bertolt Posteidenbecker (= pasteibakker) bi gebiete der scepenen dat payment proveden des avonts en des maddags voer teringe ende anderen onraet die daer up ghenc te gader, 8 gl. en 3 pl.”

mei 1417 “Up den selven dagh bi Andries Arendssoen ende Dyric Zuerpeer, meister Arent van Stramprade die dat nye Burgundische payment gheproeft hadde voer sijn arbeid 2 Rijns gl. ende voer colenvoer loet ende anderen onraet ende voer teringe, 1 gl. en 2 pl. “.

5-1-1418 “Des woensdaghes daer na Lambert die gelopen was te Campen ende te Zwolle dat wi den bisschop an Utrecht bistendich wesen sollen thegen den greven van Benthem ende die Hasselschen placken te teijken die Arent van Stramprade sloech, 10 pl. “

20-9-1419 “ Des woensdaghes up Sente Matheusavont bi de 2 cameners ende Arent van Stramproij doe Steven Gelmer van Apeltoren 1900 sch. betaelde verteert, 1 gl. en 14 pl. “

18-6-1423 “ Des vridaghes daer na Herbert Splithof, Andries ter Bruggen ende Derick Zuerpeer die bij Arnt Stramprade ordinerden ende opsatten zesterleye tune voer teringe Arends arbeid, 6 gl., 22 pl. en 4 br.”

4-8-1425 “ Des saterdaghes na Sente Petersdach ad vincule der stat boede van Campen die enen brief brachte inhoudende dat sie begeerden den rechedach tusschen Herman ende Albert van der Vecht ende Aernd van Stramproede te ververst geven, 3 pl”.

Bijlage 4 Stamreeks Willem van Stramproij/van Gilse

Generatie I

Willem van Stramproij/van Gilse, geboren ca 1428 als natuurlijke zoon (=bastaard) van Jan van Dongen en Belia Jansdr van Stramprode en overleden tussen mei 1507 en oktober 1514 te Gilse.

Trouwt met Kathelijm, dochter van Jan Wiericksz Canters.

Uit dit huwelijk twee dochters.

Generatie II

Jan van Dongen, geboren ca 1380-1384 als natuurlijke zoon (=bastaard) en enig kind van Willem van Arkel en Elisabeth Wiericx de Jonghe en overleden na 1452.

Ook bekend als Jan van Dalem en Jan van Ghilse. Was gehuwd met Elisabeth Wijbosch en had een relatie met Belia Jansdr van Stramprode.

Generatie III

Willem Roelofsz van Arkel, geboren ca 1360 als zoon van Roelof II van Arkel en Beatrix van Duivenvoorde en overleden op 29 juni 1438 te Dongen.

Ook bekend als heer van Dongen en van Lage Zwaluwe en heer van Dalem. Was gehuwd met Sophia von Salm en had relaties met Badeloch Johansdr de Bije (15 jaar lang), Elisabeth Wiericxdr de Jonghe (3 a 4 jaar lang) en IJda Mijnaerts.

Generatie IV

Roelof II van Arkel, geboren ca 1315 te Sleeuwijk als zoon van Roelof I van Dalem en Aleid en overleden tussen maart en september 1361.

Ook bekend als Heer Roelof van Dalem. Had een relatie met Beatrix van Duivenvoorde.

Generatie V

Roelof I van Dalem, geboren ca 1295 als zoon van Arnold van Arkel en Aleida van Noordeloos en overleden ca 1360.

Had een relatie met Aleid N.N.

Generatie VI,

Arnold van Arkel, geboren ca 1260 als zoon van Jan I van Arkel en Bertha van Ochten en overleden ca 1307.

Ook bekend als Arnout I van Noordeloos. Had een relatie met Aleida van Noordeloos.

Generatie VII

Ridder Jan I Herbaren de Sterke van Arkel, geboren tussen 1232 en 1236 te Arkel en daar overleden op 12 mei 1272.

Ook bekend als Jan I van Arkel. Had een relatie met IJda van Arkel en Bertha van Ochten.

Generatie VIII

Herbaren II van der Lede, geboren ca 1205 te Langerak en overleden voor 1258.

Was heer van Ter Leede en vanaf 1234 heer van Arkel.

Was gehuwd met Alejdis van Heusden en met Mabelia van Cuyk.

Generatie IX

Floris Herbaren van der Lede, geboren ca 1170 en overleden ca 1207.

Trouwt ca 1200 met Jacomijn van Schoonhoven, dochter van Hugo Botter, heer van Schoonhoven.

Generatie X

Herbaren I van der Lede, geboren ca 1140 te Langerak.

Was de stamvader van het huis Ter Leede.

Trouwt met Adelheid, dochter van Willem van Altena.

Bijlage 5 De boekdrukker Salomon Aertsz de Roij

Salomon Aertsz de Roij trouwt omstreeks 1595 met Emmichje/Emmickje Tijssen, een jonge vrouw, geboren in Stramproij. Gezien zijn naam de Roij was het mijn verwachting dat ook Salomon afkomstig was van Stramproij. Bewijs voor deze veronderstelling heb ik echter niet kunnen vinden. Onderstaand een genealogie.

Generatie I Aert/Aernt de Roij

Van hem zijn twee kinderen bekend, t.w.

1. Salomon, volgt II.
2. Maeijken de Roij. Overleden voor 1605. Zij trouwt met Jan Melisz van Abcoude/van Paddenburgh, de voorvader van het roemrijke boekdrukkersgeslacht van Paddenburg(h) in Utrecht.

Generatie II Salomon Aertsz de Roij

Salomon wordt geboren omstreeks 1565, als zoon van een Aert of Aernt.

Hij was boekdrukker in Utrecht in de periode van 1590 tot 1637.

Omstreeks 1595 trouwt Salomon met Emmichje Tijssen, een jonge vrouw afkomstig van Stramproij. Emmichje overlijdt voor 1603, want op 3 juli 1603 hertrouwt Salomon in de Buurkerk te Utrecht met Antonia Tack, afkomstig van Brugge.

Uit het huwelijk van Salomon met Emmichje is één kind bekend:

1. Abraham, volgt III.

Uit het tweede huwelijk van Salomon zijn drie kinderen bekend:

1. Emmerence. Zij trouwt op 23 februari 1634 in de Jacobikerk met de bakker Jan Tibout, weduwnaar van Jannichgen de Westendochter. Kort na het huwelijk overlijdt Emmerence en wordt op 21 juli 1634 begraven in de Buurkerk te Utrecht.
2. Janneken, 28-7-1613 Jacobikerk. Jong overleden.
3. Daniel, 20-10-1616 Jacobikerk. Jong overleden.

Salomon woonde in Utrecht in de Louwerstraat (1595), waar zijn drukkerij gevestigd was en vanaf 1604 aan de westzijde van de Preeckerstraat, hoek Pepersteeg, in het huis met de naam “de Druckerij”.

Zijn tweede vrouw Antonia wordt op 7 juli 1634 begraven in de Jacobikerk.

Salomon overlijdt in april 1639 in Utrecht en wordt daar op 16 april begraven in de Jacobikerk. Hij liet twee onmondige kleinkinderen na van zijn overleden zoon.

Op 15 december 1592 wordt Salomon per resolutie van de Staten van Utrecht aangesteld als Ordinaris Drucker van de Staten van Utrecht. Hij was ook benoemd tot drukker van de Staten van Gelderland met Arnhem als standplaats, maar kiest voor Utrecht. Hij legt op 2 maart 1593 de eed af. Als Statendrukker ontving hij een vergoeding van 150 ponden. In 1599 is Salomon één van de oprichters van het Utrechtse boekdrukkers-, boekbinders- en verlichtersgilde, en samen met Dirck Direksz Geduldigh wordt hij deken van dit gilde.

In 1601 had Salomon als compagnon de drukker Jan Willemsz van Rhenen.

Op 12 februari 1623 verzoekt Salomon aan de Staten van Utrecht om zijn zoon Abraham aan te stellen als zijn hulp en opvolger.

Op 28 september 1636 verzoekt hij i.v.m. het overlijden van zoon Abraham om zijn neef Amelis Jansz van Paddenburgh aan te stellen als hulp en opvolger.

Salomon en Antonia kopen op 28 juni 1604 een “alinge hujsinge ende hoffstede “ aan de westzijde van de Lege Jacobijnenstraat van Jan Willemsz van Rhenen, zijn compagnon. In de acte staat vermeld: “Alles is betaald en afgedaan met het passeren van een plecht van 100 gulden”.

Op 5 september 1635 verkoopt het echtpaar het huis aan Cornelis Tack, hospitaalmeester van St. Catharijnen, broer van Antonia.

Generatie III Abraham de Roij

Geboren ca 1600 als zoon van Salomon en zijn eerste vrouw Emmichje.

Abraham wordt, evenals zijn vader, boekdrukker.

Hij trouwt op 14 januari 1627 in de Pieterskerk te Utrecht met Haesgen Aelberts van Roodenburch, dochter van Aelbert Martensz van Roodenburg en Elisabeth IJsbrants.

Het echtpaar woonde in Utrecht in de Ballenmakersstraat.

In Utrecht worden drie kinderen gedoopt:

1. Cornelis, 23-2-1630.
2. Aelbert, 14-12-1631.
3. Antoni, 22-8-1634.

Alle drie kinderen overlijden op jonge leeftijd.

Abraham overlijdt eind september 1636 aan de pest en wordt op 3 oktober 1636 in de Jacobikerk te Utrecht begraven. Zijn weduwe Haesgen hertrouwt op 12 mei 1639 te Jutphaas met Jean Genay, soldaat onder Cap. Chantiljot.

Bijlage 6 van Ittervoort, van Tho(o)rn en van Nederweert in Utrecht

Willem van Ittervoort

De oudste “van Ittervoort” die ik in Utrecht vond is Willem van Ittervoort. Hij zal omstreeks 1540 geboren zijn in, gezien zijn toenaam, Ittervoort.

Willem was “casteleijn” van het huis Zuilen. Oorspronkelijk was een kastelein een funktionaris die een kasteel beheerde namens de eigenaar. In de late middeleeuwen werd de naam ook gebruikt voor de aanduiding van een herbergier.

Willem beschikte over enig vermogen, want in 1575 is hij de ontvanger van enkele plechten. Op 13 oktober 1575 koopt hij 3/8 deel van een huis in de Louwerstraat in Utrecht, waarna hij het overige 5/8 deel koopt op 9 mei 1587. Op 11 oktober 1575 verkoopt hij het huis “Den Gulden Bodem” gelegen aan de oostzijde van de Oudegracht op de hoek van de Jacobijnenstraat.

In 1591 wordt hij vermeld als “gewesene castelein” en in 1596 als “capiteijn”.

Willem was gehuwd met Willemtgen Gerrit Rijkendr van Neerden en had een dochter Elsken. Deze Elsken trouwt op 24 mei 1595 voor de schepenen van Utrecht met Gijsbert Woutersz van Bornbergen, waard in het Wapen van Oostenrijk. Zij overlijdt na 1628.

Elsgen Laurens van Ittervoort

Elsgen trouwt ca 1580 met Mathijs Jacobsz Perrens. Mogelijk dat Matthijs afkomstig was van Stramproij of Weert. Elsgen wordt op 16 januari 1628 in Utrecht begraven en Matthijs op 21 januari 1639.

Elsgen en Mathijs hadden een zoon Jacob Matthijssen Perrens, die op 13 december 1608 in de Geertekerk te Utrecht trouwt met Maijken Jans de Heij. Jacob wordt op 29 oktober 1624 in Utrecht begraven.

Op 1 juli 1595 trouwt in Utrecht een Lijsbeth Jacobs Parrens, afkomstig van Weert, met Jacob van Snellenberch. Waarschijnlijk was zij een zuster van Mathijs.

Janneken Pauwels van Ittervoort

Zij trouwde met Adriaen van Sevenhuijsen. Janneken overlijdt voor september 1608, want op 3 september 1608 hertrouwt Adriaen in Utrecht met Grietgen Peters.

Aert Michielsz van Nederweijrt

Hij trouwt op 12 augustus 1593 voor de Schepenen van Utrecht met de weduwe van Jannegje Jans. Verdere sporen heeft hij in de archieven van Utrecht niet nagelaten.

Rutger Jansz van Nederweert

Rutger was kleermaker van beroep en vestigt zich omstreeks 1610-1614 in Utrecht, waar hij woont bij de Catharijnepoort. Op 3 maart 1620 wordt hij ingeschreven als burger van Utrecht.

Hij trouwt op 16 augustus 1614 in Utrecht met Adriaentje Huberts Collert en na haar overlijden op 19 november 1626 met Sara Anthonij.

Bijna al zijn kinderen overlijden op jonge leeftijd, waarschijnlijk ten gevolge van de pest.

Anthonij, een zoon uit zijn tweede huwelijk, overleeft, wordt volwassen en trouwt op 30 oktober 1653 in Utrecht met Griegen Jans. Snel na zijn huwelijk overlijdt hij zonder kinderen na te laten.

Van Thoorn

Trouwen voor de Schepenen van Utrecht:

1 februari 1587 Henrick Tonissoon van Thoorn en Gerrichgen Jansdr.

17 januari 1618 Matthijs Goortsson van Thoorn en Maijken, dochter van Jan Petersz Coninx.

3 februari 1621 Thonis Jan Thonisz van Thoorszoon en Marickgen, dochter van Jan Petersz.

Bijlage 7 Genealogie Schaecken/Sijben

I Petrus Schaecken/Seacken/Schoeken

Geboren ca 1660, vermoedelijk als de zoon van een Jacob(us).

Trouwt op 25-2-1685 te Stramproij als Petrus Jacobs met Helena/Aleijdis Achten. Getuigen bij het huwelijk waren Joannes Verdonck en Theodorus Ceunen.

Kinderen (Stramproij):

1. Joanna, volgt II a.
2. Jacomina, 24-10-1695.
3. Antonius, volgt II b.
4. Catharina, 10-12-1703.
5. Catharina, 28-3-1705. Trouwt op 3-5-1730 te Weert met Dionijsius Weeckers.

II a Joanna/Anna Schaecken

Gedoopt op 4-2-1686 te Stramproij.

Trouwt ca 1715 met Jacobus Sijben, gedoopt op 22-2-1690 te Stramproij als zoon van Wilhelmus Sijben en Petronella N.N.

Kinderen (Stramproij):

1. Willem, volgt III aa.
2. Petrus, volgt III ab.
3. Helena, 18-10-1722.

III aa Willem/Guillaume Sijben/Siben

Gedoopt op 1-3-1717 te Stramproij en begraven op 27-9-1788 te Nancy.
Koopman.

Trouwt op 11-2-1749 te Nancy met Barbe Munier, gedoopt op 27-8-1729 te Nancy als dochter van Joseph Munier en Sebastienne Droncourt.

Uit dit huwelijk 3 kinderen.

III ab Petrus/Pierre Sijben/Siben

Gedoopt op 2-11-1719 te Stramproij en begraven op 4-11-1766 te Nancy.
Koopman.

Trouwt op 20-2-1753 te Nancy met Marie Anne Lalance, gedoopt op 18-8-1731 te Metz als dochter van Joseph Lalance en Marie Anne Mary, en begraven op 4-9-1774 te Nancy.

Uit dit huwelijk 7 kinderen.

II b Antonius/Antonie (de) Schaecken/Schacken

Gedoopt op 17-1-1701 te Stramproij en begraven op 17-2-1773 te Nancy.
Baron du Saint Empire, ecuyer, seigneur du fief de Réméréville, Hoeville en Hincourt.
Hoge rechter te Vandouvre.

Trouwt op 8-5-1742 te Pompey met Marie Claude de France, dochter van Gaspar Francois de France eb Anna Charles.

Uit dit huwelijk 14 kinderen.

Bijlage 8 Stamreeks Stramrood

Generatie I

Arnoldus Willem Stramrood, geboren op 8 september 1945 te Zeist.

Generatie II

Cornelis Stramrood, geboren op 26 december 1916 te Doorn en overleden op 18 mei 1982 te Zeist.

Generatie III

Johannes Marinus Willem Frederik Stramrood, geboren op 20 juni 1885 te Utrecht en overleden op 16 april 1981 te Zeist.

Generatie IV

Arnoldus Stramrood, geboren op 3 juli 1866 te Maarseveen en overleden op 12 oktober 1893 te Utrecht.

Generatie V

Annes Marinus Stramrood, geboren op 23 april 1836 Utrecht en daar overleden op 3 februari 1923.

Generatie VI

Arnoldus Stramrood, gedoopt op 15 april 1798 te Utrecht en daar overleden op 11 oktober 1854.

Generatie VII

Thomas Straemraet/Stramroot, gedoopt op 22 februari 1749 te Utrecht en daar overleden op 10 februari 1823.

Generatie VIII

Arnoldus van Stramrode, gedoopt op 4 augustus 1715 te Utrecht en daar begraven op 8 december 1774.

Generatie IX

Johannes Stramroot, gedoopt op 17 januari 1690 te Utrecht en daar begraven op 6 februari 1770.

Generatie X

Arnoldus Jansz van Strammeroot, gedoopt op 19 april 1652 te Utrecht en daar begraven op 4 december 1722.

Generatie XI

Jan Petersz van Stramproij, gedoopt op 30 december 1621 te Utrecht en daar begraven op 23 november 1674.

Generatie XII

Steffenia Teunisdochter, geboren ca 1590 te Utrecht en daar begraven op 17 oktober 1636.
Trouwt op 21 december 1617 te Utrecht met Peter Jansz.

Generatie XIII

Tonis Meeus, geboren ca 1555 te Stramproij en begraven op 16 mei 1642 te Utrecht.

Generatie XIV

Bartholomeus N.N., geboren ca 1530 te Stramproij.